KNIHY ODVAHY

A DOBRODRUŽSTVÍ

SVAZEK 18

Karel May

SYN LOVCE MEDVĚDŮ

albatros

Karel May

SYN LOVCE MEDVĚDŮ

Povídka z Dalekého západu

PRAHA

ALBATROS

Translation © Vítězslav Kocourek 1958-1969
Illustrations© Zdeněk Burian 1958– 1969

V devadesátých letech minulého století vyšla ve „Vilímkově knihovně mládeže dospívající“ bohatě ilustrovaná knížka „Syn lovce medvědů“. Vytlačila na okraj literatury pro děti všechny indiánky s křiklavými barvotiskovými obrázky, které se červenaly krví. V těchto knížkách byli líčeni Indiáni jako lstiví, zlí a zákeřní pololidé, které je třeba na potkání hubit. Zato běloši byli výlupky všech mužných ctností, největší z nich – Buffalo Bill – neměl v počtu „rudochů“, které zavraždil, soupeře. A tu se objevil Karel May se svými hrdiny, Old Shatterhandem, kterému se hnusilo zabíjení, a Vinnetouem, který v sobě ztělesňoval všechny dobré vlastnosti nešťastného indiánského lidu. A tito dva muži, bílý a rudý, nebyli protivníky, ale přáteli! Prožívali spolu neuvěřitelná dobrodružství na cestě plné čestných a spravedlivých úmyslů, čím nás tak očarovali? Nebylo to jen tím, že svědky jejich příhod byly daleké prérie a hory a řeky fantastických jmen, ale i tím, že neúnavně podstupovali vzrušující okamžiky, jaké podstupují všichni chlapci při prostých hrách a zápasech, že podstatou všech jejich dobrodružství byly ty nejobyčejnější prastaré hry – na honěnou a na schovávanou, hry, jež nikdy neomrzí a při nichž si přejeme, aby neměly konce.

Mnoho vynikajících osobností se nestydělo vyznat se z lásky k hrdinům Mayových knih, ať to byl E. E. Kisch, Karel Čapek, Josef Hora a jiní a jiní. Je pravda, že většina Mayových spisů, hlavně těch, které psal na objednávku, aby vyhověl tehdejší zálibě v nekonečných sešitových románech, nemá valné ceny, ale většina podobných knih je i mezi romány A. Dumasa, a přece milujeme jeho Tři mušketýry a řadíme je k hrdinům našeho pozdního dětství, k nimž patří kromě Vinnetoua i Robinson a malý Jim Hawkins ze Stevensonova Ostrova pokladů. Je však též pravda, že v těch nejlepších Mayových knihách je mnoho poezie, jakou se vyznačují chlapecké hry, a že jejich morálka rozvíjí v mladé duši cit pro spravedlnost a přátelství. Dopřejte si té prosté a vzrušující četby, jako si jí dopřáli vaši dědečkové a tatínkové, a jako u nás vytlačila hrubé a krvavé indiánky a bufalobilky, kéž u vás vytlačí sešity hloupých a bezduchých kovbojek. Věřím, že i vy se jednou zamyslíte tak, jako se zamyslil Josef Hora:

Na březích vod našeho dětství
tomahavk spí.
Náčelník Siouxů tam leží,
už nikdo ho nevzbudí.

Tam, kde jsi spočinul, náčelníku,
valí se tma.
Nad kabinami Titaniku
hovoří voda a mha.

Nejsi a nebyls. Tvá rakev
je ze zlata mých snů.
Jen tvoji válečnou stezku
jsem našel a zas po ní jdu.

František Hrubín

1
Jezdci v prérii

Nedaleko místa, kde se sbíhají hranice tří severoamerických států, Dakoty, Nebrasky a Wyomingu, jeli širou rovinou savany dva podivní jezdci. Všude jinde by byli vzbudili nemalou pozornost, a možná i pohoršení, jenom ne zde, na Západě.

Představte si dva chlapíky, jednoho hubeného jako kost, vytáhlého na dobrých šest stop, druhého naopak maličkého, obtloustlého, kulaťoučkého. Jedou vedle sebe, tlouštík se kolébá v sedle na vysokém, silném koni, zatímco hubený dlouhán se klátí na nízkém, dost vyzáblém mezku, divže neplouhá nohama o zem. Mluvíme-li o sedle, pak ovšem poněkud přeháníme, protože sedlo tlustého chlapíka nebylo nic jiného než páteř zabitého vlka, na které lovec ponechal kůži. Dlouhán sedlo neměl, jen starou saltillskou pokrývku, ale ta byla tak rozedraná, že chlapík vlastně seděl trpělivému mezku na hřbetě. Oba jezdci už ujeli asi hezký kus obtížné cesty; jejich podivuhodný oděv potvrzoval docela jasně, co jízdní výstroj jenom naznačovala.

Dlouhý lovec měl na sobě kožené kalhoty, neobyčejně široké, které původně měla nosit osoba zřejmě daleko urostlejší. Střídání tepla a zimy, palčivých slunečních paprsků i vytrvalých lijáků a ostrých prérijních větrů způsobilo, že kalhoty se sice srazily – naneštěstí však jenom do délky. Sahaly lovci sotva do půli lýtek. K tomu se leskly docela zvláštním způsobem. Jejich podivný, jaksi mastný lesk se dal ovšem vysvětlit zcela přirozeně: jejich majitel totiž používal kalhot místo ubrousku nebo ručníku a otíral si ruce o nohavice, kdykoliv se chtěl něčeho zbavit na prstech. Vyzáblé jezdcovo tělo se snažila zahalit kožená lovecká košile, už dávno bez knoflíků i bez sponek, jejíž krátké, jen něco málo přes lokty sahající rukávy obnažovaly žilnaté a svalnaté předloktí osmahlé ruky. Kolem krku měl lovec uvázán šátek, ale sotva by se byl našel někdo, kdo by byl mohl s jistotou říci, byl-li původně bílý nebo červený, či spíše žlutý nebo modrý. Patrně to nevěděl ani sám jeho nynější majitel. Největší pozornosti z celé lovcovy výstroje si však zasloužil nesporně klobouk, sedící vznosně na dlouhánově poněkud špičaté hlavě. Snad kdysi před lety, když jeho tvar i barva byly výrazem

poslední londýnské módy, zdobil nějakého anglického lorda. Ale pak se záhadnými cestami osudu dostal až na hlavu stepního lovce a ten měl na eleganci poněkud jiné názory. Střechu klobouku považoval bezpochyby za zbytečnost, proto ji jednoduše utrhl a někde pohodil; ponechal vpředu jen něco jako malý štítek, aby poskytl očím trochu stínu a snad také aby mohl pohodlněji smekat. Krom toho byl zřejmě přesvědčen, že hlava stepního lovce potřebuje nutně vzduch – a tak vyřezal loveckým nožem do klobouku ze všech stran několik otvorů. Místo opasku měl kolem pasu několikrát ovinutý silný provaz a za ním vězely dva revolvery, nůž, měšec s kulemi, růžek na prach, váček na tabák, kočičí kůže, sešitá z několika kusů a sloužící jako malá zásobárna na mouku, zapalovadlo a jiné předměty, které nezasvěcenci by byly čirou hádankou. Kolem krku měl na řemínku pověšenu dýmku – ale jakou dýmku! Zhotovil si ji vlastní rukou a vlastními zuby ji také ohryzal až skoro k hlavičce. Byl totiž náruživý kuřák, a neměl-li zrovna po ruce tabák, ohryzával alespoň troubel.

Kromě toho všeho, co jsme popsali, měl ještě jednu část oděvu, něco, co si nemůže hned tak každý pořídit. Byl to gumový plášť, pravý americký, totiž takový, který se scvrkne při prvním větším lijáku na polovinu. Však také z toho důvodu jej nosil přehozen přes rameno – jako krátký husarský kabát. Konečně od levého ramene k pravému boku měl svinuté laso a v ruce držel pušku, jednu z těch dlouhých ručnic, kterými dobrý lovec nikdy nechybí cíl.

Jak byl tento muž stár? To bylo těžko uhodnout. V jeho tvářích bylo sice vyryto mnoho vrásek, ale přesto ze všech jeho rysů zářil výraz téměř mladistvý. Jeho tvář se dívala do světa radostně, vesele a v koutcích modrých očí se skrývaly čtverácké ohníčky. A jako navzdory vráskám i divoké krajině kolem byl jeho obličej vyholen tak hladce, jako by se lovec chystal ještě tento večer do nejvybranější společnosti.

Druhý lovec byl už na první pohled nápadný tím, že i v tom prudkém, spalujícím“ slunečním žáru byl oblečen do kožichu, pevně zapnutého na všechny knoflíky. Když se však jezdec pohnul a kožich se náhodou malinko pootevřel, ukázalo se, že vespod se vyskytuje jen tu a tam chomáček chlupů, asi jako když se objeví na nekonečné poušti malá, nepatrná oáza.

Dlouhý Davy

Zpod kožichu vyčuhovaly obrovské vysoké boty, opírající se zpevna do kožených třmenů, které koni dosahovaly sotva do poloviny břicha. Hlavu tlustého jezdce stínil široký panamský klobouk, tak rozložitý, že tlouštík si jej musil posunovat co chvíli do týlu, aby viděl jak náleží na cestu před sebou.

Také tlustý jezdec byl hladce oholen. Zdálo se, že celý jeho obličej jsou jen tlusté, plné, červené tváře.

Tlustý Jemmy

Drobný nos se mezi nimi skoro úplně ztrácel a také malá černá očka, dívající se do světa s dobrosrdečným, ale poněkud vychytralým výrazem, ležela ukryta hluboko mezi obočím a tvářemi. Výraz obličeje jako by náhodnému příchozímu říkal: „Podívej se na mne! Jsem malý, ale znamenitý chlapík! Dá se se mnou vyjít, ovšem musíš být slušný a rozumný – jinak se ve mně přepočítáš! Jasno?!“

Jak zavál vítr a poodhalil tloušťkův kožich, bylo vidět, že má vespod připnut přes vlněný kabát kožený opasek a za ním podobnou výstroj jako dlouhý lovec. Navíc mu tam ještě visel indiánský tomahavk. Pravicí lehce svíral krátkou dvouhlavňovou kentuckou

pušku. Ptáte se, kdo byli ti dva muži? I kdybyste věděli, že tlouštík v kožichu se jmenuje Jakub Pfefferkorn a hubený dlouhán David Kroners, nebylo by vám to nic plátno. Kdybyste se na ně zeptali kteréhokoliv lovce, pokrčil by jen rameny a odpověděl by lhostejně, že s lidmi toho jména se v životě nesetkal. A přece o obou se mnoho vyprávělo u táborových ohňů a každý *trapper* toulající se prériemi od Nového Yorku po San Francisco a od severních jezer až k Mexickému zálivu znal jejich činy aspoň z doslechu. Ovšem jména Jakub Pfefferkorn a David Kroners znali asi jen oni sami. V pralese a na stepi se lovci, bílí i rudí, neptají po křestních listech. Tady dostane brzy každý nové jméno, podle své povahy a podle svých činů. A tak čistokrevný kostnatý Yankee Kroners byl znám po všech savanách jako Dlouhý Davy a obtloustlému Jakoubku Pfefferkornovi neřekl nikdo jinak než Tlustý Jemmy. Nenašli byste na celém Západě člověka, který by o těch dvou nedovedl vyprávět nějaký neobyčejný příběh. Byli to nerozluční přátelé. Jestliže se někde u táborového ohně objevil tlouštík, pak se všichni ohlíželi, z kterého křoví vystoupí dlouhán, a vešel-li Dlouhý Davy do krámu, aby si nakoupil trochu střelného prachu nebo tabák do dýmky, muž za pultem se hned vyptával, co má připravit pro Tlustého Jemmyho.

A co bylo nejpodivnější, stejně nerozlučnými přáteli jako jejich pánové byla i obě zvířata. Jemmyho klusák mohl mít sebevětší žízeň, a přece se ani nedotkl vody, dokud se k potoku nesklonil i Davyho mezek; a mezek byl lhostejný i k té nejšťavnatější trávě, dokud klusák několikrát potichu neodfrkl, jako by chtěl říci: „Kamaráde, podívej se, jak si naši páni opékají buvolí hřbet. Dejme se také do jídla, sice se k tomu už do večera nedostaneme!“ Zkrátka, ty čtyři bytosti k sobě patřily tak neoddělitelně, že si je už nikdo nedovedl představit jinak než pohromadě.

A teď tedy klusali Dlouhý Davy a Tlustý Jemmy vesele k severu. Slunce už přešlo zenit a pomalu se začalo sklánět k obzoru. Byl horký den, ale nad prérií vlál osvěžující vítr a svěží zeleň trávy, protkané milióny květů, nebyla dosud porušena tísnivými hnědými barvami podzimu. Nad širou rovinou savany jako osamělé obrovské kužele se zvedala ostrá skaliska, osvětlovaná šikmými paprsky sklánějícího se slunce. Na západě se step třpytila tisíci nejrůznějšími odstíny barev, ale na východě už poznenáhlu její pestré barvy

temněly v pochmurnou šeď. Jezdci jeli tiše, beze slova, uchváceni pohledem na skvostný obraz širé pustiny.

„Jak dlouho ještě dneska pojedeme?“ přerušil pojednou ticho tlouštík a zavrtěl sebou neklidně v sedle.

„Jako obyčejně,“ odpověděl dlouhán.

„*Well!*“ zasmál se Jemmy. „Tedy až k tábořišti?“

„*Ay,*“ přikývl Dlouhý Davy, který rád říkal tohle slovíčko místo obvyklého *yes,* ano.

Jemmy na to neodpověděl, jen si prohlížel chytráčky po očku druha. Po chvíli se dlouhánovi zdálo, že mlčení trvá přece jen příliš dlouho, zvedl tedy pravici a ukázal před sebe:

„Znáš zdejší krajinu?“

„Jak by ne!“

„Hm – a kde tedy jsme?“

„V Americe.“

Dlouhán zakomíhal svýma dlouhýma nohama a udeřil lehce zvíře do boku, aby je trochu popohnal. „Bídný chlap,“ řekl potom. „Kdo?“

„Ty.“

„Cože? Já? Jak to?“

„Mstivý.“

„Vůbec ne. Mluvím jenom obyčejně s každým tak, jak on se mnou. Ty mi odpovídáš hloupě, proč já bych ti měl odpovídat duchaplně?“

„Duchaplně? To se ti povedlo! Ty – a odpovídat duchaplně! Máš na sobě tolik masa, že pro ducha už nezbylo žádné místo…“

„Oho! Zapomněl jsi, co mám za sebou?“

„Jednu třídu gymnasia? Jakpak bych mohl zapomenout – mluvíš o tom denně aspoň třicetkrát,“ ušklíbl se Dlouhý Davy.

„Protože ti třicetkrát denně musím připomínat, že máš mít přede mnou vážnost a úctu jako před vzdělaným člověkem. Ostatně nemám za sebou jednu třídu gymnasia…“

„… ale tři. Vím.“

„Tak vidíš,“ zasmál se vítězně Tlustý Jemmy.

„Vidím. Na čtvrtou ti už nestačil rozum a…“

„Kdybys nemluvil! Rozum, rozum! Toho jsem měl víc než dost,ale peníze nebyly. A vím docela dobře, proč se ptáš, jestli to tady znám. Přece jsme se tam za těmi vršky poprvé sešli.“

„*Ay!* To byl zlý den. Vystřílel jsem prach do posledního zrníčka a Siouxové mne honili tak dlouho, až mne lapili. Jenže večer jsi přišel ty.“

„Ano. Bylo jich na tebe pět. A všichni byli stejně hloupí, poněvadž zapálili oheň, že ho musili vidět až nahoře v Kanadě. A protože jsem nevystřílel všechen prach jako ty, drobátko jsem je postrašil a pomohl jsem ti zase na svobodu.“

Zdálo se, že Jemmyho hlas se při tom rozpomínání trochu zachvěl.

„Pomohl jsi mi na svobodu a hned jsi mne také rozčilil,“ zabručel Davy.

„Protože jsem ty rudochy nepostřílel, ale úmyslně jenom poranil? A proč ne? Indián je taky člověk a já nejsem lidožrout! Nezabíjím zbytečně.“

„A já snad *jsem* lidožrout?“ ušklíbl se výsměšně dlouhán.

„Teď… teď už jsi ovšem jiný,“ zabručel Jemmy. „Ale tenkrát sis myslil totéž, co si tu myslí každý druhý chlap: že rudochy je třeba co nejrychleji vyhubit.“ Tu Jemmy pojednou zastavil koně a ukázal mlčky před sebe ke skále. U jejího úpatí se táhla v trávě zřetelná dlouhá tmavá čára. Také Davy zadržel mezka. Zaclonil si pravicí oči a po chvíli rozvážně řekl:

„Ať sním pět centů sekaného olova, jestli to není stopa. Krásná, jako sluníčko jasná stopa.“

„Tak se mi zdá, že máš pravdu. Což abychom si ji trošku prohlédli, Davy?“ řekl tlusťoch.

„To bych rád věděl, kdo by si ve stepi nechtěl prohlédnout stopu, na kterou narazí! Jako by bylo jedno, koho má člověk za sebou nebo před sebou. Totiž: taky jsem znal chlapíky, kterým to bylo jedno. Jenže už leží dávno pod drnem. Tak pojď, Jemmy!“

Zajeli až ke skále a tam si stopu chvíli prohlíželi. První se ozval Davy:

„Co tomu říkáš?“

„Co mám říkat? Stopa!“ zasmál se tlustý mužík.

„Ale jaká?“

„Koňská.“

„To pozná dítě! Snad sis nemyslil, že to pokládám za stopu velryby!“

„Kdepak! Jediná velryba tady bys mohl být jenom ty, nu a ty jsi

přece přijel se mnou!“ řekl Jemmy, seskočil s koně a přiklekl blíže do trávy. Kůň sklonil hlavu, a tak se zdálo, že oba, pán i zvíře, si pozorně prohlížejí zpřelámaná stébla trávy. Davymu bylo to počínání nepochopitelně zdlouhavé.

„Copak jsi tam našel důležitého?“ zeptal se netrpělivě.

„Jel tudy Indián,“ zabručel Jemmy a stále pečlivě zkoumal stopu.

„Myslíš? Vždyť tady nemá přece žádný kmen pastviska ani loviště,“ zapochyboval Davy.

„Podívej se raději pořádně na stopu. Kůň, který tu šel, byl vycvičen indiánským způsobem!“

„Mohl na něm jet běloch.“

„Mohl, mohl…,“ potřásl hlavou Jemmy, ale ani se po Dlouhém Davym neotočil a sledoval stopu dál.

„Hleďme,“ zvolal vzápětí, „ten kůň nebyl okován. A tak se mi všechno zdá, že jeho jezdec měl jaksepatří naspěch. Co říkáš, Davy?“

Teď už seskočil i Dlouhý Davy. Sel zvolna za svým druhem a obě zvířata, jako by se to rozumělo samo sebou, lovce pomalu následovala. Davy přiklekl ke stopě, prohlédl si ji důkladně a potom zvedl hlavu:

„Máš pravdu. A poslyš: Podívej se na stopu, ten kůň klopýtal, byl už unaven. A jestli ho přesto jezdec štval, pak to znamená, že k tomu měl vážný důvod. Buď byl pronásledován, nebo se chtěl stůj co stůj dostat k svému cíli…“

„To druhé sedí,“ poznamenal tlustý mužík stručně.

„Proč myslíš?“

Jemmy odpověděl otázkou:

„Jak je stará stopa?“

„Asi dvě hodiny.“

„Správně. A vidíš někde stopy pronásledovatele? Hm…? A uštve snad ten, kdo má dvě hodiny náskok, svého koně k smrti?“

„Zdá se, že máš pravdu,“ řekl Davy. „Ten člověk někam spěchal, jako by na tom závisel jeho život… Ale kam, kam jenom se tak hnal?“

„Rozhodně ne příliš daleko odtud.“

Dlouhán se podíval udiveně tlusťochovi do tváře.

„Ty jsi dnes vševědoucí?“

„Vševědoucí být nemusím. Stačí, když trochu přemýšlíš," ušklíbl se Tlustý Jemmy.

„Přemýšlím, div mi hlava nepukne, ale nemohu přijít na nic kloudného."

„Tomu se nedivím."

„Cože?"

„Říkám, že se tomu nedivím. Podívej se na sebe, jak jsi dlouhý. Než tvá úvaha doputuje tady dole od stopy až nahoru do mozku, uteče sto let," Tlusťoch ukázal rukou před sebe a rozhodným hlasem pravil: „Vsadím se, oč chceš, že cíl toho jezdce musíme hledat někde docela nablízku. Jinak by šetřil koně."

„To už jsem slyšel. Nemohl bys mi svou moudrost laskavě vysvětlit trochu blíž?"

Tlustý Jemmy odpověděl kupodivu docela klidně:

„Já prostě uvažuji. Kdyby ten jezdec měl před sebou ještě celodenní jízdu, byl by koni určitě dopřál trochu odpočinku. To zdržení by pak lehce dohnal. Ale protože už byl blízko místa, kam se musil dostat, hnal koně, ať to stojí co stojí."

„Poslyš, Jemmy, na tom, co říkáš, něco je. Blahopřeji. Tentokrát máš asi pravdu."

„Nech si laskavě svou chválu. Když se někdo potlouká třicet let po stepi, může snad taky přijít jednou začas na dobrou myšlenku. Jenže i tak nejsme zatím o nic chytřejší než prve. Kam jel ten Indián? *To* bych se rád dověděl… Poslyš, teď mne napadá, nejspíš to byl posel. A to znamená…"

„… že jede od Indiánů k Indiánům a že my jsme mezi nimi. Máme jedinečnou příležitost, abychom jim nabídli své skalpy."

„V tom případě znám výtečný a jednoduchý prostředek, jak zjistit, na čem vlastně jsme."

„Myslíš… sledovat stopu?"

„Ano."

„Dobrá myšlenka. Máme v téhle chvíli aspoň tu výhodu, že my o nich víme, ale oni o nás ne. Jsem zvědav, na který kmen narazíme."

„Těžko říci. Nahoře v severní Montaně jsou Černonožci a Krvaví Indiáni, ale ti sem sotva přijdou. V ohbí Missouri táboří Riccareeové – ale co ti by zde dělali? Snad Siouxové? Hm… To by bylo možné. Neslyšel jsi, že Siouxové v poslední době vykopali ze země válečnou

sekyru?“

„Ani nevím.“

„Buď jak buď, od nynějška musíme být opatrní. Krajinu známe dobře, a nebudeme-li provádět přímo hlouposti, nemusí to s námi ještě špatně dopadnout. Jedeme!“

Tlusťoch se vyšplhal zase na koně, dlouhán se uvelebil na hřbetě trpělivého mezka a oba se pak pustili po stopě, rozhlížejíce se přitom neustále na všechny strany.

Uplynula hodina, slunce se sklánělo k obzoru, vítr byl stále prudší a vedro sláblo. Zakrátko ze stop zjistili, že Indián zvolnil a jel už zřejmě krokem. Na jednom místě dokonce otisky prozradily, že unavený, klopýtající kůň klesl na přední.

Jeli travnatou stepí, tu a tam se objevil už trs křoviska a v dálce, zdálo se, vynořovaly se už i obrysy stromů. Soudě podle stop, jezdec zde sestoupil s koně a dopřál zvířeti několik okamžiků oddechu. Dál potom kráčel pěšky a koně vedl za uzdu. Bylo teď zapotřebí nejvyšší ostražitosti. Dlouhý Davy jel první, za ním Jemmy.

„*Halo,* Davy, ten kůň byl vraník. Tady na křoví visí žíně z jeho ohonu!“

„*Ay,*“ řekl dlouhán. „Jsme zase o něco chytřejší. Ale být na tvém místě, nemluvil bych tak hlasitě. Každou chvíli se tady můžeme potkat s lidmi, kteří se nám představí, teprve až nás postřílejí.“

„Spoléhám na svého koně,“ řekl Jemmy. „Jakmile zvětří nepřítele, zafrká. Jen klidně jeď dál!“

Davy pobídl mezka, ale vzápětí se zarazil a tlumeně zvolal:

„Hrome – tady se něco stalo!“

Tlustý Jemmy vyrazil se svým koněm vpřed mezi křoviny na jakési volné prostranství pod kuželovitým skaliskem, kterých tu bylo po okolí bezpočet. Stopa vedla až sem, pak těsně podél skaliska a nakonec v ostrém úhlu napravo. V té chvíli však uviděli oba lovci současně i cosi jiného: z druhé strany skaliska sem vedly početné stopy, spojující se s těmi, které sledovali naši přátelé.

„Tak!“ vypravil ze sebe dlouhán. „Co tohle znamená?“

„Ze tady za skálou měli tábor nějací lidé. A ti že toho Indiána uviděli a pak ho pronásledovali…“

„A co když tam za skálou už zase jsou,“ mimoděk už zašeptal Davy.

„Počkej! Zůstaň tady a schovej se za křoví. Vystrčím zatím trochu nos.“

„Jen dej pozor, abys ho nestrčil nějaké pušce rovnou do rány.“

„Buď bez starosti,“ řekl Jemmy, podal dlouhánovi uzdu koně a rozběhl se ke skalisku.

Několika napodiv pružnými skoky dospěl k zadní stěně skaliska a pak se opatrně a pomalu plížil dál, až zmizel za výběžkem. Netrvalo to dlouho a zase se objevil a zamával na Davyho. Dlouhán pobídl koně a za okamžik stáli oba muži před planinkou, kde porůznu leželo na zemi několik sekyr a lopat, mlýnek na kávu, hmoždíř, různé malé i větší tlumoky – jen po ohništi nebylo v tomto podivném tábořišti ani stopy.

„Co tomu říkáš?“ rozhodil Jemmy rukama. „Viděl jsi už tak neopatrné lidi? Tady dupalo podle mého aspoň patnáct koní a ani jeden z nich nebyl připoután. Divím se, že někdo tak nezkušený a hloupý se odváží až sem na Západ. Samozřejmě, každý nemůže studovat na gymnasiu…“

„… jako ty,“ ušklíbl se Davy.

„… jako já,“ pokračoval klidně Jemmy. „Ale špetku rozvahy snad může mít každý. Hleď, tady je Indián uviděl a vyrazil přímo ke středu tábora. Nechtěl se vracet, chtěl prorazit.“

„A všichni se pustili za ním… Myslíš, že ho budou považovat za nepřítele?“

„Určitě. Proč by ho jinak pronásledovali? Ostatně, tohle by pro nás mohlo být osudné. Jistě tu budou někde nablízku lidé z jeho kmene a rudým, jak víš, je lhostejno, stihne-li pomsta viníka nebo někoho, kdo náhodou jede kolem na mezku.“

„Tak rychle za nimi. Snad se ještě dá zabránit neštěstí,“ rozhodl Davy.

„Tak ale *opravdu* rychle! Ten Indián se jistě se svým unaveným koněm daleko nedostal.“

Usedli znovu na zvířata, ale trvalo přece jen dost dlouho, než Jemmy, který jel stále o několik kroků vpředu, zastavil koně a zahnul s ním rychle stranou do houštiny. Bylo slyšet hlasitý hovor; v prvním okamžiku se oba lovci domnívali, že neznámí lidé se vracejí po vlastní stopě nazpět. Teprve po chvíli zjistili, že se patrně znovu utábořili.

„Vyslechneme je, Davy?“ zeptal se tlustý mužík.

Dlouhán mlčky přikývl.

Přivázali zvířata a odplížili se opatrně směrem, odkud sem zalétaly neznámé hlasy.

Dostali se k říčce, nebo spíše k potoku, teď napolo vyschlému, jehož vysoké břehy však prozrazovaly, že zjara v něm bývá hojně vody. Potok tu tvořil ohyb a na druhé straně bylo vidět skupinu asi devíti mužů, většinou bezstarostně se povalujících v trávě. Koně postávali kolem nich.

Uprostřed ležel mladý Indián, svázaný na rukou i na nohou tak pevně, že se nemohl sebeméně pohnout. Na břehu potoka ležel jeho kůň a žalostně supěl.

„Jak se ti to líbí?“ zašeptal Jemmy, když oba chvíli pozorovali tábořiště i nepříliš vábně vyhlížející společnost.

„Asi jako tobě. Ani co by za nehet vlezlo,“ zahučel Dlouhý Davy a zamračil se.

„Zřejmě rváči,“ potřásl hlavou Jemmy. „Toho rudého mladíka je mi opravdu líto. Poznáváš snad, ke kterému kmeni patří?“

„Ne. Vždyť není pomalován. Ale zřejmě není na válečné stezce. Snad abychom se ho ujali?“

„Že jsi na to přišel! Pojď, trochu si s těmi lidmi promluvíme.“

„A když se s námi nebudou chtít bavit?“ řekl Davy.

„Pak uvidíme, co dál. Strach z nich nemám, ale opatrní musíme být stále. Kulka štípne člověka, i když ji vystřelí zbabělec. Nesmějí především vědět, že máme koně… Počkej, vím, jak to navlékneme: přijdeme k nim z druhé strany potoka – budou si myslit, že jsme jejich staré tábořiště neviděli…“

2
Vohkadeh

Plížili se opatrně nazpět podél potoka, až se vzdálili od tábora neznámých mužů natolik, že mohli bez nebezpečí přeskočit na druhý břeh. Pustili se pak malou oklikou po planině a zanedlouho se objevili na druhé straně právě proti tábořišti. Zastavili se, rozhodili rukama, podívali se na sebe a zatvářili se, jako by byli nesmírně překvapeni.

„*Halo, halo,*“ začal bodře halekat Tlustý Jemmy, „co to vidím? Myslil jsem, že jsme na téhle požehnané stepi docela sami, a najednou mám tu čest s takovou početnou společností. Je dovoleno se připojit?“

Muži se pomalu zvedali z trávy a nejevili pražádnou radost. Ale po chvíli, když uviděli hubeného dlouhána, jak rozpačitě přešlapuje vedle kulaťoučkého tlouštíka, a když si prohlédli jejich podivuhodné obleky, zřejmě si oddechli a jeden po druhém se dali do hlasitého smíchu.

„*Thunderstorm!*“ vykřikl jeden z nich, ověšený od hlavy až po paty zbraněmi. „Hrome – co jste zač? Snad se nechystáte na maškarní ples?“

„To se rozumí,“ suše řekl Dlouhý Davy. „Chybí nám k tomu ještě pár bláznů, a proto jsme přišli sem.“

„To jste ovšem přišli na nesprávnou adresu.“

„To sotva, to sotva!“

Po těch slovech se Dlouhý Davy jediným dlouhým krokem přenesl na druhou stranu potoka. Než se po zuby ozbrojený chlapík nadál, stál Davy na metr od něho. Ale to už také Tlustý Jemmy mrštně přeskočil na druhý břeh, a usmívaje se zeširoka, volal rozjařeně:

„Tady nás máte, *meššúrs! Good day!* Dobrý den! Malý doušek pro osvěžení nám nemůžete nabídnout?“

„Proč ne? Vody je tady dost,“ odpověděl úsečně neznámý muž a ukázal s lehkým úsměškem na koryto.

„Fíí! Voda!“ otřepal se Jemmy. „Copak jsem říkal, že se chci koupat? Nemáte-li s sebou nic lepšího, uděláte nejlíp, když se rovnou

vrátíte domů – protože v tom případě tahle step není nic pro vás.“

„Jak vidím, představujete si prérii jako stánek pro občerstvení.“

„A není to tak?“ zatvářil se udiveně Tlustý Jemmy. „Jen se podívejte kolem sebe. Na každém kroku vám přeběhne kolem nosu pečeně. Jen ji vzít a nabodnout na rožeň.“

„Vám to jde rozhodně k duhu,“ ušklíbl se muž; ale Jemmy, jak se zdálo, to vůbec nebral ve zlém. Pohladil si naopak zálibně své kulaťoučké břicho a potěšené se zasmál.

„Děkuji, děkuji, ujde to,“ zahlaholil.

„Ale zato vašemu příteli se zřejmě nedostává…“

„Psst!“ přerušil mluvčího Jemmy. Jeho očka rychle zamrkala, jako by tím chtěl naznačit, že o téhle věci nechce příliš mluvit. „Dávám mu jen poloviční porce. Nesmím připustit, aby se spravil, poněvadž mi dělá strašáka proti medvědům a Indiánům. Ale s dovolením, *master* – co vás vlastně přivedlo ke krásným vodám tohoto potoka?“

„Nic, zhola nic nás sem nepřivedlo. My jsme se sem přivedli docela sami,“ řekl vážně neznámý chlapík.

Ve skupince se ozval hlasitý smích. Mužům zřejmě připadala tato odpověď velice vtipná. Tlustý Jemmy však zachoval vážnou tvář a klidně odpověděl:

„Opravdu? To bych tedy do vás nikdy neřekl. Když jste takový zkušený lovec, nevzal byste mne náhodou do učení?“

„To jste uhádl: náhodou nevzal. Mám totiž na práci důležitější věci!“

„Škoda,“ řekl Jemmy a zatvářil se lítostivě. „Smím snad vědět, jaké jsou to ty důležitější věci?“ Ohlédl se jakoby bezděky a vzápětí uděšeně zamrkal očkama. Ukázal prstem na ležícího Indiána. „Hrome!“ vykřikl. „Zajatec! A k tomu rudoch!“

Ustoupil o krok zpět a vrhl kolem sebe několik rozpačitých pohledů. Neznámí muži se rozchechtali a jejich vůdce pohrdavě zvolal:

„Abyste nám tu nakonec neomdlel, *sir!* Na takové věci si musí člověk zvykat pomalu. To je první Indián, kterého jste viděl?“

„Ne, ne, už jsem se s rudochy setkal několikrát; ale ti byli ochočeni. Tenhle vypadá příšerně divoce.“

„Taky že je!“ odpověděl muž. „Raději se k němu příliš nepřibližujte.“

„Vážně je tak nebezpečný?“ tvářil se Tlustý Jemmy ještě poděšeněji. „Ale vždyť je spoután,“ namítl. Chtěl pokročit směrem k zajatci, ale tu mu neznámý muž zastoupil cestu a ostře řekl:

„Nechte toho, muži! Raději konečně řekněte, kdo jste a co tu chcete v těch svých *elegantních* úborech!“

„Proč bych vám to neřekl?“ odpověděl Jemmy. „Můj přítel se jmenuje Kroners a je to čistokrevný Američan. Já se jmenuji Pfefferkorn a přistěhoval jsem se …“

„Vy jste přistěhovalec?“ vybuchl neznámý muž. „A který ďas vás sem nese? Lidi, jako jste vy, nemohu ani cítit!“

„To bude asi tím, že máte neobyčejně citlivý nos!“ odpověděl Jemmy, ale tentokrát také jeho hlas zněl už ostře a příkře. „Možná že já zase nemohu cítit lidi, jako jste vy. Kdo ví…“

„Co tím chcete říci?“ vyrazil ze sebe muž. V jeho očích to hrozivě blesklo. Z hloučku mužů se ozvalo tlumené zamručení.

„Nic. Vůbec nic. Povídám vám přece, že chci jen vědět, nepatříte-li k lidem, které nemohu ani cítit.“

„Muži, zač nás považujete? Máme vás poučit…“

Sáhl po noži, který měl za opaskem, ale Jemmy opovržlivě mávl pravicí.

„Jen nechte svůj perořízek, kde je, *master*“ řekl ostře. „To na nás neplatí. Byl jste na mne hrubý a na hrubý pytel hrubá záplata, rozumíte? Nemohu za to, že se vám nelíbím, a také mne ani nenapadne, abych si kvůli vám vzal frak a bílé rukavičky. Ale jestli jste nějakou chvilku na Západě, mohl byste vědět, že tady neplatí, jaký má kdo kabát, ale jaký je kdo muž. A muž si především žádá zdvořilosti. Já jsem vám zdvořile odpověděl na vaši otázku. Teď je na vás, abyste mi řekl, kdo jste.“

Muži v hloučku zírali užasle na tlusťocha. Takových slov, nebojácných a zřejmě míněných zcela vážně, se po předchozím hovoru zdaleka nenadáli. Několik jich sice sáhlo rukou po noži za opasek, ale Jemmyho smělost přece jen zapůsobila. Muž, který byl vůdcem skupiny, po chvilce váhání zahučel:

„Jmenuji se Walker. To vám musí stačit. Jména ostatních osmi *gentlemanů* byste si stejně nezapamatoval.“

„To se mýlíte, zapamatoval bych si je naopak velmi dobře,“ řekl Jemmy. „Ale jestli si myslíte, že je nemusím znát – prosím, prosím!

Vaše jméno mi stačí úplně. Když se podívám na vaše druhy, vím totiž hned, s kým mám tu čest!“

„Muži!“ vykřikl podrážděně Walker. „Tohle zní jako urážka! Na tu se odpovídá zbraněmi!“

„To bych vám neradil,“ odtušil chladně Jemmy a bleskurychle vytáhl dva své revolvery. „My dva máme totiž celkem čtyřiadvacet kuliček a aspoň polovičku z nich byste dostali pod kůži, než byste stačili vytáhnout své bouchačky. Nejsme žádní zelenáči, *meššúrs!* A jestli se o tom chcete přesvědčit, nemáme vůbec nic proti tomu.“

V tom okamžiku Dlouhý Davy už také stál s dvěma revolvery v rukou a pokyvoval hlavou, jako by chtěl dotvrdit slova svého přítele. Walker a jeho druzi se rozpačitě dívali jeden na druhého. Při příchodu obou lovců byli tak neprozřetelní, že nechali zbraně stranou v trávě. Jen jedna puška ležela docela blízko u Walkerovy nohy. Vrhl na ni pohled a pohnul se směrem k ní, ale Jemmy to ihned zpozoroval a pisklavým hlasem ho okřikl:

„Nechte tu pušku na pokoji! Jestli se jí dotknete, máte kulku v hlavě! To je zákon stepi.“

„*’s death!*“ zaklel Walker. „Chcete nás polknout nebo co?“

„Na to nemáme žaludek!“ řekl suše Jemmy. „Chceme jen vědět, kdo je ten Indián a co udělal?“

„Proč vám na tom záleží?“

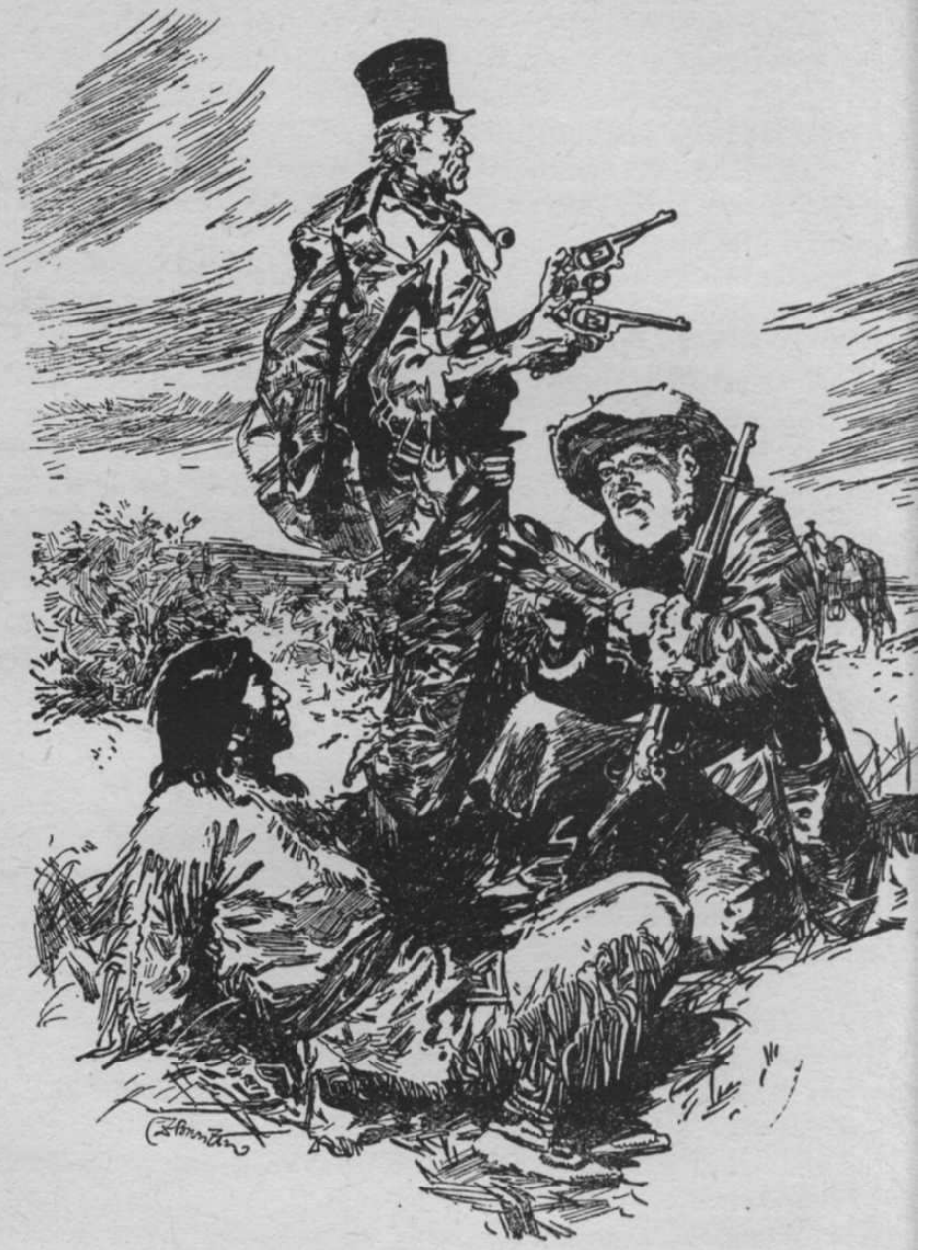
„Proč? Protože jste udělali ohromnou hloupost, jestli jste ho bez příčiny zajali a svázali. Pak bude každý běloch, který tudy pojede, v nebezpečí, že se na něm Indiáni budou mstít. Co udělal?“

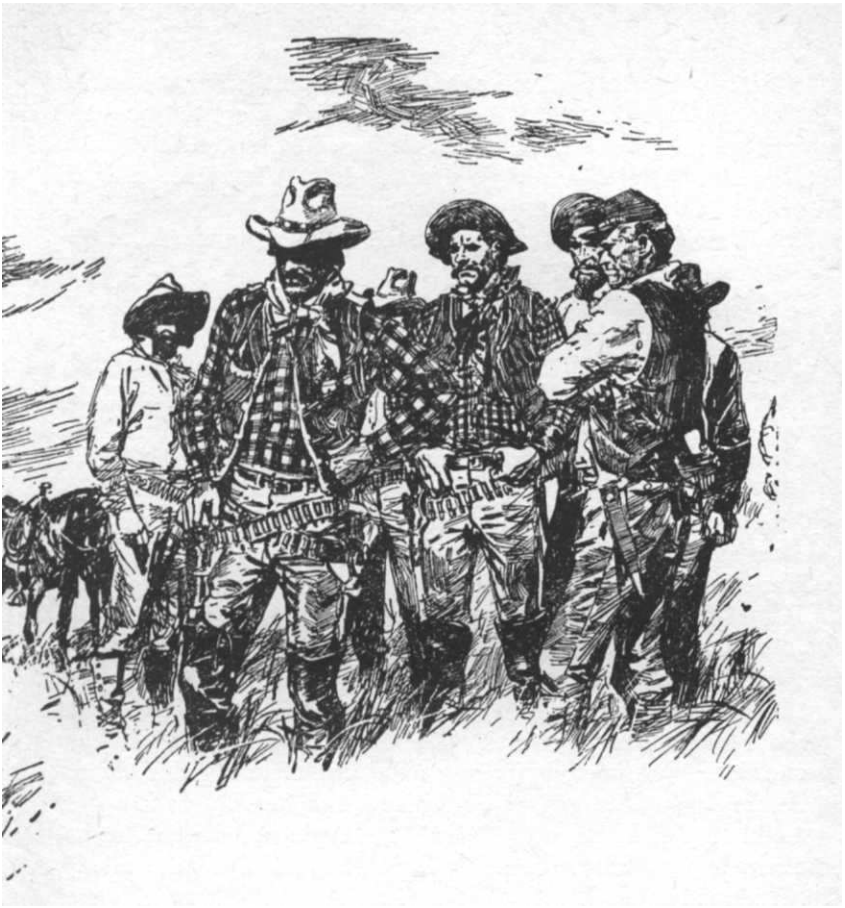
„Je to rudý darebák a to je pro nás dost. A konečně, co bych vám vykládal, nejsem před soudem.“

„Stačí mi úplně, co jste řekl. Ostatně se ho zeptám sám… třebaže to bude asi marné.“

„To bude,“ zasmál se zlobně Walker. „Neumí slova anglicky. Neodpověděl nám ani na jednu otázku.“

„Indián svým nepřátelům neodpovídá nikdy. A zvláště tehdy ne, když je svázán,“ řekl Jemmy. „Ostatně, kdo ví, jak jste s ním zacházeli!“

„Tak, jak se má s rudochem zacházet. Dostal výprask.“

„Výprask?“ zvolal Jemmy. „Vy jste se zbláznili? Výprask! Copak nevíte, že něco takového může Indián odčinit jen krví?“

„Jen ať to odčiňuje,“ ušklíbl se Walker a posunkem ukázal na svázaného. „Jsem zvědav, jak to dokáže.“

„Udělá to, jakmile bude zase na svobodě.“

„Jenže na svobodě právě nebude už nikdy,“ odsekl Walker.

„Vy ho chcete zabít?“

„Do toho vám nic není, co s ním chceme udělat. Mazlit se s ním

rozhodně nebudeme. Jestli si s ním chcete promluvit, račte si jen posloužit. Stejně pochybuji, že z něho dostanete kloudné slovo.“

Jemmy pokrčil rameny a obrátil se k Indiánovi.

Ležel tu bez hnutí, oči přivřené, nedávaje ani nejmenším posunkem najevo, zda rozumí, o čem se hovoří. Byl ještě mladý, sotva osmnáct let, a měl dlouhé, černé, volně splývající vlasy, takže ani podle účesu se nedalo soudit, ke kterému kmeni patří. Byl oblečen v koženou kazajku a dlouhé kalhoty z jelenice. Na jejich švech visely ozdobné třásně, ale nebyly mezi nimi chomáčky lidských vlasů – znamenalo to, že mladík dosud nezabil žádného nepřítele. Úhledné mokasíny zdobily dikobrazí štětiny.

Opodál, na druhém břehu, srkal dychtivě vodu z potoka Indiánův kůň. Na sedle visel toulec potažený chřestýši kůží a luk dovedně zhotovený z rohu horského berana. Byl to pěkný kousek, který tady na Západě mohl mít cenu dvou nebo tří mustangů. To všechno, co Jemmy teď viděl, svědčilo neklamně o tom, že mladý Indián nepřišel do krajiny s nepřátelskými úmysly.

Obličej spoutaného byl v tomto okamžiku pln tiché lhostejnosti. Mladíkovy jemné, ušlechtilé rysy, zdůrazněné poněkud vysedlými lícními kostmi, oživoval lesk očí černých jako uhel. Ale teprve teď, když se obtloustlý lovec k Indiánu přiblížil, se otevřely a spočinuly s přívětivým výrazem na Jemmym.

„Můj rudý bratr rozumí řeči bílých mužů,“ řekl rozvážně Jemmy, spíš jako by to s uspokojením zjišťoval, než jako by se na to ptal.

„Jak to může vědět můj starší bílý bratr?“ odpověděl Indián zvolna a tlumeně.

„Poznal jsem podle tvých očí, že jsi nám rozuměl.“

„Ano,“ přisvědčil Indián. „Mluvil jsi jako přítel rudých mužů. Jsem tvým bratrem.“

„Má můj mladý bratr již jméno?“

ß

Vohkadeh

Pro každého staršího Indiána je taková otázka těžkou pohanou, protože ten, kdo nemá jména, není pokládán za bojovníka a vůbec za muže. Také zajatec sebou lehce, jakoby nespokojen pohnul a řekl:

„Můj bílý bratr se domnívá, že jsem zbabělec?“

„Ne. Ale vidím, že jsi ještě příliš mladý, než abys mohl být bojovníkem.“

„Bledé tváře naučily rudé muže umírat již v mládí. Nechť mi můj bratr rozhrne košili. Přesvědčí se, že mám jméno.“

Jemmy okamžik váhal, potom se sklonil, rozhrnul Indiánovi na prsou košili a uviděl tři červeně zbarvená orlí pera.

„Jak je to možné!“ vykřikl překvapeně. „Ty přece ještě nemůžeš být náčelníkem!“

Zajatec se usmál.

„Smím nosit pera *mah-siš*, poněvadž se jmenuji Vohkadeh.“

Slovo *mah-siš* znamená v řeči Mandanů orla, *Vohkadeh* pak kůži bílého buvola. A protože bílý buvol je nesmírně vzácný, ten, kdo jej uloví, smí nosit orlí pera jako náčelník. Vohkadeh zřejmě vzácné zvíře zabil a tak si získal své jméno.

Jemmy pohlédl na mladého zajatce s obdivem.

„Ke kterému kmeni náleží můj rudý bratr?“ otázal se.

„Jsem Numangkake a počítám se k Dakotům,“ řekl Indián.

Numangkake si říkají mezi sebou mandanští Indiáni a Dakota je společný název pro všechny siouxské kmeny.

„Tak ty jsi byl přijat do kmene Dakotů?“

„Ano. Bratr mé matky byl velký náčelník *Mah-to-tohpah.* Dostal to jméno proto, že zabil najednou čtyři medvědy. Byl to velký bojovník. Ale přišli bílí mužové a přinesli s sebou neštovice a celý kmen zahynul na tuto nemoc. Jen několik mužů zbylo a ti chtěli rychle následovat své předky do věčných lovišť. Dráždili proto Siouxy tak dlouho, až od nich byli pobiti. Můj otec, statečný *Wah-kih,* to znamená štít, byl však jen raněn a později ho přinutili, aby se stal Siouxem. Jsem Dakota, ale mé srdce vzpomíná na otce mých otců, které k sobě povolal Veliký duch.“

„Siouxové jsou však nyní na druhé straně hor. Jak přichází můj bratr až sem?“ řekl Jemmy.

„Přicházím odjinud. Nikoliv od hor, které myslí můj bílý bratr, ale z vysokého pohoří na západě. Mám přinést jedné mladé bílé tváři důležité poselství.“

„A ta bílá tvář bydlí nedaleko odtud,“ řekl Jemmy.

„*Uff!*“ podivil se Indián. „Jak to můj starší bratr může tak určitě tvrdit?“

„Sledoval jsem stopu a viděl jsem, že jsi štval koně. Učinil bys to, kdyby cíl nebyl nablízku?“

„Můj bratr uvažoval správně. Byl jsem zcela blízko svému cíli. Ale tito bílí mužové mne pronásledovali a kůň byl už příliš unaven.

Neměl sil, aby přeskočil tuto vodu. Vohkadeh padl na zem a ztratil vědomí. Když přišel k sobě, byl spoután.“ Náhle se zarazil, zaskřípěl zuby a dodal siouxsky: „Jsou to zbabělci. Devět mužů spoutalo mladého bojovníka, když jeho duch nebyl přítomen. Kdybych s nimi byl bojoval, visely by teď jejich skalpy u mého opasku.“

„Slyšel jsem, že tě bili,“ řekl tiše Jemmy.

„Nemluv o tom!“ zasyčel Vohkadeh. „Můj starší bratr mne nyní zbaví pout a potom uvidí, že se zachovám jako muž.“ Řekl to s naprostou rozhodností a jistotou.

„Jak bych to mohl udělat? Neporoučím těm mužům,“ namítl Jemmy, „nemohu jim rozkazovat.“

„Bílý bratr nemá strach před takovými lidmi, ani kdyby jich proti němu samotnému bylo sto. Jsou to baby.“

„Víš určitě, že se jich nebojím?“

„Vohkadeh se umí dívat očima a umí poslouchat ušima. Slyšel vypravovat o dvou lovcích, kteří se jmenují *Davy-honskeh*, Dlouhý Davy, a *Jemmy-petahčeh*, Tlustý Jemmy. Poznal, že před ním nyní stojí.“

Tlustý Jemmy spokojeně pokývl hlavou a chtěl odpovědět, ale ozval se Walker.

„*Stop!* Tohle jsme si nevyjednali!“ vykřikl podrážděně. „Nebudete se mi tady s tím rudokožcem hodinu bavit! Dověděli jste se, co jste chtěli, a teď, *gentlemani*, račte pokračovat svou cestou. Nebo vás vyprovodíme jinak!“

Jemmy vrhl krátký pohled na Davyho a ten mu odpověděl sotva znatelným pokynem hlavy. Ale tlusťochovi to stačilo. Rychle obrátil zrak naznačeným směrem a tu uviděl, že v nedalekém křovisku těsně u země vykukují hlavně dvou pušek. Kdo by to mohl být? Přátelé? Nepřátelé? Jemmy pohlédl zpět na Davyho, když však viděl, že dlouhán je docela klidný a bezstarostný, obrátil se zase k Walkerovi.

„A proč byste nás měli vyprovázet, *sir?* My přece nemáme důvodů, abychom odtud utíkali – jako vy!“

„Jako my?“ zavrčel Walker podrážděně. „Před kým bychom my měli utíkat?“

„Před tím, komu patřili ještě včera tihle dva koně,“ řekl Jemmy a ukázal na dva hnědé hřebce, kteří stáli těsně u sebe, poněkud vzdáleni od ostatních zvířat.

„Co tím chcete říci?“ zamračil se Walker. „Kdo myslíte, že jsme? Poctiví prospektoři, kteří chtějí do Idaha. Byla tam nalezena nová ložiska zlata, jestli o tom nevíte.“

„A protože nemáte dost koní, tak si je cestou občas vypůjčujete.“

„Muži, řekněte ještě slovo, a můj revolver…,“ vyrazil ze sebe vztekle Walker. Potlačil však hned výbuch vzteku a už klidněji řekl: „Ta zvířata jsme poctivě koupili a zaplatili, rozumíte?“

„A kde, vážený mistře Walkere?“

„Dole v Omaze.“

„Neříkejte!“ zavrtěl hlavičkou Tlustý Jemmy. „To jste tam koupili asi taky zásobu černidla na podkovy? Pročpak jsou ti dva hnědí hřebci tak svěží, jako by je právě někdo vyvedl z ohrady? A proč mají čerstvě načerněná kopyta, když ostatní vaše zvířata jsou nekřesťansky zanedbaná a jejich kopyta… eh!“ Jemmy se podíval Walkerovi ostře do očí a vykřikl: „Povídám, že ti hnědáci ještě včera patřili někomu jinému než vám! A povídám, že krádež koní se trestá na Západě olovem!“

„Ty lotře, ty darebáku!“ zařval Walker a vrhl se po své pušce.

V tom okamžiku se ozval neznámý hlas z křoví:

„Mlčte, Walkere! Má pravdu – jste sprostí zloději! Martine, střílej!“

„Počkat!“ ozval se dosud mlčící Davy. „Neplýtvejte na ně olovem. Pažby stačí!“

Vrhl se vpřed a obrácenou puškou zasadil překvapenému Walkerovi takovou ránu, že muž se zhroutil bez hlesu k zemi. V té chvíli se vyřítil z křoví statný mladý chlapec, doprovázený starším mužem, a oba s puškami vysoko zdviženými se obořili na podivné prospektory. Jemmy využil vhodné chvíle a dvěma rychlými řezy zbavil Vohkadeha pout. Indián se vztyčil a skočil k nejbližšímu muži, uchopil ho kolem pasu, podtrhl mu nohy a pak ho srazil k zemi a vlekl ke svému koni. Zmocnil se nože, který tu ležel pohozen na zemi, poklekl nepříteli na prsa a levicí sevřel kštici jeho vlasů.

„*Help – help – for God's sake!* Pomozte – pomoc – proboha pomoc!“ ječel přemožený v nejvyšší úzkosti.

Martin Bauman

Vohkadeh pozvedl nůž. Hněvem blýskající oči se svezly pohledem na muže, jehož obličej byl všecek znetvořen smrtelnou hrůzou. Ruka držící nůž klesla. „Máš strach?“

„Mám, mám,“ křičel přemožený. „Slitování! Mějte se mnou slitování!“

„Řekni, že jsi pes!“

„Rád to řeknu – jsem pes, jsem pes…,“ chrlil ze sebe o překot muž.

„Dobrá, zůstaneš naživu,“ řekl Vohkadeh. „Vohkadeh nepotřebuje

skalp psa, který skuhrá o milost. Bil jsi mne, ale prašivý pes nemůže Vohkadeha urazit. Zmiz!“

Uštědřil mu pohrdavý kopanec a muž v mžiku prchl. Také ostatní bezhlavě utíkali, a tak na místě zůstal ležet jen omráčený Walker a ještě jeden z jeho společníků. Koně se rozběhli za svými pány, jen dva hnědáci tu stáli jako předtím a třeli hlavy o ramena obou nečekaných příchozích.

Prostovlasý mladý chlapec, který před několika okamžiky první vyskočil ze křoví, byl asi šestnáctiletý, na svůj věk velmi silný, výrazně bílé pleti, rusých vlasů a modrošedých očí. Měl modrý plátěný oděv a za pasem dlouhý nůž s indiánskou rukojetí vzácné ruční práce. Dvouhlavňová puška, kterou držel v pravici, zdála se pro něho přece jen příliš těžká. Jeho tváře, rozpálené ohněm boje, jen hořely, ale jinak byl napodiv klidný. Zřejmě se už nejednou účastnil podobného zápasu.

Jeho průvodce byl malý vyzáblý mužík s obličejem obrostlým černým hustým plnovousem. Měl indiánskou obuv, kožené kalhoty a k tomu tmavomodrý frak se zlatými mosaznými knoflíky. Jeho oděv už zřejmě pamatoval nějakou tu desítku let, stejně jako obrovský amazonský klobouk, ozdobený velikým žlutým, zřejmě nepravým pštrosím perem. Kdysi byl asi obdivovanou ozdobou nějaké vznešené dámy. Jak tento neznámý muž, ozbrojený pouze puškou, procházel tábořištěm a prohlížel si, co tu uprchlíci zanechali, bylo vidět, že na pravou nohu kulhá. Vohkadeh si toho povšiml první ze všech. Přitočil se k muži, dotkl se lehce rukou jeho ramene a otázal se vážným hlasem, prozrazujícím úctu:

„Je snad můj bílý bratr oním lovcem, kterému říkají bledé tváře Hobble Frank, Kulhající Frank?“

Muž v modrém fraku překvapeně zamžikal a krátce přisvědčil.

„A mladý muž, který s Hobble Frankem přišel, je tedy Martin Bauman, syn známého *Mata-poky?“* pokračoval Indián. Vohkadeh použil slova *mata-poka,* které, složeno z pojmů jazyka Siouxů a Utahů, znamená asi tolik jako medvědobijce, lovec medvědů.

„Ano,“ řekl mladík.

Hobble Frank

„Pak jsem rád, že jsem našel, koho hledám.“

„Chceš u nás něco nakoupit?“ zeptal se Martin Bauman. „Máme všechno, co může lovec potřebovat. V našem obchodě si může každý vybrat…“

„Nepřicházím nic kupovat,“ odpověděl Indián. „Mým úkolem je vyřídit poselství.“

„Od koho?“

Vohkadeh se na chvíli odmlčel, přemýšlel, pak se pátravě rozhlédl

a vážně pravil:

„Zde není vhodné místo k tomu, aby Vohkadeh hovořil. Neleží váš vigvam nedaleko odtud?“

„Ale ano, za necelou hodinu tam můžeme být,“ přisvědčil Martin.

„Pojeďme tedy!“ řekl Vohkadeh rozhodně. „U ohniště tvého vigvamu Vohkadeh řekne vše.“

Přeskočil hbitě potok, utáhl svému koni sedlo a vyšvihl se mu na hřbet. Pobídl zvíře, a neohlížeje se, zda ostatní za ním jedou či nikoliv, ujížděl pryč.

„Ten chlapík mnoho řečí nenadělá,“ zasmál se Hobble Frank, obraceje se k Davymu a Jemmymu.

„Snad byste nechtěl, aby vám tu proslovil přednášku dlouhou jako moje maličkost?“ zasmál se Davy. „V takovýchto chvílích Indiáni vědí obvykle přesně, co dělat. Mohu-li vám radit – běžte za ním.“

„A co budete dělat vy?“

„Pojedeme s vámi. Jestli nám můžete něco pořádného nabídnout, utratíme ve vašem krámku i nějaký ten dolar…,“ řekl dlouhán.

Lovec v širokém amazonském klobouku si přeměřil nedůvěřivě Jemmyho i Davyho, nezakrývaje, že o jejich dolarech poněkud pochybuje.

„Máte u sebe peníze?“ zeptal se.

„To uvidíte, až budeme nakupovat,“ odbyl ho Jemmy.

„Hm, hm…,“ zabručel Hobble Frank přece jen ještě trochu pochybovačně. Pak ukázal na dva omráčené muže. „Co tady s těmi zloději? Aspoň Walkerovi bychom měli dát na pamětnou!“

„Ze byste se s nimi špinil,“ řekl Davy. „Přece jste viděl, že to jsou zbabělí kojoti. Nechte je být!“

„Máte pravdu,“ odpověděl Hobble Frank. „Pojďme, dojdete si pro své koně.“

„Vy víte, kde jsou naši koně?“ podivil se Tlustý Jemmy.

„To bychom byli špatní *westmani*, kdybychom se po nich nepodívali, dřív než jsme o sobě dali vědět,“ zasmál se Hobble Frank. „Vpřed, pánové!“

Kulhavý mužík se vyšvihl hbitě na hnědáka, kterého právě zase získal, a jeho mladý průvodce vyskočil na druhého hřebce. Oba se bystře pustili k místu, kde Dlouhý Davy a Tlustý Jemmy skryli svá zvířata. A tak za chvíli už seděl Davy na svém mezku a Jemmy na

svém koni a všichni čtyři vyrazili po stopě Indiána, který klusal před nimi.

Hobble Frankovi se zřejmě zalíbil Tlustý Jemmy. Jel neustále po jeho boku a zvědavě si ho po očku prohlížel.

„Co vlastně tady v těch končinách hledáte, smím-li se zeptat?“ začal po chvíli rozhovor.

„Chceme se jen trochu podívat nahoru do Montany. Doufáme, že se tam setkáme se skutečnými lovci, kteří nepovažují honbu za hromadné jatky jako někteří sváteční střelci tady. Ubíjejí tu buvoly po tisících jen proto, že jejich kůže se líp hodí na řemeny než obyčejná volská. Hnusí se mi to,“ řekl Jemmy.

„Máte pravdu, *master,* máte úplnou pravdu,“ potřásl hlavou Hobble Frank. „Dřív to bylo jiné. Platilo tu vždycky: muž proti muži a lovec proti zvířeti. Ten, kdo si vystopoval medvěda, musel se mu sám postavit a získat jeho kůži a maso s nasazením vlastního života. Ale dneska?“ Hobble Frank mávl rukou. „Dneska se vraždí zvěř ze zálohy. Lovce jako vy potká člověk ve stepi jednou za uherský rok.“

„Vy víte, kdo jsme?“ zeptal se zvědavě Jemmy.

„Samozřejmě. Vohkadeh přece řekl vaše jména, ještě když jsem ležel s Martinem v křoví a pozoroval, co se děje na tábořišti. Ostatně, když se podívám na vaši postavu, která by slušela spíš míšeňskému pekaři než lovci…“

„Počkejte, počkejte,“ přerušil ho Jemmy. „Co vy můžete vědět, jakou postavu mají míšeňští pekaři!“

„Jednak pekaři na celém světě bývají tak urostlí jako vy,“ řekl s úsměvem Hobble Frank, „a za druhé pocházím z Míšně.“

„Z Míšně? Člověče – vy jste z Míšně? Ale to jsme tedy krajané! Praví, nefalšovaní krajané. Dovolte, abych vás objal. Buďte tu vítán!“

Jemmy se rozplýval, otvíral náruč, znovu a znovu tiskl mužíkovi s širokým amazonským kloboukem pravici, až je z toho oba bolely dlaně.

Když zase popohnali koně, začal se Jemmy živě vyptávat: „Jak dlouho jste v Americe?“

„Víc než deset let.“

„Hm… to jste už za ta léta asi na Míšeň úplně zapomněl…“

Hobble Frank prudce zavrtěl hlavou a vzpřímil se v sedle.

„Co vás napadá?“ pohoršil se. „Jsem Hobble Frank a mám Ameriku rád, ale mám proto zapomenout, kde jsem se narodil? Nemyslete si, že jsem utekl do Států, protože mi nic jiného nezbývalo. Byl jsem mysliveckým adjunktem a měl jsem dvacet dolarů čistého měsíčního příjmu. A výborné přátele – například našeho učitele, ten mi také poprvé vypravoval o Americe.“

„A proč jste se ledy pustil za moře?“

„Vědy a umění, příteli,“ pokrčil rameny Hobble Frank a lehce povzdychl.

„Vědy a umění?“ opakoval nechápavě Tlustý Jemmy. „Jak lomu mám rozumět?“

„Řeknu vám celou tu historii,“ řekl Hobble Frank. „Seděli jsme jednou večer v hostinci v mé rodné Míšni a hovořili jsme o tom, co se děje ve světě. Mluvilo se o tom i o onom a také o Americe. Začal jsem jim vědecky vykládat, jaké to v Americe vlastně je, protože mi učitel o tom něco povídal. Už ani nevím, jak k tomu došlo, zkrátka ponocný, který seděl u mého stolu, se začal se mnou hádat a tvrdil, že vědě rozumím jako koza petrželi. Jsem klidný člověk, ale to vám dá rozum, že jsem udělal, co jedině může řádný muž udělat, když je pohaněna věda. Hodil jsem mu do tváře svou uraženou čest a k tomu také sklenici s pivem. Co dřív, to už nevím. Pak začal cirkus a já jsem byl obžalován pro rušení veřejného pořádku a ublížení na těle. Oběť vědy! Měl jsem být potrestán a zbaven své adjunktské hodnosti. To první bych byl přes srdce ještě přenesl, ale přijít k tomu i o své adjunktství – bylo trochu mnoho. A tak jsem si odbyl trest a potom – aby mi žádný ponocný nemohl nic vytýkat – rovnou do Ameriky. Vlastně nebýt jeho, nejeli bychom tu dneska takhle spolu stepí…“

„Měl bych mu za to poděkovat,“ řekl Jemmy. „Docela se mi totiž zamlouváte.“

„To mne těší, to mne velice těší!“ Kulhavý lovec se zatvářil nadmíru přívětivě. „Potěšení je však vzájemné. Vy se mi taky docela líbíte. Myslím, že se můžeme stát dobrými přáteli. Člověk jako já má jemnou povahu a můžete se na něho vždycky a ve všem spolehnout. Každému vyjdu ochotně vstříc, a kdyby se tady teď objevil Indián, určitě bych mu zdvořile řekl: Poslužte si, prosím, nabízím vám svoje

vážené a vzácné pačesy.“

„Jste vtipálek,“ zasmál se Jemmy. „Ale obraťme na chvíli list. Ten mladík, s kterým jste přijel, to je opravdu syn známého lovce medvědů Baumana?“

„Ano,“ přisvědčil Hobble Frank. „Jeho otec je mým společníkem, Martin mi říká strýčku – ale úplně nezákonně! Řeknu vám, jak to bylo: Setkal jsem se s Baumanem dole v St. Louisů zrovna v době zlaté horečky. Nastřádali jsme si trochu peněz a otevřeli jsme si tady malý obchod. Je to pohodlnější a jistější než hledat zlato. Ze začátku se nám dařilo dobře, já jsem se staral o obchod a Bauman lovil a opatřoval jídlo – jenže brzy se ukázalo, že v krajině žádné zlato není. Zlatokopové odešli a my tady uvízli i se zásobami. Co dělat – tu a tam něco prodáme lovcům, ovšem takový obchod se naskytne zřídkakdy. Naposled jsme prodali něco skupině lovců, kteří táhli na Yellowslone.“

„Na Yellowstone? A jací to byli lidé?“ vyptával se Jemmy.

„Brusiči. Slyšeli, že se tam našly drahokamy. Prodali jsme jim střelivo a Bauman je za slušnou odměnu jel doprovázet. Jsme teď ve srubu sami: já, Martin a starý černoch Bob, kterého jsme si přivezli ze St. Louisů.“

Jemmy se pátravě podíval na malého chlapíka. Zdálo se, že je s čímsi nespokojen.

„Zná Bauman dobře Yellowstone River?“

„Kdysi tam cestoval,“ odpověděl mužík v amazonském klobouku.

„Nebezpečný kraj…,“ zahučel Jemmy.

„Teď už ne,“ mínil Hobble Frank. „Kongres do té oblasti poslal několik výprav a celé území bylo prohlášeno za národní park.“

„To vím.“ potřásl Jemmy pochybovačně hlavou. „Jenže Indiáni na to příliš nedbají. Zvláště Hadí Indiáni.“

„Ti ovšem zakopali válečnou sekyru.“

„Slyšel jsem něco jiného,“ odporoval Jemmy. „Bojím se, že váš přítel se nedal na zrovna bezpečnou cestu. Možná že ten mladý Indián k vám přichází jako posel.“

„Je to Sioux.“

„Proč tedy nechtěl říci hned na místě, s čím přijíždí?“ zeptal se Jemmy. „S dobrou zprávou se člověk netají, s tou se vytasí hned. A krom toho prozradil, že přijíždí od Yellowstonu.“

„Zajedu za ním a zeptám se ho," rozhodl se Hobble Frank a pobídl koně, aby dohonil Vohkadeha. Ale Indián to zpozoroval, udeřil patami koně do slabin a ujížděl před lovcem, jako by tušil, co má v úmyslu.

Nezbylo tedy než čekat, až přijedou do srubu..;

Konečné dorazili všichni k místu, kde se potok ve velkém oblouku vinul kolem pahorku, na němž stál pevný, dobře zbudovaný srub. V otevřené krajině vypadal jako bezpečná, nedobytná tvrz. Ze tří stran jej obklopoval nepřístupný sráz a čtvrtá strana byla chráněna před nepřítelem dvojitou ohradou. Dole pod svahem bylo kukuřičné pole a menší pruh země, na němž pěstovali obyvatelé srubu tabák. V ohradě se pásli dva koně. Když lovci přijeli, ukázal Martin na ohradu a stručně poznamenal: „Odtud nám ukradli koně."

Dal do úst dva prsty a pronikavě zahvízdl. Za vysokým kukuřičným polem se vynořila velká, hranatá černá hlava a mezi masitými rty se zaleskly dvě řady bílých zubů tak silných, že i jaguár by na ně mohl být hrdý. Než se příchozí nadáli, stál před nimi obrovitý, svalnatý černoch s mohutným klackem v ruce.

„Bob se tu schovati v kukuřici a dávati pozor, až zase přijít darebové a krást koně. Bob potom jim dát ránu do hlavy, aby oni přestat mít chuť na cizí koně."

Černý Bob

Zamával přitom nad hlavou svým obuškem tak lehce, jako by to byl vrbový proutek, a zakoulel očima, že se tomu všichni mimoděk musili zasmát. Zastavili se u něho, jen Vohkadeh jel dál až k dřevěnému roubení, tam přeskočil přímo s hřbetu koně za ohradu a zmizel ve srubu.

„Co to dělat ten rudoch?“ rozzlobil se černoch. „On ani nepozdravit a jet dál a nečekat, až massa Martin mu dovolit, aby vejít

dovnitř. Massa Bob ho naučit zdvořilosti.“

Černoch mluvil sám o sobě jako o „panu“ Bobovi – byl to tedy zřejmě svobodný černoch a jistě si na tom velice zakládal. Proto ho tak zamrzelo, že Indián si ho ani nevšiml. Chtěl pokračovat ve stížnostech, ale Martin se na něho vlídně, přátelsky usmál a řekl:

„Jen klid, Bobe, ten Indián je náš přítel.“

„Přítel?“ vyjekl Bob. „To dobré býti! Jestli býti rudoch přítel massa Martin, být také massa Bob jeho přítel.“ V té chvíli si černoch uvědomil, že Martin a Hobble Frank přivádějí koně. Zaradoval se. „Massa Martin přivádět zase koně? Zloději být mrtví?“

„Ne, Bobe. Utekli! A otevři nám!“ řekl Martin. Bob udělal dva dlouhé kroky, rozevřel veřeje a lovci vjeli za ohradu dovnitř do srubu.

3
Syn lovce medvědů

Uprostřed za ohradou stála budova. Nebyl to vlastně v pravém slova smyslu srub, protože stěny nebyly zhotoveny ze sroubených kmenů, ale z kamenů, hlíny a proutí. Střecha byla pokryta došky, přivezenými jistě hodně zdaleka.

Muži vešli dovnitř. Na zemi, uprostřed jediné místnosti srubu, seděl Vohkadeh, klidný až netečný, bez starosti o svého koně, který zatím sám od sebe odklusal k ostatním do ohrady.

„Nuže, buďte u nás vítáni," řekl Martin a on i Hobble Frank stiskli srdečně Davymu i Jemmymu pravici.

Zvědavá očka Tlustého Jemmyho se hned pohotově rozhlížela po jizbě. Vzadu byl zřejmě krám. Pět nebo šest prken položených přes bedny tu nahrazovalo stůl a podobně jednoduše bylo zhotoveno i několik židlí. Na– stěnách visely zbraně, lovecké trofeje a poblíž krbu také řádné kusy uzeniny. V koutě byla lůžka, věru vzácná a cenná, protože je vlastně tvořila hromada vydělaných kozí ze šedých amerických medvědů. Ulovil grizzlyho, nejnebezpečnějšího dravce amerických hor, který, když se vztyčí na zadní, je o dobré dvě stopy vyšší než urostlý muž, patří na Západě k nejstatečnějším loveckým výkonům. Ostatně běloch, není-li dobře ozbrojen a není-li přímo donucen k boji, vždycky se mu raději vyhne.

Schylovalo se k večeru a okenicemi sem vnikalo sotva několik proužků světla. V šeru se ozýval černochův hlas: „Massa Bob zatopilti."

Otočil se a ve chvíli byl zpátky s náručí plnou klestí. Narovnal je do krbu, stepním zapalovadlem, troudem *punks*, získaným z dutin trouchnivějících stromů, zažehl oheň a zakrátko ozářily jeho mohutnou postavu praskající plameny. Stál tu v jednoduchém volném oděvu z nejhrubšího kalika, svítil svými bílými zuby, zatímco jeho vlasy, které si přimasťoval jelením tukem a splétal v nespočetné krátké vrkoče, jen aby dokázal, že *nejsou* kudrnaté, působily v tom mihotavém světle poněkud příznačně jako ostny ježka. Chvíli seděli muži kolem ohně a hovořili o běžných, bezvýznamných věcech. Potom se ujal slova Hobble Frank.

„Můj rudý bratr je nyní v našem srubu," oslovil jej vážným hlasem. „Vítáme jej a těšíme se z jeho přítomnosti. Doufáme, že nám nyní řekne, jaké poselství přináší."

Mladý Indián se rozhlédl po přítomných, sklonil lehce hlavu a pravil:

„Jak by mohl Vohkadch mluvit, když doposud neokusil kouře z dýmky míru?"

Po těch slovech vstal Martin, sňal se stěny indiánský kalumet, který tam visel, nacpal do jeho hlavičky hrst tabáku a dýmku zapálil. Posadil se vedle Indiána, učinil rozvážně šest tahů a vypustil kouř nahoru, dolů a do všech světových stran. Potom se obrátil k Vohkadehovi a pravil:

„Vohkadeh je náš bratr a my jsme jeho bratry. Nechť s námi vykouří tuto dýmku míru a potom nechť řekne, jaké poselství přináší

Podal dýmku Indiánovi, ten ji uchopil, povstal, udělal šest tahů a tak jako předtím i Martin vyfoukl dým nahoru, dolů a do všech čtyř světových stran. Potom se rozhlédl po přítomných a nesmírně vážným hlasem pravil:

„Vohkadeh dosud nikdy neviděl bledé tváře, které zde sedí, a nezná ani černou tvář. Byl k nim poslán a upadl do zajetí. Oni ho však osvobodili, a proto jejich nepřátelé jsou i nepřáteli Vohkadeha a jejich přátelé jsou i přáteli Vohkadeha. *Howgh!"*

Po tomto slavnostním *howgh,* které Indián říká, kdykoliv chce něco zvláště slavnostně potvrdit, podal Vohkadeh dýmku dál. Šestkrát se nadechl a šestkrát vypustil dým Hobble Frank, pak Tlustý Jemmy i Dlouhý Davy a posléze, tváře se při tom nadmíru vážně, také černý Bob. Když byl obřad skončen, rozhlédl se Indián po přítomných a řekl:

„Znají moji bílí bratři bílého lovce, kterému Siouxové říkají *Non-pay-hlama,* to jest: Ruka, která drtí?"

„Ruka, která drtí?" zvedl hlavu Dlouhý Davy. „Myslíš muže, kterému říkají lovci Old Shatterhand? Pokud jde o mne, slyšel jsem už o něm, ale nikdy jsem se s ním ještě nesetkal."

„Je to bílá tvář, ale miluje rudé muže," řekl Indián. „Jeho kule nikdy nechybí cíl a jeho ruka srazí každého nepřítele. Před mnoha lety tento muž lovil v krajině, kterou nazýváte Yellowstone, a byl to první běloch, jehož noha se dotkla tohoto území. Byl tehdy přepaden

Siouxy Ogallally a zápasil s nimi. Nestřílel na ně, neboť je přesvědčen, že všichni lidé jsou bratry, nýbrž přistoupil na to, že se bude bít na život a na smrt se třemi z nich. Porazil všechny svou drtící pěstí, ačkoliv s ním zápasil i *Oilhkapetay*, Udatný buvol, který nikdy nebyl žádným bojovníkem přemožen, a *Si-ča--pah-tah*, Zlý oheň, nejsilnější muž z celého kmene. Tu se ozval veliký nářek na horách i ve vigvamech Ogallallů, který dodneška neutichl, nýbrž v den zápasu mrtvých náčelníků se ozývá vždy znovu. Nyní uplynulo období a bojovníci kmene se vydali na hroby náčelníků k yellowstonskému proudu, aby zapěli u mohyl náčelníků pohřební zpěvy. Bílá tvář, která se octne v těchto místech, je ztracena. Bude uvázána na hrobech mrtvých náčelníků ke kůlu a bude snášet velká muka, dokud se její duše neodebere do věčných lovišť, aby sloužila zemřelým siouxským náčelníkům.“ Indián sklonil hlavu a odmlčel se.

„Bobe!“ vykřikl Martin a vyskočil ze svého místa. „Jdi osedlat nejrychlejšího koně. Strýčku, připrav střelivo a potraviny, já prohlédnu pušky a …“

„Co tě to napadlo…,“ udiveně začal Hobble Frank.

„Rychle, rychle, nerozumíš Vohkadehovi?“ naléhavě, úzkostlivě mu stiskl rameno Martin. „Mého otce zajali Siouxové Ogallallové a chystají se ho umučit. Musíme ho zachránit! Každá hodina rozhoduje!“

„U všech ďasů!“ vykřikl Hobble Frank. „Teprve teď jsem si uvědomil… chlapče, máš pravdu! Musíme otci na pomoc!“

Černoch popadl svůj mohutný klacek, který si sem přinesl s sebou, a hrozivě jím zamával nad hlavou.

„Massa Bob jít také! Massa Bob zabít všechny ukrutné Ogallally!“

V té chvíli se ozval znovu Vohkadch. Zvedl ruku, a prohlížeje si jednoho po druhém, řekl rozvážně:

„Jsou moji bílí bratři jako komáři, kteří bzučí a podrážděně létají sem a tam? Anebo jsou muži, kteří vědí, že je třeba nejdříve se poradit, než se přistoupí k činu? Vohkadeh ještě nedomluvil.“

„Nejdříve mi řekni: Je otec v nebezpečí?“ vykřikl Martin a chvěl se po celém těle.

„Můj bílý bratr všechno uslyší.“

„Ale já to chci vědět hned, hned…,“ naléhal zoufale Martin. Teď

zasáhl Tlustý Jemmy.

„Milý příteli," řekl laskavě, „chcete-li pomoci otci, musíte především zachovat klid. Posaďte se, vyslechněte Vohkadeha, pak se všichni dohromady poradíme – a potom teprve se rozhodneme k činu."

„Kdo se rozhodne k činu? My? Vy?"

„Všichni, kdo tu jsme."

„Vy … a váš přítel také?"

„Vykouřili jsme přece dýmku míru," řekl Jemmy. „A Dlouhý Davy a Tlustý Jemmy zatím neopustili ještě nikdy nikoho, kdo byl v nesnázích. Je nám celkem jedno, pojedeme-li do Montany na buvoly nebo k Yellowstonu, abychom si tam zatančili s Ogallally příjemnou čtverylku. Ale v každém případě to, co uděláme, chceme udělat pořádně. A proto si nejdříve sedneme a vyslechneme Vohkadeha. Slyšel jste ho – jsme přece muži!"

„Máte pravdu!" přisvědčil Hobble Frank. „Rozvahu především!"

Znovu se všichni usadili a obrátili se k Vohkadehovi. Mladý Indián pokračoval:

„Vohkadeh byl vychován u kmene Siouxů-Ponků, kteří jsou přáteli bledých tváří. Potom však byl přinucen, aby se stal Ogallallou. Avšak kdo donutí orla, aby se cítil sovou? Protože když byl vyslán jako zvěd Ogallallů, aby zjistil, kde jsou vigvamy Šošonů, neučinil to, ale rychle jel na východ k příbytku lovce medvědů. Chtěl oznámit jeho synu a jeho příteli, že je zajat. Neboť Vohkadehovy oči viděly, kde Ogallallové přepadli tábor lovce medvědů a jeho společníků."

„To ti nikdy nezapomenu," zašeptal dojatě Martin. „Ale ví můj otec, že jsi jel za námi?"

„Vohkadeh mu to tajně řekl. Žádný ze Siouxů netuší, že lovec medvědů mu přesně popsal cestu k svému srubu."

„Nebudou mít podezření, že se nevracíš?" zeptal se Jemmy.

„Budou si myslit, že Šošonové Vohkadeha usmrtili."

„Vzkazuje nám otec něco bližšího? Co máme podnikat?" naléhal Martin.

„Nikoliv. Vohkadeh vyřídil, co měl vyřídit. Nyní nechť usoudí můj bílý bratr sám, co je třeba udělat."

„To je jednoduché!" zvolal Martin. „Vydáme se hned na cestu,

abychom otce vyrvali ze siouxských drápů.“

Chtěl opět vyskočit, ale Jemmy ho uchopil za ramena a přinutil ho, aby se posadil.

„*Stop, my boy!* Pomalu, hochu!“ řekl konejšivě. „Doufám, že nechcete pospíchat tak, abyste hned zítra poskytl Indiánům další zábavnou podívanou a vítanou ozdobu pro mučednický kůl? Mladíku, říkám vám, že Tlustý Jemmy sice rád pomůže – ale nemá přitom právě chuť prorážet zeď hlavou. Ještě nevíme všecko. Například ani to ne, kde a jak byl váš otec přepaden.“

„Voda, kterou nazývají bledé tváře Prašná řeka, dělí se ve čtyři ramena. Na západním se Siouxové zmocnili lovce medvědů,“ řekl mladý Indián.

„Hm … znám trochu tu krajinu,“ řekl Jemmy. „Ale to bych rád věděl, jak se mohl dát zajmout tak zkušený a opatrný muž jako medvědobijce?“

„Lovec spal a muž, který byl na stráži, nebyl mužem Západu.“

„Pak ovšem!“ zabručel Jemmy a začal se vyptávat: „Kterým směrem se potom vydali Ogallallové?“

„Do hor, kterým běloši říkají Velký roh.“

„Na pohoří Big Horn tedy … A pak?“

„K Hlavě zlého ducha…“

„Aha! Na Devil’s Head!“

„… a pak k vodě, která tam prýští a vtéká do řeky Velkého rohu. Tam byl vyslán Vohkadeh, aby pátral po Šošonech. Neví proto, kam Ogallallové táhli potom.“

„Však na to už přijdeme sami,“ řekl Jemmy. „Máme oči a umíme číst stopy. Kdy přepadli Ogallallové medvědobijce?“

„Od té doby slunce již čtyřikrát vyšlo.“

„A kdy má začít slavnost mučení?“

„Náčelníci byli usmrceni v den úplňku,“ odpověděl Vohkadeh. Tlustý Jemmy si pohladil bradu, chvíli tiše přemítal a potom usoudil:

„Máme tedy zrovna tak čas, abychom Ogallally dohonili. Za dvanáct dní bude úplněk. Ví Vohkadeh, kolik je Ogallallů?“

„Když jsem je opustil, bylo jich pětkrát deset a ještě šest.“

„Šestapadesát…,“ zabručel Jemmy. „A kolik zajatců?“

„Šest – s medvědobijcem,“ pravil Vohkadeh.

„Dobrá – to nám prozatím stačí.“ Jemmy se rozhlédl po

přítomných: „A co *my* teď učiníme?“

„Přísahám, že zachráním svého otce, i kdybych měl se Siouxy bojovat sám,“ zvolal Martin a vztáhl ruku jako k slavnostní přísaze.

„Massa Bob pojede také. On nenechat massa Martin samotného jít na Sioux Ogallally!“ vpadl do toho černý obr a zaskřípal při těch slovech výhružně zuby.

„Ostatní jedou samozřejmě s sebou,“ řekl Jemmy za sebe a za mlčícího Davyho. „A co učiní náš bratr Vohkadeh?“

„Vohkadeh je Mandan, Siouxové kmene Ponka jej vychovali, ale Ogallallou nebyl nikdy. Dají-li mu bílí bratři čerstvého koně, pušku, olovo a prach, bude bojovat jako všichni ostatní.“

„To je přece statečný chlapík!“ vykřikl Hobble Frank. „Dostaneš od nás všechno, co budeš potřebovat. Samozřejmě!“

„Ovšem na cestu se musíme důkladně připravit,“ ozval se Jemmy. „Pojedeme pustou krajinou, a kromě toho nevíme, jestli se za námi nepustí Walker se svými kumpány. Každá maličkost by nám mohla být osudná. Nezapomeňte, že jede šest mužů a že máme před sebou šestapadesát Ogallallů.. Martine – co se srubem? Nechcete tu někoho nechat, aby hlídal? Může se stát, že se vrátíte a bude to tu vyloupeno!“

„O to nemám strach,“ odpověděl Martin. Uchopil motyku a začal kopat do upěchované hliněné podlahy. Ukázalo se, že tam jsou skryty padací dveře, vedoucí do prostorné skrýše, kam se dalo lehce schovat všechno, co bylo ve srubu cenného. Byl to věru bezpečný úkryt. I kdyby někdo zapálil a stavení lehlo popelem, věci ve skrýši by zůstaly neporušené.

Všichni se dali rychle do díla. Zbraně, pokud je nebrali s sebou, zásoby uzeného masa, krumpáče a motyky, silné provazy i medvědí kožešiny – všechno uskladnili v prostoře pod podlahou. Mezi kožešinami upoutala Jemmyho jedna zvlášť velká a krásná. Obdivné si ji prohlížel, přejížděl po ní rukou a mnul ji mezi prsty, až mu ji Martin prudce vytrhl a hodil ji do skrýše k ostatním.

„Pryč s ní! Zrovna na tuhle se nerad dívám!“

„Pročpak?“ podivil se Jemmy.

„Připomíná mi nejstrašnější chvíli mého života,“ odpověděl Martin.

„Mluvíte, jako byste už kdovíco zažil! Jste mladík!“

„Možná že jsem zažil víc než leckterý starý lovec.“

„Chlapče, chlapče,“ usmál se Jemmy, „nepřeháníte trochu?“

„Když mi bylo šest let,“ odpověděl zvolna syn lovce medvědů, „napadl mě medvěd, jehož kůži jste držel před okamžikem v ruce.“

„Co říkáte!“ podivil se Jemmy upřímně. „Hm… vím. že na Západě leckterý chlapec musí dokázat věci, o kterých se školákům z New Yorku ani nesní, ale přece jenom … šest let, a takový obrovský grizzly! To musela být hrůza!“

„Řeknu vám, jak to tehdy bylo,“ řekl Martin. „Žili jsme v coloradských horách, měl jsem tenkrát ještě maminku a tříletou sestřičku Liddy; bylo to překrásné stvoření, které jsem měl nesmírně rád. Jednou otec odešel na lov a my jsme zůstali sami doma. Byl jsem v naší chatě sám s malou Liddy a vyřezával jsem do trámu ozdobné M. a L. – počáteční písmena našich jmen. Byl jsem tak zabrán do práce, že jsem neviděl, neslyšel, a vůbec jsem nevěděl, co se děje kolem. Zdálo se mi sice jednu chvíli, jako bych zaslechl zvenčí matčin výkřik, ale protože bylo ticho, nevšímal jsem si toho. Byl jsem s vyřezáváním už skoro hotov, když jsem uslyšel, jak zapraskaly dveře. Myslil jsem, že to otevřela tak hlučně maminka, jak nesla v náručí klestí, a ani jsem se neobrátil. Jenom jsem řekl: *M’a*, to jsem udělal pro Liddy a pro sebe, vidíš? Zítra vyřežu taková písmena pro tebe a pro *p’a*. V té chvíli se za mnou z ničehož nic ozvalo hluboké zabručení. Naráz jsem se obrátil – ah! To bylo příšerné, co jsem uviděl! Před Liddy stál obrovský grizzly a ubohé děvčátko leknutím ze sebe nemohlo vyrazit ani hlásku. Stálo tam a podávalo té potvoře svou panenku. Jako by mu chtěla říci, aby si vzal hračku a ji nechal na pokoji. Ale medvěd neměl slitování.

Pane Jemmy – víte, co dokáže takový huňáč *heavens!* Dobré nebe! Nikdy na to nezapomenu … Chudák Liddy!“

Martin povzdechl a sklonil hlavu. Všichni ostatní tiše, s vroucí účastí hleděli na mladého chlapce. Jemmy mu položil konejšivě ruku na rameno.

„Byl jsem tenkrát jako zkamenělý,“ pokračoval po chvíli tichým hlasem Martin. „Chtěl jsem volat o pomoc, ale nedokázal jsem ani pohnout jazykem. Potom si mne grizzly všiml a rozkročil se proti mně. Teprve teď se mi vrátila krev do žil. Vzal jsem svůj nůž mezi zuby a vyšplhal jsem se bleskurychle nahoru na trám. Držel jsem se

křečovitě levou rukou trámu a pravou jsem mával kolem sebe nožem. Grizzly stál u mne a natahoval po mně pracky. Několikrát jsem ho bodl do tlapy, ale to ho jen ještě víc rozzuřilo. Nevím, jak dlouho jsem se bránil – připadalo mi to jako věčnost. Už jsem omdléval, už jsem tušil, že se dlouho nebudu moci bránit, když jsem uslyšel zvenčí štěkot. Byl to náš pes. Meššúrs, ten pes štěkal tak divoce a tak podivně, jako kdyby snad byl už tušil, že se v našem obydlí děje něco strašného. Vřítil se dovnitř jako blesk a vrhl se přímo na medvěda. Bylo to zvláštní zvíře, dost ošklivé, však víte – zdivočelý pes, sami jsme ho znovu ochočili. Ale byl nám neobyčejně věrný a měl nás bezmezně rád. Měli byste slyšet ten řev, s nímž se vrhl na medvěda. Skočil mu přímo na hrdlo. Grizzly ho však rozdrtil mohutnými tlapami, na místě ho rozdupal a potom se obrátil s ještě větší zuřivostí zase proti mně. Ale tu se otevřely dveře a v nich se objevil můj otec. Pomoc, tatínku! vykřikl jsem a otec skoro v temže okamžiku zvedl pušku. Ale hned ji zase odhodil. Řekl mi později, že se mu ruka chvěla tak, že nebyl s to zbraň udržet. Vytrhl z opasku lovecký nůž, přiskočil k medvědu a vrazil mu čepel až po rukojeť mezi žebra, přesně na to místo, kde je medvěd nejzranitelnější. Pak hbitě uskočil, aby ho grizzly v smrtelném zápase nerozdrtil v náručí. Medvěd okamžik stál, chroptěl, sípěl a prskal, rozehnal se ještě naprázdno tlapami do vzduchu a svalil se potom mrtev k zemi. Otcova čepel, jak jsme se potom přesvědčili, mu vnikla přímo do srdce.“

„Strašné…,“ řekl chraptivě Jemmy. „Hrůzné… A vaše matka, chlapče?“

Martin zhluboka povzdechl:

„Tu jsem, pane Jemmy, už nikdy nespatřil.“ Odvrátil se, jako by se styděl za slzy, které se objevily v jeho očích. „Vyprávěl jsem otci všechno, co se stalo, a on mi mlčky naslouchal. Neřekl ani slovo, jenom jeden jediný výkřik se mu vydral z prsou. Ale jaký to byl výkřik! Kéž bych už takový výkřik nikdy v životě neuslyšel! Potom byl otec tichý, usedl na lavici, popelavou, jako kámen nehybnou tvář si položil do dlaní. Když jsem se ptal po matce, potřásl jen hlavou. A když jsem řekl, že se za ní půjdu podívat, uchopil mne za rameno a řekl – ne, vykřikl jedinou větu: Nechoď, to není nic pro tebe! Zůstal tak sedět až do večera a potom mne zamkl v chatě. Škvírou mezi

trámy jsem zahlédl, že venku kope jámu – pochoval v ní mou nebohou matku … Nu, a pak na nás přišly zlé doby. Otec onemocněl a o mne se staral náš nejbližší soused. Těžko se nám žilo. A když se otec vzpamatoval, odešli jsme z coloradských hor a stali jsme se oba lovci medvědů. Teď snad pochopíte, proč otec, kdykoli uslyší, že se někde objevil medvěd, nepovolí, dokud ho nedostane – kulí nebo nožem. A já… nu, když jsem prvně mířil na medvěda, srdce mi bušilo jako kladivo; naštěstí mám talisman, který mi nyní dodává klidu.“

„Talisman?“ ozval se Dlouhý Davy. „Hochu, nevěřte pověrám!“

„Je to trochu jiný talisman, než si myslíte, pane Davy,“ usmál se bolestně Martin. „Podívejte se – visí tamhle pod naší rodinnou biblí.“

Pohlédli na stěnu, kde na prkénku pod starou ohmatanou knihou ležel kus opracovaného barevného dřeva.

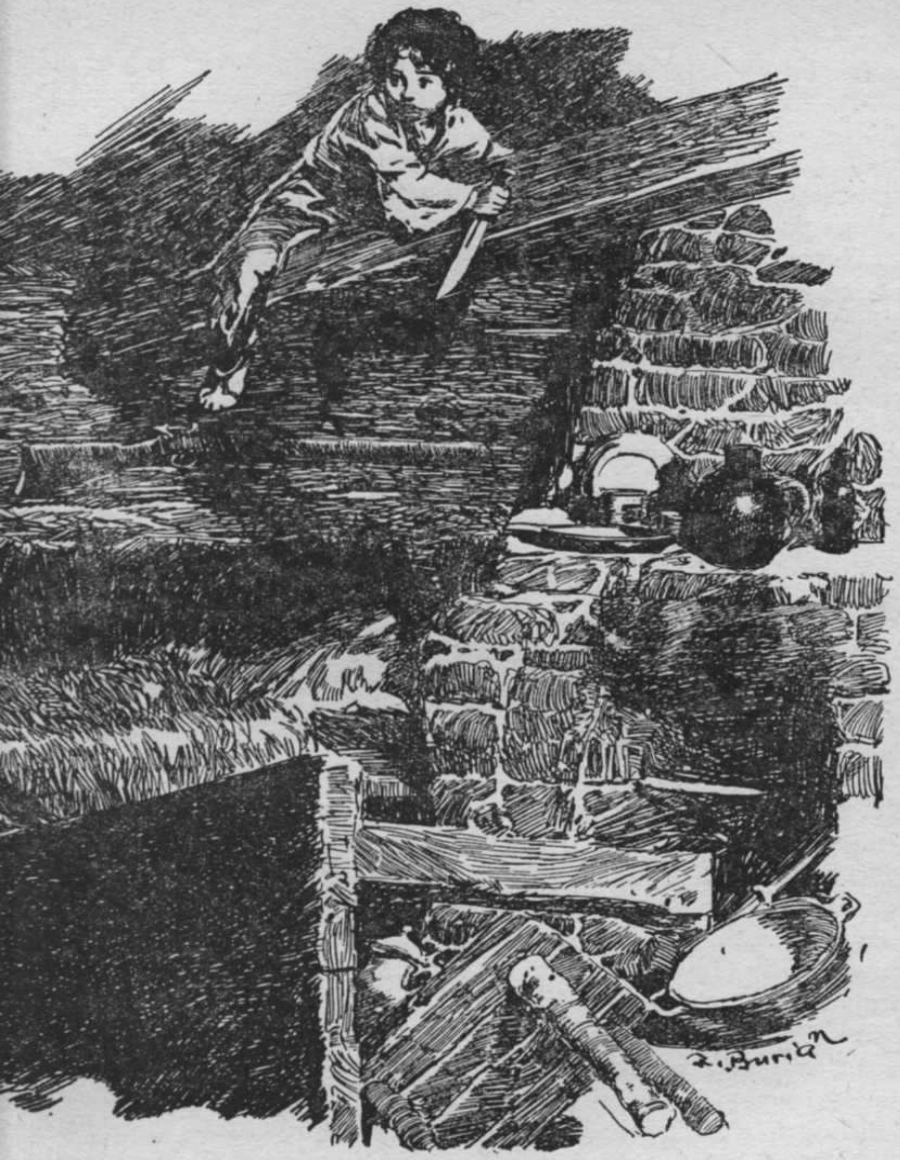
„Panenka, kterou jsem kdysi vyřezal pro Liddy,“ řekl tiše Martin. „Nosím ji na krku, kdykoliv jdeme s otcem na lov medvěda. Stačí, abych se té hračky dotkl, a …“

Martin umlkl. Bylo zřejmé, že je vzpomínkami nesmírně pohnut. Jemmy mu položil konejšivě ruku na rameno:

„Jste dobrý chlapec, Martine. Může-li vám být k něčemu mé přátelství, tady je má ruka.“

Martin na něho vděčně pohlédl. A oba si stiskli pevně pravici.

4
Stopy

Pět dní nato ujíždělo šest jezdců – minuli už prameny Prašné řeky – osamělou, pustou stepí mezi Missouri a Skalistými horami vzhůru k pohoří Big Horn. Divoká pustina, kde lovec musí jet několik dní, než narazí na chudý keř nebo na pramen čisté vody, mění se tu jen pozvolna směrem na západ v pahorkatinu stále vyšší, příkřejší a rozeklanější. *Mahkosieúa* – špatná země – nazvali Indiáni tuto nehostinnou krajinu, která je přívětivější teprve v severní části, tam, kde jsou prameny řek Cheyenne, Powder. Tongue a Big Horn. Křoviska se tu mění v husté porosty a ty pak poznenáhlu přecházejí v háje a lesy, kde mohutné stoleté kmeny nejsou řídkou výjimkou. Zde, v těchto krajinách, loví Šošoni a Hadí Indiáni, Siouxové i Čejenové a Arapahové. Rozděleni do množství kmenů a vedlejších větví, střetají se vzájemně v nelítostných bojích a zápasech; období krvavého nepřátelství jen zřídkakdy bývá vystřídáno údobím míru. A jestliže konečně přece mezi indiánskými kmeny zavládne klid a pokoj, jistě se objeví někde bílá tvář, a ta je začne popouzet a dráždit, až nakonec znovu vykopou válečnou sekyru navzájem proti sobě i proti bílým vetřelcům.

Touto krajinou, ne zrovna bezpečnou pro osamělého jezdce, putovala tedy naše družina. Vohkadeh, který stejnou cestou přijel od Siouxů, jel v čele s puškou stále připravenou k výstřelu. Za opaskem měl několik váčků, obsahujících všechno, co potřebuje jezdec v prérii. Za ním se kolébal na svém vysokém klusáku Tlustý Jemmy, provázen Hobble Frankem v mokasínech, modrém fraku se zlatými knoflíky a amazonském klobouku. Mužík seděl na svém koni znamenitě, a třebaže jeho tmavomodrý frak působil přinejmenším nezvykle, zkušené oko v něm musilo poznat na první pohled pravého *westmana*. Skvěle se držel v sedle mladý Martin Bauman. Ovládal koně právě tak dokonale a lehce jako Vohkadeh. Jako by byl se zvířetem srostlý, držel své tělo lehce nachýleno kupředu, aby mu ulehčil břemeno, a jeho svěží obličej a jiskřící oči svědčily o tom, že step je Martinovým živlem. V koženém loveckém oděvu ztratil dokonce rysy chlapectví a vypadal spíš jako mladý, odhodlaný a svého cíle si vědomý statečný muž. Hůř to ovšem vypadalo s černým

Bobem. Tomu bezpochyby jízda na koni nebyla pražádným požitkem a zvíře mělo se svým jezdcem právě tolik potíží jako jezdec s ním. Bob se mu uvelebil téměř až u krku, ale posunoval se každým skokem dál a dál nazad, až se co chvíli zdálo, že spadne. Sedlo – snad věděl už ze zkušenosti, že by se v něm tak jako tak neudržel – si milý Bob ani nevzal, kůň měl přes sebe jen přehozenou pokrývku. Nohy držel černoch široko od sebe, a když mu někdo radil, aby je přitlačil k bokům koně, odpovídal: „Proč massa Bob má mačkat ubohý kůň? On mu nic neudělat přece! Být nohy od Bob kleště?“ Konečně průvod uzavíral Davy na svém mezku, který se každých deset kroků marně a zbytečně, nicméně vytrvale pokoušel shodit jezdce se hřbetu. Ale Davymu ovšem stačilo, aby se svýma dlouhýma nohama odrazil lehce na jedné straně od země, a seděl zase pevně na hřbetě v dokonalé rovnováze.

Tak jezdci dorazili až k okraji nehluboké, kruhovité nížiny o průměru asi šesti anglických mil. Na západní straně se zvedala vysočina, jak se z dálky zdálo, hustě porostlá křovisky a stromovím. Kdysi před dávnou dobou tu asi bylo jezero, dalo se tak alespoň soudit podle písčité půdy, kde kromě řídkých stébel tvrdé trávy rostlo v hojném počtu vřesovité rostlinstvo, tak časté v pustinách Dalekého západu. Sem, k této písčině zamířil Vohkadeh se svým koněm.

„Jak se jmenuje zdejší kraj?“ ozval se Tlustý Jemmy. „Nikdy jsem tu nebyl.“

„Bojovníci Šošonů nazývají toto místo *Pa-are-pap“* odpověděl Indián.

„Krvavé jezero,“ řekl Jemmy. „Slyšel jsem o něm cosi. Tady by asi nebylo radno setkat se s Šošony.“

„Proč myslíte?“ vyptával se Martin.

„Pokud vím, před pěti lety tu běloši bez příčiny pobili oddíl šošonských lovců. Na to rudoši hned tak nezapomínají. Kdyby tu objevili nějakou bílou tvář, pomstili by se bez ohledu na to, zda s tím máme něco společného nebo ne.“

„Vy si myslíte, že Šošoni jsou nablízku, *sir?“* vyzvídal syn lovce medvědů.

„Je-li pravda, co jsem slyšel, že totiž Šošoni jsou nyní na severu v Montaně, pak se nemáme čeho bát.“

„Když tudy Vohkadeh jel před sedmi dny,“ ozval se vpředu mladý

Indián, „tábořili zde Arapahové, a to u řeky, které bledé tváře říkají Tongue River. Neviděl však žádného Šošona.“

„To jsme tedy bezpečni,“ řekl spokojeně Jemmy. „Koneckonců v téhle otevřené rovině uvidíme každého jezdce na míle daleko.“

Mlčky jeli dál asi půl hodiny, když pojednou Vohkadeh naráz zadržel koně a tlumeně vykřikl:

„*Uff*“

„Co se stalo?“ zvolal Jemmy.

„Ši – *ši!*“ ukázal před sebe Vohkadeh.

„Stopa?“ řekl tlusťoch. „Jak vypadá?“

„Nechť si ji moji bílí bratři prohlédnou. Vohkadeh neví, je-li to stopa zvířete anebo člověka.“

„*Good lack!* Indián – a neví, jestli má před sebou zvířecí nebo lidskou stopu! To se mi ještě nestalo! Dobrá, prohlédněme si ji, ale lidičky, prosím vás, račte se obtěžovat s koní a nejezděte tu kolem – sice na otiscích nepoznáme zhola nic.“

„Stopa je veliká a dlouhá,“ řekl Vohkadeh. „Vede sem daleko od jihu a pokračuje k severu.“

Jezdci sestoupili s koní. Jemmy zvědavě přiklekl, chvíli si otisk prohlížel, potom nechápavě zavrtěl hlavou a otočil se k dlouhému Davidu Kronersovi:

„Povídám, Davy, staroušku, jestlipak jsi už viděl v životě něco takového?“

Davy pohlédl nalevo, odkud stopa přicházela, potom napravo, kam směřovala, a nakonec obrátil oči vzhůru k nebi a potřásl hlavou:

„Neviděl,“ prohlásil stručně.

„A vy, *master Frank?*“ obrátil se Jemmy k mužikovi. Malý lovec si stopu prohlížel jako pod drobnohledem, ale nakonec i on jen bezradně zavrtěl hlavou a pokrčil rameny: „Z toho aby byl ďas moudrý!“ bručel.

Chvíli tak stáli a mlčky přemítali, až se Dlouhý Davy poškrábal nejdřív za pravým, potom za levým uchem, dvakrát si dlouze odplivl – na znamení, že je na rozpacích – a rozvážně usoudil:

„Rozhodně tady táhl stepí nějaký živý tvor. A jestli to není pravda, ať vypiju Mississippi se všemi přítoky.“

„Ty jsi ale hlava otevřená!“ zasmál se Jemmy. „Kdybys nám to byl neřekl, určitě bychom si mysleli, že se tu kutálel rendlík. To je

jasné, že tady běžela nějaká potvora! Ale víš například, kolik měla nohou?“

„Čtyři,“ ozvali se naráz všichni, kdo tu byli skloněni nad tajuplnou stopou. Jen Vohkadeh mlčel.

„A tak tedy mi laskavě řekněte, který čtyrnožec zanechává takovéhle stopy,“ řekl Jemmy.

„Jelen určitě ne,“ mínil Hobble Frank.

„Viděl jste tak obrovského paroháče?“ ušklíbl se Jemmy. „Jelen by takhle ohromné stopy nikdy nemohl nechat!“

„Snad tedy … medvěd …,“ hádal Hobble Frank.

„Hm…!“ zabručel nespokojeně Jemmy. „Podle velikosti by to medvěd mohl být. Ale jeho otisky nejsou tak dlouhé a vzadu rozmazané. Jsou kruhovité a na dně úplně rovné. Tohle zvíře nemělo ani paznehty, ani drápy, ale kopyta.“

„Myslíte, že to byl kůň?“ zvolal Martin.

„Nevím, nevím…“ Jemmy vrtěl pochybovačně a nespokojeně hlavou. „Kdyby to byl kůň, byly by tu znát aspoň slabé otisky podkov – a kdyby to byl kůň bez podkov, viděli bychom aspoň okraj. Vždyť ta stopa nemůže být starší než dvě hodiny. Ale hlavně: na koně je ta stopa příliš veliká. Vypadá to nejspíš, jako by tady běžel dědeček nějakého slona…“

„Vidíš – to můžeš mít pravdu, tlustý brachu,“ řekl zamyšleně Dlouhý Davy. „Zrovna tak vypadá…“

„Co zrovna tak vypadá?“

„Stopa slona. Sám jsi to řekl.“

„Ty ses zbláznil! Viděl jsi už někdy vůbec slona?“

„Dokonce dva: jednoho v cirkuse ve Filadelfii a druhého tady – tebe, starý břicháči!“ smál se Davy.

„Poslouchej, jestli chceš dělat vtipy, tak si jich kup deset za dolar, ale ať ti dají nějaké lepší. Davy, starouši, uznej, že slon by mohl mít sice takovouhle stopu – ale krok, krok! Ten by přece musil být mnohem delší?“

Všichni se znovu sklonili nad stopu, dlouho si ji prohlíželi, ale ať se namáhali sebevíc, nevyčetli z ní pranic.

„A co říká můj rudý bratr? On nám ještě neprozradil, co si myslí,“ obrátil se Jemmy na Indiána.

„Vohkadeh myslí, že zde nejel ani člověk, ani zvíře,“ řekl

Vohkadeh a učinil rukou posunek plný uctivosti. „*Heig-ho!*“

„Co myslíš, že to bylo? Duch stepi?“ vyhrkl Jemmy. „Nikdy jsem neviděl ducha s takovýma ohromnýma nohama. Nebo snad má revmatismus a nosí bačkory?“

„Nechť můj bílý bratr nežertuje,“ odpověděl vážně mladý rudoch. „Duch stepi se může zjevit v každé podobě. Nevšímejme si již otisku a jeďme raději opatrně dál.“

„Ani nápad!“ vzepřel se rozhodně Jemmy. „Pokud mne se týče, té stopě musím přijít na kloub. Budu ji sledovat tak dlouho, dokud nevypátrám, kdo ji vlastně zanechal.“

„Nechť se můj bílý bratr má na pozoru. Duch nedopustí, abychom po něm pátrali.“

„Hlouposti!“ zlobil se Jemmy. „Kdybych o tom jednou někomu vypravoval, vysmál by se mi, anebo by si myslil, že jsem lhář! Musím vypátrat, čí to je stopa. Zná můj rudý bratr místo, kde budeme odpočívat?“

„Ano. Naše cesta povede přímo, až přijdeme k průsmyku, který protíná pohoří před námi. Po levé straně asi hodinu jízdy od onoho místa je skrytá úžlabina. Tam si odpočineme, neboť stromy a keře nás učiní neviditelnými.“

„Výborně,“ přikývl spokojeně Jemmy. „Pojedete tedy dál sami. Já se zatím pustím po stopě a pak za vámi přijedu.“

„Můj milý bratr nechť se má na pozoru …,“ opakoval varovně Vohkadeh.

„Jemmy má pravdu,“ vložil se do řeči Dlouhý Davy. „Jestli jsme pořádní lovci, musíme vypátrat, čí jsou tyhle stopy. Slyšel jsem, že kdysi tady žila zvířata, proti kterým byl buvol asi tak veliký jako žížala proti parníku na Mississippi. Třeba jedna taková potvora zůstala naživu a prohání se po savanách. Myslím, že se těm zvířatům říkalo *mumat.*“

„Mamut,“ opravil ho Jemmy.

„Dobrá, možná mamut, možná mumat!“ řekl Davy. „Ale hlavně se tomu musíme dostat na kobylku. Jemmy, jedu s tebou.“

„Vyloučeno!“ ohradil se prudce Jemmy. „To bych rád věděl proč?“

„Davy, starouši, bez nemístného vychloubání, my dva máme přece v téhle družině nejvíc zkušeností. Copak ji můžeme opustit najednou

oba dva? Ať jede místo tebe se mnou někdo jiný.“

„Já pojedu,“ ozval se horlivě Martin.

„Ani nápad!“ mávl rukou Jemmy. „Proč se chcete zbytečně vydávat do nebezpečí, které – dobrá, připouštím to – tady snad opravdu může být? Nezapomeňte, že na vás čeká jiný úkol!“

„Tak tedy pojedu já!“ ozval se Hobble Frank.

„Vy! Nu – proč ne? Vy jste se ve své Míšni bil za vědu a umění s ponocným, snad se tedy nezaleknete ani nějakého mamuta,“ souhlasil Jemmy.

Martin chtěl ještě cosi namítnout, ale to už stál Dlouhý Davy u Jemmyho a nabádal ho vážnými slovy k opatrnosti, zatímco Vohkadeh mu znovu líčil, jak se dostane k tábořišti, a zároveň ho varoval, aby nedráždil neprozřetelně ducha stepi.

Potom si všichni stiskli ruce a rozdělili se.

5
Old Shatterhand

Jemmy s Hobble Frankem jeli po podivné stopě směrem na sever. Sotva ztratili své druhy z dohledu, obracela se stopa k západu. Směřovali tedy od tohoto okamžiku vlastně stejným směrem jako jejich přátelé, vzdáleni ovšem od sebe dobrou hodinu rychlé jízdy.

Jeli bystře a Frankův kůň měl co dělat, aby stačil Jemmyho dlouhonohému klusáku.

„Poslyšte," přerušil Hobble Frank mlčení, v kterém oba setrvávali od té chvíle, kdy se rozešli s přáteli, „o tom mamutovi jste mluvil jen žertem?"

„Samozřejmě," přikývl Jemmy.

„To jsem si myslil. Vždyť přece každé dítě ví, že mamuti již vymřeli po meči i po přeslici."

„Vy jste o těch předpotopních potvorách něco slyšel?"

„Aby ne!" přisvědčil sebevědomě Hobble Frank. „Můj učitel z Míšně, který byl mou duševní matkou, tetou a babičkou současně, rozuměl všemu na světě – a zvlášť rostlinné zoologii. Věděl o každém stromu, jak se jmenuje, a znal každé zvíře od mořských hadů až po nejobyčejnějšího švába. Já jsem se od něho lecčemus přiučil."

„Výborně!" zasmál se Jemmy, kterého trochu překvapila a zarazila ta rostlinná zoologie. „Doufejme, že já zas pochytím něco od vás."

„Ale to se rozumí! Třeba zrovna o mamutech mohu vykládat jako universitní profesor."

„Vy jste mamuta viděl?"

„Náhodou ne. Zapomněl jsem se totiž při stvoření světa policejně přihlásit. Ale učitel měl mamuta na obrázku ve vědecké knize. Víte, jak velký je takový mamutek?"

„Větší než slon …"

„Než slon? Pane! Když takový mamutek zakopne o kámen a podívá se dolů, co se mu to připletlo do cesty, uvidí tam pyramidu – nic víc a nic míň! A když si mu moucha sedne na ocas, tak ucítí štípnutí za dvě neděle! To je kousek, co? Na takové věci je někdy náš lidský mozek krátký! A co kdybyste se někdy podíval dalekohledem,

to byste teprve uviděl, co je na světě zvířat!“

Jemmy užasle vykulil oči na mužíka.

„Cože?“ vypravil ze sebe nechápavě. „Čím se mám podívat?“

„Dávejte pozor,“ zatvářil se mužík přísně, „když začnu s vědeckým výkladem, nemáte mne rušit. *Da – le – ko – hled – ná rou – ra* se to jmenuje. Jestli jste byl na gymnasiu, tak jste museli mít přece *akustiku*, a to je přece nauka o dalekohledech. Čím tmavší ohnisko, tím větší vidíme předměty, poněvadž ve vědě se vypočítává vzdálenost obráceně. Jasno?“

„Jasno,“ přikývl Jemmy, ale měl co dělat, aby zachoval vážnou tvář. „Ale maličko jste se, myslím, přeřekl. Chtěl jste asi říci drobnohled, ne dalekohled.“

„Drobnohled? Samozřejmě drobnohled. Momentálně mne to slovo ne a ne napadnout, tak jsem řekl dalekohled. Řeknu-li dalekohled, je hned každému jasné, že mám na mysli drobnohled. Milý pane, o mně vždycky říkali učitelé ve škole, že mám vysokou *indolenci*. Nebýt mého vědeckého sporu s ponocným, byl jsem dneska *reflektorem* na vysoké lesnické škole, a nemuseli mne Siouxové zmrzačit.“

„Vaše noha… vy… vy nekulháte od narození?“ vykoktal Jemmy, ještě všecek ohromen z toho, jak mužík popletl indolenci s inteligencí a rektora s reflektorem.

„Prosím, prosím! Jak vás to mohlo napadnout! Kdybych byl kulhal, tak jsem nemohl být lesním adjunktem! Stalo se mi to až na Černých horách, když jsme s lovcem medvědů otevřeli krámek pro zlatokopy. Tihle rudoši – přece je znáte! – dovedou někdy střelit proto, že člověk trochu prudčeji pohne rukou. Vždycky jsem říkal, že je nejlíp vůbec si jich nevšímat. Dobrý den, šťastnou cestu, sbohem – to byla má zásada a já jsem, to si račte zapsat, ctitelem zásad! Nu… a jednou na mne přišla slabá chvilka a teď kulhám.“

„Jak se to stalo?“ vyzvídal Jemmy.

„Docela neočekávaně! Jako dnes to vidím – žáby v bahně, hvězdy na nebi, bohužel to nebylo ve dne, ale v noci. Byl jsem tehdy ve srubu sám, Bauman odešel do Fort Fettermannu, malý Martin spal a náš Bob se vrátil až na druhý den; vymáhal někde u dlužníků dolary…“ Mužík se přerušil: „Pozorujete, že vypravuji v *daktyloskopech?*“

„V daktylech jste chtěl říci, ne?“ opravil Jemmy.

„Vždyť to povídám," přikývl spokojeně Hobble Frank. „Tak tedy hvězdy zářily na nebi a někdo zabušil na vrata u srubu. Samozřejmě, tady na Západě opatrnosti nezbývá, proto jsem neotevřel, ale zeptal jsem se dřív, kdo to je. Představte si – pět Siouxů. Ze prý chtějí vyměnit kůži za střelný prach."

„Doufám, že jste je nepustil dovnitř!"

„Proč ne?"

„Siouxy – a k tomu v noci! Člověče!" zvolal Jemmy. „Prosím, prosím!" zatvářil se dotčeně Hobble Frank. „Nebylo ještě tak pozdě a jako *westman* vím, že člověk vždycky nemůže dodržet návštěvní hodiny. Siouxové tvrdili, že musí jet ještě celou noc, nu – a ve mně se hnulo mé dobré lesnické srdce."

„To byla neopatrnost – přinejmenším!"

„Co si o mně myslíte? Nejsem zelenáč! Vyjednal jsem s nimi, že dřív než jim otevru, odloží všechny zbraně a nechají je venku," řekl hrdě Hobble Frank. „A taky mou podmínku poctivě dodrželi. Já sám jsem je obsluhoval s revolverem v ruce, ale to mně jakožto divoši nemohli přece mít za zlé. Ostatně obchod byl znamenitý. Dostali svůj střelný prach a já nádherné kožešiny, které měly cenu několikrát větší. Snad se proto nechcete mračit? Tak už to tady na Západě chodí: jak začnou obchodovat běloši s rudochy, Indiáni na to vždycky doplatí. Je to tak a já to nezměním… Ale abych vám to dopověděl: když odcházeli, požádal mne jeden z těch Siouxů o sklenku ohnivé vody. Nemá se Indiánům sice prodávat, ale já měl radost, že se mi podařil dobrý obchod, a tak jsem se obrátil a šel jsem pro láhev. Jak jsem se otočil, uviděl jsem, že mi Indián zrovna strhává se zdi pušku. Visely tam pěkně tři vedle sebe. Jak mne spatřili, skočili Indiáni rovnýma nohama na dvůr. Pustil jsem se za nimi, vyklouzl jsem opatrně ven – jenže tu práskl výstřel a já ucítil v noze takovou bolest, že jsem se celý zkroutil. Dodnes nevím, jestli jsem dostal ránu jenom do nohy proto, že bylo tma, nebo proto, že ten Indián střílel z neznámé pušky. Trvalo několik měsíců, než jsem se mohl postavit zase na vlastní, ale kulhání mi už zůstalo; proto mi říkají Hobble Frank, Kulhavý Frank. Ach, kdybych toho Siouxa dostal jednou do rukou… povídám vám, že jsem všude známý svou mírností, ale abych se nechal v noci, když svítí hvězdy, jen tak pronic zanic mrzačit a okrádat, to tedy ne! To… co se stalo?"

Hobble Frank přerušil svůj výklad; zpozoroval, že Jemmy zastavil koně a udiveně se dívá do stop v písku. Přejeli z písčité půdy přes pruh skalnaté půdy a nyní skaliska přecházela znovu v písčitou planinu.

„To bych sám rád věděl, co se stalo," odpověděl Tlustý Jemmy. „A hlavně bych rád věděl, jestli se nestalo něco mým očím."

Ukázal před sebe rukou na stopu.

„To je… to je… docela jiná stopa," zvolal udiveně Hobble Frank.

„To vidím taky. Před chvíli to byl sloní otisk a teď je to nejzřetelnější koňská šlépěj. To zvíře bylo okováno, a to docela nově, poněvadž otisky jsou neobyčejně ostré a ozubec není ani trochu ošlapán."

„Ale vždyť ta stopa běží obráceně – přímo proti nám. Není to nakonec nějaká jiná stopa?"

„Vyloučeno," řekl Jemmy. „Od východu sem vede ta… *sloní* stopa, tady na skalisku, na těch dvaceti metrech, se nedá poznat ovšem nic, a dál od západu sem vedou už koňské otisky. Jinak nikde nic."

Sestoupili s koně a bedlivě prohledali okolí. Ale nepřišli na nic jiného, než co viděli už předtím. Sloní stopa se pojednou za úzkým skaliskem změnila v zřetelný koňský otisk.

„To jsem blázen!" ulevil si Hobble Frank. „Nad tím by kroutil hlavou i můj učitel z Míšně. A rád bych věděl, jak by se k tomu tvářil."

„O mnoho moudřeji než vy asi sotva," zabručel Jemmy, zkoumaje znovu a znovu stopy.

„S dovolením, pane Jemmy," uchechtl se Hobble Frank, „ale vy se také netváříte zrovna duchaplně!"

„Jenže já jsem nikdy neměl tak vysokou *indolenci* jako vy," ušklíbl se Jemmy. „To bych věru rád věděl, kdo by mohl rozluštit tuhle záhadu."

„Jedině *Aristides!"* řekl mužík v amazonském klobouku. „Ten přece říkal, že mu stačí puntík a roztočí celou zeměkouli…"

„Bohužel, Aristides s námi není, ani Archimédes, a tak se musíme spolehnout na svoje vyzkoušené mozky," zabručel Jemmy. „Pojeďme dál, Franku. Jestli je nějaké vysvětlení, pak je najdeme před sebou, a ne za sebou. Vzhůru do sedel!"

Koňská stopa je vedla dál, zřetelná a dobře čitelná, a po půl hodině dojeli z písčiny na plošinu porostlou křovinami a trávou. Na obzoru, kde se počalo zdvihat pohoří, rozeznávali stromoví, které houstlo v les. Zde stopa najednou končila na místě pokrytém drobnými kaménky.

„Tak – a tady máme to vaše vysvětlení," zabručel Hobble Frank dopáleně.

„Teď už tomu opravdu za mák nerozumím," přiznal se Jemmy. „Začínám věřit, že ten kůň přiletěl ze vzduchu a zase se tam vznesl. Anebo to opravdu byl duch prérie, ale v tom případě bych byl hrozně rád, aby se nám laskavě představil, když nás už odvedl až sem. Zajímalo by mne, jak takový chytrý duch vypadá."

„To je přání, které se vám může vyplnit," ozval se v tom okamžiku pevný, příjemný hlas přímo za křovím, u kterého se oba lovci zastavili. Jemmy i Hobble Frank překvapením vykřikli. V temže okamžiku vystoupil z křoviska nevelký, ale urostlý muž s tmavými vousy ve tváři do hnědá opálené. „Podívejte se na něho, jak vypadá," dokončil neznámý a levou rukou, v které držel doutník, opsal ve vzduchu kruh, jako by naznačoval, že je ochoten dát se prohlédnout od hlavy k patě.

Muž byl ještě poměrně mladý. Byl oděn v řasnaté legginy a loveckou kazajku, na nohou měl vysoké, čistě vyleštěné holínky sahající až nad kolena a na hlavě plstěný klobouk se širokou střechou. Za stuhu si zastrkal kolem dokola špičky uší šedých medvědů. Na každé straně širokého pásu, naplněného kolem dokola náboji, visel revolver a uprostřed trčel bowieový nůž. Z levé náprsní kapsy kazajky vyčuhoval dalekohled, z pravé indiánská dýmka míru. V pravé ruce držel opakovači pušku, jež na první pohled každého musila upoutat svým zvláštním uzávěrem a zásobníkem.

Lovec žijící ve stepi nedbá obvykle příliš na vnější lesk a úzkostlivou čistotu. Naopak: toho, kdo si zakládá na svém zevnějšku, přezírá. Na zašlý oděv nebo na pušku s odřenou pažbou pohlíží jako na němé svědky zápasů, které jejich majitel má za sebou. *Westman* žije v přesvědčení, že na takové maličkosti, jako je třeba čištění bot, nemá pravý prérijní vlk čas.

Není tedy divu, že Jemmy a Hobble Frank si prohlíželi s nejvyšším údivem člověka, který byl uprostřed divočiny tak

upravený, jako by byl svou loveckou výstroj koupil právě včera v St. Louisů.

„*AU devils!*“ vykřikl Hobble Frank. „Jemmy, z toho mi zůstává rozum stát!“

„Přáli jste si přece vidět Ducha prérie,“ řekl neznámý muž s úsměvem.

„Ale že se tady prochází ve vyleštěných holínkách, to jsem nečekal,“ ulevil si Jemmy.

„Člověk musí počítat s překvapením. Já také nečekal, že potkám tak známou osobu, jako je Jakub Pfefferkorn. Jmenujete se tak přece?“

Jemmy vyvalil svá malá očka, udiveně zamrkal, polkl naprázdno a potom ze sebe vykoktal:

„Cože? Vy mě znáte?“

„Není tak těžké poznat, že jste Tlustý Jemmy – a ostatně váš společník vás tak nazval. Ale stačilo by podívat se na vašeho koně a na vás, a nikdo se nemůže zmýlit, že tu jede Tlustý Jemmy. Nu a tam, kde je Tlustý Jemmy, bývá vždycky docela blízko také Dlouhý Davy. Nebo se mýlím?“

„Ne, ne,“ řekl rozpačitě Jemmy. „Je skutečně nablízku. Jede údolím, které je na jih odtud, směrem do hor.“

„Tábořite tam?“

„Ano,“ přisvědčil Jemmy. Potom se obrátil ke svému druhu: „Můj přítel, který jede se mnou; jmenuje se Frank.“

Hobble Frank sestoupil s koně, nadnesl se v svém modrém fráčku a podal neznámému muži ruku. Ten si ho zkoumavě prohlédl, stiskl mu pravici a pravil:

Old Shatterhand

„Přesněji řečeno, jmenuje se Hobble Frank.“

„U všech kozlů!“ zvolal mužík a ťukl se rozčileně do svého širáku. „Mne znáte také?“

„Vidím, že kulháte, a slyším, že se jmenujete Frank. Nemohu za to, že jste na Západě tak známý. Bydlíte stále ještě s medvědobijcem Baumanem?“

„Ano, ale – jak u všech všudy…,“ mumlal Frank.

„Setkal jsem se před časem s Baumanem a vyprávěl mi o vás.

Jeho srub je asi tři dny cesty odtud, pravda?“

Hobble Frank potřásl hlavou:

„Jenže Bauman tam není. Padl do rukou Siouxů Ogallallů a my jedeme po jeho stopě. Chceme se podívat, co se pro něho dá udělat.“

„Lekáte mne, Franku. Kde se to stalo?“

„Nedaleko odtud. Na Devil’s Head. Odvlekli ho ještě s pěti jinými bělochy k Yellowstonu, aby je umučili na hrobě Udatného buvola.“

„Patrně msta …,“ řekl jakoby pro sebe cizinec. „Slyšel jste někdy o Old Shatterhandovi?“ zeptal se Hobble Frank.

Muž se usmál.

„Jestli si dobře vzpomínám, tedy ano,“ přikývl.

„Dobrá. Tenhle Old Shatterhand kdysi usmrtil Udatného buvola a ještě dva siouxské bojovníky. Siouxové se jako každoročně vydali ke hrobům svých padlých a při tom jim lovec medvědů padl do rukou.“

„Jak jste se o tom dověděli?“ vyzvídal neznámý muž, a když mu Hobble Frank, přerušován a doplňován občas Jemmym, vyložil všechno o Vohkadehovi, o Martinovi i o ostatních událostech, poznamenal:

„Takže vlastně ten Old Shatterhand má na svědomí Baumanův osud.“

„To se zrovna nedá tvrdit…,“ řekl na to Jemmy nejisté. „On přece nemůže za to, že se lovec medvědů dal zajmout rudochy.“

„Ale rozhodně je to od vás chlapské, že chcete Baumana vyrvat Indiánům. Poslyšte, teď mne napadá – velice rád bych viděl toho mladého chlapce, Martina. Je to možné?“

„Je to možné, a je to docela jednoduché,“ odpověděl Jemmy. „Vezměte svého koně a pojeďte s námi.“

„Jak víte, že mám koně?“

„Vidím přece vaše ostruhy!“ prohlásil pyšně Jemmy.

„Pravda,“ odpověděl neznámý muž. „Nu, přiznávám, že koně mám docela nablízku. Když jste přijížděli, opustil jsem ho, abych si vás trochu prohlédl.“

„Vy jste věděl, že přijíždíme?“

„Před půlhodinou. Viděl jsem, jak si prohlížíte mé stopy.“

„Vaše stopy … tím chcete říci, že ty mamutí otisky … jsou vaše stopy?“ ozval se Hobble Frank. „Tak jest.“

„Tak to *vy* jste nás oklamal!“ namířil Jemmy na cizince hrozivě

prst.

„Oklamal jsem vás?“ usmál se neznámý muž. „Nu, to mi slouží ke cti. Splést takové dva *westmany*, jako jsou Tlustý Jemmy a Hobble Frank…! Ale mohu vás ujistit, *meššúrs*, že nebylo mým úmyslem splést *vás.*“

Tlustý Jemmy byl zmaten. Nevěděl, co si o tom muži má vlastně myslit.

Prohlédl si ho znovu od hlavy až k patě, zavrtěl hlavou a otázal se:

„A kdo vlastně jste, *sir?* Soudě podle vašeho obleku, jste na Západě poprvé.“

Muž se opět pousmál a odpověděl:

„Hm, zpozorovali jste tedy hned, že jsem nováček…“

„Aby ne! To vidí každý na první pohled. S tou svou sváteční puškou si klidně můžete troufnout na vrabce a vaše boty by se hodily spíš na ples než sem do stepi. Tak se mi zdá, že jste nějaký přičinlivý turista. Kdepak jste vystoupil z vlaku?“

„V Saint Louis.“

„V Saint Louis? Tak daleko na východě? To vám nevěřím! Jak jste dlouho tady na Západě?“

„Jestli dobře počítám, už osm měsíců…“

„Pomalu, pomalu s tou flintou…,“ ušklíbl se Jemmy. „To namluvíte možná někomu jinému, ale ne Tlustému Jemmymu! Vsadím se, že jste nějaký profesor na dovolené a sbíráte tady kytky a kamení nebo motýly. V tom případě mám pro vás výbornou radu: hleďte se co nejrychleji vrátit do Saint Louisů. Tyhle končiny nejsou pro vás. Tady můžete přijít každou chvíli o krk, milý pane! Ani nevíte, v jak nebezpečné krajině se proháníte!“

„To se mýlíte,“ odporoval cizinec. „Vím to velmi dobře. Vždyť tady docela blízko táboří čtyřicet Šošonů.“

„*Heavens!*“ vykřikli Hobble Frank a Jemmy současně. „Je to pravda?“

„Vím to docela bezpečně.“

„Ale říkáte to, jako byste odříkával násobilku!“

„A jak to mám tedy říkat? Mám mít strach z několika Šošonů?“

„*Sir,*“ řekl vážně, domlouvavě Jemmy, „pozoruji, že nemáte ani potuchy o tom, co znamená *čtyřicet* Indiánů. Znovu se vás ptám: Víte, v jak nebezpečné krajině cestujete?“

„A já vám znovu říkám, že to vím," odpověděl klidně muž. „Tam nahoře je jezero Krve, a pokud jde o Šošony, ti by měli ohromnou radost, kdyby mohli někoho z nás polapit. Je to tak?"

„Poslyšte… teď už opravdu nevím, co si mám o vás myslit…," vzdechl rezignovaně Jemmy.

„Myslete si, že jsem pověsil Indiánům na nos bulíka – tak jako vám. Ale chcete-li vysvětlení, pojďte se mnou," řekl cizinec, otočil se a zvolna kráčel ke křovisku. Jemmy a Hobble Frank se na sebe nerozhodně podívali, ale pak ho mlčky – i se svými zvířaty – následovali. Zanedlouho dorazili k vzrostlé jedli, nejméně třicet metrů vysoké, což bývá u stromu tohoto druhu velkou vzácností. U kmene stál kůň, nádherný vraník s pletenci dlouhé hřívy a s červenými nozdrami, které jsou u indiánských koní známkou nejlepších vlastností. Vzadu na sedle vzácné indiánské práce byl složen gumový plášť, vpředu viselo laso a na pravé straně puška silného kalibru. Jakmile ji Jemmy spatřil, přiskočil, v rychlosti si ji prohlédl, zamrkal svýma malýma očkama a zvolal:

„Ta puška… to je… nikdy jsem ji neviděl, ale určitě to je ona! Stříbrná puška náčelníka Apačů a tahle medvědobijka jsou nejslavnější zbraně na celém Západě. A medvědobijku nosí…"

Tu se zarazil, pohlédl rozpačitě na neznámého muže a pak ze sebe vypravil:

„Nu ovšem… teď se mi rozsvítilo! Kulovnici medvědobijku nosí přece Old Shatterhand. A ta druhá zbraň, kterou držíte v ruce, je nepochybně opakovači puška saintlouiského puškaře Henryho. Franku, víte, kdo je tento lovec?"

„Jak bych to mohl vědět? Ještě mi neukázal svůj křestní list," mrzutě se zasmál Hobble Frank.

„Nechte vtipů, člověče! Před vámi stojí Old Shatterhand!"

„Old Shat –" vypískl Hobble Frank. „Slavný lovec Old Shatterhand – ale toho jsem si představoval docela jinak!"

„Já také, Franku," řekl Jemmy.

„A jak jste si mne představovali, *meššúrs?*" usmál se muž.

„Představoval jsem si, že jste veliký a silný jako *Herkulaneum,*" vrtěl hlavou Hobble Frank, jako by nevěřil, že před ním skutečně stojí Old Shatterhand.

„Z toho vidíte, že se o mně povídá víc, než si zasluhuji. U jednoho

táborového ohně se něco začne vypravovat, u druhého to někdo zveličí a u třetího už se věc nafoukne do nemožnosti. A pak si lidé člověka představují ne sice jako *Herkulaneum*“ řekl lovec s úsměvem, „ale jako Herkula.“

Jemmy pozvedl žertovně své krátké ruce nad rozložitý panamák:

„Nu dobrá, dobrá, *sir*, ale o vás se přece vypravuje tolik…“

„… tolik nesmyslů,“ přerušil Jemmyho lovec. „Nechte toho! Raději se podívejte na mého koně. To je *n'gul-itkli*, druh, který pěstují jen Apači. To mi připomíná, že jsem vám vlastně dlužen vysvětlení. Vidíte tu rákosovou obuv? Přivážu ji koni na kopyta vždycky, když chci někoho zmást a zahladit stopy. Udělal jsem si ji včera, abych oklamal Indiány, protože oni jsou, jak víte, pověrčiví a stopu neznámého zvířete se neodváží sledovat. Jenže vy nejste Indiáni, a proto vás stopa přivedla až ke mně.“

„Tak to byla ta mamutí stopa!“ řekl Jemmy. „Ale pak jsme narazili na koňskou stopu a ta směřovala přímo opačně…?“

„Správně. Rákosovou obuv totiž nemůžete užívat příliš dlouho. A proto mám tady v brašně ještě dva páry podkov, které se dají upevnit obráceně. Ten, kdo pojede po mé stopě, bude si myslit, že jedu právě opačným směrem.“

„*Orientální* nápad!“ zvolal nadšeně Hobble Frank. „Rád bych věděl, co by na to řekl můj míšeňský učitel!“

„Především by řekl, že se říká originální, a ne orientální,“ zabručel Jemmy.

„Nu, musím se přiznat, *mesšůrs*, že mne ani nenapadlo, že mé stopy sem přivedou *vás*. Čekal jsem spíš Indiány.“

„Jsou tu v okolí jejich stopy?“ zvědavě se ptal Hobble Frank. „Ne. Mám se tu však sejít s Vinnetouem, který…“

„S Vinnetouem!“ zvolal Jemmy. „Náčelník Apačů je tady?“

„Ano. Přišel přede mnou.“

„A kde je? Kde je?“ vyzvídal horlivě Jemmy. „Chci ho rozhodně vidět!“

„Nechal mi znamení, že tu byl a že se vrátí. Ale kde je zrovna teď, to nevím. Asi pátrá a pozoruje Šošony.“

„On také ví, že tu jsou Šošoni?“

„Upozornil mne na ně. Vyřezal do kůry stromů značky a já teď vím, že tu byl a že zas přijde a že nablízku se potuluje čtyřicet

Šošonů.“

„A co když vás tu Šošoni vypátrají?“

„S Vinnetouem se těch několika Šošonů nebojím,“ mávl rukou Old Shatterhand.

„Několika Šošonů!“ zvolal Hobble Frank. „Řeknu vám, že nejsem zrovna člověk zaječí povahy, ale takováhle smělost, to je zas trochu moc. *Veni, vidi, tutti,* pravil slavný římský vojevůdce a říkám vám, že on by se neodvážil ve dvou proti čtyřiceti. Mně je to prostě nepochopitelné.“

„Milý kamaráde, není to tak zlé, jak si myslíte,“ řekl Old Shatterhand. „Stačí být bdělý a mít trochu zkušenosti a stejnou dávku odvahy. Ale vy byste na tomto místě neměli zůstávat; příliš bezpečné opravdu není. Nejlépe byste udělali, kdybyste jeli co nejrychleji dál za svými lidmi.“

„A vy zůstanete zde?“ otázal se Jemmy.

„Dokud nepřijde Vinnetou. Potom s ním přijedeme za vámi. Máme sice jiný cíl, ale bude-li Vinnetou souhlasit, zajedeme s vámi k Yellowstonu. Mám přece jenom trochu viny na tom, že Siouxové lapili medvědobijce,“ řekl Old Shatterhand. Pojednou zpozoroval, že kulhavý mužík sebou trhl a ukázal rukou mezi křoví směrem k písčité planině. Objevila se tam tlupa Indiánů na koních.

„Rychle na koně a pryč odtud!“ vykřikl Old Shatterhand. „Ještě vás nezpozorovali, pospěšte si! Přijedu za vámi!“

Jemmy i Hobble Frank se bleskurychle vyhoupli do sedla. Jemmy se obrátil k lovci:

„Ale vždyť odkryjí naši stopu!“ upozorňoval. „Jen jeďte, jeďte – je to jediná možná záchrana!“

„A co vy? Vypátrají vás a…“

„O mne se nestarejte,“ přerušil Jemmyho Old Shatterhand. „Kupředu! Jeďte, než bude pozdě…“

Po těch slovech oba lovci už neotáleli. Pobídli své koně a zanedlouho zmizeli Old Shatterhandovi z očí.

6
Vinnetou

Když dozněl dusot vzdalujících se koní a oba jezdci zmizeli mezi hustými jedlemi, přistoupil Old Shatterhand ke svému hřebci, sňal se sedla medvědobijku a tiše zvířeti pošeptal:

„*Penijil* – pojď.“

Potom se obrátil a začal rychle zlézat úzké, příkré úbočí skaliska. Kůň jako ochočený pes následoval poslušně lovce a šplhal se obratně za ním. Bylo až neuvěřitelné, jak lehce zdolával neschůdný, kamenitý sráz. A přece netrvalo dlouho a octli se oba, lovec i zvíře, na temeni skaliska porostlého řídkým stromovím. Old Shatterhand se dotkl rukou koně na šíji a vlídně mu přikázal:

„*Iškuhš* – spi!“

Zvíře se okamžitě položilo k zemi a znehybnělo, jako by bylo mrtvé. Mělo zřejmě dokonalý indiánský výcvik.

Old Shatterhand, skryt za mohutnou jedlí, zatím pozoroval, co se děje dole na planině, kde ještě před chvílí rozmlouval s Jemmym a s Hobble Frankem. Šošoni – byla to skupina asi šesti nebo sedmi bojovníků – postřehli stopy a pozorně si je prohlíželi. Kdyby tu byli nalezli jen stopu Shatterhandovu, jistě by se dali oklamat opačným postavením otisků. Ale byly tu stopy Jemmyho a Hobble Franka, a ty hovořily příliš jasně.

„*lve – ive; mi – mi;* zde je, kupředu, kupředu!“ zvolal jeden z Indiánů a po krátké poradě skupina Šošonů vyrazila tryskem vpřed.

„Doufejme, že Jemmy i Hobble Frank budou dost rychlí a obezřelí,“ zabručel sám k sobě Old Shatterhand, „aspoň Jemmy na to vypadá.“

Pozoroval, jak indiánští jezdci mizí, jak jedou přesně ve stopách obou lovců, když lehké, sotva slyšitelné zafunění koně ho přimělo, aby se otočil. Zvíře se na lovce dívalo dlouhým, moudrým pohledem a potom lehce, sotva znatelně otočilo hlavu stranou. Old Shatterhand uchopil pevně pušku, přiklekl k zemi a zadíval se mezi stromy. Za malý okamžik však napětí v lovcově tváři povolilo. Dole, pod nejnižšími větvemi, se objevily mezi křovisky dva mokasíny ozdobené dikobrazími ostny. Pak zapraskaly větvičky a před Old Shatterhandem stanul urostlý Indián.

Byl oblečen podobně jako Old Shatterhand, jen místo vysokých bot měl pravé indiánské mokasíny. Dlouhé, nadmíru husté černé vlasy byly svinuty ve vysoký vrkoč, podobající se přílbě, neozdobený ani jediným orlím perem. Ale i tak každý, kdo se na vzpřímenou, hrdou postavu Indiána podíval, měl ihned pocit, že před ním stojí neobyčejný člověk. Kolem krku měl zavěšen medicínový váček, dýmku míru a trojnásobný řetěz z medvědích zubů, trofeje ukořistěné s nasazením vlastního života. V ruce držel pušku, jejíž dřevěná pažba byla hustě pobitá stříbrnými hřeby. Z vážného, mužně krásného obličeje s poněkud římskými rysy vystupovaly lícní kosti jen lehce, spíš v náznaku, a světle hnědá pleť kůže připomínala ušlechtilou barvu bronzu.

Kolik lovců, kolik bílých i rudých mužů ze stepí Dalekého západu by ho bylo poznalo na první pohled! Spravedlivý, moudrý, věrný, statečný, přítel a ochránce každého, kdo potřeboval pomoci, ať byl bílé nebo rudé pleti, muž, o kterém se vyprávělo u každého táborového ohně – to byl Vinnetou, nejvyšší náčelník kmene Apačů.

Old Shatterhand povstal. Chtěl promluvit, ale rychlý pokyn Vinnetouovy pravice ho umlčel. A druhým posunkem mu apačský náčelník naznačil, aby poslouchal.

Z dálky se blížily pravidelné, duté zvuky. Jako by někdo bubnoval v mollové tónině ve čtyřosminovém taktu – *ta ts a, ts ts a.* A pak se ozval vysoký, jásavý tón. Jak se dusot blížil a stával se zřetelnější, bylo rozumět těm pronikavým výkřikům: *„Totsi -vuv, lotsi-vuv!* Skalpy! Skalpy!“

Old Shatterhand pohlédl na Vinnetoua. Mlčky zvolna pokývl hlavou. Teď věděl, že oba lovci svým pronásledovatelům neunikli.

V té chvíli Šošonové cválali už dole pod nimi, po indiánském způsobu jeden za druhým, uprostřed s oběma zajatými lovci, kteří jeli beze zbraně. Zdálo se, že nejsou zraněni – podle všeho nebojovali, ale vzdali se početné šošonské přesile. Když skupina míjela skalisko, postřehl Old Shatterhand, že zajatci pohlédli vzhůru. Zřejmě doufali, že lovec, kterého před krátkou dobou opustili, si jich povšimne. Old Shatterhand – třeba hrozilo nebezpečí, že ho náhodou zahlédne některý ze Šošonů – povystoupil z úkrytu a lehce pokynul zajatcům rukou. Tlustý Jemmy, jak se zdálo, ho zpozoroval; napovídal to jeho nenápadný posunek. Za okamžik Indiáni zmizeli.

Vinnetou

Z dálky ještě zaznívalo jejich jednotvárné *totsi-vuv*, *totsi-vuv*, když Vinnetou se otočil a beze slova zmizel opět v lesním porostu. Asi po desíti minutách se vrátil a vedl za uzdu koně téhož chovu a téže barvy, jako byl hřebec Old Shatterhandův. Oba přátelé se na sebe mlčky podívali.

„Objevil náčelník Apačů místo, kde se utábořili bojovníci Šošonů?“ ozval se první Old Shatterhand.

„Vinnetou sledoval jejich stopu," odpověděl Apač. „Shledal, že jeli vyschlým řečištěm, kudy dříve tekla voda z hor do jezera Krve. Stopa vede potom přes výšinu do *Nastlaatahehle*, údolí Krve. Tam Šošoni postavili své stany."

„Obytné stany?"

„Nikoliv. Jsou to válečné stany a jsou celkem tři. Vinnetou správně spočítal jejich stopy a napsal na strom, kolik jich je. Nejudatnější muž Šošonů náčelník *Tokvi-tey*, Černý jelen, bydlí ve stanu ozdobeném orlími pery. Vinnetou viděl z dálky jeho tvář a poznal ji bezpečně podle tří jizev na líci."

„Co učiní nyní můj rudý bratr?"

„Vinnetou neměl v úmyslu ukázat se Šošonům. Nebojí se jich, ale oni jsou na válečné stezce. Šošoni Vinnetouovi nic neučinili, a proto by s nimi nerad bojoval. Avšak nyní jejich bojovníci zajali dvě bílé tváře. Můj bílý bratr je chce osvobodit a Vinnetou mu pomůže."

Apač hovořil naprosto jistě, jako by četl myšlenky svého přítele. A Old Shatterhand se ani v nejmenším nepodivil, odkud zná indiánský náčelník jeho úmysly, ale zcela klidně a věcně odpověděl:

„Můj rudý bratr se rozhodl. Ví snad, kdo jsou ti dva bílí lovci?"

„Vinnetou viděl postavu tlustého lovce, když hovořil s Old Shatterhandem. Domnívá se, že to nemůže být nikdo jiný než Jemmy-petahčeh. Druhý muž kulhal, když slezl s koně. Jeho kůň byl dosud čerstvý a oděv toho muže prozradil Vinnetouovi, že neseděl v sedle dlouho. Bydlí patrně nedaleko odtud a Vinnetou je přesvědčen, že to je *Inda-hiš-šoi-denču*, společník lovce medvědů, kterému bledé tváře říkají Hobble Frank."

Apačové nemají zvláštní výraz pro pojem „kulhati", a čtyři slova, která Vinnetou řekl, znamenala „muž, který špatně chodí". Old Shatterhand spokojeně přikývl:

„Můj rudý bratr řekl správně jména obou lovců. Praví, že viděl Hobble Franka kulhat. Byl nablízku, když jsem s ním hovořil?"

„Ano. Vinnetou pozoroval Šošony a spatřil, jak jejich oddíl odjel směrem k jezeru Krve. Chtěl varovat bílého bratra, a proto spěchal ke stromu schůzky, avšak kůň jej zdržoval v pochodu. Pospíchal tedy sám a zanechal koně na cestě. Uviděl potom, jak odtud bílí lovci prchají; Šošoni však jeli po jejich stopě a zajali je. Old Shatterhand a Vinnetou je osvobodí. Vinnetou se však domnívá, že oni dva lovci

nebyli sami. Neoddělili se snad od svých společníků, když přišli na matoucí stopu, kterou zanechal Old Shatterhand? Můj bílý bratr patrně ví, kde prodlévají ostatní bledé tváře. Vinnetou myslí, že je s Old Shatterhandem vyhledá, aby pomohli osvobodit tlustého lovce a kulhajícího muže.“

,; Vinnetou řekl vše,“ pravil Old Shatterhand a v rychlosti vysvětlil, co se dověděl od Tlustého Jemmyho a Hobble Franka. Apačský náčelník pozorně naslouchal, a když lovec skončil, v jeho očích pod přivřenými víčky zablesklo.

„*Uff!*“ vyrazil ze sebe. „Siouxští šakali se vypravili ze svých sídlišť za kořistí, ale uvidí, že Old Shatterhand ani Vinnetou nedovolí usmrtit lovce medvědů u mučednického kůlu smrti. Dnes osvobodíme tlustého lovce a kulhajícího muže a s nimi a s jejich druhy vyrazíme k řece Yellowstone, abychom zvěstovali Siouxům Ogallallům, že Old Shatterhand a Vinnetou jsou opět v horách *Toli-tli-tsu*, v horách Žluté řeky.“

„Můj rudý bratr mi hovoří ze srdce,“ řekl Old Shatterhand. „Nepřišli jsme do této krajiny prolévat krev rudých mužů. Nesmíme však dopustit, aby za starý čin pykali nevinní lidé. Chce-li Vinnetou, ať mne následuje.“

Apačský náčelník mlčky přikývl. Oba svedli koně po příkrém srázu, skočili na ně a spěšně, protože už nebylo dlouho do soumraku, odcválali směrem, kterým se přednedávnem marně snažili uniknout před Šošony Tlustý Jemmy a Hobble Frank.

7
Po stopách Šošonů

Když Old Shatterhand a Vinnetou přijeli k místu, kde Šošoni dohonili a zajali Jemmyho a Hobble Franka, zastavili se a Vinnetou, prohlédnuv si pozorně všechny otisky v půdě, řekl: „Bílí lovci nebojovali!“

„Jednali moudře. Viděli, že boj by pro ně byl beznadějný, a proto se raději vzdali,“ mínil Old Shatterhand.

„Můj bílý bratr praví, že jednali moudře?“ pohnul Vinnetou jakoby překvapen rukou. „Vzdal by se on a Vinnetou, kdyby je Šošoni pronásledovali?“

„To jistě ne. Bojovali bychom.“

„*Howgh!*“ splynulo se zřejmým uspokojením ze rtů Vinnetouových. „Ale možná, že by Vinnetou a Old Shatterhand nebojovali. Vinnetou by rád viděl Šošona, který by dokázal dohonit jeho, nebo Old Shatterhanda, sedí-li na svých koních!“

„Ví již můj rudý bratr, jak osvobodíme zajaté muže?“ řekl Old Shatterhand.

„Vinnetou nebude o tom dlouho přemýšlet,“ odpověděl Apač. „Vrátí se k Šošonům a zajatce jim vezme. Můj bratr již mohl zpozorovat, že Hadí Indiáni nemají v hlavě mozek.“

„Vinnetou má pravdu,“ přikývl Old Shatterhand. „Ani jediný z nich nepomyslil na to, že lovci zřídkakdy jezdívají samotni, jen ve dvou. Kdyby je to bylo napadlo, jistě by byli poslali zvědy. Tokvitey, jejich náčelník, by to jistě udělal a my bychom se nyní musili mít na pozoru před jejich zraky.“

„Nenalezli by však nic, poněvadž Vinnetou a Old Shatterhand by odvedli jejich zraky a Šošoni by byli jako muži, které ranil Veliký duch slepotou.“

Pokračovali dále v cestě směrem na jih, podle úpatí pohoří. Když zanedlouho přijeli k úžlabině vkrajující se ostře do horstva, zvolnili jízdu a pátrali usilovně po stopách; ale byla už taková tma, že otisky nebylo možno dobře rozeznat a určit. Po chvíli opatrné jízdy se jim zdálo, že úžlabina odbočuje vlevo. Není už někde tady v blízkosti hledaný tábor čtyř mužů, druhů Jemmyho a Hobble Franka? Jak tak stáli a rozhlíželi se a snažili se proniknout očima hustou tmu,

zahrabal Vinnetouův kůň kopytem a lehce, tlumeně zafrkal. Bylo to znamení, že cítí něco neobvyklého, snad dokonce nepřátelského.

„Myslím, že jsme na správné cestě," zašeptal Old Shatterhand. „Kůň větří."

Zvolna, velice opatrně jeli krok co krok úžlabinou. Asi po deseti minutách dospěli k ostrému zákrutu a za ním uviděli oheň. plápolající ne víc než sto kroků od nich. Úžlabina se zde rozšiřovala a vytvořila zalesněné prostranství. Uprostřed této kotlinky pramenil potůček a kolem něho se vytvořila malá planina, kde teď právě hořel oheň. Mezi stromy bylo vidět, že u něho sedí tři lidé, ale ani Vinnetou, ani Old Shatterhand nemohli rozeznat jejich obličeje.

„Myslí můj bílý bratr, že ti lidé jsou lovci, kteří čekají na zajaté?" zašeptal Vinnetou.

„Jsou jen tři," odpověděl Old Shatterhand. „Než o sobě dáme vědět, podíváme se, s kým máme tu čest." Seskočil nehlučně s koně a dodal: „Vypátrám to."

„Vinnetou zde počká a bude připraven," řekl klidně Apač. Rovněž seskočil, vzal obě zvířata za uzdu a odvedl je opatrně stranou až těsně ke skalní stěně. Old Shatterhand se zatím plížil opatrně od stromu ke stromu, až se přiblížil bezprostředně k tábořišti. Ukryt za kmenem statného lesního velikána, mohl pohodlně sledovat tři muže, sedící kolem ohně a bezstarostně mezi sebou hovořící. Byl to Dlouhý Davy, Vohkadeh a Martin, syn lovce medvědů. Černý Bob zde nebyl, a jak vyrozuměl Old Shatterhand z hovoru, dobrý černoch prohlásil, když se před chvílí pořádně najedl, že bude bdít nad bezpečím tábora, a odešel na hlídku. Ovšem, místo aby střežil vchod do úžlabiny, procházel se dobromyslný Bob právě na opačném konci, odkud nemohlo hrozit pražádné nebezpečí.

Old Shatterhand pozoroval tábořící lovce a ve chvíli, kdy, jak se zdálo, byl rozhovor v nejlepším, vystoupil ze svého úkrytu a zdvořile, s příjemným úsměvem hlasitě pozdravil:

„*Good evening, mešsúrs!* Dobrý večer, pánové!"

Dlouhý Davy vyskočil jako blesk a sáhl po pistoli za pasem. Vohkadeh se chopil pušky a Martin rovnou zalícil na prsa neznámého příchozího, který se klidně, s vlídným úsměvem ve tváři blížil k jejich ohni.

„Račte laskavě odložit své bouchačky, *gentlemen,*" řekl Old

Shatterhand. „Takhle přece nechcete vítat přítele, který vám přinesl pozdrav od Tlustého Jemmyho a Hobble Franka.“

Po těch slovech sice Dlouhý Davy sklonil zbraň, ale Vohkadeh i Mariin stáli připraveni k výstřelu.

„Pozdrav od Tlustého Jemmyho? A co vy o něm víte? Setkal jste se s Jemmym a s Hobble Frankem?“ drsně se zeptal Davy.

„Samozřejmě že jsem se s nimi setkal, když vám vyřizuji jejich pozdrav.“

„Hm… a kde?“

„Dole u jezera Krve, když sledovali mamutí stopu.“

„Souhlasí. A vypátrali toho mamuta?“

„Ovšem,“ přisvědčil Old Shatterhand. „Byl to můj kůň.“

„Váš…! *Sir*, co mi chcete namluvit – copak váš kůň má tak obrovská kopyta?“

„Ne, ne,“ zasmál se lovec. „Naopak, má docela malou nohu. Ale nemohu za to, že nerozeznáte rákosovou obuv od koňských kopyt.“

„*Stop, sir!*“ mávl rukou Dlouhý Davy. „Mluvíte o nějaké obuvi. To znamená, že jste navlekl svému koni přezůvky, abyste zmátl lidi, kteří by objevili vaši stopu? To by nebyla tak špatná myšlenka. To by dokonce byla výtečná myšlenka. Vlastně tak výtečná, že bych na ni mohl připadnout já sám!“

„To jistě! Pokud vím, Dlouhý Davy má ze všech lovců, co se jich prohání po prérii, ty nejznamenitější myšlenky.“

„Jen žádné posměšky, *sir!* Aspoň takové myšlenky jako vy mám určitě! Rozumíte?“ Dlouhý Davy se zamračil a s neskrývaným hlubokým pohrdáním si prohlížel Old Shatterhandův upravený zevnějšek. „Raději nám řekněte, kde vlastně vězí tlusťoch s Hobble Frankem. Proč nepřišli s vámi?“

„Bohužel, nebylo jim to možné,“ řekl Old Shatterhand. „Byli docela nenadále pozváni menší skupinou Šošonů na večeři.“

Dlouhý Davy sebou trhl a vylekaně ze sebe vyrazil:

„*Heavens!* Chcete tím říci, že je Šošoni zajali?“

„Nejdřív je přepadli a pak zajali.“

„Nejdřív je přepadli… a pak zajali… Ale to je neslýchaná drzost! To nemůžeme trpět! Vohkadehu! Martine! Bobe – kde vězíš – Bobe! Musíme okamžitě za Šošony, a jestli nám ihned zajatce nevydají, rozsekáme je na nudle.“

A Dlouhý Davy se bez dlouhého rozvažování rozběhl ke koním, kteří se pásli poblíž pramene.

„*Stop, sir!*“ zvolal tentokrát Old Shatterhand. „Berete to nějak příliš zhurta. Vždyť ani nevíte, kde Šošoni jsou …“

„Doufám, že nám to řeknete!“ přerušil ho Davy.

„… ani kolik jich je!“

„Muži, vy myslíte, že si budu opakovat násobilku, když jde o to, vytáhnout z neštěstí mého starého přítele? Ať je těch Šošonů sto nebo deset nebo jeden, to je mi úplně jedno, slyšíte, úplně jedno! Jemmyho musím dostat na svobodu – rozumíte?“

„Rozumím, mluvíte jasně jako kniha,“ řekl Old Shatterhand. „Ale myslím, že byste si měl dopřát ještě aspoň malou chvilku na rozmyšlenou. Ještě jsem vám neřekl všecko – ani já, ani můj přítel, který by vám také rád popřál dobrý večer…“

Shatterhand pokynul rukou a všichni se obrátili směrem, jímž ukázal. Vinnetou, který už hodnou chvíli sledoval rozhovor svého druha s Dlouhým Davym, pomalu se blížil k ohni a vedl za uzdu oba koně. Dlouhý Davy, jak se zdálo, byl poněkud zaražen, když uviděl přicházet Indiána: alespoň si Apače začal nedůvěřivě prohlížet od hlavy k patě a potom rozmrzele řekl:

„Rudoch? Vypadá, jako by se včera vylíhl z vejce – zrovna tak jako vy. Vy přece nejste ten, komu se říká *westman?*“

„To nejsem, uhádl jste.“

„Bylo mi to také hned jasné!“ přikývl Davy. „A tenhle Indián, jestli se nemýlím, je ochočený chlapík z rezervace, kterému Velký otec ve Washingtonu dal několik pídí půdy…“

„V tom jste se tedy zmýlil, sir“

„Pochybuji velice.“

„Už je to tak. Můj přítel není člověk, který by přijímal darem půdu od presidenta Spojených států. Spíš sám by…“

Tu se pojednou ozval výkřik údivu a úžasu. Vyrazil jej Vohkadeh, který přistoupil k Vinnetouovi a zpozoroval pušku v jeho rukou. Ukazoval na ni prstem a volal:

„*Uff! Uff! Maca-skamon-ca-wakon* – Stříbrná puška!“

Davy sebou trhl. Tolik z řeči Siouxů znal, aby rozuměl Vohkadehovu výkřiku.

„Stříbrná puška?“ vykřikl i on. „A kde je – ukaž ji přece, rudý

chlapíku!“

Vinnetou stál, oči přivřené, nehnul ani brvou, jako by se ho celá věc ani v nejmenším netýkala.

„*Maca-skamon-ca-wakon!*“ volal Vohkadeh. „Tento rudý bojovník je Vinnetou, veliký náčelník Apačů!“

„Cože? Vinnetou?“ zmateně se rozhlížel kolem sebe Dlouhý Davy. „To se mi nezdá… ačkoliv ta ručnice vypadá přesně tak, jak jsem o ní slyšel hovořit.“

„Je to stříbrná puška,“ řekl klidně Old Shatterhand. „Můj přítel je Vinnetou.“

„Muži!“ vzkřikl Davy. „Se mnou se nesmí žertovat! Je-li tento muž Vinnetou, kdopak jste vy? V tom případě byste musil být…“

Dlouhán se najednou zarazil. Napadla ho myšlenka, která ho v tom okamžiku ohromila. Podíval se upřeně na Old Shatterhanda, polom spráskl komicky ruce, poskočil si a zvolal: *„Heavens!* Teď jsem ale provedl hloupost. To je přece jasné – je-li tenhle rudý *gentleman* Vinnetou, pak vy můžete hýl jen Old Shatterhand, protože ti dva přece patří k sobě jako Tlustý Jemmy k Dlouhému Davymu. Je to tak, *sir?*“

„Tentokrát jste se nezmýlil.“

„*Meššúrs!*“ obrátil se Davy ke svým druhům. „Nejraději bych strhal všechny hvězdy z oblohy a rozvěsil si je tady po stromech na oslavu vzácného dne, kdy jsem se seznámil s dvěma tak slavnými muži. *Gentlemen,* buďte nám srdečně vítáni u táborového ohně. A… promiňte mi mou hloupost.“

Podal jim oběma ruce a tiskl je tak upřímně, jako by je chtěl ve svých dlaních rozdrtit. Vohkadeh ustoupil až ke stromům a jen z dálky hleděl velice uctivě na oba lovce. To podle indiánského zvyku, který přikazuje mládeži ve společnosti váženějších mužů pokornou skromnost. Mariin si prohlížel příchozí zvědavěji a v duchu si přál, aby se jim jednou sám vyrovnal. A černý Bob ukazoval v širokém úsměvu své bílé zuby, bruče si pro sebe: „Massa Bob být dobrý přítel massa Shatterhand a massa Vinnetou.“

Usedli potom všichni u ohniště a vykouřili dýmku míru. Teprve když byl skončen vážný obřad, probíhající obvykle v naprostém mlčení, rozhovořil se Old Shatterhand a řekl svým novým přátelům vše, co se přihodilo Jemmymu a Hobble Frankovi.

„Vohkadeh varoval bílé lovce, aby nejezdili po neznámé stopě," řekl tiše mladý indián, když Shatterhand dokončil, „oni však neposlechli hlasu mladého bojovníka."

„A dobře udělali!" ozval se Davy, který Old Shatterhanda při jeho řeči neustále přerušoval a svolával hromy a blesky své pomsty na hlavy Šošonů. „Kdyby nebyli sledovali mamutí stopu, nesetkali by se s Vinnetouem a Old Shatterhandem. Jsou sice zajati, ale my je vysvobodíme. A teď se dáme do Šošonů! Poznají, zač je toho loket!"

V několika okamžicích se připravili na cestu. Šest mužů spěchalo temnou nocí. Rychle, jak to jen bylo ve tmě možné, projeli úžlabinou a na volné planině zamířili k severu. Po slabé čtvrthodině jízdy Vinnetou zastavil koně a řekl:

„Vinnetou pojede nyní napřed. Moji bratři nechť mne následují rychlým klusem, ale nechť se střeží všeho hluku. Ať učiní vše, co jim Old Shatterhand řekne."

Sestoupil se svého hřebce a chvíli něco nasazoval na kopyta. Potom se znovu vyšvihl do sedla a tryskem se hnal pryč. Dupot jeho koně zněl dutě, tlumeně, sotva slyšitelně, jako by někdo v dálce lehce bil do bubnu.

„Co to dělal tomu koni s kopyty?" zeptal se Davy, když Apač zmizel a skupina lovců pod vedením Old Shatterhanda zase vyrazila vpřed.

„Nevšiml jste si, co měl pověšeno u sedla?" zeptal se Old Shatterhand. „Připnul hřebci chrániče, aby ho nebylo slyšet,"

„Není to zbytečné?"

„Šošony, kteří zajali vaše přátele, sice nenapadlo, že by Jemmy a Hobble Frank mohli mít nablízku druhy, ale Tokvi-tey, jejich náčelník, je chytřejší. Určitě si domyslí, že dva lovci by se neodvážili do téhle krajiny docela sami. Divil bych se, kdyby neposlal vyzvědače, aby propátrali okolí."

„Pah! Přeceňujete toho Černého jelena!" řekl Davy. „A konečně – jak by nás mohli nalézt? Nevědí, kde jsme, a v téhle tmavé noci neuvidí ani jedinou stopu."

„Divím se vám, mister Davy, opravdu se vám divím. Jste přece znám jako zkušený lovec…, a přece mluvíte podle mého soudu lehkomyslně. Připustíte snad, že Šošoni, kteří tu mají svá loviště a pastviny, se vyznají ve zdejší krajině poslepu."

„Můžete mít pravdu…," přiznal Davy. „Ale konečně – co z toho?"

„Uvažujte dál," pokračoval Old Shatterhand. „Přijdou-li sem okušení lovci, usadí se tady, v otevřené krajině, v písku?"

„Rozhodně ne!"

„A kde tedy?"

„V horách, samozřejmě."

„To znamená někde v údolí nebo v horské úžlabině. Vsadím se, že kdybyste prošel zdejší krajinu křížem krážem, nenalezl byste vhodnější tábořiště, než je místo, kde jste byli skryti. Myslíte, že tam Šošoni nebudou pátrat?"

„U všech všudy – na tom něco je, *sir!"* zvolal Davy.

„Kromě toho v krajinách, jako je tahle, se přátelé nerozcházejí na dlouhou dobu. I z toho důvodu budou hledat Šošoni váš tábor někde hodně blízko. Jsem si jist, že Černý jelen uvažoval tak, jak říkám. Ovšem – Vinnetou také. A proto jel napřed, aby nám ušetřil setkání s nějakým náhodným šošonským zvědem." Davy přikývl a polohlasem zabručel:

„Dobrá, dobrá, ale mně se přesto zdá, že ten Vinnetoův podnik je zbytečný. Jakpak uvidí v té tmě Šošona! A i když ho uvidí, jak to zařídí, aby neuviděl taky Šošon jeho?"

„Především Vinnetou má nesmírně bystrého a vycvičeného koně. Když jsme vjeli do úžlabiny, dal nám znamení, že cítí živého tvora, mnohem dřív, než jsme vás spatřili na vlastní oči. Může se na své zvíře úplně spolehnout, a to tím spíš, že jedeme proti větru. A ještě něco: Vinnetou sám má ostré a bystré smysly. Co mu nepoví zrak nebo sluch, poví mu bezejmenný šestý smysl… zvláštní smysl, který mají jen lidé žijící od mládí v divočině. Ani nevím, jak bych jej nazval, je to jistý druh instinktu, ale takového, že každý, kdo jej má, na něj může úplně spolehnout. Tak jako se může spolehnout, že bude vidět, když bude mít otevřené oči."

„Hm …," přikývl Davy. „V tom vám dávám za pravdu. Trochu toho daru, o kterém mluvíte, mám i já."

„Má ho každý lovec, který žije nějakou dobu v přírodě," přisvědčil Old Shatterhand. „Ale s Vinnetouem, příteli, se nemůžeme měřit ani v nejmenším."

„Smím vám něco říci, *sir?"* naklonil se důvěrně Dlouhý Davy k Old Shatterhandovi. „Když prve Vinnetou řekl, že se máme řídit

podle vás, trochu mne to mrzelo. Ale vidím, že máte všechno dobře promyšleno. Ochotně přijímám vaše vedení.“

„Milý Davy – ve stepi mají všichni stejná práva, a já pro sebe nechci žádné přednosti. Máme-li provést svou věc dobře, musíme k tomu přispět všichni, každý podle svých schopností a zkušeností. A hlavně, bez souhlasu ostatních se nesmí nic podnikat na vlastní pěst Tak to musí být, příteli!“

„*Well!*“ přisvědčil Dlouhý Davy a přitáhl si svůj šátek záhadné barvy u krku. „Rád souhlasím. Ale řekněte: Co uděláme, narazíme-li opravdu na šošonské zvědy?“

„Nechal byste je běžet?“

„Asi. Nemohou nám přece uškodit. Než se vrátí, budeme hotovi.“

„To bych netvrdil, milý Davy,“ zavrtěl hlavou Old Shatterhand. „Necháme-li je, najdou opuštěné tábořiště a poznají, že jsme se rozjeli pátrat po zajatých.“

„Mohou si taky myslit, že jsme jeli dál…“

„To určitě ne! Copak lovci, kteří čekají na své druhy, se vydají na cestu, když se přátelé ještě nevrátili?“

„Pak tedy nezbývá nic jiného než Šošony zneškodnit.“

„Ano,“ přisvědčil Old Shatterhand. „Usmrtit?“ zeptal se Dlouhý Davy.

„Ne, ne. Lidská krev je vzácná tekutina, příteli, a já i Vinnetou ji proléváme velmi neradi. Vážím si Indiánů a vím také příliš dobře, na čí straně je pravda, když je běloši nutí, aby hájili svou půdu s puškou v ruce… Je to hrozný boj…,“ povzdechl Old Shatterhand, „tím hroznější, že Indiáni v něm musí podlehnout. Už proto šetřím každého rudocha, i když se třeba on sám ke mně chová – no, ne zrovna přátelsky. Vím, že ho k tomu donutili jiní…“

„Ale jak potom chcete zneškodnit Šošony?“ zašeptal Dlouhý Davy, ale na svou otázku už nedostal odpověď. Old Shatterhand jej náhle uchopil za rameno a zasykl:

„Pozor, Vinnetou se vrací.“

V nejbližším okamžiku, aniž slyšeli dusot koně, objevil se Apač před nimi.

„Zvědové,“ řekl úsečně. „Dva.“

„*Well!*“ přikývl Old Shatterhand. „Vinnetou, Davy a já zůstaneme. Ostatní pojedou dál do písku i s našimi koni. Počkají tam,

až jim dáme znamení. Souhlasí Vinnetou?“

Vinnetou seskočil beze slova s koně a podal uzdu Vohkadehovi. Davy a Old Shatterhand učinil totéž. Bob a Martin převzali jejich zvířata a všichni tři zmizeli ve tmě.

„Co teď?“ zeptal se Davy.

„Postavte se tam k tomu stromu,“ řekl Old Shatterhand, „a dávejte pozor. Nic jiného od vás zatím nechceme … Pozor, slyšíte … už přijíždějí!“

„*Si dar leh – ni owjeh,* já vpravo, ty vlevo!“ řekl Apač a pokynul rukou. A sotva to dořekl, ztratil se ve tmě, jako by ho země pohltila. Dlouhý Davy uviděl, že Old Shatterhand se položil několik kroků před ním na zem. Z dálky bylo slyšet blížící se hlasy Šošonů. A ze tmy se vynořily dva tmavé obrysy jezdců…

V tom okamžiku Dlouhý Davy spatřil, jak se Old Shatterhand vztyčil a mohutným skokem se vymrštil vpřed.

Ozval se zděšený výkřik jezdce.

Davy vyrazil ze svého místa a po dvou krocích se kolem něho mihli na dvou koních čtyři muži. Vinnetou a Old Shatterhand se vymrštili do sedel za Šošony a zvířata se teď plašila, vyhazovala a klusala zmateně dokola. Ale Šošoni byli již přemoženi a zakrátko stáli i koně docela tiše a povolně. Old Shatterhand seskočil, a obraceje se k Vinnetouovi, zvolal:

„*Sarki* – hotov?“

„Ano.“

Old Shatterhand spokojeně přikývl, zavolal Mariina, Vohkadeha a Boba a vysvětlil jim:

„Přivážeme Indiány na koně a vezmeme je s sebou jako rukojmí. Mohou nám prospět.“

Davy a Martin vysadili omráčené Šošony na koně, spoutali jim ruce vzadu za zády a nohy přivázali pevně pod břichem koňů. Potom pokračovali v jízdě. Vinnetou, ostražitý jako vždy, vyrazil opět první a zmizel z očí kdesi vpředu.

Po půlhodině, když dospěli k starému řečišti, setkali se s Apačem znovu. Čekal na ně.

„Moji bratři nechť sestoupí, Šošoni jeli lesem vzhůru k výšině,“ řekl jako obvykle stručně a rozhodně. „Musíme je následovat.“

Bylo to nesnadné, protože oba zajatci musili zůstat na koních, a

přitom bylo třeba dávat pozor, aby nezpůsobili ani nejmenší hluk. Mužové hmatali jednou rukou před sebe a druhou vedli svá zvířata. Teď teprve se ukázalo, jak vzácně vycvičení jsou oba hřebci, Shatterhandův a Vinnetouův. Zatímco jejich velitelé vedli zvířata šošonských zajatců, běželi za Shatterhandem a Vinnetouem jako dobří psi, a to tak opatrně, že v temném lesním srázu ani nezašramotili.

Těsně pod návrším se Apač zastavil.

„Moji bratři nechť zde uváží koně. Jsou u cíle."

Odvedli koně a připoutali ke stromům oba zajatce. Ovázali jim ústa šátkem, aby na sebe nemohli upozornit křikem, a s Vinnetouem potom vystoupili o několik kroků dále na vrchol výšiny. Návrší se tu svažovalo příkře k západu, vytvářelo kotlinu, kterou teď v temné noci ozařoval veliký táborový oheň.

„Tak tedy tam někde dole sedí můj starý tlusťoch!" roztesknil se Dlouhý Davy. „Rád bych věděl, co asi v téhle chvíli dělá…"

„Co může dělat zajatec u Indiánů?" ozval se udiveně Martin Bauman. „Nic. Čeká, až mu přijdeme na pomoc."

„Oho, to znáte Jemmyho hodně špatně, *my boy"* ohradil se dlouhán. „Vsadil bych se, že v tuhle chvíli přemýšlí, jak to zařídit, aby si bez dovolení těch rudochů vyšel trochu na procházku."

„Myslím, že bychom spíš my měli přemýšlet, jak mu k té procházce co nejdříve dopomoci," vmísil se do rozmluvy Old Shatterhand.

"Přátelé, musíme opatrně a tiše sešplhat dolů. Někdo zůstane u koní a u zajatců – někdo, na koho se můžeme spolehnout." Rozmýšlel se a pak se obrátil k Indiánovi: „Vohkadeh!"

„Uff" vyrazil ze sebe mladý rudoch, zřejmě nesmírně potěšen důvěrou, kterou mu proslulý lovec právě projevil.

„Můj mladý rudý bratr se posadí vedle zajatců s nožem v ruce," pokračoval Old Shatterhand. „Kdyby se některý z nich pokusil způsobit hluk nebo chtěl utéci, pak mu vrazí nůž do srdce."

„Vohkadeh slyší."

„Můj mladý rudý bratr zde zůstane, dokud se nevrátíme. Ať se děje co se děje, on své místo neopustí."

„Vohkadeh zde zahyne hladem, jestliže se jeho bratři nevrátí."

Mladý Indián to řekl tak důrazně, že v tom okamžiku nikdo ani na

vteřinu nezapochyboval, že to míní do posledního slova vážně. Vzal nůž a posadil se mezi zajatce, zatímco Old Shatterhand jim ještě jednou do očí řekl, co je čeká, pokusí-li se na sebe jakkoliv upozornit.

Polom začalo pět mužů sestupovat dolů po úbočí. Svah byl příkrý, stromy stály blízko u sebo a bylo mezi nimi tolik větví, že lovci musili vynaložit všechnu svou dovednost, aby se neprozradili hlukem lámané větvičky nebo kutálejícího se kaménku. Vinnetou, jehož rysí oči byly ve tmě nejbystřejší, šel první, následován mladým synem lovců medvědů. Za nimi se opatrně sunul Dlouhý Davy a černý Bob a nakonec kráčel Old Shatterhand. Trvalo dobrou třičtvrtihodinu, než urazili cestu, kterou by za denního světla ušli v pěti minutách. Když se konečně octli dole v kotlině, kde Šošoni rozdělali oheň, zjistili, že tu je otevřené prostranství, porostlé trávou, z níž jen tu a tam se zdvihá malý trs keře. Indiáni vršili dřevo na jasně plápolající oheň po bělošském způsobu, a to prozrazovalo, že se cítí úplně v bezpečí. Jinak by byli jistě nakladli polena vybraného dříví hvězdicovitě do středu kruhu, aby plamen byl malý, se sporým dýmem, který neprozrazuje na dálku ležení nepovolaným očím. Vinnetou vdechl dým a zašeptal: *„Mokaši-sičeh,* buvolí hřbet.“ Měl tak jemný čich, že dovedl určit dokonce i část buvolího těla, z kterého bylo maso nařezáno.

Viděli před sebou šošonský tábor jako na dlani. Byly tu tři veliké stany a ten, který stál nejblíže, byl ozdoben orlími pery, odznakem náčelnické hodnosti. Koně Šošonů se volně a nespoutané popásali v trávě a indiánští bojovníci seděli kolem ohně a ukrajovali si z pečeně, otáčejíce ji nad ohněm. Podařilo se jim zajmout dva bílé lovce, a to je rozjařilo do té míry, že se chovali docela proti indiánským zvyklostem – hlučně a bezstarostně. Dokonce i stráže, které tu přecházely, nebraly službu příliš vážně a co chvíli se zastavily u svých hodujících druhů.

„U všech všudy,“ bručel Davy, pozoruje tábořiště, „řekněte mi, *meššúrs,* jak odtud dostaneme naše přátele… To mi není jasné! Ti rudí darebové si dřepli mezi stany u ohniště!“

„Tak se mi zdá, že si libujete v pohodlí, *sir!*“ řekl Old Shatterhand šeptem. „Pohodlní lidé však nemají chodit na Daleký západ.“

„To vím; a nemají se také dát chytnout od rudochů,“ odpověděl

Davy. „Kdybychom aspoň věděli, v kterém stanu jsou zajatci. Pak bych si už věděl rady!“

„Zajatci jsou určitě v náčelníkově stanu. Co byste navrhoval?“

„Přiblížit se nepozorovaně k táboru a potom na Indiány naráz udeřit. Spustíme pekelný křik a řev, aby se domnívali, že nás je nejméně sto. Dostanou strach, utečou, my zatím vyvedeme zajatce ze stanu a co nejrychleji zmizíme.“

„*Sir*, vidíte přece, že Indiáni mají po ruce zbraně,“ namítl Old Shatterhand. „Nebudou tak hloupí, aby nás nesmyslně přeceňovali. Když je napadneme, budou ovšem na chvíli překvapeni. Ale jen na chvíli! A potom proti sobě budeme mít desetinásobnou přesilu!“

„Vy se bojíte, *sir?*“ řekl Davy.

„Jestli se neženu a nechci hnát do nesmyslného bláznivého útoku, neznamená to ještě, že se bojím. Ostatně – napadla mne v této chvíli jiná myšlenka,“ řekl Old Shatterhand.

Obrátil se k Vinnetouovi a cosi mu apačsky řekl. Zdálo se, že Vinnetou je srozuměn s tím, co uslyšel. Krátce Old Shatterhandovi odpověděl; ten přikývl a ukázal na Davyho a na šošonský tábor.

„Poslyšte, milý Davy,“ oslovil potom Old Shatterhand dlouhána, „jestli chcete přispět k osvobození svých druhů, uděláte, oč vás žádám. Zůstanete od této chvíle tady a nebudete nic podnikat.

Nesmíte se vůbec vzdálit, a jen kdybyste uslyšeli hlas cvrčka, bude to pro vás znamení, že nám máte pomoci.“

„Dobrá! A jak?“ vyptával se Davy.

„Tím, že se co nejrychleji, ale tiše a nepozorovaně připlížíte ke stanu, který je odtud nejblíž. Najdete tam mne a Vinnetoua. Je to jasné?“

„Úplně… Ale umíte napodobit hlas cvrčka? Aby to nebylo Šošonům nápadné?“

„Nemějte obav. Právě v noci si cvrček zpívá, proto volím tohle znamení. Umím ho napodobit docela dobře.“

„Jak se to dělá?“ V Davym se probudila zvědavost.

„Jednoduše. Složím dlaně tak, aby palce byly vedle sebe, a mezi ně si vložím napnuté stéblo trávy. Mezi dolními články prstů je potom úzký otvor a v něm se stéblo chvěje. Stačí, když lehce zafoukám a… slyšíte… ozývá se zvuk k nerozeznání podobný cvrččímu zpěvu …“

Vinnetou Old Shatterhanda přerušil.

„Můj bratr nechť vysvětlí dlouhému lovci tyto věci později," řekl pevně. „Nyní musíme jednat."

„Vezmeme s sebou své značky?" usmál se Old Shatterhand. „Ano. Ať vědí Šošonové, kdo u nich byl."

Nařezali z nejbližšího křoví několik větviček, zastrčili je za své opasky a potom se položili na zem a odplížili se opatrně k náčelnickému stanu, který byl od nich vzdálen sotva osmdesát kroků.

8
Tokvi-tey

Lovec, který se má nepozorovaně připlížit k nepřátelskému táboru, musí si počínat neskonale opatrně. Nechce-li za sebou zanechat zřetelnou stopu, přibližuje se k ležení tak, že se pohybuje vpřed jen po prstech. Roztáhne nohy a ruce daleko od sebe a sune tělo, opřen jen o špičky prstů, nízko při zemi vpřed. Postupuje tak velmi pomalu a přitom s vynaložením neobyčejné tělesné síly; takové plížení je výkon nesmírně vysilující a vyžaduje hodně obratnosti, síly, cviku a vytrvalosti. A i toho, kdo má všechny tyto vlastnosti, zmocní se někdy nenadále křeč, a potom – běda takovému lovci! Obyčejně následuje prozrazení, zajetí a často smrt.

Když se takový zkušený stopař plíží, musí pozorovat bedlivě půdu před sebou a nesmí položit ruku nebo nohu na zem dřív, dokud místo bedlivě neohledal. Může se stát, že položí například ruku na suchou větvičku. Přelomí ji, větvička zapraská, snad docela nepatrně, takže necvičenému uchu by ten zvuk unikl. Jenže zkušený lovec rozezná ihned, způsobilo-li tento hluk běžící zvíře nebo člověk. A smysly Indiána, od mládí cvičené, bývají mnohem bystřejší. Vnímají i šustot, který působí brouk běžící v travině, a rozeznají, padl-li list ze stromu proto, že byl uschlý, nebo proto, že jej strhl neopatrný stopař, plížící se k ležení.

Ale když se lovec dokázal připlížit až k nepřátelskému táboru, čeká na něj těžší a namáhavější práce: vrátit se zpátky a zahladit či, jak říkají lovci, zamazat svou stopu. Nikdo nesmí vědět, že tu byl. Nikdo nesmí objevit, kudy přišel. A tu se lovec vrací ve svých vlastních stopách po čtyřech nazpět nohama napřed. Pravou rukou smazává všechny otisky, které zanechal – i při nejopatrnějším plížení – v půdě, a krok za krokem se vzdaluje zase do bezpečí.

Tak se teď i Old Shatterhand a Vinnetou pohybovali zvolna trávou k planině, na které stály stany Šošonů. Vzrostlý porost jim napomáhal jen zčásti; oba muži se v něm mohli sice dobře skrýt, ale ve vysoké trávě zanechávali i při úzkostlivé opatrnosti viditelné stopy. Když se připlížili až bezprostředně ke stanům, uviděli už z dálky, že tu přechází stráž. Vinnetou tázavě pohlédl na svého druha, ale Old Shatterhand zavrtěl mírně hlavou a ukázal rukou na sebe.

Jako hadi se dál proplétali trávou ke strážci, který neměl ani tušení, že osm kroků od něho jsou skryti cizí lidé. Vinnetou i Old Shatterhand si Šošona, na jehož tvář vzdáleně dopadal odlesk plápolajícího ohně, dobře prohlédli. Byl to mladý bojovník, oděný v buvolí kůži, a neměl jinou zbraň než nůž za pasem a pušku zavěšenou na rameni. Rysy jeho obličeje se daly jen těžko rozeznat: tvář byla pomalována střídavě červenými a černými pruhy – válečnými barvami Šošonů. Mladý strážce zřejmě nečekal, že by ležení mohl kdokoli vypátrat. Díval se skoro bez ustání jen směrem k ohni – patrně ho lákala vůně opékaného buvolího masa. Obcházel stále ve stejném směru, sem a tam, až vyšlapal v trávě malou stezku.

„Teď!“ zašeptal Vinnetou, když se strážce blížil k místu, kde leželi oba muži, ukrytí v husté trávě.

Old Shatterhand se vymrštil a dvěma skoky dostihl Indiána, Šošon uslyšel zašustění, bleskurychle se otočil, ale bylo už pozdě. Old Shatterhandova pěst zasáhla jeho spánek a muž klesl jako podťat do trávy.

Vinnetou přiskočil.

„Mrtev?“ zašeptal.

„Ne. V bezvědomí.“

„Nechť můj bratr Šošona sváže. Vinnetou zaujme jeho místo,“ řekl Apač.

Zvedl se země Šošonovu pušku, přehodil si ji přes rameno a zvolna, klidně začal přecházet po stezce vyšlapané strážcem. Bylo to odvážné, ale nutné. Nikdo z těch, kdo seděli u ohně, si nesměl všimnout, že stráž zmizela.

Old Shatterhand se zatím už plížil dál k náčelníkovu stanu. Rozvázal provaz, kterým byly stanové stěny napnuty ke kůlům, a lehce odhrnul spodní okraj. Položil se na zem a opatrně pohlédl škvírou dovnitř.

To, co uviděl, ho překvapilo. Zajatci ve stanu nebyli! Zato tu seděl – zády k lovci – na buvolí kůži sám Tokvi-tey, náčelník Šošonů. Kouřil *kinnik-kinnik*, směs tabáku a konopných slupek, a hleděl pootevřeným stanem k planoucímu ohni.

Old Shatterhand spustil tiše a opatrně nadzvednutý cíp stanové stěny, utrhl stéblo trávy, vložil je mezi prsty a opatrně zafoukl. Ozvalo se tlumené zacvrlikání.

„*Toho-ing-kaj*, cvrček zpívá,“ zalétl sem od ohně čísi hlas.

Kdyby tak byl Šošon tušil, jaký je to cvrček! Kdyby byl věděl, že to je znamení Vinnetouovi, který, hned jak je uslyšel, přešel pomalým, vážným krokem do stínu a potom rychle jako had se odplížil ke stanu.

„Proč mne volá můj bílý bratr?“

„Rád bych, abys mi poradil,“ zašeptal Old Shatterhand. „Zjistil jsem, že zajatci nejsou ve stanu.“

„Pak budeme musit pátrat dále. Ale než prohlédneme ostatní stany, uplyne mnoho vody a rozední se.“

„Možná že nebudeme musit pátrat v ostatních stanech. Zde totiž je Tokvi-tey, Černý jelen.“

„*Uff!*“ vyrazil ze sebe tlumeně Apač. „Náčelník Šošonů! Je sám?“

Old Shatterhand přikývl.

„Nepůjdeme tedy pro zajatce,“ rozhodně řekl Vinnetou. „Zajmeme náčelníka a donutíme Šošony, aby nám vydali bílé lovce.“

„Měl jsem na mysli totéž, co Vinnetou.“

„Nevidí však Šošoni od ohně do náčelníkova stanu?“

„Jen částečně. I kdyby zpozorovali, že Tokvi-tey nesedí již na svém místě, pomyslí si, že odstoupil do stínu. Nechť však je Vinnetou připraven mi pomoci, kdyby se mi nepodařilo omráčit náčelníka prvním úderem.“

Vinnetou mlčky přikývl a pak opatrně nadzvedl cíp stanu, takže Old Shatterhand se mohl tiše a opatrně protáhnout dovnitř. Apač se vsunul do půl těla za ním – chtěl být pohotově, kdyby to bylo nutné.

Bílý lovec se pomalu blížil k náčelníkovi. Pak naráz vztáhl pravici a uchopil Šošona za hrdlo. Černému jelenu vypadla dýmka z úst, zamával jednou dvakrát pažemi, jak lapal marně po dechu, ale to už jej vlekl Old Shatterhand do stínu a tam následovala rána pěstí do spánku. Omráčený Šošon bezvládně klesl.

„Můj bílý bratr má sílu jako grizzly,“ zašeptal Vinnetou. „Ale jak nyní Černého jelena odneseme? Musíme zamazat své stopy.“

„To bude ovšem obtížné,“ řekl Old Shatterhand.

„Strážce vezmeme také s sebou?“

„Čím více Šošonů bude v naší moci, tím spíš nám vydají zajatce.“

„Pak tedy nechť můj bratr odnese náčelníka a Vinnetou vezme mladého strážce. Vinnetou se pak ještě jednou vrátí, aby smazal

stopy.“

„To je jediné, co se dá dělat,“ řekl Old Shatterhand. „Bohužel, vyžádá si to příliš mnoho času a…“

Nedopověděl. Stalo se něco, co přerušilo všechny úvahy. Zazněl vysoký, pronikavý hlas:

„*Tiguw-ih! Tiguw-ih!* Nepřátelé! Nepřátelé!“

„Strážce přišel k vědomí!“ zvolal tlumeně Old Shatterhand. „Rychle pryč!“

Ale to už Vinnetou pádil mohutnými skoky k místu, kde ležel spoutaný zajatec, chopil se ho a prchal i s ním mezi stromy.

Old Shatterhand vyvlekl spěšně bezvládného náčelníka ze stanu. Ale než se dal také na úprk, vytáhl z kapsy několik nařezaných větviček, nadzvedl znovu cíp stanu a zatkl uvnitř do země větvičky tak, že se navzájem křížily. Teprve potom uchopil náčelníka a zmizel s ním v temnotě noci a lesa.

Šošoni, jejichž oči byly do této chvíle uvyklé na jas ohně, marně se snažili proniknout noční temnotou. Vyskočili sice po poplašném volání všichni a napínali usilovně zrak, ale protože nerozeznali dobře, odkud tlumený výkřik zazněl, stáli nerozhodně a dívali se v rozpacích jeden na druhého. Jsou zde skutečně nepřátelé? Proč tedy váhají a nenapadnou tábor? Proč je nepřekvapí neočekávaným útokem? Kdo to volal? Byla to snad stráž? Proč však zůstává náčelník ve svém stanu a nevyjde se zeptat, co znamenal onen výkřik? Neuměli si na tyto otázky odpovědět a náčelník, v kterého doufali, zůstával stále ve svém vigvamu. Čtyři pět Šošonů se nakonec odhodlalo a vydalo se k hlavnímu stanu. Nahlédli dovnitř a překvapením ustrnuli. Stan byl prázdný.

„Černý jelen vyšel, aby se zeptal stráží, co se přihodilo,“ usoudil nakonec jeden z nich.

„Můj bratr se mýlí,“ řekl druhý nedůvěřivě. „Jak by mohl Tokvitey odejít ze stanu, aniž bychom ho uviděli?“

„On zde však není,“ namítal první.

„Nemohl však vyjít.“

„Pak tedy ho nechal zmizet *Wakon-tonka*, Zlý duch!“ Starý bojovník, který až doposud mlčel, přerušil rázně oba Šošony:

„Moji bratři nechť nemluví slova prázdná jako řečiště, kterým jsme jeli. Zlý duch může člověka zabít a může také způsobit neštěstí.

Ale mé staré oko nikdy nespatřilo, že by Zlý duch unesl bojovníka. Jestliže Černý jelen nevyšel ze stanu …“

Starý Indián pojednou zmlkl. Odhrnul naplno závěs, kterým oheň ozařoval prostoru uvnitř stanu, vešel dovnitř a sklonil se k zemi. Pak se otočil ke svým druhům a vykřikl:

„Uff, Černý jelen byl unesen! Nechť moji bratři pohlédnou k tomuto místu. Nevidí, že stan zde byl uvolněn? Nepřítel se tudy protáhl dovnitř. Pohlédnou-li však moji bratři blíž, uvidí, kdo zde byl a uloupil náčelníka Šošonů. Poznají tyto větvičky zastrčené do země? Mé staré oči vědí, čí to je znamení. Je to značka muže jménem *Non-paj-klama,* kterému říkají bledé tváře Old Shatterhand.“

Krátký okamžik hleděli Šošoni ohromeni jeden na druhého. Ale vzápětí se ozval divoký pokřik, řev a vytí. Jediný starý Indián zachoval rozvahu.

„Uhaste oheň!“ přikázal. „Nechť neposkytujeme našim nepřátelům snadný cíl.“

V několika okamžicích rozmetali Šošoni hořící větve a udupali oheň. Na příkaz starého bojovníka uchopili všichni své zbraně a rozestavili se do kruhu kolem tábořiště, aby uvítali nepřítele olovem, ať by přišel z kterékoliv strany. Pak svolali všechny dosavadní stráže. Tři hlídky se vrátily, čtvrtý, který se jmenoval Moh-aw a byl synem náčelníka, chyběl. Mladý bojovník, který se nabídl, že po něm půjde pátrat, se zanedlouho vrátil s jeho puškou. Byl zde tedy neklamný důkaz, že syna Černého jelena postihl stejný osud jako jeho otce.

Starý Indián, kterého po zmizení Černého jelena všichni mlčky uznali za svého vůdce, svolal poradu starších zkušených bojovníků a ti rozhodli, že je třeba střežit stan se zajatými, sehnat všechny koně a uvázat je co nejblíž u tábora a potom ve vší pohotovosti čekat, až se rozední, a zjistit, kde je nepřítel a jak je silný.

Když Dlouhý Davy uviděl, jak vlekou nějaká břemena, vyšel jim vstříc.

„U všech všudy, co to vlečete?“ vyptával se zvědavě.

„Rukojmí,“ odpověděl Old Shatterhand úsečně. „Dejte jim rychle roubíky do úst. A. Černého jelena spoutejte.“

„Černého jelena? Vy jste přivlekli Černého jelena? Nedělejte vtipy, *sir!*“

„Na to nemám v této chvíli čas, milý Davy,“ řekl Old Shatterhand.

„*Heavens!* Nebesa! To se vám povedlo! Unést Šošonům náčelníka, ukradnout jim ho přímo pod nosem… nu, to dokáže jen Vinnetou a Old Shatterhand!“

„Moji bratři nechť nechají zbytečného hovoru,“ vmísil se do rozmluvy Vinnetou. „Je nutno, abychom se vrátili co nejrychleji k místu, kde Vohkadeh hlídá naše koně.“

„Souhlasím,“ přikývl Old Shatterhand. „Pospěšme si!“

Old Shatterhand a Dlouhý Davy se chopili šošonského náčelníka a pustili se s ním po srázu vzhůru. Následoval je černý Bob, zatímco Martin pomáhal Vinnetouovi nést Moh-awa, náčelníkova syna. V tmavé noci, po hustě zalesněné strmé stráni, se šlo špatně. Když dorazili k Vohkadehovu stanovišti, byli jak náleží unaveni.

„Tak – a teď je přivážeme k těm druhým!“ navrhl Davy, když se v pořádku shledali s Vohkadehem. Avšak Old Shatterhand rázně

zasáhl:

„Počkejte, milý Davy, s tím počkejte. Na tomhle místě nemůžeme zůstat.“

„Myslíte, že není bezpečné?“

„Není,“ řekl Old Shatterhand. „Musíme se zajatci promluvit, ale až jim vytáhneme roubíky z úst, mohli by upozornit své lidi křikem.“

„Můj bratr hovoří moudře,“ ozval se Apač. „Vinnetou zde byl, když sledoval Šošony, a ví o místě, kde můžeme tábořit a hovořit se zajatci.“

„Nechť nás tedy Vinnetou vede!“

Uvázali zajatce na koně a dali se znovu na pochod do tmavé noci. Šli hustým lesem, Vinnetou první jako vůdce, ostatní volně, co noha nohu mine, za ním. Asi za půl hodiny dorazili na uzavřené, nepříliš rozlehlé prostranství; všude kolem dokola bylo hustě stromů, mezi nimiž bylo tolik křovisek a kapradin, že se tu bez nebezpečí dal rozdělat oheň. Vohkadeh shrabal větve a suché klestí a zapálil. Na pokyn Old Shatterhandův pak všichni ustoupili a ponechali ho o samotě s Černým jelenem.

„Vyslechnu ho sám,“ řekl zkušený lovec. „Bude pro nás jen výhodné, nebude-li přesně vědět, jak silní vlastně jsme.“

9
Výslech

Šošon ležel na zemi a pozoroval zachmuřeně jen štěrbinami víček, jak Old Shatterhand přikládá na hořící oheň uschlé větve, které srazil svým tomahavkem z okolních stromů. Když upravil oheň, přitáhl si zajatce blíž a vyňal mu roubík z úst. Ani jediným hnutím neprozradil Indián, že se mu tím ulevilo. Old Shatterhanda to nepřekvapilo, věděl dobře, že jako každý rudý bojovník by považoval za pokořující, kdyby dal před nepřítelem najevo, co cítí. Usedl samozřejmě proti Šošonovi a upřeně se na něho zadíval.

Náčelník, urostlý, statný muž, měl indiánský šat z buvolí kůže beze všech ozdob a odznaků. Jen na švech se řasily pestré třásně a za opaskem viselo asi dvanáct skalpů. Nebyly to celé kůže stažené z hlav nepřátel, nýbrž jen pečlivě upravené vrkoče vlasů. Kromě toho měl Tokvi-tey za opaskem svůj nůž, který mu ponechali i v zajetí. Jeho tvář nebyla pomalována válečnými barvami a ve světle plamenů si Old Shatterhand všiml, že ji brázdí tři hluboké jizvy.

Náčelník seděl nehnuté, upíral skelný zrak do ohně, jako by byl duchem nepřítomen a jako by nebral na vědomí bělochovu přítomnost. Old Shatterhand chvíli mlčel, potom pozvedl hlavu a oslovil náčelníka:

„Tokvi-tey nepomaloval svou tvář válečnými barvami. Proč se tedy chová nepřátelsky k pokojným lovcům?“

Zajatec neuznal za vhodné odpovědět. Dokonce se na lovce ani nepodíval.

„Vidím, že náčelník Šošonů oněměl strachem,“ pokračoval Old Shatterhand. „Chvějí se mu kolena a nemůže ze sebe vypravit ani jediné slovo.“

Věděl dobře, co na Indiány platí. Šošon hněvivě blýskl očima, přeměřil si pohrdavě lovce a procedil mezi zuby:

„Tokvi-tey neví, co je bázeň. Nestrachuje se ani nepřátel, ani smrti.“

„Ale přesto si počíná, jako kdyby strach svíral jeho srdce,“ potřásl hlavou Old Shatterhand. „Statečný bojovník pomaluje svou tvář válečnými barvami, než vyrazí k útoku, aby nepřítel věděl, že se musí bránit. Muži Šošonů však mají tvář míru, a přece přepadli bílé

lovce. To mají ve zvyku jen zbabělci! Může snad říci Černý jelen, že nemluvím pravdu?“

Indiánův pohled sklouzl stranou.

„Tokvi-tey nebyl s těmi, kdo přepadli bílé tváře,“ zahučel.

„To ho neomlouvá,“ řekl Old Shatterhand. „Statečný a čestný muž by v takovém případě ihned zajatce propustil. Muži Šošonů pasou svá stáda při vodách Big Hornu a hovoří řečí míru s bílými tvářemi. A nyní přepadají muže, kteří Šošonům nijak neublížili. Černý jelen o tom ví, ale nejedná. Co chce namítnout Tokvi-tey, tvrdí-li mu čestný muž, že takto si vede jen podlý zbabělec a bázlivec?“

Náčelník se na Old Shatterhanda pokradmu podíval a jeho pohled prozradil, že je lovcovými slovy popuzen. Ale ovládl se a klidným až lhostejně znějícím hlasem odpověděl:

„Ten čestný muž jsi ty?“

Old Shatterhand pokrčil rameny.

„Máš vůbec nějaké jméno?“ ozval se znovu Šošon, tentokrát zřetelně posměšně.

Vidíš přece, že mám zbraně. Musím tedy mít také jméno,“ zněla odpověď.

„Bílé tváře nosí často zbraně a mají jméno, avšak jsou přitom zbabělé skety. Ty však znáš mé jméno. Víš tedy, že já nejsem zbabělec.“

„Pak tedy propusť bílé zajatce a bojuj s nimi otevřeně a čestně!“ řekl Old Shatterhand.

„Odvážili se k jezeru Krve. Zemřou,“ řekl úsečně, tvrdě Šošon.

„Pak ovšem zemřeš i ty,“ potřásl hlavou Old Shatterhand a zatvářil se při tom nesmíme lítostivě.

„Černý jelen ti již pravil, že nemá strach ze smrti. Přeje si ji.“

„Proč?“

„Byl přepaden a unesen ze svého vigvamu bílou tváří. Ztratil svou čest. Musí zemřít, nebude však sedět ve svém hrobě hrdě vzpřímen na svém koni a ozdoben skalpy nepřátel, nýbrž bude ležet v písku a supové se slétnou, aby roztrhali jeho tělo.“

Tokvi-tey

Mluvil zvolna, jednotvárným hlasem, dívaje se kamsi do dálky. V jeho ostře řezaném obličeji se nepohnul ani sval, ale každé slovo, jež vyslovil, prozrazovalo bezútěšnou bolest. Ano, bylo pro něho nesmírnou potupou, že se dal přepadnout a odvléci uprostřed celého tábora svých bojovníků.

Old Shatterhand pocítil v tomto okamžiku s Indiánem soucit. Chránil se ovšem dát jej najevo, protože věděl dobře, že by tím Šošona jen ještě víc urazil a tak ho utvrdil v jeho myšlenkách na

smrt.

„Tokvi-tey si svůj osud sám přivolal," řekl jakoby lhostejně. „Mohl by však zůstat naživu; nechť nařídí svým bojovníkům, aby propustili na svobodu zajaté lovce, a bude svoboden."

„Tokvi-tey nemůže žít," odpověděl Indián a jeho slova zněla zároveň hořce i hrdě. „Tokvi-tey touží, aby zemřel. Uvaž ho k mučednickému kůlu! Nebude hovořit o činech, které ho proslavily, ale až bude stát u kůlu, bude se svým nepřátelům hrdě smát do očí a nepohne ani brvou."

„Černý jelen nebude uvázán u mučednického kůlu," odpověděl Old Shatterhand. „Jsem člověk a netrápím ani zvíře, když je musím zabít… Ale je zbytečné, abys zemřel. I tak osvobodím lovce z rukou tvých mužů a odvedu je z tábora Šošonů."

„Pokus se o to!" vyrazil ze sebe posměšně Černý jelen. „Mne jsi mohl odvléci ze stanu, protože tě přikryla noc, ale nyní jsou již bojovníci Šošonů varováni a všichni jsou na stráži. Bledé tváře se odvážily k jezeru Krve a zaplatí za to smrtí. Tokvi-tey byl přemožen a zemře. Ale syn jeho Moh-aw, pýcha jeho duše, žije a pomstí se. Včera pomaloval svou tvář válečnými barvami, neboť byl určen, aby vedl obřad u mučednického kůlu. Až potře své tělo krví bílých lovců, pomstí smrt Tokvi-teye. Domluvil jsem. *Howgh!"*

Pohnulo se křoví. Old Shatterhand se otočil a uviděl Martina Baumana. Chlapec přiklekl k sedícímu lovci a vzrušeně mu cosi šeptal. Old Shatterhand pozorně naslouchal, potom přikývl a polohlasem řekl:

„Ať ho sem Dlouhý Davy přinese."

Chlapec zmizel hbitě v houští a Old Shatterhand oslovil znovu Šošona:

„Kdo je Moh-aw? Neslyšel jsem od nikoho vyprávět o jeho činech. Zajmu ho tak snadno, jako jsem zajal tebe."

Tentokrát se Černý jelen neovládl. Svraštil obočí, jeho oči se hněvivě zableskly a podrážděně ze sebe vyrazil:

„Kdo jsi, že se odvažuješ takto mluvit o Moh-awovi? Kdyby na tebe pohlédl, nesnesl bys blesků jeho očí! Kdybyste spolu měli zápasit, skryl by ses do země jako krtek!"

„*Pshaw!* Nezápasím s dětmi!" mávl rukou lovec.

„Moh-aw není dítě!" syčel zlobně Tokvi-tey. „Bojoval proti

Siouxům Ogallallům a mnoho jich přemohl. Má oči jako orel a uši jako výr. Žádný nepřítel ho nepřekvapí! Moh-aw pomstí svého otce!“

Old Shatterhand pokrčil rameny. V tom okamžiku se objevil Dlouhý Davy, nesoucí na zádech druhého zajatce. Když přišel blíž, pokynul mu Old Shatterhand rukou a řekl:

„Posaďte toho chlapce proti náčelníkovi a zůstaňte vedle něho. A uvolněte mu roubík, tady už může mluvit.“

Davy poslechl. Oba Šošonové si strnule pohlíželi do očí. Nikdo z nich nepromluvil a Tokvi-teyova tvář byla v tomto okamžiku popelavě šedá. Mladý Šošon se však nedovedl ovládnout tak jako náčelník. Vytřeštil oči a zvolal:

„*Uff!* Tokvi-tey je zajat! Šošonové budou kvílet ve svých stanech, poněvadž Veliký duch odvrátil od nich svou tvář!“

„Mlč!“ zahřměl Černý jelen. „Ani jediná šošonská žena nebude mít vlhké oko, až mlha smrti pohltí Tokvi-teye a Moh-awa! Oba měli zavřené oči i uši a jejich mozek byl jako mozek ropuchy, která se dá polapit hadem! Hanba otci i synu! Nikdo nebude nad jejich kostmi vzpomínat slavných činů, ale s jejich krví poteče í krev bílých mužů, kteří jim způsobili hanbu. Brzy budou prosit bojovníky Šošonů o milost! Hanba za hanbu, krev za krev!“

„Davy, přiveďte sem zajaté zvědy,“ požádal Old Shatterhand dlouhána, a sotva chlapík zmizel za křoviskem, obrátil se znovu k náčelníkovi: „Díval se Černý jelen dobře? Zalezl jsem před pohledem Moh-awa do země jako krtek?“ Odmlčel se na okamžik a potom pokračoval: „Nechci urážet náčelníka Šošonů; Tokvi-tey je udatný bojovník a jeho slovo platí v radě náčelníků. A jeho syn Moh-aw půjde v jeho šlépějích. Dám otci i synovi svobodu za svobodu bílých lovců.“

V obličeji mladého Indiána přeběhl výraz radosti. Byl mlád, měl rád život a tu se ukazovala naděje, jak se dostat z rukou nepřátel. Černý jelen však jinocha přeměřil zlostným pohledem.

„Tokvi-tey i Moh-aw padli bez boje do rukou bledých tváří. Nezaslouží si, aby žili. Jen smrtí mohou smýt hanbu, kterou se pokryli. Potom však zemrou zajatci, bledé tváře, které jsou v moci Šošonů, i ti, kterých se Šošoni ještě zmocní. Všichni budou přivázáni …“ Pojednou zmlkl. Jeho vytřeštěný pohled spočinul na obou šošonských zvědech, které sem právě přivlékal Martin, Davy a Bob.

Upřeně se na ně díval a ve výrazu jeho tváře se zračilo nepředstavitelné ohromení.

„Proč nepokračuje Černý jelen ve své řeči?“ ozval se Old Shatterhand. „Dolehla snad bázeň na jeho srdce?“

Pohlavár Šošonů sklonil hlavu. Byl zmaten, otřesen. Ztratil svou jistotu a nevěděl už, jak svému přemožiteli vzdorovat.

Ani nezpozoroval, že se pohnuly větve za jeho zády a mezi nimi se objevila hlava Vinnetouova. Apač tázavě pohlédl na Old Shatterhanda, který mu odpověděl lehkým pokynem hlavy. Nepotřebovali si říci ani jediné slovo, a přece věděli jeden o druhém, co mají na mysli.

„Tokvi-tey vidí, že nemůže spoléhat na vítězství Šošonů," oslovil Old Shatterhand opět Šošona. „A přece mu opakuji, že jsem ochoten propustit všechny čtyři zajatce, slíbili mi, že budou propuštěni oba bílí lovci."

„Ne!" vyrazil ze sebe divoce náčelník. „Raději zemřeme!"

„Řekl jsem ti již, že zemřete zbytečně."

„*Manitou*, Veliký duch, nás opustil. Kdyby nás nebyl ranil slepotou a hluchotou, nikdy by ses nebyl zmocnil náčelníka Šošonů. Přeje si, abychom byli přemoženi bělochy, kteří nemají jména."

„Kteří nemají jména?" řekl jakoby udiveně Old Shatterhand. „Chceš slyšet naše jména?"

„Ne," odmítl Indián pohrdavě. „Být poražen silnějším není hanba. Ale my jsme byli přemoženi psy, kteří se toulají prérií spolu s nigrem. Nežádám od tebe milost!"

„A já netoužím ani po tvé krvi, ani po tvém životě," odpověděl Old Shatterhand. „Nevytáhli jsme, abychom zabíjeli udatné bojovníky Šošonů, nýbrž abychom potrestali Siouxy Ogallally. Nechceš-li propustit naše přátele, dobrá. Nebudeme tak krutí jako vy. Dovoluji vám, abyste se vrátili domů."

Old Shatterhand vstal a s největším klidem rozvázal náčelníkova pouta. Zdálo se, že je to odvážná hra, ale Old Shatterhand znal dobře mravy Indiánů.

Tokvi-tey ztratil v této chvíli všechnu schopnost sebeovládání. Bylo mu zcela nepochopitelné, nevysvětlitelné, že běloch jej propouští, třebaže se mu nepodařilo získat svobodu pro zajaté druhy. Upíral zrak na Old Shatterhanda, který mezitím uvolňoval pouta Moh-awovi, a jak se bezděky jeho ruka dotkla opasku, nahmatal lovecký nůž. Přivřel oči a sevřel přísně rty.

„Propouštíš nás?" zvolal náhle. „Chceš vidět, jak na nás ukazují

staré ženy prstem a posmívají se nám, že jsme byli uneseni bezejmennými kojoty? Máme ve věčných lovištích požírat myši, zatímco naši rudí bratři si budou pochutnávat na pečeních z medvědího a buvolího masa? Naše jména jsou poskvrněna, ale smyjeme svou pohanu krví. Nechť teče v tomto okamžiku! Tokvi-tey zemře a duši svého syna pošle před sebou!“

Vytrhl z opasku nůž, přiskočil k Moh-awovi a napřáhl ruku; Moh-aw se ani nepohnul, připraven přijmout smrtící ránu z otcovy pravice.

Ale v tomto okamžiku se ozval za náčelníkem jasný, zvučný hlas:

„Tokvi-teyi!“

Černý jelen držel nůž nad hlavou a pomalu se obrátil. A jak jeho zrak padl na apačského náčelníka vystupujícího z křoví, pokleslo jeho rámě a ohromený Šošon vykřikl:

„Vinnetou!“

„Považuje náčelník Šošonů Vinnetoua za kojota, který pobíhá prérií a jehož hřbet je pokryt svrabem?“

„Kdo by se to odvážil říci?“ odpověděl Černý jelen.

„Tokvi-tey to řekl. On nazval ty, kdo nad ním zvítězili, bezejmennými psy.“

Šošon pln úžasu pustil nůž z ruky.

„Vinnetou zvítězil nad Šošony?“ vypravil ze sebe.

„Nikoliv,“ řekl Apač, „byl to jeho bílý bratr, který stojí zde.“ Ukázal na Old Shatterhanda.

„*Uff! Uff!*“ vyrazil ze sebe ohromeně náčelník. „Vinnetou má jen jednoho bílého bratra. To je Non-pay-klama, kterému říkají bledé tváře Old Shatterhand. Vidí ho Tokvi-teyův zrak před sebou?“

„Jsou oči mého rudého bratra zemdleny, jako byl zemdlen jeho duch, když s námi hovořil?“ řekl Vinnetou. „Může být bezejmenným bojovníkem ten, kdo jediným úderem odebral Tokvi-teyovi dech? Což je náčelník Šošonů stará sova, kterou může vybrat mladý chlapec z hnízda, kdy se mu zachce? Nikoliv! Černý jelen je slavný bojovník a ten, kdo ho odejme jeho bojovníkům, má slavné jméno.“

Šošon zvedl oči a rozpačitě zahuhlal:

„Tokvi-tey měl mozek, ale bez myšlenek.“

„Ano, zde stojí Old Shatterhand, který zvítězil nad Černým jelenem,“ ozval se nyní lovec. „Je nutné, aby proto tekla krev

Černého jelena?“

„Nikoliv,“ odpověděl váhavě, s hlubokým, těžkým povzdechem Tokvi-tey. „Šošon smí žít.“

„Ví můj rudý bratr, že Vinnetou i Old Shatterhand jsou přáteli všech rudých mužů? Nežádají ani života svých nepřátel, jestliže je k tomu oni sami nepřinutí. Ví to Černý jelen?“ pokračoval Vinnetou.

„Tokvi-tey to ví.“

„Nechť si tedy zvolí, zda chce být jejich bratrem, nebo jejich nepřítelem. Bude-li naším bratrem, pak jeho nepřátelé budou i našimi nepřáteli. Nebude-li chtít, pak propustíme Tokvi-teye i ostatní Šošony, ale osvobodíme bílé zajatce a poteče mnoho krve, abychom vrátili zajatým lovcům svobodu. Ve vigvamech Šošonů ozvou se pak smuteční zpěvy a nářek a kvílení. Nechť se nyní Tokvi-tey rozhodne. Vinnetou domluvil.“

Nastalo ticho. Dojem z Apačovy řeči byl mocný. Apačova slova na Tokvi-teye očividně zapůsobila. Vzal váhavě nůž, rozhlédl se, vetkl jej do země až po rukojeť a odpověděl:

„Nechť zmizí nepřátelství mezi Šošony a udatnými bojovníky, kteří zde stojí, tak jako zmizelo ostří tohoto nože.“

Pak nůž opět vytáhl a pokračoval:

„A jako tento nůž nechť září přátelství mezi Šošony a jejich bratry! Ať zasáhne všechny, kdo stojí proti nim. *Howgh!*“

„Můj bratr jednal velmi moudře,“ ozval se Old Shatterhand. „Jeho přítelem se nyní stal Vinnetou, Old Shatterhand a Davyhonskeh, dlouhý lovec. Zná můj rudý bratr jména mužů, kteří jsou ve stanech jeho bojovníků?“

„Nikoliv,“ řekl Černý jelen.

„Je to Jemmy-petahčeh a Hobble Frank, kulhající lovec, který je přítelem medvědobijce.“

„*Mata-poka!* Medvědobijce!“ zvolal Šošon, nezastíraje nijak svůj úžas. „Proč to kulhavý lovec neřekl? Což není Matapoka přítelem Šošonů? Nezachránil Tokvi-teyovi život, když Siouxové Ogallallové se hnali po jeho stopě?“

„Zachránil ti život?“ řekl rychle Old Shatterhand. „Můžeš se mu tedy odvděčit, neboť Martin, tento mladý bojovník, je jeho syn a černý Bob jeho věrný sluha. Vyjeli, aby zachránili Matapoku z rukou Ogallallů. Lovec medvědů má zemřít.“

Tokvi-tey prudce hodil na zem nůž, který dosud svíral v ruce, šlápl na něj a zuřivě vykřikl:

„Psi Ogallallové chtějí umučit lovce medvědů? Veliký Manitou je za to zahubí! Je jich mnoho?“

„Je jich padesát a šest,“ řekl Old Shatterhand.

„Zahynou, i kdyby jich bylo desetkrát víc. Jako tento nůž je zašlapou bojovníci Šošonů a jejich duše je opustí a jejich kosti vybělí sluneční paprsky. Kde jsou? Kde nalezneme jejich stopu?“

„V Horách žlutého kamene. U hrobu Udatného buvola.“

„Neporazil Old Shatterhand Udatného buvola a dva siouxské bojovníky úderem pěsti? Nechť stejně padnou ti, kdo se odvážili zajmout lovce medvědů, který je přítelem rudých mužů. Ať mne mí bílí bratři následují! V táboře mých bojovníků vykouříme dýmku míru a zasedneme u poradního ohně, abychom rozhodli o osudu psů Ogallallů.“

Když Davy uslyšel Tokvi-teyovou nabídku, která znamenala, že Šošoni jsou ochotni pomoci při osvobození medvědobijce, nezdržel se, aby si polohlasem neulevil:

„Ke všem čertům, tohle jsem opravdu nečekal! Sir, zajmout Černého jelena a potom ho ještě přemluvit, aby se stal vaším spojencem… klobouk dolů!“

A skutečně, Dlouhý Davy sáhl po své prapodivné hučce, a naznačuje toporně úklonu, několikrát jí zamával.

Potom se všichni vydali na cestu do šošonského tábora. Když se octli nad srázem, odkud poprvé pozorovali Tokvi-teyovy bojovníky, zastavil se Černý jelen, přiložil ruce k ústům a vykřikl do temné noci:

„*Khun, khun, khun-wah-ka!* Oheň, oheň, zapalte poradní oheň!“

Ozvěna vrátila jeho slova, a když zvuk utichl, ozvalo se zdola zpod úbočí táhlé volání:

„*Hang-pa* – kdo sem přichází?“

„Moh-aw! Moh-aw!“ odpověděl náčelníkův syn.

Jásavé, kvílivé *hiii-ih* rozřízlo vzápětí vzduch. Pak vyskočil plamének rychle zapáleného ohně a za několik okamžiků se před nimi objevili tři muži, které jim Šošoni, obávající se zřejmě lsti, opatrně vyslali vstříc. Starý bojovník, za nepřítomnosti Tokvi-teye mlčky uznaný vůdce, sotva potlačil překvapení, když uviděl Černého

jelena i jeho syna přijíždět se skupinou neznámých cizinců. Mlčky si nejdříve všechny od hlavy k patě prohlédl a potom pravil:

„Tokvi-tey je veliký čaroděj. Zmizel ze svého stanu, jako zmizí slovo, které vyřkneme."

„Myslili moji bratři skutečně, že Tokvi-tey zmizel beze stopy jako kouř stoupající nad plamenem? Nemají oči, aby viděli, co se stalo?" řekl Černý jelen.

„Bojovníci Šošonů mají oči. Nalezli znamení bílého lovce a poznali, že s náčelníkem Šošonů mluvil Old Shatterhand," odpověděl Indián. Zřejmě z úcty k náčelníkovi chtěl těmito slovy opsat poněkud zahanbující skutečnost, že Šošon byl unesen z vlastního náčelnického stanu.

„Moji bratři soudili správně," přisvědčil Černý jelen. „Vidí, že zde stojí Non-pay-klama, který poráží své protivníky pěstí. Po jeho boku vidí rudí bratři Vinnetoua, velkého náčelníka Apačů."

„*Uff! Uff!*" vyrazili ze sebe Šošoni a nedovedli potlačit několik posunků, vyjadřujících podiv a úctu.

„Nyní usedneme u poradního ohně, neboť tito bojovníci jsou mými přáteli a přišli, aby s námi vykouřili dýmku míru," pokračoval Tokvi-tey. „Old Shatterhand a Vinnetou měli v rukou životy Tokvi-teye i Moh-awa, avšak nevzali si jejich skalpy. Bojovníci Šošonů sejmou pouta zajatým bílým lovcům, neboť oni jsou přáteli Vinnetoua a Old Shatterhanda. Až dohoří oheň porady, vyjedeme společně s našimi novými bratry po stopě Siouxů Ogallallů, kteří vylezli jako myši z děr, aby byli uchváceni jestřábem."

„Tokvi-tey nechť to oznámí bojovníkům Šošonů!" odpověděl starý Šošon a obrátil se zpět k ležení.

Sestupovali rychle za ním.

A zakrátko si Tlustý Jemmy a Dlouhý Davy zase šťastně potřásli rukama, zatímco černý Bob poskakoval kolem Hobble Franka a radostně provolával:

„Konečně massa Bob zase uvidět dobrého massa Frank! Kdyby nepřijít massa Shatterhand a massa Vinnetou, massa Bob by pobiti všechny Šošony, aby massa Frank být zase volný!"

10
Za Ogallally

Jako dlouhý, tenký had se plazila výprava Šošonů modrou travnatou stepí, prostírající se od Devil's Headu přes pohoří Big Horn a Rattlesnake-Range až k těm končinám, kde se vlévají čisté vody Greyball Creeku do řeky Bighornské.

Modrá tráva, po níž dostala step své jméno, nevyskytuje se na Dalekém západě příliš často. Roste – bujná, vysoká, hustá – jen tam, kde je přemíra vláhy. V travinách, vzrostlých do té výšky, že se v nich pohodlně skryje člověk, cestuje se lovci obtížně a ten, kdo je moudrý a zkušený, drží se nejraději cesty vyšlapané buvoly. Nejednou se už stalo, že v mlhavém počasí narazil jezdec bez kompasu na svou vlastní stopu a potom večer po obtížné denní cestě zastavil koně v místě, odkud vyjel za časného jitra. Ale i jízda v buvolí stopě není bez nebezpečí. Narazí-li osamocený jezdec na starého, mrzutého buvola, který se oddělil od stáda a samotaří, octne se v právě takovém postavení, jako kdyby se před ním nenadále vynořil válečně pomalovaný Indián se zbraní připravenou k výstřelu. Pak nezbývá nic jiného než bleskurychle jednat. Kdo zaútočí dřív, ten zůstává naživu.

Šošoni jeli podle indiánského zvyku jeden za druhým, jak jezdí všichni rudoši, nemají-li naprostou jistotu, že jsou bezpečni. Vpředu jedou zvědové a za nimi nejzkušenější a nejbystřejší bojovníci, jejichž očím a uším neujde jediný pohyb stébla ve větru, jediné zapraskání lámající se snítky. Zvěd vpředu sedí mírně předkloněn na hřbetě svého koně, tak nedbale, že nezkušený pozorovatel by zapochyboval o jeho jezdecké dovednosti, nebo by si pomyslil, že jezdec v sedle usnul. Vždyť má přivřené oči a nepohne jediným údem těla! Ano, tak to vypadá, tak lhostejně vyhlíží: ale zatím štěrbinami přivřených víček pozoruje Indián ostře všechno kolem sebe, a čím napjatější je jeho pozornost, tím méně to dává na sobě znát. Teď – slyš! Ozval se tichý zvuk, slabý, sotva slyšitelný. V křoví se skryl nepřítel, pozvedl pušku, a jak zamířil zbraň na zvěda zavadil přitom lehce pažbou o knoflík svého kabátu. Byl to docela nepatrný zvuk – ale zvěd jej zaslechl. Krátký, pronikavý pohled do křoviska, trhnutí uzdou, a jezdec se vysmekne ze sedla, jedna noha zůstává v

třmeni, levá ruka se drží nákrčního řemene, zatímco jezdec je v té chvíli již celý skryt za tělem svého zvířete. A kůň, jako by se probudil ze strnulosti, kterou se ještě před několika vteřinami přizpůsoboval svému pánu, vyskočí bystře vpřed a zmizí mezi stromy. To všechno trvá sotva dvě tři vteřiny a nepřítel v křoví se musí teď sám rychle starat, jak se dostat do bezpečí.

Tak v tomto okamžiku – daleko před hlavním vojem – jeli zvědové Šošonů. Hlavní oddíl vedl Vinnetou, Old Shatterhand a Černý jelen. Ostatní běloši a Vohkadeh jeli v jedné skupině za nimi a na konci sténal a naříkal v sedle černý Bob. Třebaže už měl za sebou hezkých pár hodin na hřbetu koně, s jeho jízdou to nebylo o nic lepší. Spíš naopak. Odřel si do krvava kůži na stehnech, a tak neustále v sedle poposedával a klouzal ze strany na stranu a přitom hrůzně skučel a se strašlivými pošklebky sliboval Siouxům, že se jim za své útrapy nemilosrdně pomstí. I Šošoni, jinak neobyčejně vážní, nezdrželi se úsměvu, když náhodou zaslechli, jak Bob svolává všechny hrůzy muk na Ogallally, posedaje přitom zároveň v sedle ze strany na stranu. Jeden z nich, který uměl trochu anglicky, vymyslil pro Boba jméno Sliding Bob, to jest Klouzající Bob, a tato přezdívka se brzy mezi všemi Indiány ujala.

Na západě se začaly na obzoru zvedat obrysy hor, nejdříve neurčité a namodralé, pak ostré a zřetelné, už na dosah ruky. V těchto krajinách je vzduch tak čirý, že místa vzdálená mnoho mil se zdají být nesmírně blízká, jako by k nim bylo několik minut jízdy. Ovzduší je naplněno elektřinou tak mocně, že stačí, přiblíží-li se lidé k sobě lokty, a ihned přeskočí viditelné jiskry. Elektrické napětí ve vzduchu se vybíjí neustále. Blýská se zde téměř nepřetržitě po celé obloze, třebaže není po mracích ani stopy. K večeru se zdá, že celý horizont je v plamenech; obzor světélkuje a blýská a rozsvěcuje se tisíci výboji. Pro Indiány je tento přírodní úkaz velmi důležitý, věří totiž, že ten, kdo byl zabit v noci, musí žít v temnotě také ve věčných lovištích; vyhýbají se proto většinou nočnímu zápasu. Ale ten, kdo ztratí život při blýskavici, či jak říkají siouxské kmeny, *v ohni Velikého ducha*, nalezne věčná loviště osvětlena – a tak nezřídka překvapuje Indián nezkušeného bílého protivníka při bouři a ten za svou nezkušenost platí životem a skalpem.

Také Hobble Franka nevysvětlitelné blýskání při zcela jasné

obloze uvádělo v nelíčený úžas. Dlouho úkaz mlčky pozoroval, než se odhodlal přeptat se na to Tlustého Jemmyho, který jel těsně před ním:

„Poslyšte, pane Pfefferkorne, vy přece máte také školy, jistě vám tam vysvětlovali *psychikální zjevy* – můžete mi vysvětlit, proč to tady na obzoru bez přestání tak blýská a světélkuje?“

„Neříká se psychikální zjevy, ale fyzikální jevy,“ opravil jej Tlustý Jemmy a chystal se, že všechno náležitě vysvětlí. Ale svou poznámkou Hobble Franka podráždil.

„Prosím vás, prosím vás, jen mě nechtějte stále poučovat. Tolik jako vy znám taky. Vím přesně, jak se cizí slova mají psát, a tak snad taky budu vědět, jak se mají vyslovovat. Konečně psychikální nebo fyzikální, v téhle chvíli nám to může být jedno. Já se vás ptal na blýskání, a ne jak se vyslovují cizí slova. Mně se zdá. že byste se nejraději vykroutil z odpovědi. Můžete mi ten *psychikální zjev* vysvětlit nebo ne?“

„Mohu,“ řekl Jemmy s mírným úsměvem. „Jistěže mohu.“

„Tak sem s tím! Proč se tady tolik blýská?“

„Protože je v ovzduší příliš mnoho elektřiny.“

„To je odpověď!“ zašklebil se pohrdavě mužík v tmavomodrém fraku. „Na to jste chodil div ne na universitu? To přece vím, že tam, kde se blýská, musí být elektřina. Ale každá věc má svou příčinu. Když dostanete pohlavek, musí tady být někdo, kdo vám ten pohlavek dal. A když je někde hodně elektřiny a blýská se – tak – tak – tak…“

„… tak taky musí být někdo, kdo blýská,“ doplnil Jemmy a jeho očka se taky zablýskla.

„Pane Pfefferkorne, vyprosil bych si vaše poznámky!“ vyprskl už docela rozzlobeně Hobble Frank. „Proč mne vyrušujete v nejlepším? Neračte dokončovat věty, které začínám! Když si chcete nějakou větu dokončit, tak si ji taky laskavě začněte! Když někdo ukradne koně, je za to oběšen, to je zákon prérie. A když mi někdo uteče s větou, která je moje, zastřelím ho jako kolčavu – rozumíte?! Vaše falešná *konfúze* uráží mou *logaritmiku…*,“ zuřil mužík.

„Chcete říci asi konkluze, a ne konfúze; a správně se říká logika, ne logaritmika,“ opravoval mírně Jemmy. „A není třeba, abyste se cítil dotčen …“

Ale mužík v amazonském klobouku zuřil a Tlustý Jemmy se marně snažil, aby ho uklidnil.

„Tak?! Není třeba, abych se cítil dotčen, a přitom mi chcete mermomocí namluvit, že jste znalcem staré *antikvity!* Nechrne latiny, buďte tak laskav! A řekněte mi teď vážně: Jste ochoten a schopen vysvětlit mi, proč je právě tady na tomhle kousku země tolik elektřiny, nebo ne? Proč se smějete? Asi jste na rozpacích, přivedl jsem vás z míry svými *filharmonickými* otázkami, že ano? Jsem zvědav, jak se z toho teď vy kroutíte, vážený pane Pfefferkorne!“

„Dáváte takové otázky, že by se octl v rozpacích i profesor fyziky,“ řekl Jemmy.

„Tak! Jinou odpověď nemáte?“

„Ale ano… je dost možné, že příčinou velikého množství elektřiny v ovzduší je množství kovů v těchto pohořích.“

„To myslíte vážně?“ vytáhl se mužík v sedle. „Cožpak nevíte, že hromosvodem elektřina proběhne rovnou do země? A hromosvod je také z kovu! Kdyby to tak bylo, muselo by se nad železárnami blýskat ve dne v noci!“

„Nebo to způsobuje blízkost magnetického pólu…“

„Kde je ten *magmatický* pól?“ řekl Hobble Frank.

„Magnetický jsem řekl. V Severní Americe, ale ještě hezky daleko odtud,“ odpověděl netrpělivě Jemmy.

„Tak nechte váš *magmatický* pól v klidu. Ten za zdejší blýskavice nemůže.“

„Poslyšte, když tomu tak rozumíte, tak to asi víte sám…,“ dopálil se teď už doopravdy Jemmy.

„To se rozumí, že to vím!“ Hobble Frank se hrdě zasmál. „Můj učitel z Míšně mi jednou svěřil svůj objev. Víte, jak vlastně vzniká elektřina? Ale čestné slovo, že o tom nikomu neřeknete, že to nikomu neprozradíte!“

„Čestné slovo!“ řekl už smířlivěji Jemmy, zvědav, co zase mužík poplete.

„Tam, kde je tření, vzniká elektřina,“ slavnostně, triumfálně přednášel Hobble Frank. „Nu – a to vám neříká nic, když se tady podíváte kolem sebe? Obrovská step, obrovské hory, obrovské lesy… nu?! Zavěje-li do všeho vítr, anebo dokonce pořádná vichřice … nastane …?“

„Co nastane?“ zvědavě se otázal tlouštík, stále nechápaje, kam Hobble Frank míří.

„Tření, člověče!“ zajásal mužík. „Vítr se otírá o zem! Milióny travin se třou o sebe! Buvoli si vyhrabávají jámy a třou si v nich hřbety o zem! To je nějakého tření přece! Divíte se pak, že je v této krajině taková *externí* zásoba elektřiny? – Nuže, co tomu říkáte? Tomu se říká vysvětlení z povolaných úst! Mám pokračovat?“

Jemmy se již nezdržel a dal se do hlasitého smíchu. „Ne, ne!“ zvolal. „Úplně mi stačí, co jste teď řekl!“

„Tak aspoň se při tom nesmějte! Smích si zapovídám! Když se někdo takhle bez příčiny směje, prozrazuje tím na sebe, že má podprůměrnou *existenci* a …“

„Nemíníte inteligenci?“

„Neskákejte mi pořád do řeči! Už jste si mohl všimnout, že vždycky vím, co povídám! Ostatně budu muset své vědecké vysvětlování skončit, protože se mi zdá, že se zastavili tamhle vpředu naši zvědové. Nejspíš objevili něco důležitého …“

Hobble Frank se tak zabral do svých výkladů a teorií, že si ani nepovšiml, jak značný díl cesty ujeli. Modrá tráva zmizela a namísto ní teď byl všude kolem bohatý porost s vonnou kumarinou a křovinaté trsy, z nichž tu a tam vyčnívaly koruny červených javorů. Protože tyto stromy milují vlhkou půdu, znamenalo to neklamně, že po dlouhé jízdě mohou jezdci brzo doufat v osvěžující doušek.

Šošonští zvědové mávali na skupinu z dálky pažemi. Když přijeli jezdci blíž, vyrazil jeden z nich vpřed a varovně volal: „*Nambau! Nambau!* Noha! Noha!“

To slovo znamená sice nohu, ale Šošoni jím označují každou stopu. A přece místo, u něhož se zvědové zastavili, zdálo se necvičenému oku úplně nenápadné. Pošlapaná tráva se už zvedla, a tak jen zkušený stopař by byl zjistil, že nedaleké křoviny mají okousané špičky větviček, jak se tu pásli koně. Před nedávnou dobou tu kdosi tábořil. Šošoni se seskupili v půlkruhu a dva nejzkušenější stopaři se sesmekli ze sedel, aby prozkoumali okolní půdu. Ale Vohkadeh, nedbaje jejich opatrnosti, pokračoval v jízdě dál.

„*Wehts-toweke!* Mladík!“ ozvalo se nespokojeně několik Šošonů. Bylo to napomenutí, pokárání za neopatrnost, které se podle jejich názoru Vohkadeh dopouštěl. Mohl přece poškodit stopy! Ale mladý

Indián se jen pootočil v sedle a odpověděl:

„Počítali moji bratři zimy, které uzřely Vohkadehovy oči? On ví dobře, co činí. Zná stopu, u které se jeho bratři zastavili, neboť zde tábořil se Siouxy, než jej vyslali vypátrat stany Šošonů. Ogallallové odjeli odtud východním směrem, aby dospěli k řece Bighornské, a po cestě zanechali jistě pro Vohkadeha znamení."

Uvědomili si, že Vohkadeh má pravdu. Seskupili se tedy znovu do řady a pokračovali v jízdě. Slunce stálo přímo v nadhlavníku, bylo únavné, tíživé vedro a lidé i koně už potřebovali trochu odpočinku. Tam nahoře v horách, jejichž táhlé hřbety se před nimi začaly zvedat, objeví se snad osvěžující, čirý pramen. Mlčky se vyšplhali úžlabinou mezi vrchy. Čím výše stoupali, tím víc mizel a ustupoval křovinatý porost a objevovaly se kmeny divoké plané hrušky, balzámového topolu, který tu zakrsle roste, polokeř, polostrom. Potom stromoví houstlo. Bílé jasany, kaštanové háje, duby makrokarpa, lípy, na jejichž větvích purpurově rozkvétal podražec. Konečně mezi dvěma lesnatými horskými úbočími objevili v skryté úžlabině lesní bystřinku. Rozmýšleli se: mají tam zabočit, anebo jet dál jako doposud? Zatímco tak uvažovali, utkvěl Vinnetouův zrak na lípě, jejíž rozložitá koruna jako by tvořila vstupní klenbu nad vjezdem do úžlabiny. Apač se otočil k Old Shatterhandovi a pohybem hlavy lehce ukázal ke stromu.

„Nechť mne moji bratři následují, pojedeme do údolí,"' řekl potom krátce, jak bylo jeho zvykem, a pobídl koně.

„U všech čertů," nezdržel se Dlouhý Davy, „proč se tak náhle rozhodl?"

„Nevidíte, co je tam na kmenu lípy?" řekl Old Shatterhand.

„Ať je ze mne prašivý kojot, jestli to není smrková větev…"

„Správně. Znamení pro Vohkadeha," přikývl Old Shatterhand. „Ukazuje směrem do údolí, to znamená, že Ogallallové jeli touhle cestou."

„Tak tedy kupředu za nimi!" vykřikl bojovně Tlustý.Jemmy a družina lovců, kterou lákala možnost odpočinku a osvěžení, rozjela se prudkým klusem k horskému potůčku, kde si chtěli aspoň nakrátko oddychnout.

Ještě toho odpoledne, vedeni znameními, které Siouxové zanechávali na keřích a stromech pro Vohkadeha, dojeli k širému

údolí, protáhlému do oválného tvaru a sevřenému ze všech stran skálami. Uprostřed údolní plošiny se tyčil vysoký, kuželovitý kopec, jehož stěny ostře svítily v slunečních paprscích. Holý vrchol se z dálky podobal štítu nějaké obrovské želvy. Geolog by tu nebyl musil ani na okamžik váhat: toto místo bývalo kdysi rozlehlým jezerem, jehož břehy tvořila okolní skaliska a strmý kuželovitý kopec vystupoval z něho jako ostrov nad povrch hladiny. V době třetihor bylo v Severní Americe takových jezer bezpočet. Převraty v zemské kůře změnily však jezera v údolí, která se stala tehdejším živočichům obrovskou hrobkou a zachovala potomstvu jejich podobu v zkamenělinách přes tisíciletí až do dnešního času.

Zde nalézá paleontolog zuby a čelisti hipotama, který se podobal hrochovi, a kostry přežvýkavého vepře hyanodona, zde studuje zbytky bezrohého rhinocera či tehdejších želv. Zabloudí-li však na místo pozůstatků prastarého života Indián, odvrací se tiše a uctivě; neumí si vysvětlit jejich původ a připisuje tyto zjevy *medicíně Velikého ducha.* Považuje ta místa za posvátná, ctí je a nezřídka o nich vypravuje pověsti a báje, které mu mají přiblížit a vysvětlit to, co jeho rozum není s to pochopit.

Takovým údolím brala se tedy nyní družina, vedená v tuto chvíli Old Shatterhandem. Po celou cestu od chvíle odpočinku na břehu lesního potůčku sledovali znamení Siouxů Ogallallů, avšak zde, třebaže ulomené větvičky ukazovaly, že Siouxové jeli napříč údolím, zamířil Old Shatterhand vlevo, těsně podél úpatí skalní stěny.

„Zde ukazuje větev cestu," upozorňoval lovce Tokvi-tey. „Proč nechce můj bratr sledovat znamení Ogallallů?"

„Znám kratší cestu, kterou se dostaneme k cíli mnohem dříve," odpověděl Old Shatterhand. „Ogallallové míří k hrobům náčelníků, kde má být lovec medvědů se svými druhy umučen; to místo není však přímo na řece Yellowstone, nýbrž na řece Ohnivých děr. Siouxové k němu jedou vlastně obloukem, zajíždějí si dobrých šedesát kilometrů, a k tomu jejich cesta je velmi obtížná. My pojedeme přímo k Pelikání řece, a až ji přebrodíme, dostaneme se mezi Sirnými pahorky právě k místu, kde vytéká z jezera řeka Yellowstone. Odtud půjdeme k řece Mostů – a pak k horkému vřídlu u řeky Ohnivých děr. Je to sice také obtížná cesta, ale Ogallallové jdou ještě nesnadnější. Je docela dobře možné, že budeme na místě

dřív než oni.“

„*Sir*, to by bylo výborné!“ téměř rozjařeně si liboval Tlustý Jemmy. „Už se těším, jak se asi Ogallallové budou tvářit, až je tam jaksepatří uvítáme. Kupředu, kupředu, *gents!*“ pobízel.

Minuli kuželovitý kopec, který Indiáni nazvali *Pejawepoleh*, Želví hora, a Old Shatterhand vysvětlil, že Vraní Indiáni o ní vypravují pověst podobnou naší zkazce o potopě světa. Veliký duch tu prý zachránil před utonutím poslední dva lidi tím, že jim seslal obrovskou želvu, na jejímž hřbetu žili, dokud nepočala voda opadávat. Když vody klesly, želva zkameněla a její zkamenělé tělo tu zůstalo, aby rudým mužům věčně připomínalo jejich prarodiče, kdežto duše prý se vrátila k Velkému duchu. Neměli však čas prohlížet si dlouho podivuhodný útvar, opředený prastarou bájí; brzy odbočili do řečiště dávno vyschlé říčky, úzkého a hustě zarostlého křovinami. Bylo skryto křovisky tak dokonale, že je mohly nalézt jenom bystré oči, dobře obeznámené v krajině.

K večeru dorazili k bystřině, která patrně ústila do řeky Bighornské, a brzy nalezli vhodné místo k táboření.

Potok se tu rozšířil v malé nehluboké jezírko, na jehož březích bujně rostla vysoká tráva. V čiré vodě, průhledné až na samo dno, proháněli se čilí pstruzi. Na jedné straně se zvedal břeh příkře vzhůru, ale na druhé byla prostorná plošina, vroubená hustým stromovím. Křoviny tvořily kolem dokola jakousi přirozenou hradbu a ten, kdo se tu rozhodl tábořit, nemusil se starat ani o dřevo na oheň. Větve, zlámané v zimě pod tíží sněhu a dokonale vysušené slunečními paprsky, poskytovaly hojnou zásobu paliva.

„Co to vidím? Pstruzi!“ zvolal nadšeně Tlustý Jemmy, sotva spatřil jezírko a zjistil, že se v něm čiperně prohánějí ryby. „Zvu vás na velkolepou hostinu!“

Tlusťoch poskakoval po břehu, všecek zářil a hned se chystal, že skočí do vody; ale Old Shatterhand zchladil jeho rybářskou vášeň:

„Jen ne tak zbrkle! Takhle byste mnoho ryb nenachytal, příteli. Nejdříve musíme jezírko zahradit, aby vám pstruzi neupláchli. Přineste nějaké větve.“

Část družiny se postarala o koně, část nařezala množství větviček, které pak Indiáni zastrkali hustě vedle sebe do měkkého dna potoka v místech, kde voda vytékala z jezírka. Také na druhé straně, asi

dvacet kroků za ústím, zbudovali podobnou přehradu z proutí. Teď ryby nemohly uplavat ani po proudu, ani proti němu.

Jemmy si mezitím už svlékl své vysoké shrnovačky, rozepnul pás a položil jej na břeh vedle pušky.

„Haló, kuličko!“ uchechtl se Davy, který sledoval jeho přípravy. „Snad nechceš ponořit své oblé tílko do vody?“

„S tím počítej, tyčko,“ šklebil se žertovně Jemmy. „To bude dnes hlavní bod zábavy.“

„Nech to raději lidem, kteří jsou o něco delší. Vidíš sotva přes židli a mohl by ses tam lehce skulit!“ dobíral si tlusťocha Davy.

„To by neškodilo, plavu jako ryba. A kromě toho tenhle rybníček není tak hluboký. Tak jeden a půl lokte – nanejvýš!“

„Jen aby ses nezmýlil. Dno bývá v takovýchto vodách mnohem hloub, než se zdá z břehu.“

„Pch! Pojď se sám přesvědčit! Vidím každý kamének na dně a … brrr… fuj… puh, puh!“

Milý Jemmy ukázal rozhodně rukou dolů k jezírku, a jak se prudce rozmáchl, ztratil rovnováhu a padl rovnou po hlavě do vody. Tlouštík se ponořil, zavířilo to kolem něho, pak se objevily ruce a zmáčená hlava. Jemmy byl dobrý plavec, a tak mu nevadilo ani to, že ho pořádně tížil kožich napitý vodou. Odfrkával si a snažil se dosáhnout svého klobouku se širokou střechou, který tu po hladině plul jako podivný malebný leknínový list.

„*Heigh-day!*“ smál se na celé kolo Dlouhý Davy. „*Gentlemen*, nechcete ulovit pěkného dorostlého pstruha? Račte se podívat, je to slušný kousek, bude z něho spousta porcí.“

„U všech všudy, Jemmy, co jste to dělal?“ lomil zděšeně rukama Hobble Frank. „Namočil jste se?“

„Až na kůži!“ smál se Tlustý Jemmy a pokoušel se vylovit klobouk.

„Až na kůži! Vždyť se ještě nastudíte! Hleďte, ať už jste v suchu! Lezte honem ven a nechte klobouk kloboukem. Vytáhnu vám ho touhle větví…“

Mužík uchopil větev ležící opodál, přiběhl ke břehu, nahnul se a snažil se zachytit Jemmyho ozdobu hlavy, zatímco tlusťoch se s frkáním a hekáním drápal na břeh.

„Mohl jsem si ho vylovit sám,“ volal na mužíka. „Ještě tam

spadnete taky…“

„Nemluvte zbytečně!“ odbyl ho Hobble Frank a soustředěně honil neposlušný klobouk po hladině. „Našinec je obratnější nežli vy. Dá dobrý pozor, aby se nevykoupal. Trochu se natáhnu… a i kdyby ten váš zlořečený klobouk… navléknu ho pěkně na vět… Huh!“

Voda se rozstříkla na všechny strany a Hobble Frank zmizel ve vlnách. Tvářil se při tom tak směšně, že všichni kolem se dali do smíchu. Dokonce i Indiáni, kteří jinak vždy zachovávají vážnost, se aspoň koutky úst lehce usmívali. A Jemmy, ten smíchy přímo řičel. Poskakoval po břehu, plácal se do stehen a nebyl k utišení.

Hobble Frank se zatím doškrábal na mělčinu, tam se postavil a zlostně volal ke břehu:

„To bych rád věděl, co je tu k smíchu! Vidíte oběť ochoty a samaritánské lásky k bližnímu, a místo abyste to ocenili, chechtáte se jako smyslu zbavení! Vy zvlášť, Jemmy!“

„Ale vždyť já se nesměju, já pláču,“ zalykal se smíchem Jemmy. „Uznejte, když spadne do vody našinec, který je obratnější nežli…“

„Mlčte!“ obořil se na něho Hobble Frank. „Nic si z takové maličkosti nedělám, ale mrzí mne, že jsem si namočil svůj kabát. A klobouk! U všech všudy, můj amazonský klobouk – podívejte se, tamhle plavou s vaším širákem jako dva kamarádi. Učiněný *Kastrol* a *Fylax,* jak se říká v *patologu.“*

„V mytologii!“ opravoval mužíka Jemmy, stále ještě se pochechtávaje. „A Kastor a Polux se jmenovali ti dva římští blíženci…“

„Prosím vás, nechte si to! Přece jsem lesním adjunktem! Vím tedy, jestli se říkalo loveckým psům Polux nebo Fylax! Neprosím se o vaše opravy! Ostatně, já se s vámi bavím a klobouky zatím odplouvají.“ Vybral si jinou větev, delší, a obrátil se znovu ke břehu. „Vlastně bych měl nechat vaši hučku ve vodě. Ani vy, ani ten váš klobouk nestojí za to, že jsem se tak zmáchal,“ poznamenal.

Když je však přece vylovil, přinesl je vítězně jako trofej, postavil se na špičky před Jemmym a opovržlivě mu podal úlovek.

„Tady máte, co jste ztratil. Medaili od vás nečekám. Hlavně si teď vyždímejte pořádně svůj kožich. Můj frak to taky potřebuje. Kape nám ze šosů, jako bychom byli vodníci.“

Zatímco oba nedobrovolní plavci sušili svůj oděv, u jezírka se

počal rybolov. Šošoni sestoupili do vody a v řadě těsně vedle sebe postupovali kupředu, ženouce před sebou ryby k ústí potoka. Tam leželi připraveni na břehu ostatní Indiáni. Rukama chytali hemžící se ryby, které marně hledaly, kudy uniknout, a házeli je přes sebe za hlavu na pevninu. Za několik minut rybolov skončil. Kořist byla hojná, stačila na chutnou a vydatnou večeři pro celou družinu.

Šošoni vyhloubili potom několik mělkých jamek, které obložili ze všech stran oblými kameny. Mezi ně nakladli ryby, pokryli je pak novou vrstvou kamenů a na nich rozdělali oheň. Když potom zakrátko odstranili ještě horký popel, byli pstruzi mezi kameny upečeni ve vlastní šťávě tak výborně, že se stačilo pečínky jen dotknout a maso se samo odlupovalo od kostiček. Byla to pochoutka a vyhladovělým lovcům se sbíhaly sliny, jakmile jen pocítili její vůni.

„Konečně budeš mít něco ušlechtilého do svého bezedného žaludku," smál se Dlouhý Davy, když se u ohniště objevil Tlustý Jemmy. „Ale dneska sis večeři výjimečně zasloužil, tlouštíku!"

Jindy by Jemmy jistě nebyl zůstal dlužen odpověď, ale vůně pstruhů ho v této chvíli příliš lákala. Mávl tedy jen smířlivě rukou a pustil se s chutí do jídla.

11
Dobrodružství černého Boba

Když dojedli, sehnali koně do jednoho houfu a rozestavili stráže. Tokvi-tey to sice považoval za zbytečné, ale Vinnetou i Old Shatterhand tvrdili, že ani v té nejodlehlejší končině se nesmí zanedbat opatrnost. Stáli tedy nyní ve čtyřech světových stranách – stranou od táborového ohně – čtyři šošonští bojovníci, kteří se měli každou hodinu střídat.

V ležení planulo několik ohňů. U jednoho se sesedli Old Shatterhand, Tlustý Jemmy a Dlouhý Davy, Hobble Frank a mladý Martin Bauman. Po chvilce se začalo vypravovat, tak jak to u táborového ohně vždy bývá. Sejde-li se skupina lovců, ať bílých, ať rudých, nevede se při takové příležitosti rozhovor skoro nikdy o ničem jiném nežli o neobyčejných činech proslulých lovců nebo o tom, co nového se událo ve stepích a savanách Západu. Vzdálenosti v této málo civilizované končině jsou nesmírné, a přece zvěst o statečném činu odvážného lovce se nese od táborového ohně k táborovému ohni neuvěřitelně rychle. Jestliže vykopou Indiáni Černonožci válečnou sekyru na řece Marias, už za čtrnáct dní si o tom vyprávějí Komančové na Riu Conohas, a jestliže v distriktu washingtonském u Wallawahalů se objeví zázračný medicinman, zakrátko o tom vědí všichni Dakotové až daleko na Missouri.

Lovci naléhali na Old Shatterhanda, aby vyprávěl nějakou dobrodružnou příhodu ze svého života, ale slavný lovec s úsměvem odmítal a tvrdil, že raději poslouchá, než sám vypravuje. Chvíli ho přesvědčovali a nakonec se ozval bodrý Hobble Frank:

„Vždycky jsem si myslil, že Old Shatterhandovi není třeba dodávat odvahy, *sir,* ale vidím, že dnes večer budu musit jít příkladem napřed. Ostatně jsem dneska už jednou ukázal, že se nebojím vlézt do studené vody!“

„Výborně, Franku,“ smál se Old Shatterhand. „Rád si vás poslechnu – a kdož ví, snad se dám potom také zlákat…“

„*Well!*“ řekl spokojeně Hobble Frank. „Budu vypravovat, ale předpokládám, *gentlemen,*“ podíval se významně na Jemmyho, „že mne nikdo nebude zbytečně vyrušovat.“

Odkašlal si, důležitě se rozhlédl a začal:

„Už je to hezky dlouho, když jsem se rozhodl ještě jako nezkušený nováček někde dole v Arkansasu nebo v Coloradu, že zkusím štěstí v obchodě s rudochy čili, jak se tady říká, že se stanu *pedlarem.* Proč by ne? Při tom obchodě se dají vydělat slušné peníze, člověk k tomu potřebuje jenom umět trochu anglicky a mně tehdy angličtina šla už docela dobře, vlastně výborně, dokonce neslýchané lehce.“

„To věřím,“ poznamenal Tlustý Jemmy. „Při vašem mimořádném nadání ovládnete jistě každý jazyk za pár měsíců.“

„Těší mne, že to uznáváte,“ řekl spokojeně Hobble Frank. „Hlavní věc je nevšímat si příliš podstatných a přídavných jmen, ta člověku utkvějí v paměti sama. Počítat se člověk naučí zakrátko, nu a jaképak cavyky s ostatním? Nemohu pochopit, že se mladí lidé ve škole taková léta učí cizím řečem! Vždyť je to přece jedno, řeknu-li sýr nebo anglicky *cheese* nebo francouzsky *framage.* Nemám pravdu? Ale pokračuji: mně moje zásoba slov stačila docela dobře na to, abych měl vyprodáno zboží, ještě než jsem přijel do Fort Lyonu v Arkansasu. Dokonce jsem tam prodal i vůz, a to se slušným výdělkem, pánové! Nu, a pak jsem se posadil na koně, pušku v ruce, v kapsách plno peněz, a řekl jsem si, že se podívám trochu po světě. To víte: ne že bych byl tenkrát tak docela zelený, ale člověk se musí učit a mnoho věcí nezná, dokud je nezkusí na vlastním těle. Bankovní úředník vám za nic na světě nedokáže jen tak z místa zapískat na hoboj a profesor *gastronomie* se nemůže stát bez přípravy výhybkářem, kdyby se rozkrájel. Tak tedy jsem se potácel na svém koni prérií a v duchu jsem si představoval, že se ze mne stal proslulý a dokonalý lovec.“

„Což se stalo teprve později,“ poněkud uštěpačně zahučel Jemmy.

„… což vám dokážu, až vytrhneme na Siouxy, *sir!*“ odsekl mužík. „Nebojte se, že pak budu poslední jako *Hannibal u Waterloo.* Ale dál! Colorado, jestli to, pánové, nevíte, bylo tenkrát skoro úplně neznámá končina. Teprve když byla nalezena zlatá ložiska, začali se tam od východu houfně hrnout prospektoři a *diggeři.* Uznáte, že jsem měl právo být překvapen, když jsem v takovém pustém koutě světa najednou objevil pěkný malý srub, obdělaná pole a několik lánů pastvin. Našel jsem to hnízdo na březích řeky Purgatoria, poblíž

javorového lesa, a nejvíc ze všeho mne udivilo, že jsem našel u každého stromu trubku, z které kapala šťáva do nádoby. Dnes už bych se tomu nedivil. Bylo přece jaro, nejvhodnější doba k výrobě javorového cukru; proto jsem také našel nedaleko srubu velké, mělké dřevěné kádě, naplněné šťávou z javoru, z kterých se odpařuje javorová šťáva. Nezmiňoval bych se o tom, kdyby to v mém příběhu nemělo svou úlohu.“

„Nechci vás přerušovat,“ ozval se Old Shatterhand, „ale jen otázku: předpokládám, že majitelem té usedlosti nebyl Yankee?“

„Proč myslíte, *sir?*“

„Ten by spíš hleděl odkrýt nějaké naleziště zlata, než aby klidně farmařil,“ mínil Old Shatterhand.

„Zcela správně. Ti lidé, co tam žili, pocházeli z Norska. Měli dva syny a dceru a přijali mne náramně pohostinně. Chtěli, abych se zdržel co nejdéle, konečně, trochu jsem jim pomáhal v hospodářství, a hlavně, *impregnovala* jim moje mimořádná vzdělanost!“

„Imponovala…,“ opravil tiše, spíš pro sebe Jemmy vyprávěče, který se však nedal vyrušovat a pokračoval:

„Jednou jsem jim tam vyrobil dokonce novou máselnici, v které se máslo tlouklo jednoduše tak, že stačilo otáčet klikou jako u nás doma. Totiž, já jsem ji vlastně nevyrobil, nakreslil jsem ji křídou na stůl a oni si ji vyrobili podle mého nákresu sami, ale tyhle věci mi u nich zjednaly ohromnou úctu a důvěru. Nu, a jednou se stalo, že nějaký jejich soused – tak říkali každému, kdo bydlil aspoň půl dne cesty od srubu – pořádal malou zábavu, *house-raising-frolic*, a celá rodina si tam vyjela. A mě nechali jako domácího pána, abych jim hlídal usedlost.“

„To bylo od nich neopatrné,“ zabručel Jemmy.

„Neopatrné?“ naježil se Hobble Frank. „Vypadám snad jako darebák, *sir?* Myslíte, že by mne mohla napadnout třeba jen jedna jediná myšlenečka, abych toho nějak využil pro sebe?“

„Ale naprosto ne,“ uklidňoval mužíka Tlustý Jemmy, „tak jsem to nemyslil. Ale tehdy se přece v Coloradu potloukala – ostatně i dnes se tam ještě potlouká – všelijaká cháska. Co byste si počal tak docela sám, kdyby se tam zčistajasna objevila tlupa rváčů?“

„Co bych si počal? Na to mám velice jednoduchý *recepis!* Vyrazil bych s nimi dveře.“

„To není vždycky tak snadné, uplatnit tenhle recept! Těm lidem nesejde na nějaké té kuličce," ozval se Davy.

„Mně také ne – v těchto případech!" řekl Hobble Frank. „Až mne trochu víc poznáte, uvidíte, že každý by mi klidně mohl svěřit ne jednu, ale třeba tři farmy. Nezapomínejte, že jsem vzdělaný člověk a že znám leccos o strategii! Četl jsem o tom spoustu spisů, Clausewitze například, a vím, co má člověk dělat, aby vyhrál každé střetnutí. Napřed si musí počínat obezřele, pak následuje ostrý úder, obchvat, pronásledování – a vítězství je vaše, i když se vám nepřítel předem neohlásí."

„Což skutečně zpravidla nedělá," smál se Old Shatterhand.

„Bohužel," potřásl hlavou Hobble Frank. „Ten můj, o kterém hned uslyšíte, si počínal zrovna tak. Ale ještě než budu pokračovat, musím vám říci, že nedaleko farmy stála vysoká *hickora*, až do poloviny kmene oloupaná. Ten Nor totiž používal její kůry k barvení na žluto. Uznáte, že po takovémhle kmeni se to prašpatně šplhá."

„To snad od vás nikdo nežádal," utrousil Dlouhý Davy.

„Nežádal, jistěže nežádal," bručel Hobble Frank. „Jenže v životě se někdy naskytnou okolnosti, že i ten nejctihodnější *gentleman* vyleze na strom. Za chvíli mi dáte za pravdu. Poslyšte: Když jsem tak byl v celém stavení sám a sám, přemýšlel jsem, jak si trošku ukrátit dlouhou chvíli. Protože ve srubu byla poškozená podlaha a také hliněná výplň mezi kmeny ve stěně se už časem trochu vydrolila, rozhodl jsem se, že připravím ctěné farmářské rodině překvapení. Až se vrátí, najdou, když ne podlahu, tak aspoň stěny čerstvě opravené."

„Vy se vyznáte v takové práci?" zeptal se Jemmy.

„Prosím vás, nemohl byste už laskavě zanechat svých zbytečných dotazů? Pro mne není žádné umění zamazat hlínou pár děr o skulin, zvlášť když jsem zvládl mnohem složitější odvětví vědy. Nu, zkrátka, vydal jsem se za srub k jámě na hlínu, kterou si tam můj hostitel připravil. Nalil jsem do ní vodu a chystal jsem si pro svou stavebnickou kaši správnou *konsekvenci*. Když jsem byl spokojen, vzpomněl jsem si, že bych si měl zhotovit příruční dřevěnou naběračku, a tak jsem se obrátil a spěchám do srubu. Zahnu za roh… a – představte si – najednou se přede mnou objeví medvěd! Skutečný medvěd! Asi se mu nelíbilo nahoře v Ratonských horách, a jestli měl

takovou povahu jako já, řekl si, že se podívá trochu do světa. Ale díval se, *meššúrs*, trochu podezřele, tak podezřele, že jsem odskočil jako… nu, pánové, tak mohutný skok se mi už v životě nepodaří. Medvědu to zřejmě připadalo nezdvořilé a pustil se za mnou. To mi dodalo neobyčejné pružnosti. *Meššúrs*, hnal jsem se ke kmeni té *hickory* jako nefalšovaný západoindický tygr a nahoru jsem se vyšvihl jako raketa.“

„Šplhat tedy umíte znamenitě?“ řekl Old Shatterhand, lehce se usmívaje.

„Ani ne,“ odpověděl Hobble Frank. „Ačkoliv u bývalého lesního adjunkta by se to dalo čekat Ale já na to nemám povahu, *sir!* Stačí, když vylezu na žebřík, a už se mi točí hlava, hučí mi v uších, dělají se mi před očima mžitky. Jenže až za vámi bude funět medvěd, nebudete dlouho zkoumat, jestli je šplhání vašemu zdraví prospěšné nebo není, ale polezete, jako byste od narození nic jiného nedělali. Zrovna jako já… Jenže – nezapomínejte! – ta *hickora* byla oloupaná a kmen byl jaksepatří kluzký. Ještě jsem ani nedošplhal ke větvím a už jsem si uvědomil, že se na stromě těžko udržím.“

„To bylo zlé!“ řekl Jemmy. „A co medvěd?“

„Ten udělal to nejhorší, co ho mohlo napadnout. Začal šplhat za mnou.“

„To tedy určitě nebyl grizzly. Měl jste vlastně štěstí…,“ řekl Old Shatterhand.

„Štěstí – děkuji pěkně! Já nahoře a medvěd dole – objal kmen jako já a soukal se za mnou – a vy říkáte, že jsem měl štěstí! Pane, huňáč bručel dole, mně bručelo v hlavě, a k tomu mně brnělo v rukách, svíralo v břiše a já nevím, co všechno ještě! Sáhl jsem nahoru po větvi, abych unikl tomu chlupáči pod sebou, ale jak jsem se jednou rukou pustil kmene, ztratil jsem rovnováhu

– zkrátka, měl jsem čas jenom zaškytnout a už jsem se vezl dolů jako kláda, rovnou na medvěda.“

Mezi posluchači se ozval tlumený smích. Mužík v tmavomodrém fráčku vypravoval svou příhodu opravdu zábavně.

„Teď se smějete!“ zabrumlal. „Mně ale tenkrát do smíchu nebylo. Myslel jsem, že jsem si přelámal všechny kosti v těle.“

„A jak to dopadlo? Co medvěd?“ vyptával se Old Shatterhand.

„To nevím, jakými *asekuracemi* se zrovna ráčil v tom okamžiku

zabývat. Možná že mu bylo zrovna tak bídně jako mně. Nu, ale za chvíli se vzchopil a v té chvíli jsem si také já uvědomil, že mám určité závazky ke své tělesné schránce. Vyskočil jsem, vzal jsem nohy na ramena a uháněl a pádil gazelí rychlostí. *Meššúrs,* v několika vteřinách jsem oběhl srub až k jámě s hlínou, a než jsem se nadál, vletěl jsem do ní a zapadl jsem tam jako kopist do těsta. A v té chvíli jsem zapomněl na všechno, na sebe i na Míšeň, na Evropu i na Ameriku, na své vědecké znalosti, prostě na všechno. A jak tam v té kaši sedím, najednou

– plesk plesk – vedle mne se ozvala rána, jako by tam na sebe narazily nárazníky dvou železničních vagónů, a v tu chvíli mne celého ošplíchla kaše tak dokonale, že jsem viděl sotva na jedno oko. Obrátil jsem se a hned mi to bylo jasné: medvěd se hnal za mnou tak bezhlavě, že zapadl do jámy přímo za mnou. Bylo mu vidět jen hlavu, a jak se tak na mne díval, musím říci, že byl třikrát ošklivější než já. Tak asi tři vteřiny jsme na sebe civěli a počítám, že za tu dobu jsme si jeden druhého dokonale zošklivili. Medvěd se totiž potom otočil vlevo, já samozřejmě vpravo a oba jsme šli hledat příjemnější společnost. Huňáč vylezl ovšem z jámy dřív než já a měl jsem strach, že mne bude obléhat; ale jakmile ucítil pod nohama pevnou půdu, prchal do lesa, odkud přiběhl, a ani se pořádně nerozloučil. Tak jsem za ním sám zavolal: *Farewell, big muddy beast!* Sbohem, ty velká, zablácená potvoro!“

Hobble Frank stál a doprovázel své dobrodružství tak výmluvnými posunky, že se posluchači, kteří na něm mohli oči nechat, smíchy až zalykali.

„Nu, to bylo veselé dobrodružství, a mohlo pro vás skončit hůř,“ poklepal Old Shatterhand lovci na rameno. „Doufám jen, že medvěd vyvázl zrovna tak bez pohromy jako vy.“

„Bez pohromy?“ zvolal Hobble Frank. „Jen počkejte, *sir!* Ještě jsem neskončil! Když totiž medvěd zmizel, uslyšel jsem jakýsi podivný dutý zvuk – asi jako kdyby někdo převrhl kus nábytku. Neměl jsem čas myslet na to, co se vlastně děje, protože jsem hlavně hleděl dostat se z jámy ven. Chvíli to trvalo, a když jsem byl konečně venku, první kroky mne vedly k potoku na druhé straně srubu, kde jsem se sebe musil smýt nános hliněné kaše. Konečně jsem se toho zbavil a spěchal jsem podívat se po stopách, kudy medvěd zmizel. A

teď si představte, jak jsem vykulil oči, když jsem před srubem uviděl huňáče, jak sedí a klidně se olizuje.“

„Cože?“ podivil se upřímně Jemmy. „Ještě jsem neslyšel, že by si medvědi pochutnávali na kaši z hlíny!“

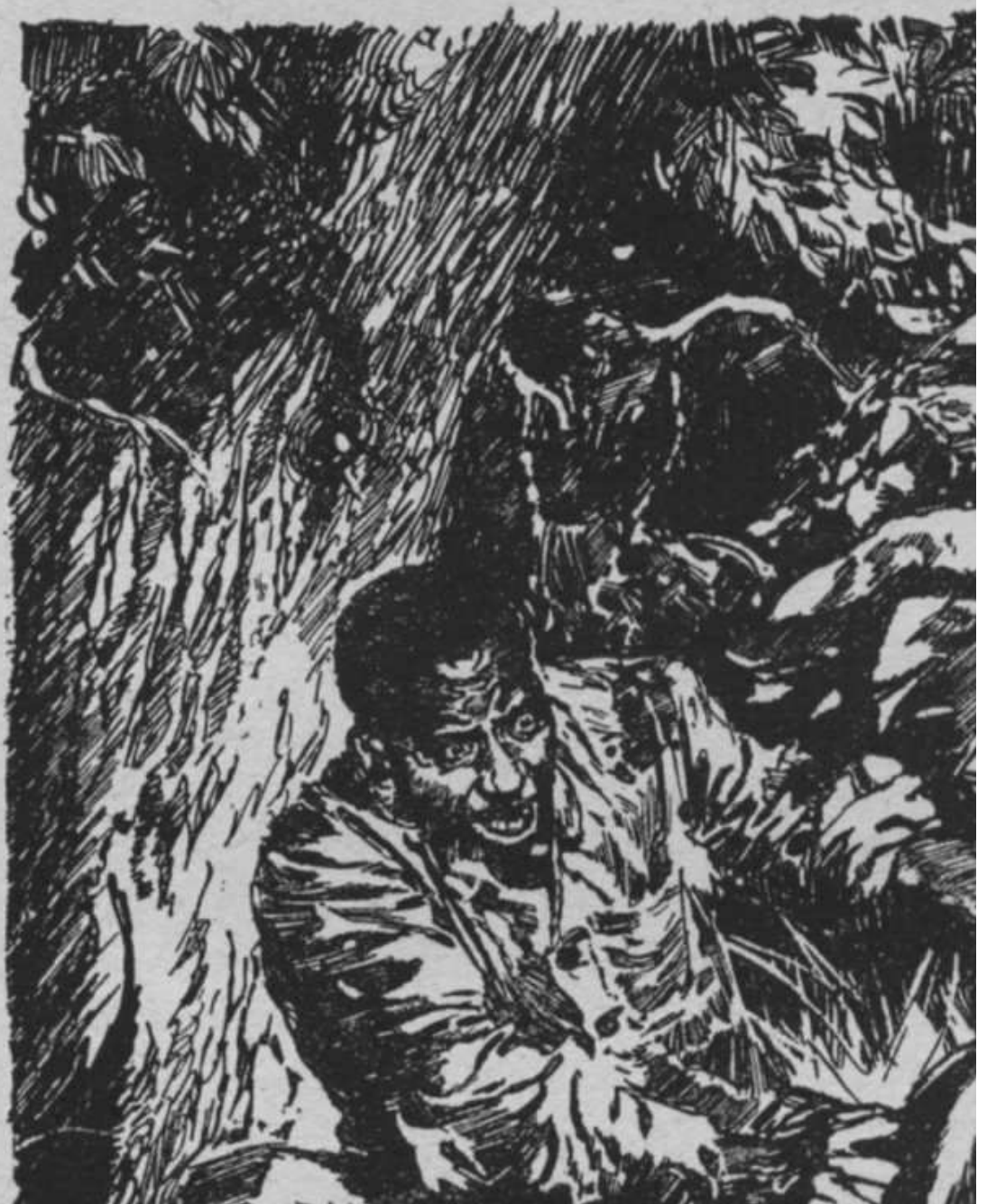
„Jakápak hliněná kaše? Chutnal mu javorový cukr, pane Jemmy! Jak poděšeně pádil od jámy, narazil na tu káď, kterou měl Nor před srubem, zvrhl ji a šťáva, už hodně hustá, se vylila na zem. Medvěd to ucítil, rázem zapomněl na jámu i na moje zdvořilé rozloučení, sedl si a začal se olizovat. Dokonce to byl náramný labužník, věnoval se své pochoutce tak dokonale, že si ani nevšiml, jak jsem se vplížil do srubu a vrátil se i s puškou na zápraží. Protože stál na zadních, skýtal mi znamenitý terč. Zasáhl jsem ho jedinou ranou přímo do srdce. Nu, osud přichází rychle, *meššúrs*, každý nerozum bývá těžce potrestán a ten huňáč doplatil na svou lehkomyslnost a mlsotu. Ráno se ještě radoval z červánků, a odpoledne umřel na cukrovku.“

„Všechna čest, dovedete svůj příběh vypravovat neobyčejně zajímavě,“ řekl s úsměvem po chvíli mlčení Old Shatterhand.

„A to považujete za zázrak? Za to děkuji především svému učiteli z Míšně, a také místní půjčovně knih, kde jsem byl věrným zákazníkem. Kromě toho jsem byl v našem pěveckém kroužku druhým tenorem a ředitelem stříkačky u hasičů. A ani později jsem neměl uši zavřené, lecčemus jsem se ještě přiučil. Inu – tak se z člověka stane klasik, ani to nepozoruje. Škoda že taková vzdělaná povaha jako já se musí rozptylovat i docela obyčejnými věcmi, jako je boj s medvědy. Ale to už je, jak řekl Pascal, boj o život a člověku nezbývá nic než konat svou povinnost. To dělám a nebojím se dnes ani toho nejmohutnějšího medvěda.“

„Nechci se vás dotknout,“ řekl Old Shatterhand, „ale váš medvěd, myslím, příliš veliký nebyl. Grizzly neumí přece šplhat. Nevzpomínáte si, jakou měl srst?“

„Černý kožich, sir.“

„A čenich?“

„Ten byl žlutý.“

„Pak to tedy byl černý medvěd *baribal*. Před tím se člověk nemusí mít příliš na pozoru. Není zvlášť nebezpečný.“

„Dnes už to vím také, *sir*, dnes bych si ho troufal zahnat holýma rukama,“ řekl Hobble Frank. „Ale tenkrát jsem nevěděl, že žere raději cukr než maso. Ostatně, když se farmář s rodinou vrátil, předložil jsem jim tak výtečnou medvědí kýtu, že si pochutnali

víc než na hostině u souseda. Samozřejmě že jsem mu o svém dobrodružství zrovna široce nevykládal, ale… co to? Co to tu je?“

Jak Hobble Frank při svém vyprávění povstal, položil nohu na kámen a tak mimoděk vyplašil zvířátko, které pod ním mělo úkryt. Vyběhlo zpod kamene, bleskurychle se mihlo kolem a skrylo se do duté díry v nedalekém kmeni stromu. Prolétlo kolem tak střelhbitě, že žádný nestačil postřehnout, co to bylo.

Bob, který si ho povšiml první, vyskočil; hnal se zuřivě ke stromu a volal:

„Zvíře, zvíře zde běžeti a zalézti do díry! Massa Bob sáhnouti do díry a uloviti zvíře! On je vytáhnouti!“

„Dej pozor, Bobe!“ varoval Old Shatterhand. „Nevíš, *jaké* zvíře to bylo!“

„Jakpak to Bob nevědět? Maličké, docela maličké, to být tak maličké zvířátko, co běžet,“ ukazoval Bob rukama. „Massa Shatterhand znát opossum. To nebýt nebezpečné zvíře.“

„Víš určitě, že to bylo opossum?“

„Massa Bob ho uvidět. Být tučné velice a být z něho pečínka, ó, ó, všichni se potom olizovat až na uši.“

Mlaskl rty a olízl se, jako by pečínku už teď ochutnával. Old Shatterhand však pochybovačně potřásl hlavou:

„Nemýlíš se? Opossum není přece tak hbité…,“ namítl.

„Ó, být hbité, opossum být velice hbité,“ horlil Bob. „Massa Shatterhand uvidět, jakou ulovit Bob pečínku. Proč nevěřit massa Shatterhand massa Bob?“

„Věřím ti,“ řekl Old Shatterhand. „Radím jen k opatrnosti. Ale jestliže jsi přesvědčen, že se nemýlíš …“

„Massa Bob být přesvědčen celý!“ křičel nadšeně Bob. „On teď vylovit opossum z díry. Všichni uvidět, že Bob být dobrý lovec.“

Vyhrnul si rukáv na levé ruce, do pravé vzal nůž a nedočkavě sáhl do otvoru v kmeni. Opatrně vsouval levici dovnitř, ale protože nic nenahmatal, zvolna ponořil paži ještě hlouběji. Najednou však vykřikl, pustil nůž, bolestně zkřivil tvář, a mávaje volnou pravicí ve vzduchu, dal se do hlasitého nářku:

„*Heigh-ho, heigh-ho!* To boleti, velice boleti! Zvíře držet massa Bob! Velice se mu zakousnout do ruky! *Heigh-ho!*“

„Vytáhni ruku! Rychle!“ vykřikl Old Shatterhand, vytrhl z opasku

nůž a přiskočil k naříkajícímu černochovi.

„Jak moci Bob vytáhnout ruku, když to bolet! ó – ó!“ bědoval neustále Bob a zoufale přitom vraštil tvář.

„Přece nenecháš ruku věčně v díře!“ křikl Old Shatterhand. „Jestli se do tebe zvíře zakouslo, tak už nepustí. Táhni ruku! Jakmile zvíře vytáhneš, přidržíš je pravou rukou a já je usmrtím!“

Bob – tiše naříkaje a skřípaje zuby – pomalu vytahoval levici z dutiny. Cítil, jak zvíře sebou škubá, ale jeho skus nepovolil. Když je vytáhl až k otvoru, škubl několikrát rychle rukou, zvíře však zůstávalo viset na jeho levičce. Old Shatterhand tu stál s připraveným nožem a najednou, místo aby zasáhl, vytřeštil oči, uskočil bleskurychle stranou a zavolal:

„Smraďoch! Smraďoch! Všichni pryč! Rychle, rychle!“

Smraďoch neboli skunk, americký tchoř, je kunovitá šelma, asi čtyřicet centimetrů dlouhá, s dlouhým, hustým ohonem, zašpičatělou hlavou a jakoby napuchlým nosem. Černou kožešinu zdobí dva sněhobílé pruhy, táhnoucí se po obou stranách těla a sbíhající se na plecích. Živí se vejci a menšími zvířaty, někdy se odváží i na stepního zajíce; loví však většinou v noci a ve dne se zdržuje v zemních děrách anebo v dutinách kmenů. Ve chvílích nebezpečí vystřikuje – a to na velkou dálku – žlázou ukrytou dole pod ohonem žlutavou, olejovitou tekutinu, která ohavně páchne. Ten, koho smraďoch postříká, načichne nesnesitelným pachem na dlouhou dobu. Proto v této chvíli všichni lovci prchali z blízkosti nebohého Boba.

„Odhoď to! Honem!“ křičel na černocha Tlustý Jemmy.

„Jak to moci odhodit Bob?“ bědoval černoch. „Zvíře nepouštět Boba, nechtít se pustit… ah, ou… oh!… *Faugh, o shamefulness*, fuj! Zvíře stříkat na massa Bob! Ó smrt, ó peklo, ó čert! Massa Bob smrdět! Bob se zalknout smradem! Ó ty zvíře, pryč, pryč, ty hrozný morový živočich!“

Šílený bolestí a vydrážděn nesnesitelným zápachem, chopil se Bob nože, jejž prve odhodil, a jedním máchnutím rozřízl zvířeti hrdlo.

„Massa Bob zvítězit!“ zajásal a zvedl do výše ruku, na níž ještě visel zakousnutý skunk. „Massa Bob se nebát žádného zvířete! Všichni sem přijít a podívat se, jak massa Bob zabít krvelačné,

páchnoucí zvíře, *smelling beast!*… Proč nikdo nejít? Proč neblahopřát massa Bob k jeho vítězství?“

„Blázníš, chlape?“ houkl na černocha Tlustý Jemmy z nedalekého křoví, kde se všichni lovci ukryli před nesnesitelným zápachem. „Necítíš, že zapácháš na sto honů?“

„Ó, massa Bob to cítit, on nevonět příjemně, ale jak si pomoci? Zuby zvířete být příliš hluboko v ruce massa Bob,“ křičel zoufale černoch a marně se snažil zbavit se smraďocha. *„Thunderstorm!* Copak zůstat smraďoch věčně na ruce massa Bob? Nebýt tu žádný člověk, který by se slitovat nad ubohým massa Bob?“

Bob poskakoval a tvářil se tak nešťastně, že Hobble Frankovi se nešťastníka zželelo. „Poslyš, Bobe,“ křikl na něho. „Zkusím to, snad ti nějak pomůžu. Zapácháš sice jako sedm čertů, ale snad to mé lidumilné srdce přemůže. Musíš mi však slíbit, že se mne ani nedotkneš!“

„Ó, massa Bob se nedotknout massa Frank, on na to přísahat!“

To, co se odhodlal učinit Hobble Frank, bylo skutečně lidumilné a odvážné. Vždyť ani tak stateční muži jako Old Shatterhand, Vinnetou nebo oba nerozluční, dlouhán a tlouštík, se k tomu nijak neměli. Kdyby totiž Hobble Frank zavadil i jen cípkem svého kabátu o postříkaného černocha, stihl by ho stejný osud jako páchnoucího Boba.

Hobble Frank se přibližoval jen pomalu, očividně přemáhal ze všech sil nesnesitelný, dusící zápach. Už se mu zdálo, že jej přece jenom nepřemůže a že před ním uteče nazpět. Potom odhodlaně stáhl tvář, přiskočil k Bobově napřažené levici, uchopil opatrně zvíře za obě čelisti a rozevřel je. Jakmile takhle doslova vypáčil smraďochovu tlamu, otočil se a dvěma skoky se octl zase v křoví. Zápach byl hrozný. Připadalo mu, že každým okamžikem omdlí.

Zato Bob se teď tvářil nesmírně šťastně. Mával rukama nad hlavou, točil se dokola, tančil radostí a jásal:

„Massa Bob ukázat, že se nebát. Věřit Old Shatterhand, že massa Bob být nebojácný lovec?“ volal a rozběhl se ke křoví, kde se dosud lovci schovávali před zápachem.

Ale Old Shatterhand nepřipustil, aby se Bob přiblížil. Uchopil svou pušku, zalícil a zahřměl:

„Stůj – ani o krok dál! Jakmile se pohneš, střelím!“

„Ó hrůza! Proč massa Shatterhand chtít střílet massa Bob?“ vyjekl černý chlapík.

„Protože nakazíš svým zápachem každého, koho se dotkneš! Půjdeš teď k vodě, řádně se vykoupeš a všechno, co nosíš, hodíš do potoka! A pospěš si! Čím rychleji to uděláš, tím dřív se zbavíš zápachu!“

„A co udělat massa Bob se svým kabátem? Má svůj krásný oděv hodit do vody? 0, to být velká škoda! Massa Bob jej raději vyprat a potom on už nesmrdět.“

„Ať tě to ani nenapadne!“ trval na svém Old Shatterhand a zatvářil se úmyslně nadmíru krvelačně. „Massa Bob mne poslechne, nebo ho zastřelím! Počítám do tří! Jedna – dvě –…“

„Ne, ne! Massa Bob už utíkat! On se vykoupat až po uši a zahodit svůj oděv!“

Bob zmizel v šeru. Shatterhandova hrozba účinkovala, byť byla míněna jen žertem. Černý chlapík seděl za několik okamžiků až po krk ve vodě a drhl se horlivě a poctivě směsí medvědího tuku a popela ze spáleného dřeva. Lovci se po chvíli odvážili přiblížit a pozorovali – ovšem z bezpečné dálky – jeho důkladnou očistu z břehu.

„Jak dlouho tu massa Bob muset zůstat ve vodě?“ vyzvídal černoch.

„Až do zítřka, dokud neodjedeme!“ volal Old Shatterhand. „To massa Bob nevydržet!“

„Jen neměj strach, ty to vydržíš,“ ozval se Tlustý Jemmy. „Spíš pochybuji, že to vydrží ti pstruzi v potoce.“

„A co si obléknout massa Bob, až vylézt on z vody?“

„O to neměj strach! Však už pro tebe něco seženeme! Zatím hleď, ať se pořádně umyješ! A pamatuj si, že celý týden pojedeš za námi až poslední. A k nikomu nesmíš přistoupit blíž než na tři kroky,“ vydával Jemmy pokyny, zatímco Bob se nepřestával zoufale šklebit a naříkat:

„O, nešťastný massa Bob! Co přijít na jeho hlavu!“

Ale drhl se přitom ze všech sil, ponořen do vody až po krk.

12
Boční výstřel

Když se lovci vrátili od řeky, sesedli se zase kolem ohně a vyprávění pokračovalo. Dlouhý Davy se zmínil o lovci, s nímž se kdysi setkal a který byl široko daleko pověstný svým střeleckým uměním, a tu se začalo vypravovat a vzpomínat na proslulé střelce a jejich dobrodružné příhody; nakonec se Dlouhý Davy obrátil k Old Shatterhandovi a řekl:

„My tu mluvíme o slavných střelcích, a přitom tu máme mezi sebou hned dva nejlepší z nejlepších. *Sir*, zažil jste toho jistě víc než kdokoli z nás – vyprávějte nám nějaké své střelecké dobrodružství. Stačí, abyste zatřepal trochu rukávem, a vysypete jich na místě, kolik se vám jen zachce."

Old Shatterhand se usmál, zadíval se před sebe a dlouze vdechl. Jako by ve vzduchu cítil cosi neobvyklého.

„Páchne," všiml si toho Tlustý Jemmy. „Náš Bob pořád ještě nesnesitelně páchne. Bůhví jak to s ním na další cestě vydržíme."

„Cožpak Bob …," odpověděl Old Shatterhand a vrhl zkoumavý pohled po svém koni, který se do této chvíle opodál poklidně pásl. Teď pozvedl hlavu a nasával do nozder vzduch.

„Nebo cítíte něco jiného?" vyptával se trochu udiven Jemmy.

„Ne, ne…," odpověděl nedbale Old Shatterhand. „Jenom přemýšlím, co vyprávět… ostatně nevím, dopovím-li vůbec do konce."

„Proč byste nedopověděl?" podivil se Davy. „Snad nebude váš příběh tak dlouhý jako má ctěná postava?"

Old Shatterhand na to nic neřekl. Naklonil se k Vinnetouovi a polohlasem prohodil:

„*Teši-ini!* Dej pozor!"

Vinnetou mlčky pokynul hlavou a jeho ruka maně zabloudila k pušce ležící po jeho pravici. Přitáhl ji k sobě a přiložil si ji lehce k boku, jako by si s ní pohrával.

V té chvíli Old Shatterhandův hřebec tiše zafrkal a obrátil svou ušlechtilou hlavu k ohni; hledal svého pána.

„*Iš-hoš-ni!*" zavolal na něho Old Shatterhand. Kůň se položil pokojně do trávy. Lovec se pohodlně rozvalil na zemi a také on

jakoby mimoděk sáhl po pušce, a drže ji po boku, začal si s ní pohrávat.

„Co se děje, sir?“ Shatterhandovo a Vinnetouovo chování znepokojilo Tlustého Jemmyho. „Větří něco váš kůň?“

„Patrně k němu zavanul zápach z našeho Boba,“ odpověděl klidně lovec. „Nu, ale abychom se dostali k něčemu dobrodružnému …, když tak naléháte, nechci zůstat pozadu a také něco povím. Slyšeli jste už něco o střelbě od boku?“

„Boční výstřel?“ ozval se Hobble Frank. „Samozřejmě, že jsme o něm všichni slyšeli. Ale to musí být střelec, který dokonale ovládá svou zbraň, aby si mohl dovolit něco takového, nemýlím se? Ovšem, Vinnetou nebo Old Shatterhand patří mezi ně…,i když já osobně si myslím, že je pohodlnější a lepší mířit jako obvykle. Rána je potom přece jenom jistější.“

Old Shatterhand poslouchal Hobble Franka tak zaujatě, že si nikdo ze shromážděných ani nepovšiml, jak on i Vinnetou si pozorně prohlížejí kraj lesa a křoviska při druhé straně potoka. Lovec nedbale sáhl po klobouku a stáhl si jej do očí, takže jeho zrak byl stíněn střechou klobouku, a ten, kdo stál naproti němu, nemohl říci, kam se vlastně lovec dívá.

„V tom vám musím odporovat,“ ozval se. „Někdy se může stát – kupříkladu, nemá-li vás pozorovat nepřítel –, že jiný způsob střelby než boční není možný.“

„Jak to myslíte?“ zajímal se Hobble Frank. „Nechtěl byste nám to vysvětlit?“

„Rád. Představte si…, že by třeba tady nablízku byli Indiáni a ti že by zamýšleli nás přepadnout. Vyšlou zvědy, aby vypátrali, kolik nás je, jaká je poloha tábora, jsme-li připraveni na nečekaný útok a tak dále. Zvědové se připlíží k našemu ležení…“

„… a narazí na hlídky, které jsme rozestavili,“ namítl kulhavý mužík. „Dík vaší ostražitosti!“

„To není tak jisté,“ nesouhlasil Old Shatterhand. „Připlížili jsme se přece s Vinnetouem k Tokvi-teyovi do tábora Šošonů, ačkoli měl také rozestaveny stráže, a přitom tam v okolí tábora byla travnatá plošina. Ale tady kolem dokola máte stromy a naše stráže si spíš říkají, jako přednedávnem Černý jelen, že se tu žádný nepřítel vyskytnout nemůže. Na jejich pozornost bych tedy rozhodně

nespoléhal. Nu… vyslaní zvědové se připlíží, leží teď někde za křovím u kraje lesa a pozorují nás. Kdyby se měli vrátit zpátky, jsme ztraceni. Podají zprávu, my nemáme o ničem tušení a nepřítel nás přepadne ve chvíli, kdy to vůbec nebudeme čekat. Nezbývá nic než takové vyzvědače zneškodnit.“

„To znamená zastřelit,“ řekl tiše Tlustý Jemmy.

„Není vyhnutí. Jsem sice zásadně proti každému zbytečnému prolévání krve, ale tady opravdu není jiného východiska,“ řekl Old Shatterhand.

„*Thih-akan,* jsou blízko,“ ozval se Vinnetou. „*Naki* – dva.“

„*Tesi-si-tkih,* vidím je,“ odpověděl Old Shatterhand.

Apač pohnul lehce rukou směrem doleva.

„*Si-ntsage, ni-akaya*… ty toho, já onoho,“ řekl.

„Copak si to povídáte, *sir?*“ ozval se Dlouhý Davy, který stejně jako ostatní u ohně nerozuměl řeči Apačů.

„Nic zvláštního. Žádal jsem jen náčelníka Apačů, aby mi pomohl vysvětlit boční výstřel.“

„Poslyšte, něco mne zajímá,“ řekl Davy. „Když po někom chcete střílet, tak ho přece musíte vidět, jestli se nemýlím.“

„Obvykle to tak je,“ usmál se Old Shatterhand, dívaje se stále kamsi ke křovinám na okraj lesa.

„Mohli by být třeba tam v té tmě, ve křoví, kam se teď díváte, řekněme,“ pokračoval Davy.

„Tak jest.“

„Nu dobrá – ale ti chlapíci by se měli přece na pozoru! Nevystrčí svůj nos zrovna tak, abyste si ho všiml!“

„Mýlíte se. Jestli chce zvěd něco vidět, musí ukázat aspoň oči, aspoň kousek obličeje. A to stačí, aby se prozradil.“

„A vy byste ty jeho oči odtud uviděl? Tady Jemmy tvrdí, že to také umí, ale ještě mi to nikdy nedokázal.“

„Nezapomeňte, že každé oči mají svůj zvláštní lesk. Lidské oči i zvířecí. A čím víc se namáhá zvěd, který chce zůstat ve skrytu, aby něco uviděl, tím víc mu oči blýskají. Stačí vidět a v pravý okamžik vystřelit. To je vše.“

„Co tomu říká můj starý Jemmy?“ potřásl hlavou Davy. „Není to trochu silný tabák?“

„Myslím si, že nejsem také tak docela slepý a neobratný,“ řekl

Jemmy, „ale tohle, kamaráde, bych sotva svedl. Ostatně, střílet od boku je vždycky choulostivá záležitost. Buďme rádi, že tady něco takového nebudeme potřebovat. Mám pravdu, *sir?*“

„Ovšem,“ usmál se Old Shatterhand. „Ale jen pro příklad: řekněme tedy. že tam v křoví je skutečně zvěd a že vidím, jak tam blýskají jeho oči. Musím ho usmrtit, jinak je můj vlastní život v sázce, to je jasné. Ale kdybych vzal pušku a zalícil, zvěd bude mít dost času, aby se mi skryl ve tmě. A možná že sám si už připravil pušku ke střelbě a vypálí dřív než já – a pak by byl konec. Právě v takové situaci je jen jedno východisko: střelba od boku. V tom případě sedím docela klidně, zdánlivě bezstarostně, asi jako teď já. Vezmu pušku, přitáhnu ji k pravému boku a trochu ji pozvednu, jako bych se na ni chtěl podívat nebo jako bych si s ní hrál. Pak mírně skloním hlavu, předstírám, že se dívám do země – ale ve skutečnosti, jakmile zastíní střecha klobouku oči, pozoruji ostře cíl. Jak to dělám teď já a Vinnetou.“

Všechno, co popisoval slovy, dělal Old Shatterhand přesnými, jakoby naučenými pohyby, a přece napohled lehce a zcela nenápadně.

„Hlaveň se musí pravou rukou přitlačit pevně ke stehnu a ke kolenu. Levá ruka se posune napravo a obejme pušku nad uzávěrem. Teď je docela pevná a ukazováček je připraven stisknout. Ovšem, musíte zbraň trochu pozvednout, aby nepřátelského zvěda rána zasáhla přímo do čela nad očima – k tomu je zapotřebí trochu cviku. Potom stačí stisknout – tak!“

Z Old Shatterhandovy ručnice vyšlehl blesk a téměř současně práskla i puška Vinnetouova. Apač a bílý lovec se vymrštili. Vinnetou vytrhl z pasu nůž a hnal se mohutnými skoky k potoku. Old Shatterhand skočil botami do ohně a začal ho zuřivě zadupávat. „*Uhvai k'unun! Uhvai pa-aye! Uhvai umpare!* Uduste oheň! Nehýbejte se! Nemluvte!“ křikl a pustil se bleskurychle za Apačem.

Šošonové se vzpamatovali z překvapení ihned. Duchapřítomně rozmetali oheň a v několika vteřinách tu zavládla hluboká, neproniknutelná tma. Bylo strnulé ticho. Jen tu a tam udeřilo o zem kopyto a tiše zafrkal kůň. Všichni mlčeli. Lovci se dohadovali posunky, Indiáni stáli nepohnutě jako z kovu, ale připraveni v mžiku vyrazit proti neznámému protivníkovi.

Po několika vteřinách, které všem připadaly jako hodiny, ozval se ze tmy Old Shatterhandův klidný hlas:

„Rozdělejte oheň! Ale nikdo ať se k němu nepřibližuje!“

Jemmy a Davy poklekli, připravili ohniště a zakrátko vyšlehly opět plameny táborového ohně a v jeho červenožlutých paprscích bylo vidět, jak se sem blíží Vinnetou a Old Shatterhand. Každý z nich vlekl bezvládné tělo Indiána. Oba rudoši měli v čele černou díru.

Lovci se shlukli kolem příchozích a jeden přes druhého se vyptávali obou mužů. Ale Old Shatterhand odbyl všechny jediným mávnutím ruky:

„Teď není čas na dlouhé výklady. Ty dva musíme přivázat na koně a ještě teď pojedeme dál. Sledovali nás sice jenom dva, ale kdoví kolik jich jde za nimi. Pospěšte si!“

Nikdo se neptal, kam jdou. Věděli, že na Vinnetoua a Old Shatterhanda se mohou spolehnout.

Mlčky – jen černý Bob chvílemi tiše sténal, jak se kolébal poslední na svém koni, zabalen do Davyho staré, rozedrané saltillské pokrývky – se ploužili temnou nocí a očima ohmatávali tmu, zkoumajíce každý podezřelý keř, každé skalisko, za kterým by mohl být ukryt neznámý nepřítel.

Po několika hodinách jízdy, když projeli tiše, ale rychle přes horský hřeben a potom dál přes úzký pás stepi, zastavili u hrdla průsmyku, odkud stoupal do příkrých strání pás lesa. Sestoupili s koní, sňali mrtvé Indiány a položili je na zem. Šošoni utvořili opodál polokruh. Věděli už, že teď náčelníci prohlédnou mrtvoly a vyjádří nad nimi své mínění. Do té doby, než bude vyřčeno, musí ostatní bojovníci jen přihlížet a čekat, nebudou-li pozváni k poradě.

Oba mrtví měli obyčejný indiánský oděv z plátna a kůže. Byli to mladí, sotva dvacetiletí chlapci.

„Myslil jsem si to,“ potřásl hlavou Old Shatterhand. „Jen nezkušení hoši mohli otvírat při stopování oči tak široko, že se dalo snadno postřehnout, jak se lesknou. Zkušený lovec zakrývá v takovém případě oči aspoň zpola řasami a víčky. Co říkáte, Jemmy,“ obrátil se k tlustému lovci, „ke kterému kmeni ti dva náleželi?“

„Hm…,“ zaváhal Jemmy. „Víte, že mne tou otázkou přivádíte trochu do rozpaků?“

„Nedivím se. Já bych také v této chvíli nedovedl odpovědět. Jisté je, že byli na válečné stezce. Barvy v obličeji jsou sice trochu setřeny, ale rozeznáte přece jen černou a červenou – barvy Ogallallů. Ale přesto se mi nezdá, že by ti chlapci byli Siouxové. Snad nám řeknou něco bližšího jejich kapsy…“

Prohledali je důkladně, ale nenalezli nikde ani nejnepatrnější maličkost, podle níž by se dalo určit, ke kterému kmeni mladí zvědové patřili. Ani pušky – byly beze značky – neprozradily nic.

„Možná že byli docela neškodní,“ mínil Dlouhý Davy. „Náhodou se octli v končinách, kde jsme tábořili, a tak se připlížili k našemu ležení. Chtěli si zajistit svou vlastní bezpečnost, nic víc. Patrně by nám nebyli ublížili… Je mi líto, že přišli o život…“

Old Shatterhand potřásl odmítavě hlavou:

„Říkáte si přece *westman,* Davy,“ řekl káravě. „Víte, že jsme tábořili v odlehlém, dobře skrytém místě. Copak tam přijde někdo jen náhodou? Ti lidé musili sledovat naši stopu!“

„Ale to o ničem ještě nesvědčí,“ krčil rameny Davy.

„Ne. Ale je podezřelé, že se zbavili všeho, co by mohlo prozradit, ke kterému kmeni náležejí. A ještě podezřelejší je, že sice měli pušky, ale neměli s sebou prach a olovo. A bez toho se žádný Indián nevzdálí od své tlupy. Byli to asi vyzvědači nějakého většího oddílu.“

„Vyzvědači… a bez koní?“ zapochyboval Jemmy.

„Jen se dobře podívejte, jak jsou nohavice tohoto muže odřené. Vidíte… to je od jízdy v sedle.“

„*Ay!* Ale to může být od dřívějška…,“ pokrčil znovu rameny Dlouhý Davy.

Old Shatterhand poklekl a přiblížil nos k nohavicím. Potom se obrátil k Davymu.

„Zkuste přičichnout. Poznáte hned koňský zápach. A ten, jak víte, v pustině velice rychle mizí. Chtěl bych se vsadit, že ti dva seděli na koních ještě včera.“

Z půlkruhu obklopujícího Old Shatterhanda vystoupil Vohkadeh, který doposud spolu s ostatními Indiány stál v uctivém povzdálí.

„Nechť slavní mužové dovolí Vohkadehovi, aby promluvil, třebaže je mladý a nezkušený.“

„Mluv!“ pobídl ho Old Shatterhand.

„Vohkadeh nezná tyto muže, ale zná tuto loveckou košili.“

Mladý Indián se sklonil k jednomu z mrtvých, dotkl se okraje lovecké košile a ukázal na ní malý zářez.

„Vohkadeh učinil na této košili znamení, neboť se měla stát jeho majetkem. Oba mladí bojovníci jsou z kmene Upsaroků, Vraních Indiánů.“

„Proč se tak domnívá můj mladý bratr?“ otázal se Old Shatterhand.

„Vohkadeh byl se Siouxy Ogallally, když oloupili Vraní Indiány. Přišli z pohoří, kterému bledé tváře říkají Vlčí hřbet, a ubírali se přes severní rameno Cheyennské řeky, tam, kde se prodírá pod Inyancarskými horami. Jeli podél toku a uzřeli tam mnoho rudých, kteří se koupali, neboť slunce pálilo. Ogallallové uviděli, že to jsou jejich nepřátelé Upsarokové, a proto rozhodli, že jim učiní největší potupu, kterou…“

„U všech všudy!“ vykřikl Old Shatterhand,který dal málokdy najevo vzrušení, „Snad jste je neoloupili o jejich medicínové váčky?“

„Můj bílý bratr vyřkl pravdu. Ogallallové jeli až k místu, kde se pásli koně Vraních Indiánů. Ležely tam jejich šaty, zbraně i jejich medicíny, které jinak žádný bojovník nesejme s krku. Ogallallové sestoupili s koní, a protože mezi řekou a oním místem byly křoviny, nikdo je nepozoroval.“

„To nenechali u svých věcí stráže?“ podivil se Davy.

„Nikoliv,“ řekl Vohkadeh. „Nemohli tušit, že Ogallallové se objeví v pastvinách Upsaroků. Ale zbraně jim Siouxové ponechali, protože sami jich měli dost, a lepší. Vzati však střelivo a medicínové váčky a potom skočili na koně Upsaroků a uprchli. Špatné koně později pustili a dobré si ponechali…“

Vohkadeh se odmlčel.

„A pak?“ zeptal se Old Shatterhand.

„Pak rozdělili Ogallallové kořist. Vohkadeh měl dostat tuto košili, avšak nechtěl být zlodějem. Proto na ní učinil své znamení a odhodil ji.“

„Kdy to bylo?“ řekl Old Shatterhand.

„Dva dny předtím, než vyslali Ogallallové Vohkadeha slídit po stopách Šošonů.“

„Tedy přednedávnem… Šest dní nato ses setkal s Dlouhým

Davym a s Jemmym … Teď tomu rozumím … Štěstí že jsme oba Upsaroky zpozorovali… Spočítal Vohkadeh, kolik Upsaroků se koupalo?“

„Ne. Ale bylo jich víc než deset.“

„Pravděpodobně si potom opatřili nové koně a zbraně a vydali se za Ogallally. Cestou nalezli odhozenou loveckou košili a její majitel si ji zase navlekl.“

„Mohlo se ovšem stát také něco trochu jiného,“ ozval se Jemmy. „Což když nalezl košili někdo docela cizí?“

„Ten by měl pod nalezenou košilí ještě svou vlastní. Ale tenhle Indián, jak vidíte, má pod košilí jen prastarou roztrhanou halenu, zřejmě výpomoc z nouze,“ namítl Old Shatterhand.

„Pořád se mi nechce věřit, že by nám ti dva mladíci byli tak nebezpeční…,“ řekl Hobble Frank.

„Nezapomínejte, Franku, že rudoch, který se vydal pro své ztracené medicínové váčky, nesmí se objevit u kmene, dokud je nezíská zpět nebo dokud nezíská jiné. Aby je získal, k tomu ovšem musí zabíjet, lhostejno, zda přítele či nepřítele. Obávám se, že jsme byli ve velikém nebezpečí!“

„Hm…,“ řekl Jemmy, „tak se mi zdá, že jsme měli velkou naději odevzdat své skalpy i svou duši cizím rukám… A vy myslíte, *sir*, že Upsarokové jsou nám na stopě?“

„Ovšemže. A teď po nás teprve půjdou, když jsme jim zabili dva muže.“

„Není tak jisté, jestli nás vypátrají…,“ zahučel Davy.

„Nemylte se,“ řekl Old Shatterhand. „Uvažte, že najdou jistě stopy krve …, a to postačí.“

„Koneckonců se nemusíme ničeho bát,“ mínil Dlouhý Davy. „Vohkadeh řekl, že jich je o něco víc než deset. Řekněme tedy, že jich je dvacet. To znamená, že nás je víc než dvakrát tolik.“

„Já uvažuji jinak,“ řekl Old Shatterhand. „Dojde-li k přepadení, poteče krev; krev Upsaroků, ale i naše. Pravděpodobně bychom zvítězili, jsem si tím dokonce jist, ale je docela dobře možné, že někdo z nás by zaplatil vítězství vlastním životem. Chtěl bych se tomu vyhnout.“ Obrátil se k náčelníkovi Šošonů. „Co o tom soudí můj rudý bratr?“

Tokvi-tey se díval chvíli upřeně před sebe do země, potom zvedl

hlavu a zvolna, rozmyslně pravil:

„Rudí mužové nepodnikají nikdy nic dřív, dokud nevyslechli radu starších.“

„To je také můj zvyk,“ řekl Old Shatterhand. „Avšak naši rudí bratři nechť uváží, že nemáme příliš mnoho času. Jsou Vraní Indiáni nepřáteli Šošonů?“

„Nikoliv. Jsou to nepřátelé Siouxů Ogallallů, kteří jsou i našimi nepřáteli. Avšak bojovník, který hledá ztracenou medicínu, je nepřítelem všech lidí. Je nutno se před ním chránit jako před zdivočelým zvířetem. Nechť moji bílí bratři projeví moudrost a myslí na naši bezpečnost.“

Old Shatterhand pokývl a vrhl tázavý pohled k Vinnetouovi, který tu stál až dosud mlčky. A třebaže Old Shatterhand nepronesl ani jediné slovo, uhádl Vinnetou z jeho pohledu ihned, co zamýšlí. Přimhouřil víčka a přeběhl pohledem celou družinu.

„Můj bílý bratr rozhodl dobře,“ řekl.

„Máme se tedy vrátit oklikou nazpět?“

„Vinnetou souhlasí.“

„Budeme mít výhodné postavení.“

„Vinnetou ví, co Old Shatterhand zamýšlí. Učiníme-li podle jeho rady, nebudou útočit Upsarokové, ale my. Protože udeříme za bílého dne, poznají Vraní Indiáni, že proti sobě mají přesilu.“

„Ano, tak jsem to myslil. Obklíčíme je a vzdají se nám možná dobrovolně,“ přikývl Old Shatterhand.

„Nevím přesně, co zamýšlíte, ale pochybuji,“ ozval se Jemmy.

„*Doufám*, že se vzdají,“ řekl Old Shatterhand. „Ostatně záleží při tom na nás, jak věc provedeme.“

„Za dvě hodiny budeme v soutěsce, která se hodí k plánu mého bílého bratra,“ ozval se Vinnetou. „Můj bílý bratr to místo zná a povede bojovníky.“

„Výborně!“ vykřikl Davy. „Nemarněme tedy čas a jeďme..; Ale co s těmihle rudochy?“

„Jejich skalpy patří Vinnetouovi a Old Shatterhandovi,“ řekl Černý jelen. „Oni jsou vítězi.“

„Neskalpuji,“ odmítl jediným pokynem ruky Old Shatterhand.

Také Vinnetou učinil odmítavý posunek. Odvrátil se a řekl tiše:

„Náčelník Apačů nepotřebuje skalpy těchto chlapců, aby proslavil

své jméno. Oni jsou dost nešťastni, neboť musili odejít do věčných lovišť bez léků. Vinnetou nechce usmrtit jejich duši, ponechá jim proto skalpy. Nechť odpočívají pod kameny se svými zbraněmi, protože zemřeli jako bojovníci.“

„Moji bratři chtějí pohřbít ty, kdo usilovali o jejich životy?“

Tokvi-tey ta slova údivem téměř vykřikl. Pohřbít mrtvého nepřítele jako bojovníka se ctí, a nechat mu dokonce i jeho skalp? To bylo nepochopitelné.

Old Shatterhand se podíval vděčně na Vinnetoua.

„Můj rudý bratr mi mluvil ze srdce,“ řekl. „Vložíme mrtvým bojovníkům pušky do rukou, jak to přísluší mužům, kteří zemřeli v boji. Přijdou-li pak jejich bratři do těchto míst, pochopí, že nejsme jejich nepřátelé.“

„Tokvi-tey ještě neviděl, že by některý bojovník takto uvažoval,“ řekl Černý jelen, pohlížeje udiveně z Old Shatterhanda na Vinnetoua. Dobrá, Old Shatterhand byl běloch, ale Vinnetou, jak to, že také Vinnetou se vzdává skalpů svých nepřátel?

„Nezaradoval by se Tokvi-tey, kdyby nalezl těla svých bojovníků pohřbena tak, jako my pohřbíme Upsaroky?“ zeptal se ho Old Shatterhand.

Zrak Černého jelena bloudil kdesi mezi korunami stromů. Dlouhou chvíli mlčel, až konečně odpověděl:

„Náčelníku Šošonů se to ještě nikdy nestalo.“

Šošonům bylo jednání Shatterhandovo a Vinnetouovo nepochopitelné, ale přece z úcty k oběma mužům posadili oba mrtvé s puškami v rukou vedle sebe, oba obrácené tváří k severovýchodu, k průsmyku, a navršili na ně kamennou mohylu. Když to učinili, shromáždili se kolem svého náčelníka, připraveni vydat se na cestu. Vinnetou se obrátil k Old Shatterhandovi a pozvedl ruku:

„Náčelník Apačů zde zůstane, aby pozoroval příchod Upsaroků. Mladý syn lovce medvědů nechť mu zde zůstane po boku.“

Martin Bauman se radostí až začervenal. Bylo to vyznamenání, jaké nečekal. Pokročil vpřed a hrdě se postavil vedle Vinnetoua.

Old Shatterhand přikývl, vyskočil do sedla a zamával pravicí na pozdrav.

„Nechť se má můj rudý bratr na pozoru!“ řekl varovně a potom se obrátil ke své družině: „Odjíždíme! Tokvi-teyi, dej povel svým

bojovníkům, aby jeli rychleji. Můžeme se s Upsaroky setkat velmi brzo!“

Pobídl koně a vyrazil kupředu.

Lovci i šošonští bojovníci ho mlčky a odhodlaně následovali.

13
Souboj

Jeli přesně dvě hodiny.

Kaňon, k němuž je Old Shatterhand přivedl, byla horská úžina ze všech stran sevřená skálami, divokými, holými, neschůdnými stěnami. Tři jezdci tu jen stěží mohli projet vedle sebe. Teprve uprostřed se rozvírala soutěska (ostatně nepříliš dlouhá a dobře přehledná od jednoho konce ke druhému) v jakési volné prostranství, v loučku, kde se z hlinité půdy mezi balvany a skalními výstupky vypínala skupina statných stromů.

U vjezdu do kaňonu se Old Shatterhand zastavil a v krátkosti vyložil svůj záměr:

„Až tudy pojedou Upsarokové, uzavřeme je uvnitř v kaňonu. Polovina mužů zůstane tady a bude čekat, dokud nedám povel výstřelem," vysvětloval. „Potom se vrhne do soutěsky a uzavře

Upsarokům ústupovou cestu. Druhá polovina obsadí úžinu při východu z kaňonu, takže Upsarokové budou obklíčeni na loučce přímo uprostřed úžlabiny. Nezbude jim nic než se vzdát, anebo volit beznadějný boj."

„Jen jestli do té pasti vlezou!" zapochyboval Tlustý Jemmy. „Divil bych se tomu velice…"

„Samozřejmě že si budou počínat opatrně," připustil lovec. „Ale právě proto se musí naši lidé dokonale skrýt. Tokvi-tey je udatný a moudrý, zkušený bojovník. Proto bude velet zde, při ústí kaňonu. Přijde-li později Vinnetou, budou tu dva muži, na které lze ve všem spolehnout." ,

„Tokvi-tey zná úmysl Old Shatterhandův," řekl důstojně a vážně Černý jelen. „Vyrazí na Vraní muže v pravý čas."

Old Shatterhand věděl, jak si Šošona získat. Ačkoli to nedal nijak najevo, bylo zřejmé, že se cítí polichocen a poctěn tím, že mu Old Shatterhand s tak uznalými slovy svěřuje velení. A aby ukázal, že úkol provede dobře, začal ihned se svými třiceti muži prozkoumávat okolí. Stopy tu nemohly zůstat žádné, protože půda tu byla skalnatá a nedaleký les se hodil znamenitě za dokonalý a bezpečný úkryt.

Old Shatterhand projel s ostatními muži kaňonem, až se octl na

volném prostranství, kde byla půda měkká; uvolnil tu koni uzdu a přiměl jej, aby několikrát zvysoka našlápl a zanechal tak zřetelné otisky v zemi.

„Pojedeme ještě kus cesty," objasňoval své počínání druhům, „a musíme zde nechat zřetelnou stopu. Doufám, Mr Jemmy, že víte, proč to dělám."

„Asi proto, aby se Upsarokové spíš odvážili do kaňonu. Přečtou stopy, uvidí, že vedou ze soutěsky ven, a tím se uklidní… je to tak?"

„Přesně tak," přikývl Old Shatterhand. „A my se teď vrátíme, ne ovšem po své stopě, ale velkým obloukem, lesem. A skryjeme se mezi stromy nad soutěskou tak, abychom kdykoli mohli obsadit východ z kaňonu."

Netrvalo dlouho a dívali se z bezpečného lesního úkrytu na vlastní stopy dole v údolí kaňonu. Planinka, na níž se rozložili, byla porostlá mechem a lákala k odpočinku. Všichni se cítili po neobyčejných událostech posledních hodin znaveni.

„Jak dlouho budeme asi na Upsaroky čekat?" uvažoval Jemmy.

„To se dá vypočítat přesně," mínil Old Shatterhand. „Jakmile se rozbřeskne, začnou pátrat po svých zvědech. Než poznají, co se stalo v táboře, uplynou myslím dobré dvě hodiny. Pak půjdou po stopách, objeví hroby a pravděpodobně je otevřou. Řekněme, že k tomu všemu a k poradě – pochybuji, že by ji nesvolali – budou potřebovat celkem asi tři hodiny. Od našeho tábořiště sem pojedou při vší opatrnosti určitě aspoň pět hodin. To znamená, že za osm hodin by tady mohli být."

„Čili máme ještě pět hodin času…," řekl Tlustý Jemmy.

„… a těch pět hodin bych radil využít k spánku. Minulé noci jsme si příliš neodpočinuli. Račte se tedy, *meššúrs*, uložit do mechu a zkuste si schrupnout. Já zůstanu na stráži."

„Vy?" ozval se Hobble Frank. „Proč právě vy? Vás včera *Orfeus* ovíval právě tak málo jako nás…"

„Morfeus, Morfeus se jmenuje bůh spánku," opravoval Jemmy.

„Zase mne chce opravovat," znechuceně mávl rukou Hobble Frank a udělal posunek, jako by od sebe odháněl dotěrný hmyz. „Vám jedinému se pořád něco nelíbí na tom, co říkám! Co sem taháte nějakého Morfea? Vím, co povídám! Orfeus byl pěvecký spolek a já jsem byl jeho členem. Ujišťuji vás, že kdykoli jsme se

dosyta vynazpívali, spali jsme jako dudci. Takový pěvecký spolek je nejlepší prostředek proti nespavosti, a proto říkám docela správně Orfeus!“

„Pro mne za mne!“ zívl dlouze Jemmy. „Orfeus nebo Morfeus, hlavně že si trochu zdřímnu. Přijde mi to docela vhod.“

„A já tě budu následovat,“ ozval se Dlouhý Davy a bez dlouhých okolků rozložil své kolohnátské tělo do mechu.

Také ostatní se připravovali k odpočinku.

Přikryli se houněmi anebo kusem kůže, a jak to bývá u všech, kdo jsou nuceni přespávat ve volné přírodě, jakmile se položili na zem, hluboce usnuli.

Dlouhý Davy, Tlustý Jemmy, malý Hobble Frank i šošonští bojovníci tu leželi a pokojně, pravidelně oddychovali, jako kdyby odpočívali v rajsky klidné zahradě, jako kdyby se neměli za několik hodin střetnout s nepřítelem – kdož to mohl vědět – v boji na život a na smrt.

A zatím Old Shatterhand prošel tábořištěm, přesvědčil se, že všichni koně jsou zde a že odpočívají, prohlédl si znovu okolí soutěsky, nezůstal-li někde náhodný otisk, který by je mohl Upsarokům prozradit. Spokojeně se usmál, když u vchodu do kaňonu nenašel ani známky po Tokvi-teyových bojovnících; Šošon provedl svůj úkol velmi dobře.

Vrátil se pomalu k vchodu do soutěsky, usedl tam na kámen, sepjal ruce mezi koleny a se svěšenou hlavou, snad pohřížen do myšlenek na zítřek, snad zalétávaje do vzpomínek na minulá dobrodružství nebo na domov, seděl tak dlouho bez pohnutí sám a sám…

Teprve blížící se dusot koňských kopyt ho vytrhl z jeho tichého přemítání. Vyskočil, několik okamžiků pozorně naslouchal a potom se skryl v křoví. Zanedlouho se objevil kůň i jezdec. Byl to mladý Martin Bauman.

Old Shatterhand vystoupil z křoví.

„Přijeli jste s Vinnetouem?“

„Ano!“ Martin nebyl nijak překvapen, že se setkává s Old Shatterhandem. „Zůstal u Tokvi-teye a mám se k němu vrátit.“

„Výborně. Vinnetou je vám zřejmě nakloněn, Martine. Mohu-li vám radit, příteli, važte si toho a hleďte toho využít. Tady na Západě

vám nikdo druhý nemůže prospět tak jako náčelník Apačů.“

„Nikdo druhý – a co vy?“ řekl Martin a hrdě se usmíval, potěšen tím, že si získal náklonnost obou mužů. „Old Shatterhand je přece…“

„Nechte Old Shatterhanda Old Shatterhandem,“ přerušil ho lovec. „Kolik jste viděli Upsaroků?“

„Šestnáct. Ale měli navíc dva volné koně.“

„Správně. Ti patřili mrtvým zvědům.“

„Dva Upsarokové jeli vpředu a sledovali naši stopu. Byli jsme s Vinnetouem ukryti mezi stromy a viděli jsme je docela blízko,“ pokračoval syn lovce medvědů. „Všimli jsme si také obrovského Indiána, který jel v hlavním oddíle. Myslím, že to byl jejich náčelník.“

„Jaké měli zbraně?“

„Každý měl pušku.“

„Tak,“ pokývl spokojeně Old Shatterhand. „Martine, vyřídíte Vinnetouovi mé poselství. V kaňonu mají vedle sebe místo vždy nanejvýš tři jezdci. Ať tedy nepočítá s jízdním útokem. Jakmile Vraní Indiáni vjedou do kaňonu, ať naši lidé za nimi postupují – ale pěšky.“

„Nebude to pro Upsaroky výhodné? Vždyť nás pak mohou rozdupat koni!“ strachoval se Martin.

„Jestli jim to ovšem dovolíme,“ usmál se Old Shatterhand. „Upsarokové mohou koňmo postupovat nanejvýš po třech. Vy však se proti nim postavíte po pěti. Prvních pět usedne na zem, druhá pětice bude v pokleku, třetí bude stát, ale trochu předkloněna, a konečně posledních pět se postaví v poslední řadě zpříma za ně. Uvědomujete si, co to znamená? Dvacet mužů najednou může klidně mířit a střílet a nebudou si při tom překážet! Ostatní zůstanou vzadu jako záloha… Povězte to náčelníkovi Apačů a vyřiďte mu také, že budu s Upsaroky vyjednávat– chtěl bych se vyhnout krveprolití. Neřekl Vinnetou, kdy asi předpokládá, že se tu Upsarokové objeví?“

„Podle jeho názoru se zdrží asi hodinu u hrobu zvědů, takže za tři hodiny je můžeme očekávat.“

„Znamenitě,“ pochvaloval si Old Shatterhand. „Vinnetoův propočet odpovídá přesně mému. Přesto bude lépe, když se připravíme už teď. A vy, Martine, vyřiďte přesně můj vzkaz

Vinnetouovi.“

Martin obrátil koně a odklusal. Old Shatterhand se rychle vrátil ke své skupině, probudil odpočívající muže a stručně je seznámil s tím, co se právě dověděl od Martina. Vyložil znovu svůj plán a určil střelce do prvé řady: Jemmyho, Davyho, Vohkadeha, Hobble Franka a jednoho ze Šošonů. Sám se chtěl postavit v rozhodném okamžiku před ně jako vyjednávač; uřízl si proto dlouhou zelenou větev, která i zde, mezi indiánskými kmeny, platí odedávna za znamení parlamentářů.

Čekali dlouho.

Každá minuta se nekonečně vlekla, každá čtvrthodina jim připadala jako věčnost.

Zdálo se jim, že tu stojí už nepředstavitelně dlouho, když se ozval – bylo to za necelou hodinu – dusot koňských kopyt.

„Teď pozor! Jsou tady!“ zahučel Davy v úkrytu a mimoděk pevněji uchopil svou pušku.

„Ale zdá se mi podle zvuku kopyt, že vyslali napřed jenom jednoho zvěda,“ zašeptal Jemmy.

„To by bylo pro nás jen příznivé,“ mínil Old Shatterhand. „Kdyby byli dva, jeden by se vrátil se zprávou a druhý by zůstal tady. V tom případě bychom musili… pst!“

Old Shatterhand ukázal před sebe. V ústí kaňonu se objevil jezdec. Rozhlížel se opatrně na všechny strany, ale nenalezl nic, co by svědčilo o přítomnosti nepřátel. Pobídl tedy koně a jel dál po stopě, která se před ním táhla zřetelně a výrazně v měkké hlíně lučiny. Prohlédl si ji v tomto místě pečlivě a potom, stále se obezřetně rozhlížeje na všechny strany, ji sledoval dál, až zmizel Shatterhandově skupině z očí.

„U všech hromů!“ zaklel polohlasně Tlustý Jemmy. „Doufám, že nepojede za stopou až tam, kde jsme odbočili do lesa. To by se vrátil zrovna k nám a…“

„… a dál by se už nedostal,“ doplnil Jemmyho Old Shatterhand. „Musili bychom se ho zbavit.“

„Jak byste to chtěl udělat? Taková věc způsobí přece… ehm, hluk.“

„Nemyslím na střílení,“ Old Shatterhand zavrtěl hlavou. „Myslím na laso. Ale pozor – už se vrací…“

Zvěd Upsaroků, přimknut ke zvířeti, jako by s ním byl srostlý, hnal se kaňonem nazpět.

Sotva zmizel, Old Shatterhand sestoupil sám až téměř na dno kaňonu a našel si výhodné místo, odkud mohl nepozorován vidět vše, co se děje u vchodu do soutěsky. Netrvalo dlouho a objevila se tam skupina jezdců. Zřejmě důvěřovali zprávě svého zvěda, protože okolí věnovali jen několik letmých pohledů a postupovali rychle dál do nitra kaňonu. Když byli právě uprostřed na loučce, Old Shatterhand pozvedl ruku s revolverem a vystřelil dvakrát do vzduchu. Rána se odrazila od srázných stěn kaňonu, zahřměla několikrát ozvěnou, a to byl pokyn pro Vinnetoua a Tokvi-teye. Vyrazili s Šošony z úkrytu a hrnuli se k vchodu do kaňonu.

Upsarokové překvapením strnuli. Zastavili koně a zděšeně zírali před sebe, kde ve čtyřech řadách stály ozbrojené pětice s namířenými ručnicemi. Hromotlucký muž v čele Upsaroků, ten, o němž hovořil mladý Martin Bauman, opravdový obr, pomalovaný černou, rudou a žlutou barvou, v mžiku rozpoznal nebezpečí, které hrozí jeho lidem v kaňonu. Trhl koněm a zavelel hlasem, znějícím v úžině kaňonu jako zaburácení hromu:

„Zpátky! Zpátky!“

Ale když se on a jeho lidé otočili, spatřili pojednou před sebou třicet Vinnetouových a Tokvi-teyových bojovníků, připravených ve čtyřech pětistupech ke střelbě.

„*Wakon-šiča!* Špatná medicína!“ vykřikl obří muž. „Obraťte! Obraťte! Obraťte! Stojí tam muž a drží v ruce znamení vyjednávače. Nechť se naše uši otevřou, abychom věděli, co chce mluvit.“

Blížil se pomalu na koni k Old Shatterhandovi, který stál nehnutě, nevycházeje Upsarokům ani krok vstříc.

Oith-e-keh-fa-wakon

Upsarokové následovali svého obrovitého náčelníka a Vinnetou, postřehnuv příznivou situaci, postoupil se svým oddílem za nimi, takže teď byli obklíčeni oběma skupinami docela zblízka.

Upsaroka seděl na koni hrdě vzpřímen a vypadal jako bůh války. Jeho široké kožené kalhoty byly ve švech vyzdobeny četnými pletenci z vlasů zabitých nepřátel. Silná kožená chránítka sahala od sedla až k třmenům a byla po indiánském způsobu bohatě zdobena. Přes lovecký kabát z jelení kůže měl pás a za ním – kromě

obvyklých loveckých potřeb – trčel nůž a obrovský tomahavk, kterým mohl vládnout věru jen muž tak obrovité postavy. Na hlavě mu seděla lebka kuguára, stříbrného amerického lva, a dolů přes ramena splývala vydělaná kůže tohoto nebezpečného dravce.

Přeměřil si Old Shatterhanda nebojácným, podmračeným pohledem a pravil:

„Co zde hledá bílý muž? Proč se staví do cesty mně a mým bojovníkům?“

Old Shatterhand snesl příkrý Upsarokův pohled s úsměvem.

„Mohu se otázat, co zde hledá *rudý* muž? A proč pronásleduje mne a mé bojovníky?“

„Zabili jste naše dva bratry,“ odpověděl Upsaroka.

„Přišli k nám jako nepřátelé. Musili jsme je zneškodnit. Vy k nám také přicházíte jako nepřátelé.“

„Jak to můžeš vědět?“

V otázce Upsarokově se mihl přizvuk pohrdavého posměšku. „Vím, že jste pozbyli svých medicínových váčků.“ Obr svraštil obočí. „Kdo ti to řekl?“ vyštěkl. „Oba bojovníci, které usmrtily naše koule, neměli u sebe medicínu.“

„Hádal jsi dobře,“ zamračil se Upsaroka. „Nejsem tím, kým jsem byl. Ztratil jsem medicínu a své jméno. Teď se jmenuji *Oith-e-keh-fa-wakon*, Statečný muž, který hledá své léky. Ustupte nám z cesty, sice to všichni zaplatíte smrtí.“

Old Shatterhand zavrtěl lehce, ale rozhodně hlavou.

„Vy se vzdejte! Nesložíte-li zbraně, budete pobiti,“ řekl důrazně.

„Tvá ústa hovoří pyšně. Ale jak budou hovořit tvé skutky?“

„To uvidíš. Pohleď však nejdříve před sebe a za sebe. Stačí, abych pokynul, a pětkrát deset kulí zničí tebe a vezme život všem tvým bojovníkům.“

„To není udatné, ale zbabělé. Mnoho kojotů přinese smrt i buvolu. Čím by však byli tví psi, kdybys nás zde neuzavřel jako v díře? Sám bych jich pobil polovinu.“

Obrovitý Upsaroka vytasil z pásu tomahavk a hrozivě jím zamával nad hlavou. Ale Old Shatterhand se klidně usmál a odpověděl:

„A já sám jediný bych poslal všechny tvé muže do věčných lovišť.“

„Jmenuješ se snad *Ithanka*, Velká huba?“

„Nebojuji svým jménem, ale rukou.“ V Indiánových očích to zajiskřilo. „Chceš to dokázat?“ zeptal se.

„Nebojím se tě. Směji se tvým prázdným slovům. Neodvážil by ses se mnou zápasit.“

„Pak počkej malou chvíli, než promluvím se svými bojovníky. Poznáš, zda Oith-e-keh-fa-wakon umí jen mluvit, nebo také jednat.“

Obrátil se ke svým lidem. S těmi, co mu stáli nejblíž, chvíli tlumeně rozmlouval. Potom se vrátil k Old Shatterhandovi a otázal se:

„Víš, co je *muh-mohwa?*“

„Vím to,“ přisvědčil Old Shatterhand.

„Dobře. Slyš, co ti řeknu. Potřebujeme skalpy za své ztracené medicíny. Nechť tedy zápasí čtyři muži *muh-mohwa;* ty se mnou a některý z tvých rudých bojovníků s jiným Upsarokou. Zvítězíme-li my, usmrtíme vás všechny a vezmeme si vaše skalpy. Zvítězíte-li vy, pak naše životy i naše skalpy budou náležet vám. Chceš se toho odvážit?“

Vykřikl svou otázku posměšně. Ale Old Shatterhand odpověděl okamžitě:

„Souhlasím a svoluji. Podej mi ruku, abys dotvrdil, že tvé slovo platí.“

Upsaroka vytřeštil na Old Shatterhanda oči. Nečekal, že jeho výzva bude přijata, a dokonce tak rychle přijata. Vždyť *muh--mohwa* – což znamená v jazyku Utahů *ruka na stromě* – je zápas na život a na smrt, při němž dva muži jsou přivázáni jednou rukou ke kmeni stromu a druhou, volnou rukou spolu zápasí umluvenou zbraní, nejčastěji tomahavkem nebo nožem. Proč přistupoval běloch na jeho návrh, když přece *on* byl i se svými muži uzavřen v kaňonu? I kdyby se Oith-e-keh-fa-wakon nevzdal, přece by byl se svými muži ztracen; byli přece obklíčeni a bez naděje na únik… Upsaroka byl přesvědčen, že soubojem *muh-mohwa* by získal skalpy všech nepřátel, v jejichž rukou se octl. Byl si jist, že bělocha porazí, a nepochyboval, že i druhý jeho bojovník zvítězí nad svým soupeřem. Tím nepochopitelnější mu bylo, že běloch souhlasil s tím, co navrhl.

„Chceš se toho odvážit?“ řekl nedůvěřivě. „Veliký duch ti patrně zmátl rozum. Víš, že oba vítězové budou spolu ještě znovu bojovat, jestliže v prvním boji zvítězí vždy bojovník jedné strany? A víš, že

se tento zápas musí vést až do úplného konce?“

Nyní si Old Shatterhand uvědomil, jak si to vlastně Oith-e-keh-fa-wakon představuje. I kdyby druhý bojovník byl poražen, chtěl si obrovitý Upsaroka ponechat pro sebe rozhodující zápas, v kterém by – o tom byl bezpochyby přesvědčen – zvítězil. Nicméně Old Shatterhand odpověděl stejně rychle jako poprvé:

„I s tím souhlasím.“

Oith-e-keh-fa-wakon nedovedl skrýt v tváři úžas, který se ho zmocnil. Napřáhl však rychle pravici a řekl:

„*Uff!* Pak mi tedy podej ruku. Ty slibuješ mně a já slibuji tobě, že všichni naši bojovníci souhlasí s ujednanými podmínkami. Nikdo z mužů poražené strany se nebude bránit vítězům.“

„Slibuji to,“ řekl Old Shatterhand. „A navrhuji, abychom potvrdili slib a úmluvu slavnostně tím, že vykouříme dýmku přísahy.“

Při těchto slovech ukázal na malou dýmku míru, ozdobenou kolibřími nožkami, kterou měl pověšenou kolem krku.

„Ano, vykouříme dýmku,“ řekl Upsaroka a jeho tváří se mihl posměšný úšklebek, „nebude to však dýmka míru, nýbrž dýmka úmluvy, neboť zvítězíme a ozdobíme pak vašimi skalpy své medicínové váčky. Vaše těla však roztrhají a pohltí supové.“

„Uvidíme, jsou-li tvé pěsti tak silné jako tvá slova,“ řekl Old Shatterhand klidně.

„Oith-e-keh-fa-wakon nebyl ještě nikdy přemožen!“ napřímil se hrdě Upsaroka.

„Ale dal si ukrást léky,“ pokrčil rameny Old Shatterhand. „Nebudou-li tvé oči bystřejší než tehdy na břehu potoka, pak zůstane skalp na mé hlavě.“

To bylo ostré. Připomenout Indiánu, že pozbyl medicínových váčků, rovná se těžké urážce. Upsaroka také ihned sáhl po noži, ale Old Shatterhand odmítavě mávl rukou:

„Ponech svůj nůž tam, kde je. Brzy budeš mít příležitost dokázat, jak jsi statečný. Nyní nechť moji bratři,“ obrátil se k přátelům, „přivedou své koně. Odjedeme vyhledat místo, které se hodí pro zápas *muh-mohwa*. Upsarokové pojedou v našem středu jako zajatci.“

Samozřejmě že se všichni chránili, aby prozradili, s kým budou vlastně Upsarokové zápasit. Ze byli Vraní muži, a nejvíce sám Oith-

e-keh-fa-wakon, přesvědčeni o svém vítězství, bylo jen dobré. Zaručovalo to, že jim ani nenapadne, aby zatím jakkoli jednali proti úmluvě.

Když se hnuli, přidružil se Tlustý Jemmy nenápadně k Old Shatterhandovi.

„*Sir*, nehněvejte se, jestli vám řeknu od srdce, co si myslím," huboval polohlasem. „Co vás to, u všech rohatých, napadlo, takhle přešlechetně jednat s těmi rudými chlapíky. Taková lehkomyslnost podle mého skromného úsudku nebyla vůbec na místě."

„Proč myslíte?" řekl Old Shatterhand. „Domníváte se snad, že indiáni neumějí dodržet pravidla hry? Znám mnohého, který by mohl být vzorem těm nejbělejším bělochům, pokud jde o čestnost."

„Možná, možná … Připouštím … Však výjimky jsou vždycky a všude," uznával Jemmy. „Ale právě těmhle Vraním Indiánům bych zrovna dvakrát nedůvěřoval. Chtějí mít své medicíny a nebudou brát ohled na nic. *Sir* – vždyť jsme je měli v hrsti! Nemohli tam ani sem! Stačilo slovo a mohli jsme zhasnout jejich živůtky, jako když sfoukne zápalku. Místo toho budete teď bojovat *muh-mohwa* – a kdo ručí za to, že vás ten rudý goliáš nepropíchne?"

„Ale Jemmy," odpověděl Old Shatterhand konejšivě, „co se s vámi děje? Jindy přece nebýváte tak krvežíznivý! Kdybychom je takhle bezbranné a obklíčené zničili, musili bychom se hanbit sami před sebou! Jsme přece lidé!"

„Jsme lidé, samozřejmě! A já, *master*, se také nepovažuji! za hrdlořeza nebo kanibala…, ale kdo říkal, že bychom je musili hned pobít? Stačilo donutit je, aby se vzdali, a pak teprve velkomyslně a lidsky …"

„Nevzdali by se nikdy!" přerušil ho Old Shatterhand. „Hledají medicíny, na to nezapomínejte, Jemmy. Nevyhnuli bychom se krvavé řeži. Proto jsem přijal návrh toho chlapíka, kterého ostatně znám…"

„Co? Vy znáte toho goliáše?" podivil se opravdově Jemmy.

„Nevzpomínáte si, jak jsem u Želví řeky vypravoval, že jsem se v těch místech setkal s bojovníkem Upsaroků *Sunka-sačou?* Ten mi mnoho řekl o svém kmeni, a zejména o svém bratru, který se jmenuje *Kanteh-pehta*, to jest Ohnivé srdce."

„To jest, nemýlím-li se, známý medicinman Vraních Indiánů?"

„Ano. Šunka-saoou mi vylíčil svého bratra dokonale. Popsal ho jako skutečného obra a upozornil mne, že v bojích se Siouxy Ogallally utržil ránu tomahavkem tak prudkou, že mu odsekla ucho a zasáhla ho ještě navíc hluboko do ramene. A podívejte se na našeho Upsaroku! Chybí mu levý boltec a na jeho rameni vidíte na první pohled, že do něho byl kdysi raněn.“

„U všech všudy, tomu tedy říkám náhoda!“ vykřikl Jemmy. „Ale i tak – mám o vás obavu, *sir!* Ten Kanteh-pehta prý ještě nikdy nebyl poražen… Podívejte se na něho, jakou musí mít sílu! Já vím, vypravuje se o vás, že jste v boji šikovný a pohotový. Ale když jste uvázán u stromu, co vám pomůže všechna vaše obratnost! Říkám vám to upřímně!“

„Nu dobrá,“ pousmál se Old Shatterhand, „máte-li o mne opravdu takový strach, pak mne můžete lehce zachránit.“

„A jakpak?“

„Prostě budete bojovat místo mne…“

„*Heigh-ho!*“ zvolal Jemmy. „S tím nepočítejte! Co vás nemá, já nemám takovéhle zápasy rád… a konečně, tohle jste si nadrobil sám, tak si to taky sám snězte! Přeju vám k tomu dobré chutnání.“

Jemmy se raději o několik koňských délek opozdil, jen aby snad Old Shatterhand svůj návrh neopakoval. Vinnetou viděl, že Old Shatterhand jede nyní sám, a nenápadně se k němu přitočil.

„Můj bílý bratr poznal Kanteh-pehtu, medicinmana Upsaroků,“ řekl.

„Vinnetouovy oči jsou bystré jako oči orla,“ odpověděl lovec.

„Rudý muž z Vraního kmene má jen jedno ucho. Vinnetoua nezmate jméno, které si dal. Usmrtí můj bílý bratr v boji velkou Vránu?“

„Upsarokové jsou nepřáteli Siouxů Ogallallů,“ pravil Old Shatterhand. „Ušetříme-li jejich životy, stanou se pravděpodobně našimi spojenci.“

„Pak nechť také druhý bojovník zůstane naživu. Nikdo nesmí říci Vinnetouovi, že jeho bílý bratr je velkomyslnější než náčelník Apačů.“

Bylo to podivuhodné, jak si tito dva muži rozuměli. Stačil pohled, pohyb rukou nebo dvě tři slova, a jeden o druhém věděli přesně, co si myslí, co zamýšlí udělat. I teď, třebaže spolu vyměnili jen několik

vět, si porozuměli tak, jako by se spolu už dávno a zevrubně o všem dohodli.

Asi po míli cesty přijeli k malé místní prérii, obklopené ze všech stran horami. V nízké trávě a mezi řídkými křovinami stál jediný strom; byla to vysoká lípa, kterou sonorští Indiáni pro její velké, bílou srstí porostlé listy nazývají *muhmanga-tusagha,* to jest bělolistý strom.

„*Mawa,* tam!“ ukázal Vraní Indián na lípu.

Rozjeli se k ní tryskem, všichni plni napětí z nadcházejícího zápasu. Ale kupodivu ti, jichž se to především týkalo, byli zcela klidní.

Pustili koně na pastvu a pak se seskupili do kruhu a usadili se na zem. Náhodný příchozí, který by sem v této chvíli zavítal, by se byl patrně domníval, že tu sedí proti sobě nejlepší přátelé. Vždyť na pokyn Old Shatterhanda byly Upsarokům ponechány velkomyslně dokonce zbraně.

První promluvil Old Shatterhand. Sňal s krku svou dýmku, obřadně ji nacpal, potom vstoupil do středu kruhu, a rozhlížeje se po všech shromážděných, pravil slavnostně:

„Za bojovníka nemluví slova, ale jeho činy. Moji bratři vědí, proč jsme se zastavili na tomto místě. Neusmrtili jsme bojovníky Upsaroků, ačkoli jejich život byl v našich rukou. Ušetřili jsme je, abychom dokázali, že se nebojíme ani zápasu muže proti muži. Přijali jsme výzvu k zápasu *muh-mohwa.* Bojovníci Upsaroků sedí mezi námi se zbraněmi v rukou, třebaže jsou našimi zajatci. Čekáme proto, že se k nám zachovají bezelstně jako my k nim. Slíbí nám to, vykouří-li s námi dýmku přísahy. Domluvil jsem. Nyní ať hovoří oni.“

Když domluvil, povstal Oith-e-keh-fa-wakon, také se rozhlédl po shromážděných a stejně slavnostním hlasem odpověděl:

„Bílý muž hovořil naším jazykem. Nepotřebujeme používat lstí, protože v zápase zvítězíme. Ale bílý muž nehovořil o podmínkách zápasu. Řeknu je. Bojovníci budou uvázáni za jednu ruku ke stromu tak, aby si stáli tváří v tvář. Do druhé ruky dostanou nůž a touto zbraní budou proti sobě bojovat. Mohou užít jen této volné ruky. Kdo však již neudrží v ruce nůž, může se bránit pěstí.

Kdo klesne celým tělem k zemi, je poražen, ať je živ nebo mrtev.

Ten, kdo poklesne na kolena, smí však povstat a opět bojovat. Bojovat budou čtyři muži, vždy dva proti sobě. Já s bledou tváří, která hovořila přede mnou, a některý z našich bojovníků s některým z rudých mužů, kteří přišli s bílými lovci. Zvítězí-li bojovníci různých stran, budou spolu zápasit dál. Vítězům patří majetek přemožených a jejich skalpy a život. Nikdo z poražených se nesmí vzpírat vítězi. Bojovníci Upsaroků potvrdí tyto podmínky kouřem z dýmky přísahy. Aby byl zápas poctivý a nikdo neměl výhodu lepšího šatu, nechť čtyři zápasníci obnaží svou hruď. *Howgh!* Domluvil jsem.“

„Jsme srozuměni s podmínkami Upsaroků,“ odpověděl Old Shatterhand. „Ale aby přemožení neměli zbraně, kterými by se mohli vzpírat a bránit vítězům, nechť je složí všichni bojovníci na jednom místě, které bude střežit jeden Šošon a jeden Upsaroka. Nyní zapaluji tuto dýmku míru, která však je dnes dýmkou přísahy. S jejím kouřem nechť vzlétnou do věčných lovišť duše přemožených, aby sloužily vítězům.“

„*Howgh, howgh,*“ ozvalo se spokojeně z úst Indiánů.

Old Shatterhand vytáhl svůj *punks* a zapálil dýmku. Vyfoukl kouř k nebi, k zemi a do všech čtyř světových stran a potom ji podal obrovitému Upsarokovi. Také on šestkrát nabral a šestkrát vyfoukl dým přísahy a slavnostně prohlásil, že úmluva je potvrzena. Pak i ostatní brali dýmku, vdechovali a vyfukovali kouř, až nakonec se vrátila k Old Shatterhandovi. Lovec ji zatkl troubelem do země. V tom okamžiku všichni odložili zbraně. Pak povstal Oith-e-keh-fa-wakon, obnažil svou hruď, odhodil kabát z jelení kůže, a obraceje se ke svým bojovníkům, vykřikl:

„Nechť počne boj! Než se slunce posune o ostří nože směrem na západ, ozdobím svůj pás skalpem bílého psa!“

Upsaroka stál vzpřímen, jeho oči plály záštím, všechny svaly jeho medvědího těla byly napnuty v očekávání nastávajícího boje; vypadal teď ještě obrovitější, hrozivější. Tlustý Jemmy cítil, jak mu prudce buší srdce v těle. A přece právě v tomto okamžiku se ozval mladý, statečný hlas Martina Baumana. Syn lovce medvědů skočil do kruhu, postavil se před rudého obra a hněvivým hlasem zvolal:

„Bílé tváři děkuješ za svůj život i za život svých bojovníků, a za to ji nazýváš psem? Nejsi hoden, aby s tebou zápasil zkušený bojovník!

Pohleď, stojí zde před tebou mladý bílý pes. Nebál se vycenit na tebe zuby, ačkoli jsi nejsilnější ze svého kmene. Než se posune slunce o ostří nože na západ, roztrhá bílý pes kůži velkohubé, krákorající Vrány.“

Martinovy oči žhly hněvem, jeho líce se zapálily odhodláním. Mžikem shodil loveckou halenu a mrštil jí daleko od sebe.

„*Uff! Uff!*“ ozvalo se uznale v kruhu užaslých rudochů.

Byl nejmladší ze všech, napůl chlapec, a tím větší úctu vzbudila jeho statečná slova. I obrovský Upsaroka to mimoděk pocítil.

„*Deh-mehtsih*, má odvahu,“ uklouzlo mu ze rtů.

„Jste statečný hoch, Martine,“ položil Old Shatterhand mladíkovi ruku na rameno. „Nezapomenu vám, že jste se choval jako muž. Ale jak víte, k boji jsem byl vyzván *já*. Nesmíte mi bránit, abych dokázal, že bílý pes nemá strach před sebevětší Vránou.“

„Není hoden toho, aby s ním bojoval muž,“ vykřikl vzrušený Martin. „Nebojím se ho!“

„O tom jste mne už přesvědčil,“ řekl laskavě Old Shatterhand. „A nejen mne. Ale uvažte, že by mne všichni považovali za zbabělce, kdybych nechal místo sebe zápasit vás. Jděte, příteli.; Nechte nás…“

„Vás poslechnu,“ řekl Martin. „Nejsem však zvyklý, aby mi někdo říkal, že jsem bílý pes.“

Sebral se země odhozenou halenu a vrátil se na své místo v kruhu.

Oith-e-keh-fa-wakon pokynul k místu, kde seděli Upsarokové, a z jejich řady vystoupil silný, urostlý muž, jenž se okamžitě obnažil do půl těla. Rozhlédl se kolem sebe a zvolal:

„Zde stojí *Makin-oh-punkreh*, Stonásobný hrom! Zhotovil si štít z kůží zabitých nepřátel. Čtyřicet skalpů získal, a nikdy nebyl přemožen. Kdo se odváží přiblížit se k jeho noži?“

„Já, Vohkadeh, umlčím Stonásobného hroma,“ vykřikl mladý Indián a skočil do kruhu. „Nemám ještě svůj skalp, ale zabil jsem bílého buvola a dnes ozdobím svůj opasek první kořistí. Kdo se bojí hromu, který se ozývá vždycky až tehdy, když už nebezpečí pominulo?“

„*Uff! Uff!*“ volali rudoši, ohromeni smělostí druhého mladíka.

„Vrať se,“ ušklíbl se opovržlivě Stonásobný hrom, „nebojuji s nedospělými chlapci. Dech mých úst by tě srazil do trávy. Ulehni a sni o své matce, která by tě měla ještě krmit *kammasem*“.

To byla těžká urážka. Vždyť ani psi nežerou nechutné placky, které připravují nejopovrhovanější z rudokožců, Hrobní Indiáni, ze zvláštních polozpráchnivělých cibulovitých kořenů. Ale než mohl pohaněný Vohkadeh odpovědět, povstal Vinnetou, pokynul mladému Indiánu, aby se vrátil na své místo, a rozvážným, vyrovnaným hlasem pravil:

„Upsarokové slyšeli naše rozhodnutí. Kdo se přihlásil k boji? Dva chlapci, o nichž jsme všichni přesvědčeni, že by rozdrtili stiskem ruky obě Vrány. Avšak Vrány se domnívají, že jsou skutečnými bojovníky. Nuže – nechť tedy bojují s muži! Stonásobný hrom zaburácel naposledy.“

„Kdo jsi, že tak mluvíš?“ vykřikl Makin-oh-punkreh podrážděně. „Máš vůbec jméno? Na tvém pásu nevisí ani jediný vlas z nepřátelské hlavy. Naučil ses pískat na *džotunku,* flétnu, proč ji tedy nevezmeš a nehraješ na ni? Nůž se nehodí do tvé ruky! Bojím se, aby ses jím sám neporanil!“

„Své jméno sdělím tvé duši, až se bude stěhovat do věčných lovišť,“ odpověděl klidně Vinnetou. „Bude však přemožena leknutím a neodváží se tam vkročit, ale skryje se v horských jeskyních a hrůzou a strachem bude výt jako sténající vichřice.“

„Pse!“ zaskřípěl zuby Upsaroka. „Ty se odvažuješ tupit duši udatného bojovníka? Za to budeš pykat! Pojď, budeme ihned zápasit. Tvůj skalp si však nepřipnu k pasu, nýbrž jej hodím napospas krysám, a tvé jméno, které jsi přede mnou zamlčel, už nikdo nevysloví.“

„Ano, pojďme zápasit,“ přisvědčil krátce Vinnetou.

Oči všech jako by se přisály v tomto okamžiku k oběma bojovníkům. Upsaroka nebyl větší, ale byl mnohem statnější a svalnatější než štíhlý Vinnetou. Vraní Indiáni to pozorovali se zadostiučiněním. Teď, když se i Vinnetou obnažil do půl těla, nepochybovali ani na okamžik, že Stonásobný hrom zvítězí.

Jemmy držel již připraveny řemeny, kterými měli být oba bojovníci připoutáni ke kmenu. Podal je nejbližšímu sousedu a řemeny putovaly z ruky do ruky a každý z přítomných je důkladně prohlížel. Když je Jemmy dostal nazpět, přistoupil k Vinnetouovi a polohlasem mu řekl:

„Tak tedy vy začínáte, vážený *sir!* Nechť to je dobré znamení, že

vás ke stromu připoutává ruka přítele!“

Předcházelo losování pomocí dvou nestejně dlouhých stébel, které určilo, že Vinnetou bude připoután za pravou ruku, Upsaroka za levou. Apač to přijal klidně až lhostejně, zatímco Stonásobný hrom nemohl potlačit radost. Podíval se po svých druzích, kteří potěšené mumlali: „*Uh-ah, uh-ah* – velmi dobře.“

Jemmy připevnil soupeřům řemeny do zápěstí a druhé konce obvázal volně kolem stromu tak, aby se protivníci mohli podle vůle pohybovat. Při zápase *muh-mohwa* se často stává, že oba bojovníci se honí třeba čtvrt hodiny kolem stromu, než vůbec dojde k první ráně. Ale jakmile se jednou objeví krev, pak se zpravidla na sebe oba vrhnou tak zuřivě, že boj je rozhodnut v několika vteřinách.

Hobble Frank, netrpělivě posedávající vedle Jemmyho, si neklidně prohlížel Vinnetoua, který teď stál tak, že mezi ním a Upsarokou byl kmen stromu.

„Poslouchejte, Pfefferkorne,“ naklonil se k Jemmymu, „ne že bych byl bázlivec, ale trochu mi běhá mráz po zádech. Když si pomyslím, že nejde jen o Vinnetoua, ale také o naše životy… ne že bych je nějak přeceňoval…, ale cítím pod účesem, jako by mi někdo stahoval kůži s hlavy. Děkuji zdvořile za tu úmluvu, že se necháme podřezat, když to naši šampióni prohrají.“

„Upřímně řečeno, také mi není zrovna dvakrát do smíchu,“ řekl Jemmy, „ale říkám si, že na Vinnetoua a Old Shatterhanda se člověk může spolehnout.“

„Kdybych soudil podle jejich klidu, tak jistě,“ odpověděl Hobble Frank. „Podívejte se na Apače. Tváří se, jako by měl v ruce eso a sedm trumfů.“

Umlkl. Stonásobný hrom pozvedl pravici s nožem a zařval:

„*Sihšeh* – pojď sem! Nebo tě mám honit kolem stromu, až padneš strachem a únavou, aniž se tě dotkl můj nůž?“

Vinnetou neodpovídal. Stonásobný hrom se zuřivě zachechtal a obrátil se k Upsarokům:

„Strachem nemůže pozvednout ani svůj jazyk!“

Tu se Vinnetou obrátil k Old Shatterhandovi a apačsky, aby tomu jeho soupeř nerozuměl, pravil:

„*Si-din Ida sesteh!* Poraním mu ruku.“

Old Shatterhand přikývl.

„Náš rudý bratr uzavřel své srdce myšlenkám na smrt," řekl, obraceje se k Upsarokům. „Přemůže svého protivníka, ale neprolije jeho krev."

Stonásobný hrom vyštěkl:

„Váš bratr se strachem zbláznil. Nechť tedy jeho bídný život skončí!"

Postoupil o krok kupředu, a třímaje pevně nůž v ruce, upřel svůj dravci pohled na Vinnetoua. Apač si ho naoko vůbec nevšímal. Díval se neúčastně kamsi do dálky a jeho nehybná, klidná tvář byla zcela lhostejná. Tak se to zdálo všem – jen Old Shatterhand viděl, že každý sval a každá čiva jeho přítele jsou ve střehu a očekávají ukvapený protivníkův útok.

A Stonásobný hrom se dal k němu zlákat. Vyrazil najednou prudce proti Vinnetouovi a rozmáchl se k smrtelné ráně. Ale v té chvíli se stalo to, co nečekal: Apač se vrhl také vpřed a bleskurychlou ranou ho zasáhl v podpaží. Nevytekla téměř kapka krve, ale bolest byla taková, že Stonásobný hrom upustil nůž. Apač jej odhodil vzápětí rovněž a pak už následovalo jen pronikavé zaječení Vraního muže. Vinnetou mu vymkl ruku. Potom ho ještě zasáhl prudkým úderem pěsti do žaludku a rudoch klesl bezvládně k zemi.

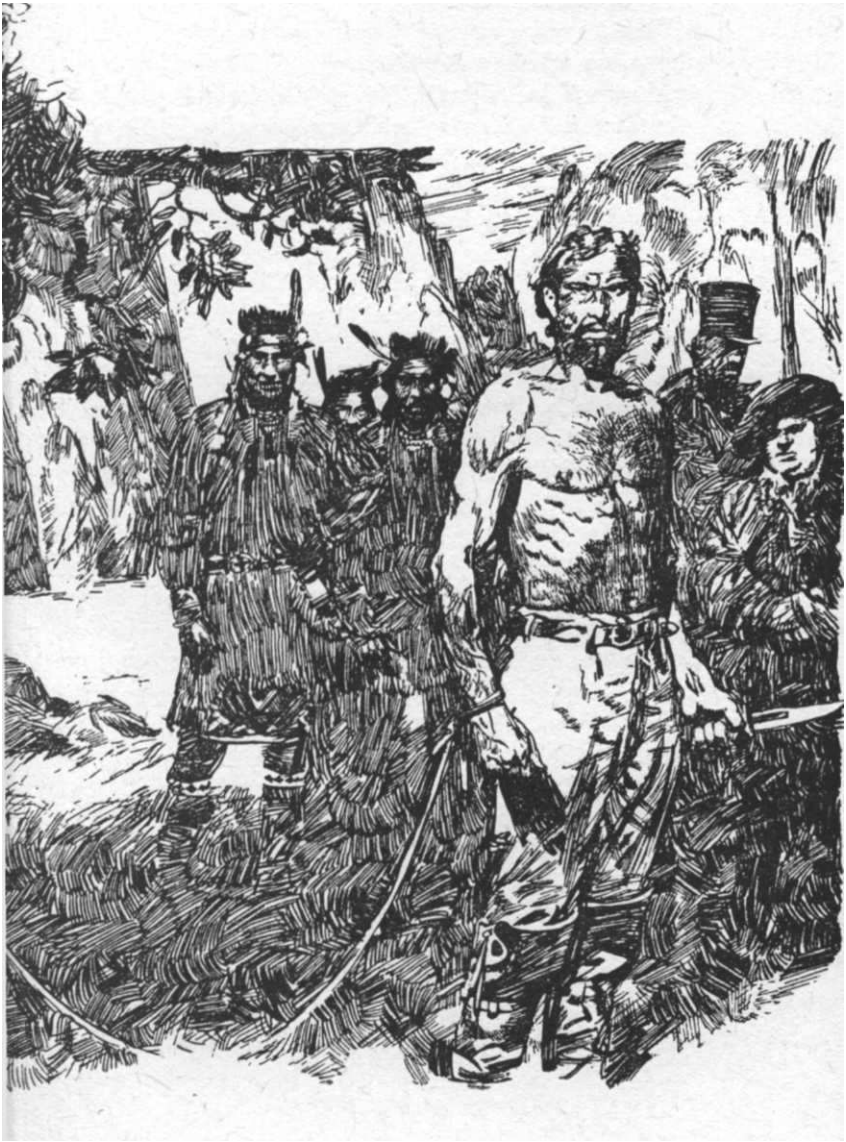
Apač se bleskurychle shýbl pro nůž, přeřízl řemen, kterým byl upoután ke stromu, a ve vteřině poklekl protivníkovi na prsa. „Jsi přemožen?" zvolal.

Upsaroka těžce dýchal, sykal bolestí i strachem ze smrti.

Kolem dokola bylo hrobové ticho. Jen Hobble Frank vyskočil, rozhodil ruce a chystal se vítězně vykřiknout; ale Old Shatterhand jej strhl nazpět a velitelským pohybem ruky mu naznačil, aby byl zticha.

„Bodni!" zakňučel konečně Upsaroka, vrhaje na Vinnetoua pohled plný nenávisti. Pak zavřel oči a očekával smrtelnou ránu. Ale Vinnetou povstal, přeťal nožem řemen, kterým byl Stonásobný hrom připoután ke kmeni stromu, a pravil:

„Vstaň! řekl jsem, že neproliji tvou krev. Dodržím, co jsem slíbil.“

„Nechci žít! Byl jsem přemožen," zasyčel Upsaroka.

Přistoupil k němu Oith-e-keh-fa-wakon a hněvivě, stěží potlačuje hněv a opovržení, přikázal:

„Povstaň! Byl ti darován život, protože tvůj skalp nemá pro vítěze cenu. Počínal sis jako nedorostlý chlapec. Upsarokové zapomenou tvoje jméno. Až dvakrát zvítězím a budeme se dělit o skalpy nepřátel, potom se odebereš mezi stepní vlky. Zakazuji ti návrat do vigvamu."

Stonásobný hrom sebral se země nůž, který mu při boji vypadl z ruky. sklonil hlavu a odpověděl:

„Veliký duch si nepřál, abych zvítězil. Avšak nepůjdu k vlkům, neboť mám nůž a ten učiní konec mému životu. Nechci, aby mi jej někdo daroval. Avšak než se to stane, chtějí mé oči uzřít, zda umíš bojovat lépe než já."

Pomalu se odtáhl stranou do trávy a tam usedl, sám a sám. Nikdo z jeho druhů ho neuznal za hodna jediného pohledu. Všichni upírali zraky ke svému náčelníku.

„Pojď, budeme losovat!" zazněl již v tom okamžiku jeho hlas.

Stál u stromu a pohybem ruky vyzýval Old Shatterhanda k boji.

„Není třeba." řekl Old Shatterhand. „Přeji si, aby mne upoutali za pravou ruku."

„Patrně si přeješ rychle zemřít."

„Nikoli. Myslím si však, že tvá levice je slabší než pravice. Nechci mít výhodu. Byl jsi raněn."

Ukázal na jizvu v Indiánově rameni. Upsaroka si Old Shatterhanda přeměřil s výrazem opovržení.

„Chceš mne urážet!" zasípal. „Mají říkat tvoji lidé, až tě zabiji, že bys nebyl poražen, kdybych nedostal výhodu? Chci losovat!"

„Jak si přeješ," svolil Old Shatterhand. Jemmy vzal opět stébla trávy a Old Shatterhand volil. Los rozhodl, aby Oith-e-keh-fa-wakon byl připoután za levou ruku.

Za několik okamžiků oba soupeři stáli proti sobě, oba obnaženi po pás, jak to žádala úmluva. Old Shatterhand klidný a soustředěný, obrovitý Indián hněvivě rozvášněný.

„Můžeš začít," křikl nedočkavě Upsaroka. „Dovoluji ti první ránu. Odrazím tři tvé výpady a potom zemřeš mým prvním úderem."

Old Shatterhand se pousmál. Pozvedl nůž ve své levici a zatkl jej

do kmene stromu.

„Porazím tě i bez svého nože… Ale dávej pozor, nemáme čas, abychom se dlouho bavili. Začínám!“

Zvedl ruku, jako by se chystal k úderu, a postoupil o několik kroků k soupeři. Oith-e-keh-fa-wakon, podrážděný Shatterhandovými slovy, se dal strhnout: napřáhl pravici a prudce bodl po svém protivníku. Ale lovec bleskurychle uskočil stranou – rána šla do prázdna – a v té chvíli se již mihla vzduchem bělochova levice sevřená v pěst. Úder do spánku, obrovité tělo rudocha se zapotácelo a Oith-e-keh-fa-wakon klesl s hlasitým zasténáním k zemi.

„Zde leží v trávě,“ zvolal Old Shatterhand na Vraní Indiány. „Kdo zvítězil?“

Když Vinnetou porazil Stonásobného hroma, všichni Upsarokové ztuhli v nevraživém mlčení. Teď, když před nimi bezvládně ležel i druhý jejich bojovník, všichni do jednoho vyskočili a propukli v divoký řev. Ale nikdo z nich, ať se tvářili sebevýhružněji, sebezuřivěji, se při tom ani nepohnul ze svého místa. Cítili se skutečně vázáni úmluvou? Nebo byli tak otřeseni druhou porážkou, že jim útěk ani nepřišel na mysl?

Old Shatterhand na pekelný povyk nedbal. Vytáhl z kmene nůž, přeřízl svůj i Upsarokův řemen a kráčel pomalu k bělochům, kteří se kolem něho sesypali a tiskli mu jeden přes druhého ruku. Šošoni sice ze sebe vyrazili také vítězný ryk, ale spěchali ke svým zbraním. Přece jen asi Upsarokům trochu nedůvěřovali.

Vraní muži už zatím zmlkli a tiše se jeden po druhém ubírali opodál k místu, kde seděl Stonásobný hrom, a tam se usazovali po jeho boku. I strážce, který hlídal zbraně, se k nim mlčky přidal, ačkoliv se snadno mohl vyšvihnout na koně a pokusit se o záchranu útěkem.

Oith-e-keh-fa-wakon se zatím probral z bezvědomí. Otevřel oči, a když uviděl, že jeho řemen je přeříznut, rozhlédl se nechápavě kolem sebe. Jeho zrak bloudil několik okamžiků sem a tam, potom těžce povstal a vrhl na Old Shatterhanda pohled plný nepopsatelné nenávisti.

„Ležel – jsem – na zemi!“ zasípěl a v tom okamžiku se zdálo, že mu oči vylézají záštím z důlků. „Přemohl jsi mne…?“

„Neřekl jsi sám, že ten, jehož tělo se dotkne země. je poražen?“

Vraní Indián svěsil hlavu a pátravě přejel pohledem po svém těle.

„Nejsem však poraněn!“ vykřikl.

„Protože jsem tě nechtěl usmrtit. Zabodl jsem přece svůj nůž do stromu.“

„Porazil jsi mne … rukou?“

„Doufám, že mi to nemáš za zlé,“ usmál se Old Shatterhand. „Je to přece pro tebe lepší, než kdybych tě byl probodl. Jsi přece živ.“

Tomu Upsaroka nerozuměl. Přelétl pohledem plným zoufalství své muže a pak s tupou odevzdaností ve tváři těžce pravil:

„Bylo by pro mne lépe, kdybys mě byl probodl. Veliký duch nás opustil, protože nám byly ukradeny naše medicíny. Bojovník, který ztratí svůj skalp, nikdy nebude jezdil ve věčných lovištích. Proč nezahynuly ženy našich otců dříve, než jsme se narodili?“

Hrdý Upsaroka, který si byl ještě před několika minutami úplně jist vítězstvím, propadl malomyslnosti a zoufalství. Dopotácel se k místu, kde mlčky, odevzdaně hleděli do země jeho druhové, a tam se ještě jednou obrátil k Old Shatterhandovi:

„Dovolí nám vítězové, abychom zazpívali své pohřební písně, než nás usmrtí?“

„Než ti odpovím, chtěl bych se tě ještě na něco zeptat,“ odpověděl Old Shatterhand. Ukázal na Stonásobného hroma. „Jsi dosud rozezlen na tohoto bojovníka?“

„Nikoliv. Veliký duch skutečně chtěl, abychom byli přemoženi. Ztratili jsme své medicíny.“

„Dostanete je zpět… a možná že získáte ještě lepší,“ řekl Old Shatterhand.

Upsarokové k němu nedůvěřivě vzhlédli.

„Kde bychom je mohli dostat?“ trpce se zeptal náčelník. „Snad zde, kde je nám určeno zemřít? Anebo ve věčných lovištích, kam nikdy nevkročíme, poněvadž ztratíme vlastní skalpy?“

„Zůstanou vám životy i skalpy,“ odpověděl Old Shatterhand. „Vím, že byste nás usmrtili, kdybychom podlehli v zápase. Ale zvítězili jsme *my*. Nechceme bezdůvodně zabíjet rudé muže. Vstaňte, vezměte své zbraně a koně a jeďte, kam se vám zlíbí.“

Vraní muži upírali oči na lovce, ale žádný se nepohnul.

„Pravíš to, abys začal naše muka,“ ozval se konečně Oith-e-keh-

fa-wakon. „Sneseme je. Vaše uši se nepotěší ani hláskem nářku z našich úst.“

„Mýlíš se. Mluvím vážně. Mezi Šošony a Upsaroky je zakopána válečná sekyra a my, bílí lovci, nemáme, proč bychom vám brali životy. Opakuji vám: Kanteh-pehta, slavný medicinman Upsaroků, je naším přítelem, a chce-li, nechť se navrátí se svými bojovníky do vigvamů,“ řekl Old Shatterhand.

„*Uff!*“ uklouzlo rudochovi. „Ty mne znáš?“

„Chybí ti ucho a uviděl jsem jizvu.“

„Jak víš, že mé tělo je poznamenáno?“ vyrazil ze sebe v ještě větším údivu Vraní muž.

„Sešel jsem se na Želví hoře s tvým bratrem Sunka-sačou, Velikým psem. Vypravoval mi o tobě.“

V Indiánových očích to najednou radostně zablesklo. Všechny rysy jeho obličeje pozbyly naráz vší tuposti a strnulosti.

„Klamou mne tvá slova, anebo mne šálí moje ucho?“ vykřikl. „Mluvíš-li pravdu, pak jsi Non-pay-klama, kterému bílé tváře říkají Old Shatterhand.“

„Jsem Old Shatterhand.“

Upsarokové vyskočili. Zajiskřilo se jim v očích, a kdyby jim to byla dovolovala důstojnost bojovníků, byli by vykřikli úžasem.

„Je-li tomu tak, potom nás Veliký duch ještě neopustil,“ zaradoval se medicinman. „Ano, jsi Old Shatterhand, neboť jsi mne srazil pěstí k zemi a má duše opustila na chvíli mé tělo. Mohu žít a ženy na mne nebudou ukazovat, protože není hanba být poražen velikým bílým lovcem.“

„Ani Stonásobný hrom se nemusí hanbit za to, že jej přemohl Vinnetou, náčelník Apačů.“

„*Uff! Uff!*“ volali Upsarokové a dívali se s úctou po Vinnetouovi,

„Můj rudý bratr s námi vykouřil dýmku úmluvy. Nechť nyní s námi vykouří i kalumet míru, neboť Vraní muži jsou našimi přáteli. *Howghl*“

„Kletba Zlého ducha nás opustila! Old Shatterhand a Vinnetou jsou přáteli Vraních mužů! Oni od nás nebudou žádat skalpy!“ radostně vykřikoval Stonásobný hrom.

„Nikoliv, jste volni,“ opakoval Old Shatterhand. „Ale chcete-li vědět, kdo vás oloupil o medicínové váčky, pak vám to řekneme a

ukážeme vám stopy.“

„*Uff!*“ vykřikl obrovitý Kanteh-pehta. „Kdo jsou ti zloději?“

„Skupina Siouxů Ogallallů, která jede do hor na řece Žlutého kamene.“

Upsarokové zuřivě zavyli.

„Psi Ogallallové?“ vyrazil ze sebe zuřivě Kanteh-pehta. „Jejich náčelník *Hang-peh-te-keh*, Těžký mokasín, mi odňal ucho a já jsem prosil Velikého ducha, aby mne uvedl na jeho stopu. Avšak moje přání se nesplnilo.“

„Jsi mu na stopě,“ ozval se Vohkadeh. „Těžký mokasín vede Ogallally, které pronásledujeme.“

„*Uff!*“ zvolal Kanteh-pehta. „Jste-li na stopě Ogallallů, pak pojedeme s vámi, abychom se zmocnili svých léků. Kanteh-pehta je nejslavnější medicinman Upsaroků a nepopřeje si oddechu, dokud své léky nezíská nazpět. Ale co hledají Siouxové v horách řeky Žlutého kamene?“

„To ti řeknu, až všichni společně usedneme u táborového ohně,“ pravil Old Shatterhand.

„Naše uši jsou nedočkavé jako uši žen a nedospělých chlapců. Nechť moji bratři zapálí co nejrychleji oheň porady!“

14
Útěk

„Senát a sněmovna reprezentantů Spojených států severoamerických rozhodly, že část území na hranicích teritorií Montana a Wyoming poblíž pramenů řeky Yellowstone je tímto usnesením vyloučena z veškerého osídlování, že nesmí být prodávána ani kupována, neboť se stane národním parkem ku prospěchu celého národa. Každý, kdo by jednal proti tomuto ustanovení, kdo by si přisvojil část pozemků, bude souzen pro porušení zákona a vypovězen …“

Tak zní zákon, který přijal 1. března 1872 Kongres Spojených států severoamerických.

V době, kdy poslanci a senátoři jednali o tomto podivuhodném pruhu země, strhujícím až dodnes návštěvníka nepěstěnou krásou divoké přírody, byla známa krajina kolem řeky Žlutého kamene, kolem Yellowstonu jen nejdivočejším Indiánům. Čas od času projel tím územím odvážný osamělý lovec a jeho vyprávění, ostatně vždy trochu přibarvené, pak udivovalo lidi na Východě líčením zapadlých míst, kde hoří stepi a kde sopky chrlí rozžhavený kov, kde řeky a jezera jsou namísto vody plné oleje, kde tryskají horká vřídla až vysoko k modré obloze a kde poutník narazí na zkamenělé lesy se zkamenělými Indiány a zkamenělou zvěří.

Zde, v tomto podivném cípu země, pramení řeky Yellowstone, Madison i Gallatin i řeka Hadí, zde se z obrovských masívů Skalistých hor řítí mezi srázными úbočími tisíce studených i horkých minerálních pramenů vzácného léčivého i osvěžujícího složení. Zřídla, s jejichž mohutností nelze ani zdaleka srovnat islandské gejzíry, vrhají proudy vod do výše několika set stop a hory z přírodního křemene tu oslnivě září v slunečních paprscích a třpytí se tisíci barvami. Jsou tu hluboké rokle, které jako by se zařezávaly do nitra země, a jinde se otvírá země ohromnými jámami, naplněnými vroucí pěnou, která v nich stoupá a zase klesá do hlubin. A v jiných místech jezdec narazí na obrovské výdutě, kde se kůra zemská zvedá a zase propadává, a jeho kůň, jako by tušil, že jede přes nejistou půdu, se vzpíná a plaší. Každou čtvrthodinu se setká poutník s

nevídaným, podivuhodným přírodním jevem, vždy jiným, vždy ohromujícím. Zde vidí tryskat pramen vroucí vody a sto kroků dále narazí na jasný, ledově chladný potok. Obrovský gejzír žene s řevem své vody do výše skalních stěn a opodál se blyští tiché údolí karneoly, achát, chalcedony, opály a jinými polodrahokamy, o jejichž ceně v tehdejších dobách bájil nejeden lovec-samotář. A mezi srázy Skalistých hor dřímají nádherná jezera, uzavřená mezi lesními stráněmi, a odrážejí ve své vodě v tisíci odstínech modrou oblohu i tmavozelené plochy lesů.

Největší z nich je jezero Yellowstonské, položené osm tisíc stop nad hladinou mořskou, nejvýše na světě kromě jezera Titicaca. Napojeno množstvím síry, má hluboké a početné zálivy, v nichž se prohánějí pstruzi s masem zvláštní, bohužel ne zrovna příjemné chuti. Kolem dokola je obklopeno lesy, bohatými na vysokou zvěř, losy i medvědy. Na okolních planinách unikají ze země podzemní páry, pod nohama se ozývá pronikavé syčení, jako by pod zemí byl skryt obrovský parní stroj, a člověk se tu cítí stísněn, ba zdá se mu, že celý ten kraj se v nejbližším okamžiku propadne nebo že vyrazí obrovský oslnivý sloup, že roztrhne zemskou kůru a vymrští poutníka vysoko nad vrcholky Rocky Moutains, Skalistých hor.

Tam, kde Yellowstonská řeka vytéká z jezera, v místech, kde se obrací jezerní břeh k ústí Bridge Creeku, hořelo několik ohňů. Družina je zapálila, protože na krajinu už padla tma. K přípravě večeře zde nebylo zapotřebí ohně: pstruhy, které ulovili v nedalekém chladném potoku, si lovci dokonale a pohodlně připravili poblíž ve vřelém prameni, který byl tak malý, že se v něm mohlo vařit jako v hrnci. Voda, která odtékala, měla pak chuť pstruzí polévky, stačilo jen vzít kožený pohár a pít.

Vedeni Old Shatterhandem, přišli sem lovci od Pelikání řeky a zamýšleli postupovat příštího dne přes Bridge Creek na západ k řece Ohnivých děr. Tam tryskal gejzír, který Indiáni nazvali *K'un-tui-temba,* Pekelná tlama, a poblíž něho byl konečný cíl družiny – hroby siouxských náčelníků.

Urazili dosavadní cestu v krátkém čase, rychleji a bezpečněji, než očekávali. Chyběly plné tři dny do úplňku, měli tedy dost času. Siouxové ještě dávno nemohli být na místě.

„Jsou v této chvíli sotva někde u Bottelers Range, jsme před nimi

zatím bezpečni," vysvětloval Old Shatterhand. „Dokud měsíc nevystoupí nad hory, mohou naše ohně klidně hořet. Krom Siouxů se tu nesetkáme s živým tvorem."

„A jaká je cesta od Bottelers Range nahoru, sir?" vyzvídal mladý Martin Bauman.

„Chcete snad po ní jet, že se na to ptáte?" usmál se Old Shatterhand.

„Ne… Ale zajímá mne to, protože tudy pojede můj otec," odpověděl rozpačitě syn lovce medvědů. „Slyšel jsem, že je velmi nebezpečná…"

Old Shatterhand krčil rameny.

„To se nedá říci. Ovšem, zejména poblíž gejzírů je zemská kůra hodně tenká a mohla by se někde pod jezdcem probořit. Ale těmhle nebezpečným místům se může zkušený lovec vyhnout. Od Bottelers Range se jede vzhůru údolím řeky a asi po čtyřech hodinách se dorazí ke kaňonu, tak půl míle dlouhému. Zařezává se dobrých tisíc stop do žulového masívu. Po dalších pěti hodinách jízdy se dorazí k místu, kterému Indiáni říkají Ďáblova skluzavka. Skalní stěny tu spadají do hloubky skoro tří tisíc stop. Za tři hodiny se pak dostane zdatný jezdec až k ústí Gardinské řeky a potom podél Washburnských hor a Cascade Creeku mine obrovský kaňon, který je, myslím, divem divoucím celého Yellowstonu…"

„Vy znáte ten div?" zeptal se Jemmy. „Jak to tam vypadá?"

Old Shatterhand si přeměřil Jemmyho pátravým pohledem.

„Znám trochu ten kraj," řekl. „Je to kaňon hluboký několik tisíc stop s úžasně sráznými stěnami. Když se podíváte dolů, do strašné hlubiny, vypadá řeka, která je ve skutečnosti dvě stě stop široká, jako tenká klikatá nitka. Dolů k řece se nemůže nikdo odvážit. I kdyby se mu podařilo sestoupit, neměl by tam dost vzduchu. Voda v řece je tam teplá, vypadá jako olej, ale nesnesitelně páchne ledkem a sirnými solemi. Kdybyste jel kaňonem vzhůru, přijel byste k dolnímu vodopádu, kde proud padá do hlubiny z výše čtyř set stop. Čtvrt hodiny jízdy to potom trvá k dalšímu vodopádu, k hornímu. Dohromady od Bottelers Range to jsou ty dva dny náskoku, který máme před Ogallally. Samozřejmě, na hodinu přesně se to vypočítat nedá, ale určitě vím, že Siouxové jsou ještě daleko od nás."

„Kde myslíte, že mohou být zítra touhle dobou?" ptal se Martin.

„Někde na horním východu z kaňonu," odpověděl Old Shatterhand. „A proč to vlastně chcete vědět?"

„Je vám to divné? Myslím dnem i nocí na otce, kde je, jak se mu daří… kdo ví, žije-li vůbec dosud…"

„Jsem pevně přesvědčen, že je naživu."

„Možná že ho Siouxové zabili."

„Zbytečně se obáváte! Ogallallové chtějí mučit své zajatce u hrobů, na to můžete spolehnout. Ani jim nenapadne, aby svým obětem ukrátili muka a hned je usmrtili. Znám ty rudé chlapíky, a když vám to říkám, věřte mi, že to není plané utěšování. Ale už je čas k odpočinku. Dobrou noc!"

Zabalil se do přikrývky, položil se na zem a zavřel oči. Jen mimořádně bystrý pozorovatel by si byl povšiml, že víčka jeho očí jsou nepatrně rozevřena a že tou štěrbinou pozoruje Martina. Syn lovce medvědů něco tlumeně vykládal Tlustému Jemmymu a Hobble Frankovi. Horlivě si mezi sebou šeptali a po chvíli se Jemmy zvedl a šoural se nedbale k místu, kde se pásli koně. Old Shatterhand vstal a následoval ho. Viděl, že tlouštík se rozhlédl po koních, chytil svého hřebce a vedl jej stranou. Jemmy Old Shatterhanda nezpozoroval, byl zabrán do své práce a koně, který dosud byl upoután jen na volno, uvazoval horlivě ke kůlu.

„*Mister Jemmy,* copak provedl váš valach, že mu nechcete dopřát, aby se volně pásl," ozvalo se náhle zcela nečekaně za tlustým lovcem.

Jemmy se střelhbitě obrátil a nějak nejisté ze sebe vypravil:

„To jste vy, *sir?* Myslil jsem, že jste už usnul."

„Já jsem si myslel totéž o vás. Každý řádný člověk v táboře touhle dobou spí."

„Pomalu, pomalu, *sir!* Snad nechcete říci, že nejsem řádný člověk?" bručel Jemmy.

„Zdálo se mi jen, že jste sebou nějak ulekaně trhl, když jsem k vám přistoupil."

„Lekl jsem se, co na tom? Co kdyby mne překvapil nějaký Sioux?"

„Nesmysl," řekl Old Shatterhand ostře. „Víte stejně dobře jako já, že kolem dokola na několik mil není živé duše. Lekl jste se, protože jste nechtěl, aby někdo viděl, že přivazujete koně ke kůlu."

Jemmy byl viditelně v rozpacích. Zatvářil se ale uraženě, jako by se ho Old Shatterhandova slova nesmírně dotkla.

„Nechápu vás, *sir!* Snad ještě smím se svým koněm dělat, co chci."

„Samozřejmě. Právě proto také není třeba, abyste to dělal tajně."

„O tom ovšem nemůže být řeči," zasmál se poněkud křečovitě Jemmy. „Prostě koně Vraních Indiánů vyhazují a můj klusák už byl tak jednou zraněn. Nechci, aby se to opakovalo. To je všecko. Doufám, že mi prominete to hrozné provinění, že jsem chtěl uvázat vlastního koně."

Obrátil se uraženě a zamířil nazpět k táboru. Ale Old Shatterhand mu zastoupil cestu a položil mu pravici na rameno.

„Okamžik ještě, *master* Jemmy. Nechtěl jsem vás urazit, chtěl jsem jen varovat. Vážím si vás. To ostatně vidíte už z toho, že vám tyhle věci říkám mezi čtyřma očima."

Jemmy si posunul klobouk trochu do očí, poškrabal se za ušima, jako to dělával jeho dlouhý přítel Davy, a potom odpověděl:

„*Sir*, kdyby mi tohle řekl někdo jiný, pocítil by mou pěst v obličeji. Ale že jste to vy… přijímám vaši výstrahu. Ale když už jste nabil, tak také vystřelte!"

„Dobře, budu mluvit přímo," přikývl Old Shatterhand. „Ptám se vás jasně a otevřeně: Jaké máte tajnosti s mladým Baumanem?"

„Tajnosti? Já s Martinem? Vy jste dobrý! To jsou tak tajné tajnosti, že ani já o nich nevím…, co by za nehet vlezlo," pokoušel se žertovat tlouštík.

„Pozoruji, že ten chlapec má v poslední době neustálý strach o osud svého otce. Slyšel jste před chvíli, jak jsem ho musel přesvědčovat, že Siouxové otci cestou nic neudělají. A mám vážné obavy, že Martin se zabývá myšlenkami, které sice jsou ke ctí jeho synovské lásce, jinak jsou však krajně pošetilé. Vy o tom nevíte nic?"

„K vám má přece Martin víc důvěry a úcty než ke mně. Proč by se tedy měl svěřovat zrovna mně?" pokrčil rameny Jemmy.

„Vyhýbáte se přímé odpovědi, Jemmy! Všiml jsem si, že Martin se dnes i včera vyhýbal mně i Vinnetouovi; jel skoro stále s vámi. *Opravdu* se vám nesvěřil?"

„Jste sice bystrý pozorovatel, ale tentokrát se mýlíte," řekl Jemmy.

„A kromě toho… i kdyby se mi někdo svěřil se svým citem nebo se svou soukromou záležitostí, pak přece nemám právo, abych to vykládal komukoliv třetímu.“

„Samozřejmě, chápu vás,“ přisvědčil chladně Old Shatterhand. „Na tom, co jste řekl, je určitě… aspoň zrnko pravdy. Nebudu se vás také už na nic ptát. Ale chci vás upozornit, že odmítám odpovědnost, jestliže kdokoliv z naší družiny udělá něco nepředloženého. To je všechno.“

Obrátil se a odcházel. Nemířil k táboru, ale opačným směrem, mezi stromy. Jemmy ho přivedl trochu z míry, rozzlobil ho a on se chtěl zřejmě krátkou procházkou uklidnit.

Tlusťoch se zatím šoural pomalu k ohni, ohlížel se po něm, rozpačitě pokyvoval hlavou a bručel si:

„Ten člověk má neuvěřitelně bystré oči… A možná že má v lecčems pravdu… Ale co dělat? Dal jsem slovo, teď už je nemohu vzít zpátky. Trochu jsem se dal dojmout a rozum při tom, zdá se mi, zůstal stranou. Nu… doufejme, že všechno dobře dopadne.“

Mezitím Martin rozmlouval u táborového ohně s Dlouhým Davym.

„Všiml jste si Old Shatterhanda?“ šeptal rozrušeně. „Někam odchází! Co myslíte, kam jde? Co má za lubem?“

„Nevím. Ale dal bych krk na to, že nás pozoroval.“

„A proč? Proč by k nám měl mít nedůvěru?“

„Jistě si všiml, že se Jemmy kolem vás neustále točí. To mu neušlo, a jestli teď viděl, že Jemmy uvazuje naše koně ke kůlu, je náš záměr napolo prozrazen. Člověk s jeho zkušenostmi si jistě řekne, že to dělá proto, abychom nalezli snadněji své koně…“

„A přece provedu, co chci…,“ zašeptal vzrušeně Martin.

„Varoval jsem vás, Martine, a stále si myslím, že by bylo nejlíp …“

„Nemohu,“ vyrazil ze sebe Martin vášnivě, „nemohu čekat ještě tři dlouhé, nekonečné dny. Zemřel bych úzkostí.“

„Old Shatterhand vás ale ujistil, že zajatci jsou naživu.“

„Co když se mýlí?“

„Potom už na věci nic nezměníte,“ vzdychl Davy. „Budu však mít aspoň jistotu. Ale… chcete-li, vrátím vám slovo,“ řekl náhle prudce Martin.

„Bylo by to skoro lepší," zabručel Davy.

„A to říkáte vy, kterému jsem tak důvěřoval!" pravil Martin napůl pohrdavě, napůl vyčítavě. „Vy první jste mi s Jemmym nabídli pomoc… a teď už na vás nemám spoléhat?"

„*Zounds!*" zaklel Davy. „Takové výčitky nesnáším! Dal jsem slovo a splním je. Pojedu s vámi, ale pod jednou podmínkou!"

„Přijímám ji," řekl rychle Martin.

„Vyslídíme Ogallally, abychom zjistili, žije-li váš otec. Ale na svůj vrub se nebudeme pokoušet jej osvobodit."

„Souhlasím," nabídl Martin Davymu pravici.

„Chápu, chlapče, jak vám je, a dělám to jenom proto, abyste nabyl jistoty…," stiskl Davy nabízenou ruku. „Ale – upřímně řečeno – mám při tomhle podniku obavy z Hobble Franka. Může víc uškodit než prospět."

„Slíbil jsem mu, že pojede s námi. Nemohu ho teď najednou zarmoutit a nechat ho zde. Snášel s námi přece všechno dobré i zlé, nepřenesl by takové jednání přes srdce…"

„A Vohkadeh?" zeptal se Davy.

„Musí s námi také. Uzavřeli jsme přátelství a může nám být velmi prospěšný, nemyslíte, Davy?"

Než mohl Davy přisvědčit, vynořil se ze tmy Tlustý Jemmy a mlčky k nim přisedl.

„Old Shatterhand se vyptával?" řekl Davy.

„Jako vyšetřující soudce," zabručel Jemmy. „Ještě štěstí, že jsem uvazoval *svého* koně. Mohl jsem si vymyslet aspoň trochu přijatelnou výmluvu… Ale teď si musíme již všichni lehnout."

„Uložíme se pod stromy, vidíte, tam, kde je nejtemněji," zvedl Davy pravici. „Nikdo si ani nevšimne, až se ztratíme."

„Bude nám svítit měsíc na cestu," ukázal Martin na vycházející srpek.

„Doufám jen, že svým přátelům nijak neuškodím," bručel Davy.

„Je mi nepříjemné, že musím klamat právě Old Shatterhanda a Vinnetoua …"

„Nu, snad Jemmy a Davy také jednou mohou mít *svůj* názor," trochu podrážděně řekl Jemmy. „Aspoň dokážeme, že nejen umíme vymyslit plán, ale že jsme s to také jej provést. A teď bychom si měli jít odpočinout."

Uhasili oheň. Poslední jiskry zhynuly v popelu a nad táborem zavládla tma.

Jen zurčení vody, jak narážela na kamení, anebo náhlé zašelestění větve, do které se opřel vánek, rušily hrobový klid.

Noc přikryla všechny svým černým pláštěm.

Uběhla asi hodina, když mezi stromy, kde odpočívali Jemmy, Davy, Frank a Martin, se objevila postava. To Vohkadeh se skláněl nad spícími a zlehka se dotýkal jejich čel.

„Nechť mne moji bratři sledují," šeptal. „Je čas. Kdo dříve vyjde, dospěje dříve k cíli."

Chopili se zbraní a tiše se plížili ke koním. Chvíli trvalo, než je nalezli mezi ostatními a než je připravili k jízdě. Úzkostlivě dbali, aby se neprozradili ani nejmenším hlukem, ale malému zašramocení se nevyhnuli.

Přece však nezůstali nepovšimnuti. Třebaže nebyly obavy z nepřátelského přepadu, rozestavil Old Shatterhand – pro bezpečí před dravou zvěří – kolem tábora stráže. Na jednu z těchto hlídek narazili.

Šošon je uviděl, jak odvádějí zvířata. Tvářil se překvapeně, ale znamení k poplachu nedal.

„Co zamýšlejí moji bratři?" zeptal se jen s údivem, když se přiblížili.

„Zná mne můj rudý bratr?" zašeptal Jemmy. „Jsi Jemmy-petahčeh," řekl Indián.

„Správně. Ale nemluv tak hlasitě. Old Shatterhand nám uložil důležitý úkol. On ví, kam jdeme. Stačí to?"

„Bílí bratři jsou našimi přáteli," řekl tiše Šošon. „Jak bych se mohl protivit rozkazům velkého bílého lovce?"

Jemmy spokojeně přikývl a v několika vteřinách zmizel i se svými druhy v lese. Teprve když byli tak daleko, že v táboře nemohli zaslechnout dupot kopyt, vyšvihli se do sedel, zabočili směrem ke břehu jezera a tryskem se pustili k ústí řeky Yellowstone.

Podél ní se dali potom cestou na sever.

Tábor se probudil při prvním ptačím výkřiku. Chtěli vyrazit časně, už za úsvitu musilo být všechno připraveno. Když Old Shatterhand vstal, první, co udělal, bylo, že se sháněl po Martinovi, aby ho znovu uklidnil a ujistil, že jeho otec se zatím nemá čeho obávat.

Znepokojen tím, že ho nenalezl, začal pátrat po Jemmym, a když zjistil, že zmizel nejen tlusťoch, ale i Davy, Hobble Frank a Vohkadeh a že vzali s sebou i koně, uvědomil si, že včerejší obavy z nepředloženého činu byly na místě. Ostatně Šošon, který při své hlídce na Jemmyho narazil, potvrdil, co lovec tušil.

„Proč odjeli bílí muži? Vinnetou to nechápe," podivil se Apač, když mu Old Shatterhand oznámil, že pošetilá pětice zmizela.

„Jeli vstříc Ogallallům. Patrně chtějí zvědět, je-li lovec medvědů naživu."

„Pak pozbyli rozumu," řekl vážně Vinnetou. „Co dokáží? Neujdou nebezpečí a prozradí naši přítomnost. Je-li medvědobijce mrtev, nevrátí mu život, žije-li však, uvrhnou ho do záhuby. Vinnetou by prominul nerozvážnost dvěma mladým chlapcům, ale dva staří bílí lovci by měli být za trest uvázáni u kůlu, aby se jim smály děti a stařeny."

Rozmluvu zaslechl náhodou Bob, kráčející kolem se starou koňskou houní, kterou mu daroval Davy.

„Massa Shatterhand hledat massa Martin?" zakoulel bělmem svých očí a vycenil v přívětivém úsměvu zuby.

„Ano. Ty o něm víš?"

„Massa Bob být chytrý. Massa Bob vědět dobře, kam massa Martin odjet, on vědět všecko!"

„Kam tedy odjel?" vyzvídal lovec.

„Massa Martin jet k Sioux Ogallalla, aby uzřít zajatého massa Bauman. Massa Martin všecko říci massa Bob, aby on říci všechno massa Shatterhand."

„Je to bohužel tak, jak jsem se dohadoval," potřásl hlavou Old Shatterhand. „Říkali ti snad, kdy a jak se chtějí vrátit, Bobe?"

„Jakmile uzřít massa Bauman, oni za námi přijít k řece Fire-hole," vyřizoval poctivě Bob.

„Máš ještě něco vyřídit?"

„Massa Martin už neříci massa Bob nic víc," řekl smutně černoch.

„Tvůj massa Martin se dopustil pořádné hlouposti," řekl nakvašeně Old Shatterhand. „Mohl by při ní snadno pozbýt svého skalpu."

„Cože? Massa Martin moci pozbýt skalpu? Massa Bob hned skočit na koně a rozsápat všechny Ogallalla!" zaječel černoch a

rovnou se chtěl hnát ke koním.

„Počkej! Stůj!“ zadržel ho Old Shatterhand. „Nedovolím, abys k jedné Martinově hlouposti přidal druhou, která by byla ještě horší.“

„Ale massa Bob musit zachránit massa Martin! Massa Bob zničit všechny Sioux Ogallalla!“ volal zoufale černoch, zvedal výhružně pěsti a tvářil se, jako by Ogallally chtěl na místě do posledního muže rozdrtit.

„Tak počkej,“ krotil jeho bojechtivost Old Shatterhand. „Jestli opravdu chceš Martinovi pomoci, pak se běž rychle připravit a pojedeš s námi. Máš pět minut času!“

Bob radostně vyskočil, hnal se ozlomkrk ke svému koni, vykřikoval cestou nadávky, spílal Ogallallům a hrozil jim nejstrašnějšími mukami. Old Shatterhand zatím k sobě zavolal Tokvi-teye, náčelníka Šošonů, a jeho syna Moh-awa, i medicinmana Upsaroků a řekl jim:

„Nechť moji bratři pokračují v jízdě a očekávají nás v místě, které se jmenuje K’un-tui-temba, Pekelná tlama. Ale se mnou nechť jede patnáct bojovníků upsarockých a Kanteh-pehta, a mladý bojovník Moh-aw s patnácti Šošony. Musíme se pokusit zachránit pět nešťastníků.“

Potom se obrátil k Vinnetouovi:

„Nemohu říci, z které strany přijdu k místu K’un-tui-temba. Nechť proto náčelník Apačů vyšle zvědy, kteří by pátrali v krajině, aby snad Ogallallové nepřišli k hrobům dřív než náš oddíl.“

„Vinnetou bude bdít,“ odpověděl krátce Apač a oba muži si stiskli ruku.

A za několik minut vyrazil Old Shatterhand se svým oddílem vpřed po stopách lehkomyslné pětice.

15
Těžký mokasín

Uprchlíci měli veliký náskok. V noci a v neznámé krajině nemohli jet příliš rychle, ale přece jen do svítání urazili hezký kus cesty od Yellowstonského jezera. Potom už mohli povolit koním uzdy.

Jemmy a Davy se cítili ve svém živlu. Jeli sice touto cestou také poprvé, ale byli ze skupiny nejzkušenější, a proto oni určovali tempo jízdy, na ně všichni ostatní spoléhali, jejich slovo chtěli především slyšet, je považovali za vůdce. Lichotilo jim, že po delším čase jsou to zase oni, na jejichž slovo se dbá především.

Když se rozednilo, naskytl se jim čarokrásný pohled na široké údolí řeky, jejíž pobřeží, místy příkře tyčící ostrými útesy k modrému nebi, místy se pozvolně, kuželovitě sklánějící k řečišti, svědčilo s tisíci nejpodivuhodnějšími útvary, že jedou krajinou podzemních sopečných sil.

Před dávnými lety, ještě dřív než se objevil na zemi člověk, rozprostíralo se tu na rozloze mnoha tisíc čtverečních mil obrovské jezero.

Potom začala pod jeho hladinou sopečná činnost. Otevřely se jícny mocných sopek, chrlící žhavé kamení a lávu, která v studené vodě ztuhla na čedič. Nesmírné množství plynů stlačených v podzemí začalo tlačit na zemskou kůru a jejich nepředstavitelná síla zvedla dno jezera tak, že jeho vody odtekly.

Prodraly se mezi lámající se zemskou kůrou do hlubin země a vše, co nebylo pevné, strhly s sebou.

A tak zde vodní proudy vylámaly skály a vytvořily bizarní skalní útesy, vodopády a kaňony Yellowstonského národního parku.

Sopečné břehy, rozpukané, rozeklané a omleté deštěm, vypínají se tu do podivných skupin, jaké si nemůže vymyslit ani nejdivočejší fantazie. Hle, zde se před vašima očima objeví zřícenina starého rytířského hradu, rozeznáváte prázdné otvory střílen, věž hlásku, a dokonce místo, kudy vedl přes příkop padací most! A vzápětí se před vámi tyčí štíhlé věže minaretů a zdá se vám, že muezzin každou chvíli vystoupí do ochozu a začne svolávat věřící k modlitbě. Naproti se zvedá ušlechtilá stavba čínské pagody a o kus dál u řeky jako by

stála socha obrovského jelena, nestvůrně děsivá ve své předpotopní velikosti.

A přece to všechno není nic než klam, prapodivný výtvor sopečných sil, dnes už dávno mrtvých a bezmocných. Jezdec tu mimoděk zvolňuje krok svého koně, obdivuje se nevyčerpatelné obrazotvornosti přírody, ale tváří v tvář vodopádům, řítícím se ze strmých výšek do závratných hlubin, chtě nechtě pociťuje v těch obrovských kotlinách kaňonů i jakousi tíseň.

Projeli fantastickou krajinou podél toku řeky až k místu, kde obrací svůj tok k západu, a podél říčky, jejíž teplé prameny tu tryskají na několika místech ze skalních puklin, odbočili obtížnou cestou, stoupající skalním úbočím vzhůru. Nebyly zde keře ani stromy, horká voda měla nepříjemně špinavou barvu a zapáchala pronikavě po shnilých vejcích. Koně šplhali přes útesy v nesnesitelném vedru několik nekonečných hodin, než se octli konečně na návrší, kde se zas ukázaly křoviny, stromy a nakonec i čistá voda.

Bylo poledne, když za sebou měli polovinu cesty a když ke svému překvapení uviděli jakýsi rozlehlý dům. Nechtěli uvěřit vlastním očím. Vila, vybudovaná v italském slohu, dokonce obehnaná vysokou zdí, v této odlehlé, liduprázdné krajině! Užaslí, zmatení se zastavili.

„Dům na Yellowstonu? To přece není možné!“ zvolal Jemmy.

„A proč by to nemělo být možné?“ namítl Hobble Frank. „Když je na hoře svatého Bernarda *hospic*, potom zde může být klidně… podívejte se, člověk,“ přerušil se. „Nestojí tam přede dveřmi toho domu člověk?“

„Ano… aspoň to tak vypadá,“ naklonil se Jemmy v sedle kupředu a zamžoural očičkama. „Teď zmizel… Jestli to ovšem nebyl jenom stín …“

„Stín? Nebuďte směšný, pane Pfefferkorne, přece tam, kde je stín, musí být také člověk – to je známá Pythagorova poučka. A zmizí-li stín. pak buď zašlo slunce, nebo zašel ten, kdo vrhal stín. To je jasné. A protože slunce je tady, plyne z toho, že zašel chlapík. Kam, to hned zjistíme.“

Hobble Frank pobídl koně a ostatní bez námitek klusali za ním. Brzy se ukázalo, že vila v italském slohu je fantastický přírodní útvar

ze sněhobílého živce. Četné dutiny působily z dálky dojmem oken a vysoká brána, tvořící vjezd, byla jen ohromnou dutinou,

Hong-peh-te-keh

kudy se zvědavec mohl dostat dovnitř do jakéhosi nádvoří, rozděleného skalními stěnami na několik oddělení.

„Nádherné!“ zvolal Jemmy, který projel do dvora a pak se vrátil zase k přátelům. „Je tu dokonce čistý pramen! Ideální místo k

polednímu odpočinku. Vjedeme dovnitř?“

„Proč ne,“ odpověděl Hobble Frank. „Ale nevíme, jak nás přivítá ten chlapík, co zde bydlí!“

„Není tu živé duše,“ řekl Jemmy. „Asi jsme se na tu dálku mýlili. Vpřed!“

Davy, Martin a Frank pobídli koně, ale Vohkadeh zůstal stát, obezřetně se rozhlížel.

„Proč nejede rudý bratr s námi?“ zavolal na něho syn lovce medvědů.

Mladý Indián nasál vzduch a váhavě odpověděl: „Necítí moji bratři zápach koňů?“

„Máme přeci sami koně,“ řekl Martin.

„Cítil jsem zápach, jak vanul z brány, když jsme se před ní zastavili.“

„Nikdo tu není,“ uklidňoval Jemmy Indiána. „Prohlédl jsem půdu důkladně a nenašel jsem žádnou stopu. Ani po zvířeti, ani po člověku.“

„Protože půda je tvrdá a kamenitá,“ namítl Vohkadeh. „Nechť jsou moji bratři velmi opatrní.“

„Není důvodu k obavám,“ řekl Jemmy. „Ostatně, můžeme si to místo prohlédnout píď po pídi…“ ‘

Rozjeli se překotně dál do nádvoří, do nitra skalních skupin, všichni najednou, a jen zběžně se rozhlédli po skaliscích.

A tu pojednou, právě když byli uprostřed, rozřízlo vzduch kvílivé *hiiiiih.* V mžiku byli obklopeni ze všech stran nejméně padesáti Indiány, kteří se vyrojili s hrozivým křikem z úkrytu ve skálách. Byli dobře ozbrojeni, většinou měli pušky a mnozí mávali tomahavky nad hlavami. Jejich náčelník, dlouhý, hubený, svalnatý chlapík s čelenkou z orlích per na hlavě, oslovil lovce lámanou angličtinou:

„Bílí mužové nechť se vzdají, nebo jim vezmeme jejich skalpy.“

„Ke všem čertům!“ zasyčel vztekle Jemmy. „Vjeli jsme jim přímo do rukou!“

Pak si ale uvědomil, že vyjednáváním nebo chytrou výmluvou by se dala situace ještě zachránit, a proto se obrátil s vlídnou tváří k náčelníkovi a udiveným hlasem se zeptal:

„Proč se máme vzdát! Nic jsme vám neudělali! Jsme přáteli rudých mužů.“

„Válečná sekyra Siouxů Ogallallů je namířena proti všem bělochům," řekl podmračeně šlachovitý Indián. „Sestupte a odevzdejte zbraně! Nečekáme!"

Padesát párů očí si nevraživě prohlíželo čtyři jezdce a nejeden z rudochů sáhl v tom okamžiku po noži za pasem. Běloši se po sobě nerozhodně dívali. Dlouhý Davy se první sesmekl se svého mezka.

„Udělejte jim tu radost," zabručel. „Musíme získat čas. Snad nás vysvobodí naši přátelé."

Neodpověděli, nýbrž udělali, třebaže váhavě, totéž. A jeden po druhém odevzdali zbraně.

Náčelník si zajatce prohlížel se založenýma rukama. Pak s pohrdavým úsměškem pokynul nejblíže stojícím mužům:

„Spoutejte je!"

Osm mužů se chopilo zajatců – ne, chtělo se jich chopit. Poněvadž v tom okamžiku se ozval dupot koně a na prostranství vjel na svém hřebci Vobkadeh. Zatočil se s koněm a potom se zastavil před náčelníkem:

„*Uff! Uff!*" zvolal hlasitě. „Odkdy svazují Ogallallové ruce svých nejlepších přátel? Tito běloši jsou Vohkadehovi bratři!"

Lovci vzhlédli překvapeně na Vohkadeha. Nevěděli, že za bránou, kde opatrně zůstal, když všichni vjeli dovnitř, pozoroval, jak byli přepadeni. Náčelníka ke svému úleku poznal Vohkadeh ihned. Byl to *Hong-peh-le-keh,* Těžký mokasín, náčelník padesáti šesti Ogallallů, ke kterým on sám kdysi patřil. V prvé chvíli se chtěl Vohkadeh otočit a co nejrychleji ujíždět k jezeru a přivést na pomoc Old Shatterhanda a ostatní, ale pak si uvědomil, že běloch, kterého Ogallallové chytili zde, už poblíž hrobů náčelníků, je beznadějně ztracen. A tak ho napadla jiná myšlenka; byla neobyčejně odvážná, ale dávala aspoň zrnko naděje na úspěch. Rychle se rozhodl, že se o to pokusí, třebaže se mohlo stát, že ho Ogallallové roztrhají na kusy. Skočil proto na koně a vjel do dvora…

Těžký mokasín si teď Vohkadeha zkoumavě prohlížel a dlouho na jeho slova neodpovídal. Svraštil pak zlobně obočí a zvolna, rozmyslně odpověděl otázkou:

„Odkdy jsou bílí psi bratry Ogallallů?"

„Od té doby, kdy Vohkadehovi zachránili život!"

Náčelník zabořil svůj zrak do Vohkadehových očí.

„Kde dlel až do této chvíle Vohkadeh?“ zeptal se drsně. „Proč se nevrátil včas, aby podal zprávu, v kterých místech vyslídil šošonské kojoty?“

„Psi Šošoni Vohkadeha zajali. Tyto čtyři bílé tváře však za Vohkadeha bojovaly a zachránily ho. Bílí mužové mu ukázali cestu, kudy se dospěje rychle k řece Žlutého kamene, a doprovázeli ho, protože toužili vykouřit dýmku míru s Těžkým mokasínem.“

Na rtech náčelníka se objevil posměšný úšklebek.

„Sestup s koně a postav se ke svým bílým bratřím. Jsi naším zajatcem tak jako oni.“

„Vohkadeh je zajatcem vlastního kmene?“ Odvážný chlapec se zatvářil navýsost udiveně. „Kdo dal Těžkému mokasínu právo, aby mluvil takovou řečí k bojovníku svého kmene?“

„Těžký mokasín si k tomu bere právo sám. On vede své muže na válečné stezce a počíná si, jak uzná za dobré.“

Vohkadeh trhl uzdou, stiskl hřebce patami ve slabinách, až se vysoko vzepjal a zahrabal naprázdno kopyty do vzduchu. Ogallallové, stojící kolem, mimoděk o několik kroků ustoupili. Vohkadeh pustil uzdu, uchopil do ruky pušku a zvolal:

„Odkdy smějí náčelníci Ogallallů činit, co jen sami uznají za dobré? K čemu jsou rady starších? Proč zasedají zkušení bojovníci u poradního ohně? Kdo chce donutit statečného bojovníka Siouxů Ogallallů, aby byl poslušen muže, který jedná se synem svého kmene jako s otrokem? Vohkadeh je mladý. Jeho kmen má mnoho statečnějších, avšak Vohkadeh zabil bílého buvola a nosí orlí pera. Není otrokem a nedá se zajmout. Ten, kdo ho urazí, bude s ním muset bojovat!“

To byla dobře volená slova. Indiánští náčelníci nemají dědičné moci, jako mívali dříve v Evropě králové a knížata. Bývají voleni z nejstatečnějších bojovníků kmene, protože se vyznamenali mimořádnou odvahou nebo moudrostí a prozíravostí. Nikdo je nemusí bezpodmínečně poslouchat. I válečného tažení se účastní každý bojovník dobrovolně; chce-li, může zůstat doma; zlíbí-li se mu to, může se kdykoli vrátit i z výpravy samé. O moci a vlivu náčelníka rozhoduje především, jak dovede zapůsobit na své muže. Jen síla jeho osobnosti určuje, zda ho kmen uznává jako vůdce, či zda se ho rozhodne sesadit.

Těžký mokasín – to jméno dostal proto, že těžce chodil a zanechával za sebou velikou, zřetelnou stopu – byl strohý, sebevědomý, tvrdohlavý muž. Získal si kmen svou tvrdostí a vytrvalostí v boji, ale měl pro svou neústupnost, ukrutnost a krvežíznivost mezi Ogallally i nemálo protivníků. S těmi právě Vohkadeh počítal a v této chvíli se zdálo, že oprávněně. Když domluvil, vyrazilo ze sebe několik Siouxů pochvalné, souhlasné výkřiky. Náčelník na ně vrhl nevraživý pohled a zvolal:

„Každý ze Siouxů je svobodný muž. Může dělat, co se mu zlíbí. Vohkadeh má v tom pravdu. Avšak jestliže bojovník zradí své bratry, ztrácí svá práva."

„Chce Těžký mokasín říci, že jsem zrádce?"

„Ano!" zahřměl náčelník.

„Dokaž to!"

„Dokáži to před shromážděním bojovníků."

„A já předstoupím před radu jako svobodný muž se zbraněmi v ruce a budu se hájit. Až dokáži, že mne Těžký mokasín urazil, bude se mnou musit zápasit."

„Zrádce nepředstupuje před shromáždění bojovníků se zbraněmi v ruce. Vohkadeh je odloží. Ukáže-li se, že je nevinen, dostane je nazpět."

„*Uff!* Kdo mi je vezme?" zvolal Vohkadeh a směle, vyzývavě se rozhlédl. Několik Indiánů ho povzbudilo pohledem. Ale většinou se setkal s kamenně nehybnými, spíš lhostejnými tvářemi.

„Odložíš je sám," řekl chladně náčelník. „A neučiníš-li to, proženu ti kouli hlavou."

„Vohkadeh má také zbraně!"

Mladý bojovník se chopil své ručnice a udeřil dlaní na její pažbu.

„Kde vzal Vohkadeh ručnici?" řekl posměšně Těžký mokasín. „Když odjížděl od nás, neměl pušku! Daly mu ji snad bledé tváře? Víme dobře, že pro nic za nic nedávají zbraně nikomu. Vohkadeh prokázal službu jim, a ne oni Vohkadehovi! To praví Těžký mokasín! A nevíme snad všichni, že Vohkadeh je Mandan, že ho nezrodila siouxská žena? Kdo z udatných bojovníků, kteří se zde shromáždili, chce mluvit Vohkadehovým jménem, než on sám odpoví na mou žalobu?"

Nikdo se nepohnul. Náčelníkova sebevědomá rozhodnost

účinkovala. Těžký mokasín se rozhlédl, potom vrhl vítězný pohled na Vohkadeha a křikl:

„Sestup s koně a odevzdej zbraně! Pozvedneš-li je, aby ses bránil, dokážeš jen, že se cítíš vinen!“

Nebylo zbytí. Kdyby se byl ještě v tomto okamžiku zdráhal, zviklal by Vohkadeh i ty muže, kteří mu zatím byli příznivě nakloněni. Mlčky sestoupil s koně a položil zbraně k nohám náčelníka.

„Má věc je spravedlivá,“ řekl hrdě. „Odevzdávám se do rukou svých bratrů a vyčkám, na čem se usnese rada starších.“

Náčelník pokynul rukou. Přiskočilo několik mužů a spoutalo Vohkadeha řemeny na rukou i nohou.

„*Uff!*“ zvolal mladý Indián hněvivě. „Řekl snad Vohkadeh, že souhlasí, aby byl spoután?“

„Není třeba, aby souhlasil,“ okřikl ho náčelník. „Moji bojovníci nechť Vohkadeha položí stranou, aby se nemohl dorozumět s bílými tvářemi.“

Dva Ogallallové ho uchopili, odvlekli a posadili se u něho jako stráž. Vohkadeh se zprvu zmítal, pokusil se zbavit pout, ale rychle si uvědomil, že to jeho postavení nemůže ani v nejmenším prospět. Uklidnil se a pozoroval mlčky Těžkého mokasína.

Jakýsi starý bojovník přistoupil k náčelníkovi a řekl:

„Přes mou hlavu přešlo mnohem více zim než přes tvou. Viděl jsem mnoho bojovníků statečně umírat a mám právo se tě tázat, zda skutečně máš důvody považovat Vohkadeha za zrádce?“

„Jsi nejstarším bojovníkem kmene,“ řekl Těžký mokasín, „odpovím ti tedy. Mám jen jediný důvod k tomu, že jsem učinil, co jsem učinil. Mladý hoch, kterého jsme zajali, je podoben jako vrána vráně zajatému medvědobijci. Dokáži, že jsem jednal správně.“

Těžký mokasín přistoupil k zajatcům. Jemmy a Davy pochytili tu a tam slovo, ale natolik siouxsky neuměli, aby porozuměli do podrobností všemu, co se tu hovořilo.

„Vohkadeh se provinil, než odjel od Siouxů Ogallallů,“ řekl zvolna Těžký mokasín a jeho strohá tvář se teď trochu vyjasnila. „Proto zůstane naším zajatcem do té doby, dokud se vše nevysvětlí. Ukáže-li se, že bílí lovci ho tehdy ještě neznali, budou svobodni. Mají bílí lovci nějaká jména?“

Jemmy se tázavě podíval na svého dlouhého přítele, ten pokrčil rameny, přikývl hlavou a polohlasem zabručel:

„Zkusme to … snad nám naše jména získají trochu úcty …“

Tlustý lovec se obrátil k náčelníkovi a řekl:

„Jmenuji se Jemmy-petahčeh a můj přítel je dlouhý bojovník, kterému říkají Davy-honskeh. Náčelník Siouxů slyšel snad už naše jména.“

Mí Uff– Uff!“

Ogallallové ze sebe vyráželi výkřiky překvapení, jen Těžký mokasín se ovládl. Káravě pohlédl na své bojovníky a zatvářil se svrchovaně lhostejně:

„Těžký mokasín je dosud nikdy neslyšel. Kdo jsou druzí dva muži

„Otec a syn,“ řekl Jemmy, vědom si dobře toho, že Martina a Hobble Franka nesmí prozradit. Vyslovil dvě jména, která ho v tom okamžiku zrovna napadla: „Frank Miller, otec a syn,“ opakoval.

Pátravý pohled Těžkého mokasína sklouzl na Martina a na Hobble Franka a přes rty mu přeběhl lehký úsměšek; pokynul však vlídně rukou a řekl:

„Nechť mne bílí mužové následují.“

Kráčeli mezi rozestupujícími se Ogallally do zadní části nádvoří.

Celý ten podivuhodný útvar, který se stal pastí bílých lovců, byl vlastně ohromným skaliskem, složeným ze živce a měkčích hornin, které déšť a vítr časem rozleptaly, a tak se vytvořil jakýsi dům s rozlehlým nádvořím, rozděleným příčnými zdmi na několik oddělení. Do toho posledního, největšího, je nyní Těžký mokasín vedl.

V prostoře, kam se pohodlně vešli všichni koně Ogallallů, leželo v koutě spoutáno šest bělochů, ve špinavých oděvech rozedraných do cárů, s krvavými oděrky na rukou a v zápěstích. Vyhublé tváře, slepené vlasy plné nečistoty, oči zapadlé hluboko v důlcích svědčily o tom, že zajatci trpěli hladem a žízní.

„Vedou nás asi k vašemu otci,“ podařilo se Jemmymu zašeptat nepozorovaně cestou Martinovi, „buďte, prosím vás, rozumný! Nesmíte na sobě dát nic znát… Prozradíte-li se, jsme všichni ztraceni.“

Těžký mokasín se zastavil, obrátil se k Tlustému Jemmymu a řekl:

„Zde leží zajatci Siouxů Ogallallů. Těžký mokasín nerozumí

dobře jejich řeči a neví, kdo jsou tito muži. Nechť se jich bílá tvář zeptá a řekne mi pak, co zajatci odpověděli.“

Jemmy pokročil o několik kroků vpřed, pozdravil spoutané muže lehkým posunkem a oslovil je:

„Doufám, že je mezi vámi medvědobijce, kterého hledáme. *Sir*, jediná záchrana je, zachováte-li teď chladnou krev a nedáte na sobě pranic znát. Je tu váš syn, stojí za mnou. Chtěli jsme vám přijít na pomoc, ale sami jsme naneštěstí upadli do léčky. Ale nezoufejte, pomoc přijde a budete vysvobozeni. Řekli jste těm darebákům, co vás zajali, svá jména?“

Urostlý, ramenatý muž, ležící uprostřed, se pohnul, jeho zrak se upřel na Jemmyho a pak sklouzl pohledem dozadu na Martina. Díval se mlčky, bylo vidět, jak několikrát namáhavě polkl, než ze sebe chraptivě vypravil:

„Bože můj – jaká radost a neštěstí zároveň… přátelé… Ti prokletí Ogallallové znají jména nás všech …“

„Dobrá,“ řekl Jemmy. „Doufejme, že nás nechají pohromadě. Potom uvidíme, co se dá dělat.“

Těžký mokasín napjatě poslouchal, co spolu ti dva hovoří, ale ještě pozorněji sledoval svýma rysíma očima medvědobijce a jeho syna. Oba se ovládali znamenitě. Chlapec stál a díval se na otce s kamenně lhostejnou tváří, ačkoli musil ze všech sil potlačovat slzy, které se mu už draly do očí. A lovec Bauman se bez zájmu odvrátil od syna stranou, jako by ho mladý člověk před ním ani v nejmenším nezajímal.

„Řekli zajatci bílému lovci svá jména?“ opakoval otázku náčelník Siouxů.

„Ano,“ odpověděl Jemmy. „Pravili, že je již vyjevili Těžkému mokasínu.“

Přívětivost siouxského náčelníka naráz zmizela. Zamračil se, pokynul drsně Ogallallům, kteří ho doprovázeli, potom se otočil a beze slova zmizel. Siouxové se vrhli k nově zajaté čtveřici, prohledali každému kapsy a vyprázdnili je, pak všechny spoutali a položili je ke skupině lapených brusičů drahokamů. Potom se mezi sebou chvíli polohlasem domlouvali, ukazovali si na zajatce a nakonec jednoho z nich, nepříliš statného muže, vyhublého až na kost a s horečnatýma očima, vyvlekli.

Sňali mu pouta a vyzvali ho posunkem, aby je následoval.

Muž se vypotácel, sledován očima všech.

Když zmizel, bylo chvíli hrobové ticho.

„Co od něho budou chtít?“ ozval se nakonec lovec medvědů.

„Chtějí vyzvídat…,“ zabručel Jemmy. „Chtějí se od něho dovědět to, co jsme jim neřekli my.“

Ogallallové vedli zajatce až ke skupině kamenů na druhém konci nádvoří, kde seděl Těžký mokasín, a podpírali ho, aby neupadl. Ubožák se nemohl před náčelníkem ani udržet na nohou. Musili ho posadit tak, aby se zády napolo opíral o kamennou stěnu.

„Víš, jaký osud tě čeká?“ oslovil ho Těžký mokasín. Založil si ruce na prsou a pozoroval pronikavě muže před sebou. „Ano,“ řekl těžce muž, „řekli jste nám to … už mnohokrát…“

„Řekni to sám!“

„Budeme zabiti!“

„Nikoliv!“ zahřměl drsně náčelník Ogallallů a oči mu krvelačně zablýskaly. „Budete umučeni! Podstoupíte muka, jaká dosud žádná bílá tvář nezakusila, takže přivítáte okamžik smrti s radostí jako úlevu a vysvobození.“ Odmlčel se a pak trochu mírněji pravil: „Ty však by ses mohl zachránit… Chceš si zachránit život?“

Muž mlčel.

„Chceš se vyhnout mukám u kůlu smrti?“ opakoval Těžký mokasín.

„Co mohu zachránit…,“ vypravil ze sebe těžce zajatec.

„Budeš mne volat, až budeš stát u mučednického kůlu,“ zachraptěl Sioux, „ale moje uši pak budou hluché. Uvaž dobře, co mluvíš.“

Muž neodpovídal. Po chvíli zvedl hlavu a pomalu řekl:

„Co ode mne chceš? Co mám udělat, abych se zachránil?“

„Chci jen, abys mi pravdivě odpověděl, nač se tě zeptám. Potom budeš volný.“

„Volný…,“ zašeptal muž a zvedl hlavu. V obličeji se mu mihl záblesk naděje. „Ptej se …“

„Budeš mluvit pravdu!“ Těžký mokasín zabořil svůj pohled do mužových očí. „Nebo budeš přivázán k mučednickému kůlu ještě v této chvíli!“

„Budu…,“ vykoktával ze sebe těžce zajatec, … „budu mluvit… pravdu.“

„Lovec medvědů má syna?“

„Ano.“

„Je to chlapec, kterého jsme zajali?“

„Proč se mne na to ptáš …“

„Jsi pes!“ zahřměl Těžký mokasín. „Jsi bílý červ, kterého zašlápnu, jestliže se mi zachce. Chceš-li se zachránit, odpovídej a neptej se. Je chlapec, kterého jsme zajali, synem lovce medvědů?“

„Ano,“ sklonil muž hlavu.

„*Uff!*“ vykřikl náčelník. „Těžký mokasín má oči jako rys. Znáš muže v širokém klobouku, který kulhá?“

„Ano. Bydlil ve srubu s medvědobijcem a s jeho synem. Jmenuje se Hobble Frank.“

„Mé ucho slyšelo vše," přerušil ho Těžký mokasín. Pokynul rukou a dva Siouxové, kteří sem muže přivedli, se ho zmocnili a v mžiku ho opět spoutali. Muž ze sebe vyrazil výkřik, zazmítal sebou a zvolal:

„Slíbil jsi, že mi dáš svobodu, když ti řeknu pravdu. Řekl jsem všechno, co jsem věděl... Dodrž slovo ..."

Těžký mokasín pokročil vpřed, podepřel si ruku v bok a zasyčel zajatci do tváře:

„Jsi pes! Jsi bílý pes a bílému psu nemusím dodržet žádné slovo! Zemřeš, zemřeš zrovna tak jako ostatní..."

Když se muž vrátil, přijali ho ostatní zajatci s chladným mlčením. Siouxové jej hodili do kouta, muž se převalil tváří k zemi a tiše se rozvzlykal.

„Copak se vám stalo, *sir?"* oslovil jej Jemmy. „Byl jste u náčelníka?"

Muž plakal.

„Co na vás chtěli?" přidal se i Bauman. „Mučili vás?" zeptal se soucitně Davy.

Muž ztěžka pozvedl hlavu, a zalykaje se ještě pláčem, odpověděl trhaně:

„Povím vám to ... upřímně ... Byl jsem ... u náčelníka... chtěl vědět... kdo je to Martin a ... pan Frank a... a... já jsem mu to řekl, protože mi slíbil, že mne propustí na svobodu."

„Provedl jste… nu, hloupost,“ řekl tiše Jemmy. „Alespoň jste se přesvědčil, a přesvědčil jste tím také všechny ostatní, že na svobodu

se dostaneme buď všichni, anebo nikdo z nás. Je to tak?“

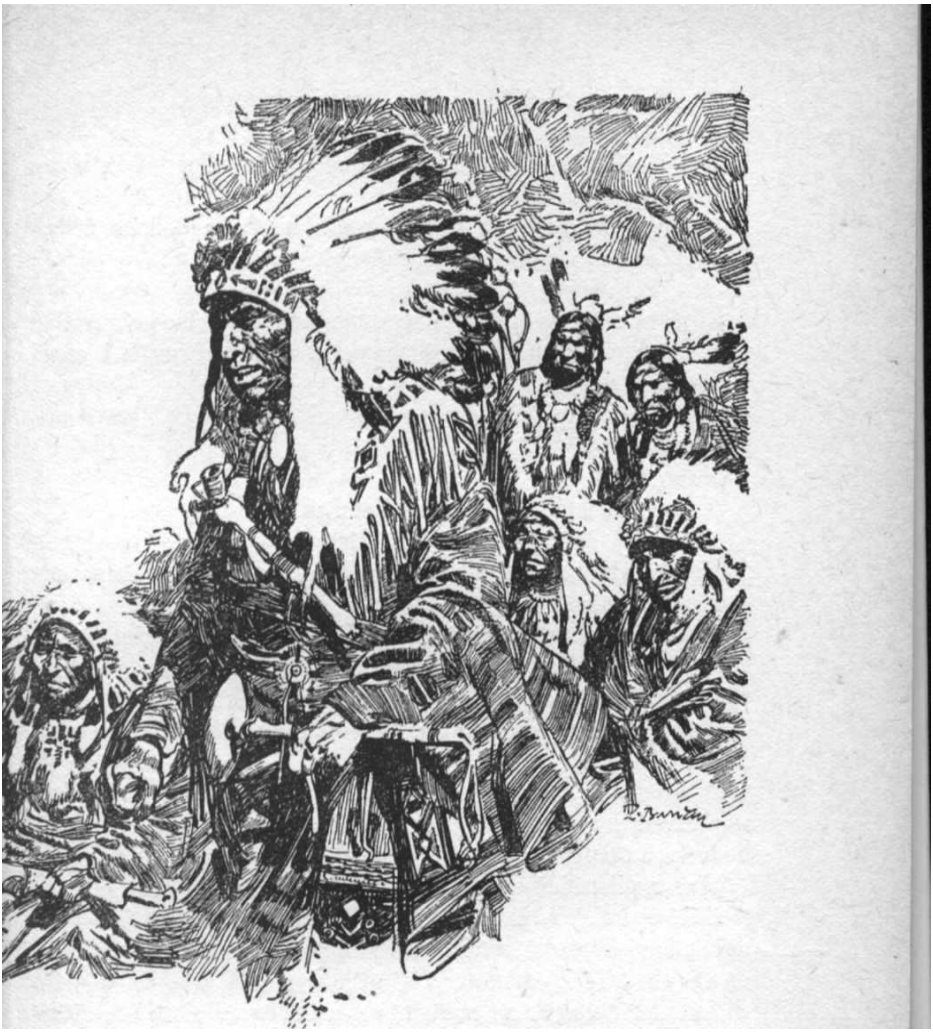
Muž zvedl zvlhlé oči a němě přisvědčil.

„Líbí se mi, *sir*, že jste upřímný. Bylo pošetilé, že jste věřil náčelníkovi Ogallallů, nu, máte aspoň poučení propodruhé. Kdyby na vás chtěl Těžký mokasín ještě něco vyzvědět, víte, jak se máte chovat. Držet jazyk za zuby a neprozradit ani slovo! A hlavu vzhůru, Old Shatterhand je nám jistě už na stopě… nebo bych se musel hromsky mýlit!“

Těžký mokasín zatím svolal přední bojovníky, aby rozhodl o Vohkadehově osudu. Na nádvorním prostranství seděli v půlkruhu s vážnou tváří proti srdnatému mladíkovi, který stál s uvolněnými pouty ve středu kruhu vedle náčelníka. Zdálo se, že postavení mladého Indiána se zhoršilo. Dva strážci s obnaženými noži v rukou po jeho boku i zachmuřené obličeje shromážděných Ogallallů to dosvědčovali. Těžký mokasín přistoupil k Vohkadehovi a oslovil ho:

„Nechť Vohkadeh vypravuje bojovníkům Ogallallů, co dělal od chvíle, kdy byl poslán, aby vypátral stany Šošonů.“

Vohkadeh vypravoval. Líčil přesvědčivými slovy vymyšlenou historku o tom, jak narazil na stopy Šošonů, jak je opatrně sledoval a jak posléze byl přepaden šošonskou přesilou a zajat. Vyprávěl i o tom, jak potom přijeli čtyři bílí lovci, kteří ho vyrvali z šošonských rukou a stali se tak jeho přáteli. Ale třebaže vyprávěl svůj příběh tak živě, jako by se byl skutečně stal, tváře Ogallallů byly stále kamenně nehybné a jejich oči neúčastně chladné. Bylo to patrné na první pohled: nevěřili. Nikdo z nich to ovšem nedal najevo, ani když Vohkadeh skončil. Jejich zraky se jen tázavě obrátily na náčelníka, který tu stál a se založenýma rukama a staženým obočím upřeně hleděl na Vohkadeha.

„Ví Vohkadeh, kdo jsou oni čtyři mužové?“ zeptal se.

Vohkadeh odpověděl, že je to Jemmy-petahčeh a Davy-hon-skeh, kteří jsou slavní lovci a kteří by se mohli stát přáteli Siouxů ku prospěchu celého kmene.

„A kdo jsou druzí dva muži?“ zeptal se lhostejným, jakoby nezúčastněným hlasem Těžký mokasín.

Když Vohkadeh řekl, že to jsou dva bílí lovci, a udal dvě jména, která ho právě napadla, vrhl na něho Těžký mokasín zkoumavý pohled a pravil:

„Ví Vohkadeh, že medvědobijce, kterého jsme zajali, má syna jménem Martin?“

„Nikoliv.“

„Ví, že u něho bydlí kulhavý lovec, kterému říkají bledé tváře Hobble Frank?“

„Nevím o tom …,“ tvářil se nevědomě Vohkadeh. Ale teď už náčelník zahřímal:

„Vohkadeh je pes, zrádce, smrdutý kojot! Proč ještě lže? Myslí si snad, že nevíme, kdo jsou oba zajatci? Víme, že je to Hobble Frank a syn lovce medvědů. Vohkadeh je sem přivedl, aby osvobodili naše zajatce. Nechť tedy s nimi sdílí jejich osud! Ještě dnes večer rozhodne shromáždění u poradního ohně, jakou smrtí zemře. Ale nyní budou jeho ruce spoutány tak pevně, až se mu budou zařezávat řemeny do masa.“

Strážci se na něho vrhli a v několika okamžicích byl spoután na rukou i na nohou. Přivázali ho ke koni a oddělili ho od ostatních bílých zajatců.

Pak dal Těžký mokasín povel k odjezdu. Ogallallové se vydali vzhůru do hor.

Ale Tlustý Jemmy, přehlížeje skupinu spoutaných zajatců, povzbudivě bručel:

„Jen trpělivost, přátelé! říkám vám, že Old Shatterhand nás nenechá sedět v téhle louži. Doufám, že najde moje znamení. Vytrhal jsem chlupy ze svého kožichu a čas od času je utrousím. Jak znám Old Shatterhanda, jistě si toho všimne a pozná, kterým směrem jsme jeli…“

16
V Pekelné tlamě

Tlustý Jemmy se nemýlil, když ujišťoval své přátele, že Old Shatterhand vypátrá jejich stopy a pokusí se jim pomoci.

Necelou hodinu po tom, co se Ogallallové vydali na cestu do hor, dorazil Old Shatterhand s Moh-awovými Šošony a medicinmanovými Upsaroky do skalního hnízda, kde byli čtyři přátelé překvapeni Těžkým mokasínem. Lovec se dobře pamatoval na tento podivuhodný útvar ze svých dřívějších toulek krajem, a proto byl tím opatrnější.

„V těch skaliskách by se mohl někdo skrývat," varoval své spolujezdce. „Musíme nejdříve důkladně prohledat okolí."

I na tvrdé čedičové půdě našli brzo stopy, ukazující, že tu přednedávnem jela početná skupina jezdců.

„Byli to Siouxové," oznámil Old Shatterhand, když se sešel k poradě s oběma indiánskými pohlaváry. Zdálo se, že není příliš překvapen. „Vohkadeh a jeho bílí přátelé tu byli zajati."

„Jak to může můj bílý bratr tak určitě vědět?" zapochyboval Moh-aw.

„Stopy na to ukazují; kdo jiný by se tu mohl objevit v takovém počtu, ne-li rudí muži?" odpověděl Old Shatterhand. „A kdo jiný by tu co hledal než Siouxové? A kromě toho: všiml jsem si, že Tlustý Jemmy tu ponechal jako znamení chomáček chlupů ze svého kožichu."

Ukázal několik chloupků z tlusťochova kožichu, které nalezl nedaleko výjezdu z brány skalního hnízda.

„Co navrhuje podniknout Old Shatterhand?" zeptal se medicinman Upsaroků. „Zamýšlí sledovat Ogallally?"

Lovec přemýšlel…

„Zastihli bychom je sice pravděpodobně i na řece Ohnivých děr, kdybychom se vrátili k Vinnetouovi," řekl, „ale bojím se, že Siouxové by mezitím zajatce mohli připravit o život."

„Což nepravil sám Old Shatterhand, že do dne úplňku jsou bílí mužové bezpečni?" namítl Kanteh-pehta.

„Lovec medvědů a jeho pět společníků ano! Ale o ostatní, a

zvláště o Vohkadeha, mám vážné obavy. Nesmíme proto ztrácet ani vteřinu. Nebo snad soudí moji rudí bratři jinak?“

„Nikoli,“ odvětil obrovitý medicinman. „Jsme na stopě Ogallallů a já si přeji, aby mé ruce brzy stiskly Těžkého mokasína. Nechť nás Old Shatterhand vede!“

Seřadili se po indiánském způsobu a vyrazili na cestu mezi sopečným kamením, míříce vzhůru do hor.

Musili postupovat opatrně, protože přicházeli na stopy zřídka a mohli je číst jen s obtížemi. Pouze z drobných kaménků, které odlétly stranou anebo byly rozdrceny pod údery kopyt, mohli soudit, kudy se brala skupina Ogallallů. Tu a tam Old Shatterhand nalezl chomáč chlupů z kožichu, znamení Tlustého Jemmyho.

Teprve když dorazili k řece Výšin, k místům, kde pramení vody vlévající se později z Missouri do Atlantského oceánu i ty, které – jako Snake River – spěchají k Pacifiku, změnila se sopečná pustina ve vlídnější kraj. V těchto končinách je úrodná prsť, mezi křovinami a lesy proudí bystré potoky s čistou, zdravou vodou, poskytující osvěžení rostlinstvu i člověku. Tudy mohli jet rychleji a také stopy Ogallallů v husté trávě byly zřetelnější a cesta pro zvířata schůdnější.

K večeru začali sestupovat strmými úžlabinami. Krok za krokem se koně sešplhávali mezi křovisky, až se družina dostala do údolní plošiny, kde místo měkké kůry tepala kopyta koní opět tvrdá sopečná skaliska. Po krátkém nočním odpočinku pokračovali pak přímým směrem k horám Ohnivých děr.

Dojeli řídkým smrkovým lesem k loučce na břehu bystřiny, kde hned při prvním pohledu spatřili rozválenou a podupanou trávu; Ogallallové zde zřejmě odpočívali, a jak bylo patrno z otisku u toku, také napájeli koně. Siouxové byli zřejmě úplně bezstarostní a ani ve snu je nenapadlo, že by mohli být pronásledováni. Dokonce za sebou ani nezahladili stopy. Přesto Old Shatterhand vyslal vpřed několik Šošonů, aby proslídili okolí, a teprve polom pokračovala družina zase v jízdě. Ogallallové měli asi jednodenní náskok, ale což kdyby tu přece jen z opatrnosti zanechali skrytou hlídku, která by jistě mohla Old Shatterhanda a jeho muže snadno vypátrat a upozornit na ně hlavní voj Siouxů?

Jak projížděli lesem, uslyšeli zvláštní temný, hrozivý hukot, co chvíli přerušovaný pronikavým pískotem. Syčelo to zde ostře a

pronikavě, jako by někde docela blízko unikala z parního stroje pára.

„Co slyší moje ucho? Co to je?“ zastavil se Moh-aw a nejistě se ohlížel a pátral, odkud přichází dráždivé pískání.

„*War-pe'h-pejah,*“ vysvětlil Old Shatterhand. Tímto pojmem, který znamená asi tolik jako *hora horké vody,* označují Indiáni gejzír.

Půda se v těchto místech počala ostře svažovat a brzy musili jezdci sestoupit s koní a vést zvířata za sebou. Když sestoupili se stráně, ušli asi dvě stě nebo tři sta kroků a pak les naráz skončil.

Stáli v krajině řeky Ohnivých děr, v nejpodivuhodnější končině Yellowstonského národního parku.

Do nedozírné dálky a na tři i čtyři míle do šířky tu tryská sta a sta gejzírů a horkých pramenů. Sloupy vod vybuchují a stoupají do výše několika desítek stop, horký vzduch se prosycuje párami a z rozsedlin stoupá omamující sirnatý pach. Pod sněhobílou pěnou, třpytící se v jasu slunečních paprsků, nebo pod tenkým příkrovem bahna či slatiny pracují pod zemskou kůrou mocné síly, vydouvající tu a tam pevnou půdu v obrovský bizarní sloup, v nestvůrně velkou bublinu, která roste, napíná se, dme se, až nakonec rozpukává a z její hluboké dutiny se pak žene k nebi proud vířící vody. Běda tomu, kdo vstoupí na takový pruh bobtnající, vzdouvající se půdy! Zdá se mu v prvním okamžiku, že je pevná, ale náhle se počne pod nohama pohybovat, zvedat, a tu zbývá jen jediná možnost záchrany: krkolomný skok a bleskurychlý úprk.

A přece se leckdy stane, že hned vedle se vytvoří nová zhoubná výdutina, stejně hrozivá jako první, a lovec musí znovu hledat spásu v úprku, poněvadž zde se pohybuje po tenké kůře, přikrývající hlubiny pozemského nitra asi tak, jako přikrývá tenká papírová pavučina vosí hnízdo.

Skutečně: běda tomu, kdo se dá zlákat poklidným vzezřením mechoviště! Nevstupuje na pevninu, ale na tenkou slupku půdy, kterou nesou sopečné páry, a kamkoli vstoupí, povolí půda pod nohama a do vytisknutých šlépějí se vyvalí hustá zelenožlutá tekutina, podobná ostře páchnoucímu sirupu.

A všude kolem to šumí, kypí, vře, píská, syčí, sténá a hučí, obrovské kusy bahna vyrážejí do výše, stříkají sloupy vod zbarvených jednou ohnivě červeně a podruhé průhledně modře či sírožlutě, a lidským očím se naskýtá nezapomenutelné divadlo, nad

kterým by člověk nejraději nadšeně zvolal: „Fantastické! Ohromující! Nádherné! Nezapomenutelné!“ – kdyby, ano, kdyby to všechno nebylo zároveň tak stísňující, tak hrůzné …

Zde u řeky Ohnivých děr se zastavila Old Shatterhandova družina poblíž údolí, kde se stráně přimkly k sobě tak těsně, že se řeka mezi nimi sotva protahovala. Old Shatterhand se vyšplhal se svými průvodci na vrchol stráně, proti níž se zvedal právě při ústí údolí podivuhodný útvar: byla to jakási terasovitá několikastupňová stavba, jejíž okraj tvořila polokruhovitá nádrž naplněná vodou. Z ní vyrůstala druhá terasa o menším průměru a potom třetí, která jako by byla načechrána z bělostné vaty, a pak ještě několik teras dalších, vždy obklopených vodním prstencem, třpytivým, zářícím. Celý ten fantastický útvar se oslnivě skvěl, pableskoval tak sněhobíle, jako by byl posypán sněhovými vločkami, a odrážel se od černého masivního pozadí čedičového srázu, až oči přecházely. Vypadalo to jako neskutečná pohádková stavba, a přece stačilo pohlédnout k vrcholu této prstencovité pyramidy, aby hned bylo patrno, jaké síly ji vytvořily. Tam na samém temeni vyrazil právě do výše proud vody, rozstříkl se na všechny strany a jako hustý, třpytivý déšť počal zkrápět terasy. Horká voda stékala z jednoho stupně na druhý, a čím níž klesala, tím víc se ochlazovala, až z poslední terasy přetékala přes okraj vodního prstence a ztrácela se v špinavých, zrádně opalizujících vodách řeky Ohnivých děr.

Nedaleko tohoto terasovitého útvaru se černal do šířky dobrých padesáti stop široký násep, uprostřed s tmavým, černým jícnem, chrlícím v malých přestávkách bahno a kal. Jakmile gejzír začal hnát své perlivé proudy vod do výše, stoupala pozvolna i kolotající hladina bahna, v černém jícnu to bublalo, hrozivě syčelo, vařilo se.

To byla *P’a-wakon’-tonka,* Ďáblova voda, místo, ke kterému směřovali Ogallallové se svými zajatci.

Tábořili nedaleko jícnu bahnité sopky a z lesní stráně, odkud je Old Shatterhand nyní spolu s Moh-awem a Kanteh-pehtou pozoroval, bylo zřetelně vidět, jak koně pobíhají kolem tábořiště, jak zajatci sedí na obrovském kameni, připoutáni k němu lasem. Old Shatterhand i prostým okem rozeznával Jemmyho, Hobble Franka, dlouhána Davyho, Martina, medvědobijce a několik neznámých mužů. Vohkadeh ležel opodál, odděleně, svázán do kozelce tak

pevně, jako by mu pouta měla vymknout všechny údy.

„Psi Ogallallů netuší, že Upsarokové je v této chvíli pozorují," zašeptal obrovitý medicinman Vraních Indiánů Old Shatterhandovi. „Tomahavk mých bojovníků je všechny spolyká. Vyrazíme ihned?"

„Můj rudý bratr nechť se neukvapuje," odpověděl Old Shatterhand. „Než bychom sešplhali, přišli k řece a přebrodili na druhou stranu, Ogallallové by nás uviděli a pobili by okamžitě všechny zajatce. Musíme je napadnout neočekávaně."

„Ví můj bílý bratr, jak to učinit?"

„Vyčkáme, až War-pe'h-pejah započne chrlit. Padající voda nás oddělí od Ogallallů, kteří pak nebudou moci spatřit, jak sestupujeme mezi stromy až k řece. Tak jedině se můžeme dostat nepozorovaně k jejich tábořišti," pravil Old Shatterhand.

„Můj bílý bratr má pravdu. Stane se, jak řekl," přikývl Kanteh-pehta.

Old Shatterhand vyňal z lovecké torby dalekohled. Přiložil jej k očím a zadíval se do tábora Siouxů… „Chystají se k výslechu," řekl.

Právě v tom okamžiku, kdy Old Shatterhand se zadíval dalekohledem do ležení Ogallallů, dal Těžký mokasín Vohkadeha předvést před shromážděné Siouxy. Věděl, že teď už ho skoro celý kmen považuje za zrádce, a proto shromáždil své bojovníky zde, u sopečného kráteru, na místě jinak velmi nepříhodném pro táboření.

Siouxský náčelník věděl, co chce. Bez dlouhých okolků se stroze obořil na mladého bojovníka:

„Bude ještě Vohkadeh dále zapírat, anebo se přizná, že zradil Ogallally?"

„Vohkadeh se nebude k ničemu přiznávat," opovržlivě odpověděl mladý Indián. „Nic neudělal."

„Vohkadeh lže! Kdyby řekl pravdu, byl by jeho trest velmi mírný."

„Rozsudek Těžkého mokasína bude stejný, ať je Vohkadeh vinen či nevinen. Vohkadeh musí zemřít."

„Mládí má krátké myšlenky," řekl Těžký mokasín. Jako by se snažil pojednou o vlídnější tón. „Vohkadeh je mlád, a proto chceme být shovívaví. Avšak ten, kdo jednal špatně, musí doznat, že chybil."

„Řekl jsem, co si myslím. Víc neřeknu."

Siouxský náčelník zavrtěl hlavou a jeho tváří se mihl posměšný

úsměšek.

„Znám Vohkadeha," řekl. „Nakonec poví všechno."

„Na to bude Těžký mokasín marně čekat."

„Pak je tedy Vohkadeh zbabělec," zahřměl opět prudce náčelník. „Bojí se. Měl odvahu zradit, ale nemá odvahu se ke zradě přiznat, Vohkadeh není mladý muž. Je stará žena, která kvílí, sotvaže ji štípla moucha."

Těžký mokasín opravdu znal Vohkadeha dobře. Ostatně nejen Vohkadeh, ale žádný Indián nedovolí, aby byl nazván zbabělcem, aniž by se ihned nepokusil dokázat svou zmužilost. A za ten důkaz je ochoten obětovat i život. Je veden od mládí k tomu, aby dovedl přemáhat všechnu bolest, námahu a nesnáze, a nebojí se smrti, protože je přesvědčen, že statečný bojovník se dostane hned po smrti do věčných lovišť.?

Sotva náčelník vyslovil urážku, Vohkadeh vykřikl:

„Zabil jsem bílého buvola. Všichni Ogallallové o tom vědí."

„Ale žádný z nich při tom nebyl. Přinesl jsi jeho kůži, to je vše. Nic víc o tom nevíme."

„Daruje snad buvol svou kůži někomu dobrovolně?"

„Nikoliv. Avšak když zemře, leží ve stepi. Vohkadeh uviděl jeho mrtvolu, vzal kůži, odnesl ji domů a řekl, že buvola zabil."

„Lež!" vykřikl Vohkadeh podrážděn novou urážkou. „Což leží pošlý buvol ve stepi? Kdo to kdy viděl? Supi a kojoti se na něj vrhnou a sežerou ho."

„*Ty* jsi kojot," řekl zvolna, rozmyslně Těžký mokasín a upřeně se zadíval Vohkadehovi do očí.

„*Uff!*" Vohkadeh sebou zmítal v poutech. „Kdyby nepoutaly mé ruce řemeny, ukázal bych ti, zda jsem či nejsem smrdutý stepní vlk."

„To jsi už ukázal. Bojíš se doznat pravdu jako stará *squaw*."

„Nezapíral jsem ze strachu," vykřikl Vohkadeh.

„*Uff!*" vyštěkl Těžký mokasín. „Tedy přiznáváš, že jsi vinen? Pověz tedy, co jsi učinil, nechvěješ-li se strachem jako list, který má spadnout se stromu."

„Co jsem učinil? Povím Těžkému mokasínu všechno. Jel jsem do vigvamu medvědobijce, abych tam vyprávěl, že Ogallallové zajali lovce. Pak jsem se vydal k Žluté řece s bílými muži. Chtěli jsme zajatce osvobodit."

„Kteří bílí mužové jeli s Vohkadehem?“

„Syn lovce medvědů, Davy-honskeh, Jemmy-petahčeh a lovec zvaný Hobble Frank.“

„Nikdo jiný?“

„Ne.“

„Vidím, že Vohkadeh si velmi oblíbil bílé tváře!“ Spoutaný zajatec se napřímil a vrhl na náčelníka pohled plný pohrdání.

„Ano,“ odpověděl. „Každý z nich je mi milejší než sto Ogallallů.“ Těžký mokasín se rozhlédl vítězně po svých bojovnících. Jejich tváře byly přísné, hněvivé, nenávistné. Náčelník se uspokojeně pousmál. „Víš, co jsi řekl? Víš, co tě očekává?“

„Čeká mne smrt.“

„Ano, smrt, ale dříve podstoupíš tisíc muk, která si ani nedovedeš představit.“

„Nebojím se jich!“

„Ať tedy začnou hned!“ zařval Těžký mokasín. „Přiveďte medvědobijcova syna!“

Přivlekli Martina a postavili ho vedle Vohkadeha. Náčelník Ogallallů si ho také chvíli přeměřoval pohrdavým pohledem a potom řekl:

„Vohkadeh vás přivedl, abyste osvobodili zajatce. Pošetilost zakalila váš rozum a připravila vás o rozvahu. Zemřete!“

„Nikdo nežije věčně!“ řekl hrdě Martin.

Těžký mokasín v prvním okamžiku nepochopil. Teprve když si uvědomil smysl toho, co Martin řekl, zlobně se utrhl:

„Bílá tvář nebude tak mluvit, až uslyší, že zemře ještě dnes.’* Přelétl oba mladíky nenávistným pohledem a odmlčel se. „Těžký mokasín nechce však být mužem bez srdce. Vidí, že Vohkadeh a syn lovce medvědů jsou přátelé. Učiní jim proto radost. Zemřou oba společně. Ještě v této chvíli!“

Vstal.

Kruh Indiánů se mlčky rozestoupil a Těžký mokasín stanul u bahnitého, bublajícího jícnu, odkud stoupaly sirné páry. Ukázal rukou do prohlubně a zvolna, odměřuje zřetelně každé slovo, řekl:

„Zde – je – váš – hrob. Za – několik – okamžiků – vás – oba – pohltí.“

To bylo nelidské.

Martin vytřeštil oči, lehce se zapotácel a zesinal v tváři. A jeho otec vykřikl tak, že ho bylo slyšet až na druhém konci řeky, tam, kde stál v úkrytu lesa Old Shatterhand.

Až do této chvíle nedal lovec medvědů ani jediným posunkem, ani jediným slovem najevo, jak trpí. Na to byl příliš hrdý. Ale hrozba Těžkého mokasína byla tak ukrutná, tak nepředstavitelně hrůzná, že se už nemohl ovládnout.

„Ne, ne, nedělej to!“ vykřikl v nejvyšším zoufalství, „ušetři mého syna, vezmi si *mne*, slyšíš, hoď *mne* do toho prokletého jícnu…“

„Mlč!“ zařval Těžký mokasín. „Křičel bys strachem, kdybys měl zemřít smrtí svého syna.“

„Ne, ne, přísahám, neuslyšíš ode mne jediné slovo, jediné zasténání …“

„Začneš výt jako hyena, až se dovíš, jaká smrt je určena tvému synu,“ rozzuřil se Sioux. „Domníváš-li se, že Vohkadeha a tvého syna jen hodíme do té páchnoucí vařící břečky, pak se velice mýlíš! Víme, že bahno stoupá a klesá pravidelně, a známe chvíli, kdy počíná kypět, a také místo, kam dostupuje. Pravím ti, že přivážeme oba odsouzence na laso a ponoříme je nad stoupající proud vroucího bahna, aby jim vařící kaše dosahovala po kotníky a potom stoupala stále výš a výš. Jejich těla se upečou ve žhavém bahně. – Máš ještě chuť podstoupit smrt, která je určena tvému synu?“

„Ano, tisíckrát ano,“ vykřikl medvědobijce. „Vezmi si mne místo něho, vezmi si mne…“

„Těžký mokasín se již rozhodl,“ řekl náčelník chladně a odvrátil se od lovce medvědů. „Tvůj syn zemře zde. A ty budeš umučen na hrobě náčelníků.“

„Martine…,“ vykřikl zoufale v pláči lovec medvědů.

„Tatínku, tatínku…,“ zalkal Martin a na jeho tváři se objevily slzy.

Ale Vohkadeh se naklonil k svému příteli a zašeptal:

„Nechť mlčí můj bílý bratr! Zemřeme, avšak žádný z Ogallallů se nebude pást na našem strachu a přes naše rty nepřejde ani jediný výkřik bolesti.“

Lovec medvědů jako by v tomto okamžiku pozbyl rozumu.

Zmítal sebou, hlasitě křičel, spílal i prosil, snažil se zbavit pout a – Těžký mokasín jej škodolibě pozoroval a posměvačně se ušklíbal:

„Hleďte, jak zbabělec sténá a naříká! Proč nemlčíš? Uvidíš všechno lépe než my a budeš stát docela blízko, až budou ponořovat dva mladé psy do hořícího bahna! Schovej si svůj nářek, budeš jej potřebovat!“

Na náčelníkův pokyn přivlekli Martina a Vohkadeha k okraji jícnu. Také ostatní zajatce – stále spoutané na koních – přivedli blíž, aby uviděli muka dvou nešťastných mladíků.

„Příšerné,“ sténal šeptem Davy. „Nepřijde-li pomoc včas, máme ty hochy na svědomí. Byli jsme blázni, že jsme se dali zlákat k takovému pošetilému podniku …“

„A kde je Old Shatterhand?“ skřípal zuby Tlustý Jemmy. „Čekal jsem, že pojede co nejrychleji po naší stopě. Vždyť …“

Nahoře nad srázem protějšího břehu se náhle ozval sípavý křik supa. Táhl se nad krajinou, ozvěna jej několikrát vrátila a pak se ozval znovu, kdesi nablízku.

„Slyšíš?“ vzrušeně šeptl Davy. „To je znamení… nevzpomínáš si, jak nám o tom Old Shatterhand vypravoval… A zase! Jsou tu! Přišli!“

„Podívej se nenápadně tam k lesu …,“ řekl Jemmy. „Vidíš …? Pohybují se tam vrcholky stromů, patrně jsou tam lidé.“

„Psst!“ šeptl Jemmy a ukázal pohledem na ogallallského náčelníka.

„Co štěkají mezi sebou bílí psi?“ zahřměl Těžký mokasín. „Mají snad také chuť zemřít v horkém bahně?“ Oba přátelé zmlkli.

V té chvíli se najednou pod nimi zachvěla půda a ozvalo se dunění, jako by sem cválalo z dálky stádo divokých koní. Bylo zprvu slabé, brzy však zesílilo a z nitra hlubiny vycházel podivný hukot. Země se začala otřásat.

Náčelník se nahnul přes okraj jícnu a spustil své laso dolů do bahnité hlubiny. Když takto změřil, do jaké hloubky je třeba odsouzence ponořit, pokynul pravicí a čtyři Siouxové připevnili laso nad jícnem za vyčnívající hroty skalisek. Vohkadehovi a Martinovi podvázali laso pod ramena. Dva Siouxové se k nim postavili, připraveni spustit je dolů, až gejzír započne činnost.

Byly to vteřiny hrůzy.

Podzemní dunění se ztišilo, černé bahno dole v jícnu se zlověstně nadýmalo a z hlubiny vystupovaly kotoučky odporného sirného

dýmu.

A Těžký mokasín, stoje na pokraji kráteru, čekal jako krvelačný sup, kdy začne z jícnu stoupat vařící bahnitá láva…

Ze svého úkrytu uviděl Old Shatterhand, jak Ogallallové vlekou zajaté mladíky ke kráteru a jak jim připevňují lasa pod ramena.

„Chtějí je usmrtit v bahně," obrátil se ke Kanteh-pehtovi. „Musíme okamžitě přijít na pomoc. Sjeďte dolů se stráně, přebroďte se a potom tryskem vzhůru! Udeřte na ně a křičte přitom ze všech sil: Ogallallové si musí myslit, že je napadla velká přesila!"

„*Uff!* Upsarokové napadnou šakaly Ogallallů a způsobí děs a hrůzu v jejich srdcích!" odpověděl Kanleh-pehta.

V několika minutách zmizeli mezi stromy Upsarokové, vedeni svým obrovitým medicinmanem, i Šošoni v čele s Moh-awem.

Old Shatterhand kývl na černého Boba a ukázal mu na mladý strom:

„Zatřes tím smrkem!"

Potom položil ruku na ústa a tu se nad srázem rozlehl supí skřek – to byl onen zvuk, který zaslechli Jemmy a Davy.

„Proč Bob třásti stromem?" vyptával se černoch, ale kymácel poctivě kmenem podle Shatterhandova příkazu.

„To je znamení pro zajaté, Bobe," řekl Old Shatterhand. „Siouxové chtějí hodit Martina a Vohkadeha do bahna."

Bob vytřeštil oči.

„Oh, oh!! Ogallallové chtít zabít massa Martin? Chtít ho pustit do bahna? To nesmět udělat, Bob to nepřipustit, Bob je všechny pobít!"

Zatvářil se zuřivě, zahrozil nad hlavou rukama sevřenýma v pěst, a než se Old Shatterhand nadál, odkvapil.

„Bobe, Bobe…," volal za ním lovec. „Zpátky! Pokazíš všechno! Prozradíš nás …"

Ale Bob ho už dávno neslyšel. Řítil se dolů se stráně k vodě, bez pušky, kterou samým leknutím nechal u Old Shatterhanda, spustil se z černého skaliska do špinavé vody a brodil se na druhou stranu. Všechno ho hnalo, aby pomohl vyrvat Martina ze siouxských drápů.

Když se škrábal na břeh, narazil v řece na cosi tvrdého. Byla to silná větev, která se tu zabodla do dna řečiště a trčela při břehu z vody.

„Oh, oh!" zajásal Bob a vyrval ji jedním trhnutím ven. „Bob mít

zbraň, Bob zabít tím kyjem všechny Ogallalla.“

A statečný, věrný černoch, podoben v této chvíli strašidelně vyhlížející obludě, jak se na něj nalepila ve vodě špína, usazeniny, sítiny a rákosí, řítil se k Siouxům a mával nad hlavou větví jako mohutným kyjem.

Siouxové stáli v polokruhu kolem gejzíru. Dva z nich, ti, kteří měli ponořit odsouzence do hlubin jícnu, stáli připraveni a čekali na náčelníkův pokyn.

Ubíhaly nekonečně dlouhé vteřiny.

Old Shatterhand, v ruce svou těžkou, dvouhlavňovou pušku medvědobijku, pozoroval Siouxy s obdivuhodnou chladnokrevností.

Hřmot gejzíru sílil a vzrůstal každým okamžikem. Náčelník zvedl pravici.

Dva Ogallallové se přiblížili k Martinovi a Vohkadehovi.

„Dolů!“ vykřikl Těžký mokasín a jeho ruka ukázala na jícen.

Martinův otec vyrazil srdcervoucí výkřik. Ječící voda a pára unikaly z gejzíru a z hlubiny země se ozývaly temné, hrozivé rány.

Dva Siouxové se sklonili k zemi, aby pozvedli spoutané zajatce se země.

A tu Old Shatterhand pomalu, rozmyslně zvedl ručnici a zamířil. Z hlavně vyšlehl dvakrát plamen. Výstřel však nebylo slyšet. Hluk gejzíru byl nyní tak mocný, že přehlušil všechno.

Těžký mokasín netrpělivě čekal, až strážci přivlekou mladíky.

Ale oba muži leželi na zemi a nehýbali se. Sioux přiskočil a naklonil se nad oba muže a zlostně je udeřil pěstí. Ani teď se nepohnuli. Vzal tedy jednoho z nich za ramena a obrátil ho k sobě.

Hleděly na něho dvě nehybné, do prázdna upřené oči. V hlavě se černaly dvě rány – jedna vpředu, druhá vzadu.

Těžký mokasín zděšeně pustil muže a zatřásl druhým. Byl také mrtev. Náčelník se vzpřímil, jeho tvář zsinala, obrátil se ke svým bojovníkům a němým pohybem ruky ukázal na mrtvé. Ogallallové, kteří pro jekot gejzíru neslyšeli výstřel, plni ohromení zírali na zabité. Nedovedli si vysvětlit, co se stalo, a v jejich obličejích se zračila pověrčivá bázeň.

V té chvíli hukot a sykot gejzíru umlkl. A tichem, které tu náhle zavládlo, pojednou projel od řeky divoký jek a řev.

Všichni se obrátili a uviděli obrovskou černou postavu, pokrytou

žlutozelenou říční pěnou, poloshnilými rákosinami, jak mává nad hlavou mohutným kyjem. Divoký křik, vykulené oči, blýskající bělmem, vyceněné zuby, to všechno poděsilo na okamžik Siouxy tak, že stáli, jako by je přimrazil.

A Bob – neboť on to byl – řítil se obrovskými skoky vpřed k náčelníkovi a chraptivě křičel:

„Massa Martin! Kde být můj massa Martin? Zde být massa Bob! On zabít všechny Ogallally! On rozdrtit každého Siouxa!“

A zároveň se ozvalo pronikavé, uši drásající *hiiih,* indiánský válečný pokřik. To se sem již blížili od řeky Upsarokové a Šošoni.

Teprve teď se Siouxové probrali z úžasu a ustrnutí. Rozběhli se k řece, ale když tam narazili na Šošony a Upsaroky, zmátli se tak, že se ani nepřesvědčili o počtu útočníků a bezhlavě se hnali ke koním. Smrt dvou bojovníků, přízračný zjev černého Boba a nenadálý útok Šošonů a Upsaroků – to bylo příliš mnoho nevysvětlitelného najednou. Ještě před několika minutami byli přesvědčeni, že jsou daleko široko sami a bezpečni před kýmkoliv. A teď prchali v hrůze a zděšení.

„Zachraňte se! Rychle k našim!“ volal Jemmy, jakmile vypukl mezi Ogallally zmatek, a třebaže svázán, udeřil koně do slabin a jen lak připoutanýma nohama jej řídil směrem k útočníkům. Mezek s Dlouhým Davym mu byl v patách a Hobble Frank se nedal zahanbit, Těžký mokasín se pokusil je zadržet, ale naštěstí se tu objevil Bob a uštědřil mu mohutnou ránu svým kyjem. Náčelník se zapotácel, padl na zem, na chvíli zcela ochrnut. Ale Bob se o něho už nestaral. Uviděl Martina, vrhl se k němu a radostně povykoval:

„Massa Bob být zde! Dobrý massa Martin! Bob přeřezat hned pouta od massa Martin!“

Těch několik okamžiků stačilo, aby se náčelník mezitím vzchopil a vytasil nůž. Zprvu se chtěl znovu vrhnout na Boba, ale když zpozoroval, že jeho Ogallallové se dávají houfně na útěk, rozběhl se ke koni a jediným skokem se ocitl v sedle. Otočil zvíře k plašícímu se a vzpínajícímu se koni medvědobijce, hmátl rychle po jeho uzdě, pobídl pronikavým výkřikem obě zvířata – a vlekl za sebou koně, na němž byl spoután bezmocný lovec medvědů.

„Ke hrobům náčelníků! Ke hrobům náčelníků!“ volal na své bojovníky a divoce pádil směrem proti proudu řeky.

17
Rozhodný boj

Vinnetou opustil s Tokvi-teyovými Šošony tábor krátce po odchodu Old Shatterhanda a jeho skupiny. Apač znal cestu výborně. Mohli jet nepřístupnou, divokou lesnatou krajinou tak jistě, jako by klusali po pohodlné vyšlapané stezce. Ještě před večerem dospěli k východnímu úpatí pohoří Ohnivých děr.

Les tu byl hustý, spletené větve nad jejich hlavami vytvářely klenbu, kterou nepronikal ani sluneční paprsek. Bylo zde ticho, stísňující, zneklidňující ticho. Ani ptáček ve větvích se neozval nad jejich hlavami, ani krok zvířete hledajícího mezi stromovím čistou vodu je nevyrušil. Snad proto, že ticho tu bylo tak tíživé, oslovil Černý jelen Vinnetoua:

„Tokvi-tey nejel dosud nikdy takovou krajinou, ale jeho ucho slyšelo o ní vypravovat od bělovlasých bojovníků Šošonů. Neslyšel Vinnetou o náčelníkovi, jenž nevstoupil do věčných lovišť, ačkoli ulovil mnoho skalpů a nebyl nikdy přemožen?“

„Ne,“ odpověděl Vinnetou, kterého i sami Indiáni, a ti jsou všichni neobyčejně skoupí na slovo, považovali za zvlášť mlčenlivého muže. „Jak se jmenoval onen náčelník?“

„Jeho jméno bylo *K'un-pa“* řekl Tokvi-tey.

„Ohnivá voda? Proč se mu doslalo jména Ohnivá voda?“ podivil se Vinnetou.

„Jeho jméno bylo kdysi jiné,“ vysvětloval Tokvi-tey. „Ale doslal je, protože zradil svůj kmen za ohnivou vodu. Byl to veliký náčelník a měl mnoho bojovníků. Avšak bílí mužové ho zlákali a dali mu napít ohnivé vody, kterou on předtím nikdy nepil. Zlý duch ohnivé vody se ho zmocnil. Chtěl jí mít stále více a více, avšak bílí mužové kladli podmínky. Dali mu, co si přál, ale on za to musil zradit svůj kmen. Když od něho zlý duch opět odstoupil a on uviděl, co učinil, vyrazil ze sebe křik bolesti a žádal Velkého ducha, aby jej potrestal. Velký duch vzal svůj obrovský tomahavk a udeřil do země, která se

rozestoupila a K'un-pu pohltila. Nyní naříká náčelník dole pod zemí, a kdykoli se ho zmocní zoufalství, země sténá a třese se a zlý duch ohnivé vody vystřikuje páchnoucí proudy vzhůru k oblakům."

„Můj rudý bratr má na mysli *K'un-tui-temba,* Pekelnou tlamu," řekl Vinnetou. „Uslyší její hlas a uzří, jak chrlí vnitřnosti země."

Zakrátko se přiblížili k údolí sevřenému dvěma horskými masívy. Koně počali jevit nepokoj. Země pod jejich nohama temně duněla a potom zaburácelo několik mohutných ran, jako by dělostřelecké baterie vystřelily salvu. A vzápětí se ozval pronikavý praskot a ječivý sykot.

„*Uff!*" vykřikl Tokvi-tey. „Co to je?"

„Nechť moji rudí bratři se přiblíží," odpověděl Vinnetou. „Uvidí, jak se otevřela dole pod jejich nohama Pekelná tlama."

Jeli několik desítek metrů a stanuli u příkré skalní stěny, která přímo pod nimi spadala skoro kolmo do hloubky několika set stop. Dole na dně se valily špinavé vlny řeky Ohnivých děr a na protějším břehu vyrážel ze země silný proud vody o průměru dobrých dvaceti stop. Tryskal do výše a tam vytvářel kulovitou hlavici, odkud se tříštil a stříkal na všechny strany. Závoj poloprůhledného dýmu obklopoval obrovskou fontánu a za tou stěnou bylo vidět ustupující břeh, který tvořil hlubokou skalní 'kotlinu, na jejímž konci, až na čáře obzoru, plul v této chvíli zapadající kotouč slunce. V jeho paprscích se vodní sloup třpytil tisíci různými barvami. Vypadalo to, jako by tu někdo rozhodil bezpočet duhových stužek, stále se měnících a oslňujících zrak.

Šošoni stáli před gejzírem" v němém údivu. Nemohli odtrhnout oči od podivuhodného přírodního jevu.

„Proč nazývá můj bratr toto místo K'un-tui-temba, Pekelná tlama?" podivil se Černý jelen. „Nemělo by se jmenovat spíše *T'ab-tui-temba,* Ústa nebes? Tokvi-tey ještě nikdy neviděl něco tak nádherného."

„Nechť se nedá můj bratr klamat," řekl Vinnetou. „Často nedobré věci vypadají na první pohled krásně. Moudrý soudí teprve tehdy, když viděl vše."

Oči nadšených Šošonů se ještě upíraly k nádherné duhové homoli tryskající vody, když pojednou cosi ponuře zadunělo a země se hrozivě zachvěla. Třpytivý vodní sloup klesl a jícen, odkud tryskal,

se vyprázdnil. Potom vyrazily z jámy kotouče hnědožluté páry. Stoupaly vzhůru, houstly a nakonec se spojily v jediný proud, který pronikavě syčel. Pak začaly z jícnu létat kusy bahna a podzemní dunění přešlo v jekot podobný řevu divokého zvířete. Znělo to, jako by dole v podzemí sténalo a křičelo tisíce trýzněných zvířat. Kolem dokola se začal šířit pronikavý zápach.

„*Kats-angwa*, to je strašlivé!“ nezdržel se Tokvi-tey a mimoděk si zakryl nos a ústa. „Tento zápach by přemohl nejudatnějšího bojovníka.“

„Chce můj bratr i teď nazývat tento jícen T’ab-tui-temba, Ústa nebes?“

„Ne, ne! Nechť všichni nepřátelé Šošonů leží v té smrduté jámě. Pojedeme dál?“

Vinnetou přisvědčil:

„Ano – sestoupíme dolů a utáboříme se dole u Pekelné tlamy.“

„*Uff!* Je to nutné?“ zvolal v upřímném úleku Šošon, a ukázal přitom na svůj nos. „A neprobořímе se?“

„Což nám neřekl Old Shatterhand, že se s námi sejde na tomto místě? Avšak Tokvi-tey nechť je klidný. Peklo řvalo dnes naposled. Až do zítřka nebude obtěžovat nosy Šošonů.“

Náčelník Apačů vedl Šošony podél skalního okraje až k stráni s poloshnilými stromy a ostrými skalními úlomky. V měkké půdě se tu a tam otvíraly menší jámy, po krajích síroužlutě zbarvené. Unikaly z nich vodní páry, což nad všechnu pochybnost dokazovalo, že i tady pod měkkým kamením a hlínou jsou nebezpečné dutiny.

„Zde chce můj bratr sestupovat do údolí?“ znepokojeně se tázal Tokvi-tey a prohlížel si nedůvěřivě sráz protkaný kopečky malých jícnů. „Uvážil, že tu číhá nebezpečí chrlících jam na každém kroku?“

„Jiná cesta není,“ řekl Apač. „Vinnetou byl v těchto místech s Old Shatterhandem. Ví, kde je povrch země klidný, a jeho kůň nevstoupí na nebezpečné místo. Moji bratři nechť mne následují bez obavy.“

„Nepravil však Old Shatterhand, abychom vyslali zvědy, kteří by mu donesli od nás zprávy? Proč je nepošleme přes řeku, dřív než se vydáme na cestu sami?“

„Neučiníme tak vůbec,“ řekl Vinnetou. „Ogallallové dospějí na místo dříve než Old Shatterhand.“

Pobídl koně a pomalu, opatrně sestupoval s příkrého svahu.

Šošoni váhali, pozorovali trochu nedůvěřivě Vinnetoua, a teprve když uviděli, jak jeho kůň opatrně ohmatává kopyty půdu, než se odváží stoupnout, následovali apačského náčelníka. Sestupovali, ale udržovali mezi sebou velký odstup, tak aby půda nesla vždycky tíhu jednoho jezdce. Na mnoha místech to temně zadunělo pod údery kopyt, ale Vinnetouův hřebec je vedl bezpečně. Dole přebrodili modrozelený, olejovitý proud řeky a na druhé straně se vydali přímo směrem k Pekelné tlamě.

Jícen se mezitím již uklidnil. Když se k němu jezdci přiblížili, prozrazovala jen rozstříkaná bahnitá hmota, že ještě před krátkou dobou se tu rozpoutalo pravé peklo.

Vinnetou vztáhl ruku, ukázal na skalní kotlinu ležící za Pekelnou tlamou a řekl: „Tam je hrob náčelníků, které porazil Old Shatterhand. Nechť mne moji bratři následují!“

Uprostřed kotliny s příkrými, neschůdnými stěnami, pokrytými četnými otvory, v nichž se zachytila vařící pěna anebo vodní pára, vypínal se umělý pahorek. Byl vysoký asi pět metrů, široký asi tři metry a dlouhý dobrých sedm metrů. Siouxové jej vybudovali na tomto pustém místě bez jediného stébla trávy, bez jediného stonku rostliny, z kamenů a vyvržených kusů síry a pěny. Na vrcholku mohyly trčely oštěpy a luky, ozdobené válečnými odznaky.

„Zde je zahrabán Udatný buvol a Zlý oheň, jméno třetího bojovníka neznám, protože už neměl svoje medicíny,“ řekl Vinnetou. „Byli to nejsilnější muži Siouxů Ogallallů, a přece Old Shatterhand porazil oba pěstí. Sedí na koních, na kolenou mají pušky, v levé ruce drží štíty a v pravé tomahavky.“ Ukázal napravo ke skalnímu srázu, kde vyčnívalo ve výši dobrých čtyřiceti stop mohutný ostroh a pod ním několik podobných, ale menších skalních výstupků. „Tam nahoře stál Old Shatterhand se svým koněm, než sestoupil dolů, aby poranil svými koulemi Ogallally,“ pravil.

Šošoni vyráželi tlumeně své *uff* a dívali se na skalnatý sráz, kam apačský náčelník ukázal. Kdyby to byl vyprávěl někdo jiný než Vinnetou a kdyby to byl vyprávěl o někom jiném než o Old Shatterhandovi, nevěřili by bezpochyby ani slovo.

Tokvi-tey obešel pomalu hrob siouxských náčelníků, prohlédl si jej ze všech stran, jako by jej přeměřoval, a zeptal se Vinnetoua:

„Kdy myslí Vinnetou, že Ogallallové dorazí k řece Ohnivých

děr?“

„Asi dnes večer.“

„Naleznou tedy hrob svých náčelníků rozmetán!“ vykřikl Tokvi-tey. „Prach jejich mrtvých roznese vítr na všechny strany a jejich kosti pohltí Pekelná tlama a jejich duše budou úpět v hlubinách země s prokletým K’un-pou!“

Seskočil s koně, chopil se tomahavku a užuž napřahoval ruku, když se mu Vinnetou postavil do cesty.

„Stůj!“ křikl tak prudce, že náčelník se ihned zarazil. Odmlčel se a tišším hlasem pravil: „Porazil snad Tokvi-tey tři bojovníky, jejichž mrtvá těla chce hodit do jícnu pekel?“

„Nikoliv,“ odpověděl rozpačitě Černý jelen.

„Pak tedy nechť ponechá svůj tomahavk za pasem! Udatný muž nebojuje s kostmi mrtvých. Veliký duch chce, aby mrtví odpočívali klidně. Vinnetou bude jejich hroby chránit.“

Otočil koně, neohlížel se, odjížděl k Pekelné tlamě.

Ještě žádný Indián, žádný nepřítel nemluvil s Tokvi-teyem tak jako Vinnetou. Šošon se díval mlčky za Apačem, vrhl kradmý pohled k mohyle a potom sklonil hlavu a pokynul svým Šošonům, aby následovali Vinnetoua.

Zatím Apač nalezl nedaleko sopečného jícnu malou plošinu, kde seskočil s koně, rozložil na zem saltillskou pokrývku a chystal se k odpočinku.

Stmívalo se.

Šošoni i Vinnetou se uložili ke spánku…

Druhého dne probudil náčelník Apačů Tokvi-teye při prvním úsvitu.

„Vinnetou prozkoumal okolí,“ oznámil samozřejmě. „Hong-peh – te-keh, Těžký mokasín, táboří se svými muži na Ďáblově vodě. V jeho táboře je lovec medvědů a jeho pět druhů a také naši bratři, kteří nás dnes v noci opustili. Tokvi-tey nechť se jde podívat s Vinnetouem k táboru, abychom uvážili, co máme dále dělat. *Howgh!*“

Od Pekelné tlamy k Ďáblově vodě – vzdálenost nebyla větší než jedna anglická míle – vedla nedlouhá cesta mezi skalnatými útesy, které poskytovaly dobrý úkryt. Když se oba Indiáni připlížili k ležení

Ogallallů, vyhouplo se již slunce nad obzor. Náčelníci pozorovali, jak nepřátelé napájejí koně a potom se bezstarostně věnují svým žaludkům.

„*Uff!*“ zašeptal pojednou vzrušeně Vinnetou a ukázal na protější stráň. „Old Shatterhand je již zde!“

„Kde vidí náčelník Apačů jeho stopy?“ vyptával se černý jelen.

„Na druhé straně.“

„Nevidím nic,“ řekl Tokvi-tey. „Je tam hustý les.“

„Nespatřil můj bratr vrány, které poletují nad vrcholky stromů?“ šeptal Vinnetou. „Kdo jiný by je mohl vyplašit v této pusté krajině než Old Shatterhand? Pojede dolů lesem a překročí řeku tak, aby ho Ogallallové nemohli zpozorovat. Potom na ně zaútočí a požene je proti proudu. V té chvíli musíme být připraveni u Pekelné tlamy, aby Siouxové nemohli prchnout a uniknout. Zaženeme je do údolí, kde je hrob náčelníků.“

“Pak tedy nemáme času nazbyt,“ mínil Tokvi-tey.

Apač mlčky přikývl, pokynul pravicí a oba se hned kvapně vraceli.

Když je obklopili zvědaví Šošoni, Vinnetou vyložil plán: „Až se budou Ogallallové přibližovat, vyrazí na moje znamení bojovníci Šošonů a zaženou Siouxy nalevo do údolí hrobů. Nechť moji bratři nestřílejí a nezabíjejí, nebude-li to nezbytně třeba. Siouxy zažene do našeho zajetí strach a překvapení!“ Nečekali dlouho.

Ve chvíli, kdy se ozvalo temné dunění, ohlašující, že Ďáblova voda počíná chrlit bahno, nedočkavý Bob a muži Shatterhandovy skupiny zahájili útok. To byl okamžik, kdy Šošoni, skryti za skalisky, plni napětí, soustředění na chvíli rozhodného útoku, uslyšeli ostré, ječivé *hiiiiih.*

Ďáblova voda uhasínala a z Pekelné tlamy vyrazil do výše kužel vody, tříštící se opět nahoře v kytici barevných proudů.

Ale tentokrát si Šošoni, skrytí za sloupem vody, podivuhodného jevu ani nevšimli. Ostatně na to ani neměli kdy, protože už se objevili první Ogallallové.

Hnali se na svých koních proti proudu řeky, vykřikovali, mávali rukama, ukazovali před sebe.

To byl příhodný okamžik pro Vinnetoua; jeho válečný pokřik zazněl jako povel; Šošoni sborem vyrazili bojový povyk a rozjeli se

přímo proti prchajícím Siouxům.

Ogallallové, nečekaně zaskočeni, několik okamžiků váhali. Mají se probít, mají zaútočit proti nepříteli, o kterém nevěděli, jak je silný, a k tomu navíc s druhým nepřítelem v zádech? Není lépe vyhnout se v této chvíli boji a zachránit se útěkem?

Volba byla rychlá. Obrátili koně o čtvrt kruhu a pádili směrem ke skalní kotlině s hroby náčelníků.

Za první skupinou Indiánů se přihnalo nové klubko jezdců. Uprostřed zmateného houfu Vinnetou rozeznal náčelníka Ogallallů. lovce medvědů a Hobble Franka s jeho modrým frakem. Mužík se vzpínal v sedle a divoce křičel na černého Boba, který zbavil pout Martina a Vohkadeha a dorážel nyní se vší zuřivostí na Siouxy:

„Bobe, přeřízni mi pouta! Rychle, rychle!“

Jediný on postřehl, že náčelník Siouxů vleče za sebou koně s připoutaným Baumanem. Ačkoli sám byl spoután, přinutil pevným stisknutím kolen koně, aby se obrátil k černochovi. Bob na vteřinu zanechal boje a přeřízl Frankova pouta. Mužík vyskočil, vytrhl jednomu z padlých Siouxů tomahavk, bleskem se vyšvihl nazpět do sedla a už pobízel a štval vydrážděné zvíře za prchajícím náčelníkem Ogallallů.

Tlustý Jemmy zaslechl Hobble Frankův křik. Stačilo několik vteřin, aby pochopil, co se děje.

„Davy, Davy,“ vykřikl vzrušeně, obraceje se ke svému dlouhému příteli, „Sioux unesl Baumana!“

Ale v té chvíli byl statečný černý Bob už u nich a jeho nůž se zařezával do jejich pout. Sotva Jemmy ucítil, že je volný, vytrhl Bobovi nůž z ruky a pustil se za Frankem. Dlouhý Davy se hnal bez váhání za ním, jen tak beze zbraně.

A to už tu byli také Šošoni a Upsarokové a na druhé straně řeky Old Shatterhand. Táhl za sebou Bobova koně, v letu hodil černochovi uzdu a pak i zbraň a volal:

„Za námi, Bobe, přeřízni pouta ostatním a jeďte rychle za námi!“

Nabíjel při jízdě pušku a jako střela letěl na svém hřebci vpřed.

Ogallallové, Upsarokové, Šošoni, běloši, rudoši, všichni se teď smísili v několika skupinách mezi Pekelnou tlamou a Ďáblovou vodou, všichni křičeli, mávali zbraněmi, prchající nedbali o své druhy a pronásledovatelé neútočili na své nepřátele, vládl tu zmatek,

v němž byli jedni ovládáni myšlenkou zachránit se úprkem a druzí dostihnout lovce medvědů a osvobodit ho.

Old Shatterhand stál ve třmenech, těžkou pušku měl přehozenu přes ramena, v ruce držel henryovku, a jak míjel v bleskurychlém letu svého hřebce skupiny Upsaroků a Šošonů, povzbuzoval:

„Žeňte Ogallally před sebou! Tam proti vám stojí Vinnetou a nepustí ani muže! Ale neusmrcujte nikoho – dostaneme všechny!“

Před ním se modral – zatím ještě dost daleko – ošumělý frak Hobble Franka. Mužíkův kůň nebyl zrovna výtečný běhoun, ale Frank křičel tak strašlivě a bil do jeho boků násadou tomahavku tak neúprosně, že zvíře jen letělo, jako by mělo křídla.

Konečně se Hobble Frankovi podařilo dostihnout Těžkého mokasína.

„*Sonka, ta ha na, deh peh* – Pse, pojď sem! Tvůj konec je blízký!“ křičel na Siouxa a mával divoce nad hlavou tomahavkem.

„*Ci-ga šica lehg-ča!* Jsi ubohý trpaslík! Jen udeř!“ vysmíval se Těžký mokasín.

Hobble Frank se rozmáchl, ale Těžký mokasín odrazil holou rukou jeho ránu tak prudce, že mu vyrazil tomahavk z ruky. Bleskurychle vytrhl Sioux z opasku nůž. „Pozor, Franku!“ křičel z dálky Jemmy. Kulhavý mužík trhl koni uzdou, náčelník Ogallallů mávl nožem do prázdna. Zakolísal a toho okamžiku Hobble Frank využil: vymrštil se prudce ze sedla, skočil zezadu na náčelníkova koně a sevřel Těžkého mokasína jako v kleštích.

Náčelník Ogallallů zařval vztekem. Snažil se, aby si uvolnil ruce, ale Frank se ho držel jako klíště.

„Držte ho, Franku! Nepouštějte! Už jdu!“ křičel Jemmy.

„Ale pospěšte si! Udržet takového obra není maličkost!“ volal Hobble Frank.

To všechno bylo dílem několika vteřin. Ogallallský náčelník třímal v pravici nůž, v levici svíral uzdu medvědobijcova koně. Svíjel se ve Frankově náručí, snažil se všemožně, aby se vyprostil z mužíkova objetí, ale kulhavý chlapík – nikdo by v něm nehledal tolik síly – držel pevně.

„Proboha, Franku, vydržte,“ povzbuzoval ho lovec medvědů, který byl připoután k svému zvířeti za ruce i za nohy a nemohl nic než přihlížet a slovy povzbuzovat.

Naštěstí Těžký mokasín musil zvolnit běh koně, a tak je Tlustý Jemmy konečně dostihl. Přeťal uzdu i pouta a vrhl se k náčelníkovi. Tři Siouxové však zpozorovali, jak běloši obklopují náčelníka, dva se vrhli zuřivě na Jemmyho, třetí na Hobble Franka.

V té chvíli zasadil Dlouhý Davy svému mezku tak mocnou ránu za uši, že zvíře se samou bolestí vrhlo mohutným skokem až k útočícímu Indiánu. Davy ho uchopil za límec a strhl ho vší silou prudce ze sedla.

„V poslední chvíli, a v pravý čas!“ vykřikl Hobble Frank. „A teď ještě náčelníka … nemám už sílu, neudržím ho …“

Davy napřáhl po Ogallallovi ruku, ale vtom se ozvala strašná rána, zvířata se zapotácela, začala se zděšeně točit a vzpínat, koně hrabali kopyty do vzduchu. Jemmy i lovec medvědů byli shozeni ze sedel. Davy se udržel na zvířeti jen s největší námahou. Strašlivý proud bahna z Pekelné tlamy – vařící kusy odporně páchnoucí špinavé břečky – se začal rozletovat na všechny strany. Old Shatterhand, který se sem právě v tomto okamžiku přihnal, přijel zrovna včas, aby se vrhl s pažbou v ruce na Siouxy, kteří obklopili Jemmyho a chystali se ho usmrtit.

Zatím náčelníkův kůň, vyplašený výbuchem gejzíru, pádil šílenou rychlostí dál vlevo, směrem k řece. Těžký mokasín si byl jasně vědom smrtelného nebezpečí. Vší silou vyprostil své paže z užuž ochabujícího Frankova objetí a lokty ho udeřil tak silně, že mužík bolestí na chvíli povolil. To stačilo, aby se Těžký mokasín zmocnil nože. Rozpřáhl se a Hobble Frank se jen taktak ještě v poslední chvíli stačil ráně vyhnout. V nejvyšším zoufalství, beze zbraně, si vzpomněl na Old Shatterhandův úder. Napřáhl levici, uchopil Ogallallu za hrdlo a udeřil náčelníka do spánku tak prudce, až se mu na okamžik zazdálo, že si roztříštil všechny kosti v prstech.

V té chvíli se kůň, který před sebou pojednou spatřil břeh, prudce zastavil a oba jezdci mu přelétli přes hlavu do řeky.

Jenom po několika vteřinách dojeli ke břehu Vinnetou a Old Shatterhand s tlustým a dlouhým lovcem. Viděli mužíkův zápas, ale nemohli mu nijak přijít ku pomoci, a teď, z břehu, nezahlédli už nic víc než Frankův amazonský klobouk. Plul po proudu a jeden z Šošonů si jej vylovil a nasadil na hlavu. Znepokojeni pátrali po hladině, ale trvalo hodně dlouho, než se konečně objevily nad

hladinou dvě hlavy. Ogallallský náčelník se ohlédl a začal plavat, k protějšímu břehu. Ale v Hobble Frankovi se probudil bojovný duch. Jako štika připlaval k Siouxovi, vymrštil se mu na záda, uchopil ho – napůl ještě omráčeného – za vlasy a pravou rukou ho několikrát udeřil do spánku. Voda zavířila a oba zmizeli ve vlnách. Na hladině to zabublalo, potom bylo vidět Siouxovu paži, pak nohy někdejšího lesního adjunkta, a potom zase nic – jen kolotající voda, strašné svědectví zápasu na život a na smrt. Minulo několik dlouhých vteřin. A vzápětí propukla skupina lovců na břehu v jásot. Z vody se vynořil Hobble Frank, kašlal, prskal, stříkal na všechny strany a – vlekl za sebou za vlasy siouxského náčelníka.

„Franku, člověče, pojďte sem, honem, ať vám stisknu ruku! Něco takového jsem v životě neviděl," běžel k němu Jemmy– a nadšením všecek zářil.

„Trochu tišeji, prosím," halekal rozmarně Hobble Frank. „Nejdřív se musím poohlédnout po klobouku! To by bylo trochu mnoho, abych kvůli nějakému Ogallallovi přišel o své pštrosí pero … Ah!" vykřikl. „Tam jej vidím! Šošon ho má na hlavě… a já mu ho okamžitě zabavím!"

Teprve když si zase nasadil na hlavu širák s pštrosím perem, byl ochoten přijmout blahopřání svých druhů. Byl přece hlavním hrdinou dne, on, vítěz nad siouxským náčelníkem.

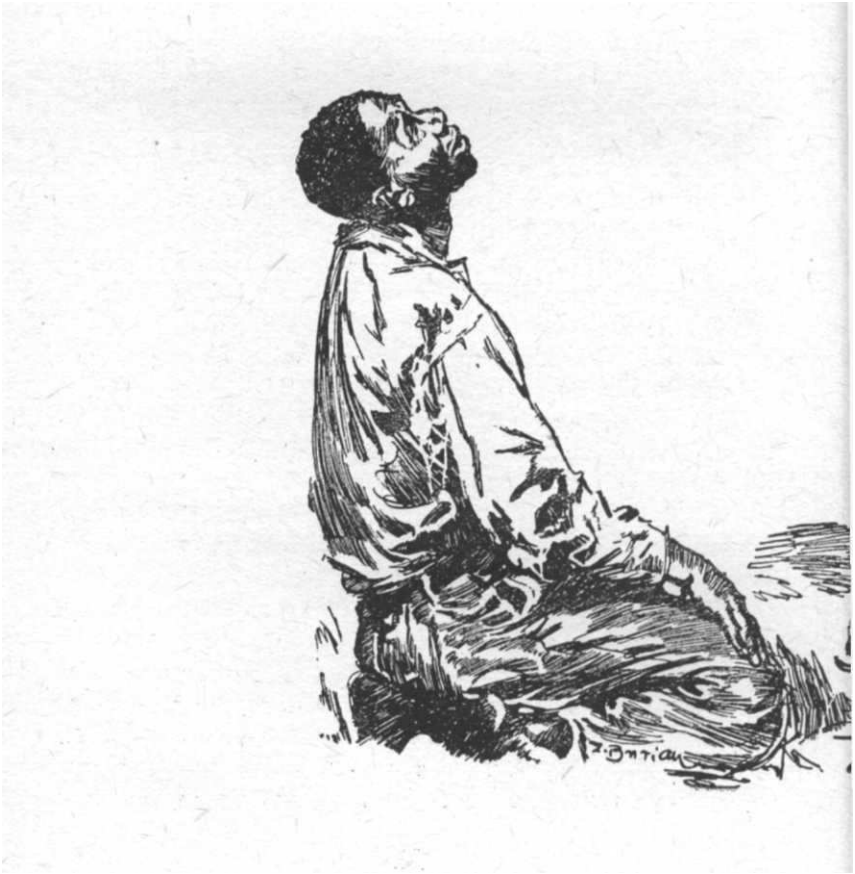
„Dalo to práci, *meššúrs,*" tiskl svým přátelům ruce, „ale našinec to všechno zvládne. *Fendi, fundi, fandi* řekl, jak víte, starý Caesar… a já jsem to udělal zrovna tak."

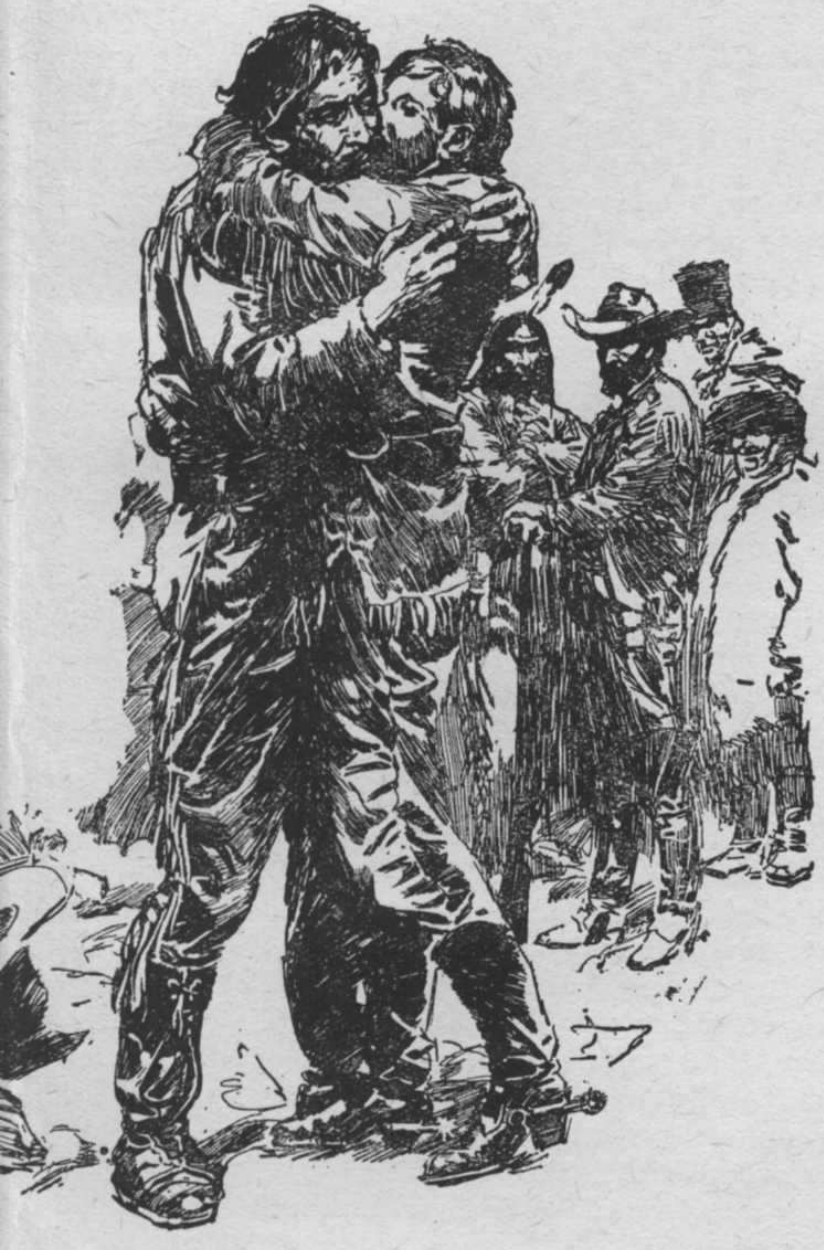
„Ale Caesar řekl *veni, vidi, vid* – to znamená, přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem…," ozval se Jemmy.

„Nemůžete laskavě chvíli mlčet, pane Pfefferkorne?" rozzlobil se Hobble Frank jako vždycky, když se někdo dotýkal jeho vzdělanosti. „Skočte si vy zezadu na rudocha a – klepněte ho dole ve vodě… pak nebudu namítat proti vaší lékárnické latině ani slovíčko. Přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem! Co je mi do toho! U mne je to jinak: Skočil jsem, plaval jsem, omráčil jsem. A když to přeložíte do latiny *Pumy Nonpilia,* zní to *fendi, fundi, fandi!"*

Jemmy se hlasitě zasmál, chtěl ještě maličko opravit Frankovu latinu a římského vládce Numu Pompilia, ozval se však Old Shatterhand.

„Ale pánové, prosím, prosím… Zřekněte se pro tuto chvíli svých vědeckých sporů. Hlavní věc, že Hobble Frank se ukázal jako srdnatý muž. Zneškodnil sám náčelníka, a jestli se nám podaří vyhnout se krveprolití – je to jeho zásluha. Franku, tady je moje ruka!“

„*Sir*, slyšet právě od vás taková slova, to mne královsky těší. Víte jak to říká básník: Hrdinovi ověnčete skráně vavřínem! Až jednou tady lidstvo vybuduje pomník, doufám, že tam bude vyryto také mé skromné jméno. A já se budu radovat co duch, že jsem do té řeky neskočil zbytečně, a klidně si budu moci říci: Pokoj mému popelu.“

Jindy by se možná leckdo Hobble Frankovu výroku zasmál. Ale v tomto okamžiku cítili všichni, jak upřímně mluví. Byl trochu podivín, ten malý, kulhavý mužík, ale jinak z té duše dobrý člověk. I Vinnetou, ten hrdý a mlčenlivý Vinnetou, přistoupil, podal mu důstojně pravici a řekl:

„*Ninte hen ni šo* – jsi muž, jak se sluší a patří!“

A lovec medvědů se slzami v očích objal Hobble Franka.

„Příteli Franku, tobě vděčím za svůj život,“ přitiskl k sobě statečného malého chlapíka. „Ale jak je vůbec možné, že jsi shromáždil tolik lidí k mé záchraně?“

Hobble Frank začínal mít toho děkování a chvály právě dost. Jeho lovecká duše byla přece jen trochu drsnější a při tomhle všem si připadal nesvůj.

„Ah co!“ mávl rukou. „Teď myslete na jiné věci, Baumane. Hleďte, ti, co přicházejí, mají také nějaké zásluhy o vaše osvobození. A hlavně: máte tam syna.“

K řece sestupovali Martin, Vobkadeh a Bob. Dobrý černoch se nezdržel, a když uviděl lovce medvědů, rozběhl se k němu a z dálky volal:

„Ó massa, můj dobrý, milý massa! Konečně být massa volný! Teď Bob radostí skákati a zpívati a nakonec radostí puknout. Massa Bob veselý být a šťastný a blažený!“

Lovec rozpřáhl náruč, chtěl dobrého a statečného černocha obejmout, ale Bob uskočil stranou a bránil se:

„Massa Bauman neobjímat massa Bob! Massa Bob usmrtit velký smraďoch a dosud on pěkně nevonět…“

„Nemluv, Bobe,“ odpověděl Bauman. „Smraďoch sem, smraďoch tam, vždyť ses vydal na takovou cestu, abys mne osvobodil! Za to tě musím obejmout!“

Teď se ovšem dal Bob rád obejmout.

A potom rozevřel medvědobijce náruč vstříc Martinovi.

Objímali se a nevěděli, že jsou sami, že ostatní, aby nerušili

vzácnou chvilku šťastného shledání, nepozorovaně se odtud ztratili.

„Synu, synu!“ šeptal lovec dojatě. „Zase jsme spolu… Co jsem pro tebe vytrpěl… A co ty jsi vytrpěl pro mne… Podívej se, tvoje ruce jsou celé zkrvavené od pout.“

„Tvoje mnohem víc, tatínku,“ pohladil otcovy ruce Martin. „Ale to se zahojí a budeš zase zdravý a silný. Teď však se musíme obejmout se všemi, kdo tě pomáhali vysvobodit. Hleď, tam je Vohkadeh, můj přítel, však ho znáš už od včerejška, a pan Jemmy a Davy. Ale hlavně musíme poděkovat Old Shatterhandovi a Vinnetouovi, že se naše výprava zdařila. Bez nich… kdo ví, zda bychom tu ještě stáli takhle vedle sebe…“

„Ano, Martine, pojď, musím všem ještě jednou alespoň stisknout ruku,“ řekl pohnutě lovec medvědů. „Škoda že v této chvíli nemohu poděkovat jinak než jenom stiskem ruky… Ale snad i to od poctivého člověka něco platí…“

K ústí údolí, kde byly hroby náčelníků, svolali Vinnetou a Old Shatterhand všechny bojovníky. Shromáždili se tu se svými náčelníky Šošonové i Upsarokové a přivlekli sem i spoutaného pohlavára Ogallallů.

„Co podniknou nyní moji bratři?“ pravil Tokvi-tey.

„Proč se ptá Černý jelen, co *my* podnikneme,“ odpověděl Old Shatterhand. „Naši rudí bratři mají stejné právo rozhodovat jako my. Proto spolu vykouříme kalumet porady a vyslechneme náčelníka Ogallallů.“

Shromáždili se kolem zajatého Siouxa, který tu ležel spoután na zemi a pozoroval přimhouřenýma očima nenávistně své nepřátele. Old Shatterhand k němu přistoupil:

„Hong-peh-te-keh, Těžký mokasín, padl do našich rukou a také jeho bojovníci jsou ztraceni, protože jsou sami ve skálách a my jsme je obklíčili. Nemohou prchnout a zahynou kulemi, jestliže náčelník Ogallallů neučiní něco, čím by je zachránil.“

Odmlčel se a čekal na odpověď. Sioux však ležel s přivřenýma očima a neučinil nejmenší pohyb.

„Nechť nám poví Těžký mokasín, zda rozuměl mým slovům,“ pokračoval Old Shatterhand.

Hong-peh-te-keh rozevřel oči, vrhl na lovce pohled plný zloby a nenávisti a plivl lovci k nohám.

„Myslí si náčelník Ogallallů, že má před sebou prašivé zvíře, před kterým může beztrestně plivat?“ zvýšil hlas Old Shatterhand.

„*Wakon kana* – stará žena,“ zakňučel nenávistně Těžký mokasín.

To byla urážka, kterou vrhl Ogallalla do tváře všem přítomným. Indián si tak často počíná, když chce popudit nepřítele, aby ho, stržen hněvem, rázem zabil; snaží se tak uniknout bolestné a zdlouhavé smrti u mučednického kůlu.

„Těžký mokasín oslepl,“ řekl však klidně, dokonce s lehkým úsměvem Old Shatterhand. „Nerozeznává už statečného bojovníka od bezmocné staré ženy. Lituji ho …

„*Kot-o pun-kraj šonka*, jsi tisíc psů!“ zasípěl zajatý náčelník. Pro indiánského bojovníka není větší urážky, než když ho někdo polituje.

Šošoni a Upsarokové hněvivě zabručeli. Ale Old Shatterhand se sklonil k zajatci a k nesmírnému údivu všech, a Těžkého mokasína především, rozvázal zajatci pouta.

„Náčelník Ogallallů pozná, že s ním nemluví ani stará bezmocná žena, ani pes, ale muž,“ řekl. „Může povstat.“

Těžký mokasín vyskočil. Ačkoliv byl zvyklý ovládat se tak, aby nedal ani jediným hnutím svalu v obličeji najevo, co si myslí, neuměl v této chvíli skrýt své vzrušení. Místo aby ho za urážlivá a pohrdlivá slova potrestali ranami, uvolňují mu pouta! Byl v té chvíli přesvědčen, že bílý lovec pozbyl rozumu.

„Pojď!“ ukázal mu Old Shatterhand.

Vedl náčelníka mezi Indiány, kteří ho stíhali nenávistnými pohledy, na okraj skaliska, odkud bylo vidět dolů do kotliny. Tam, u hrobu náčelníků, spatřil nyní Hong-peh-te-keh své bojovníky, ze všech stran obklopené, bez naděje na únik. Těžký mokasín viděl, jak dole usilovně o čemsi rokují. Sklonil hlavu. Mohl by odtud uprchnout ke svým? Je dobrý běžec, kdyby prchl, měl by naději na únik; a i kdyby se útěk nepodařil a byl by zastřelen, bylo by to lepší než mučednická smrt…

„Těžký mokasín myslí na útěk, čtu jeho myšlenky,“ ozval se Old Shatterhand. ‚Ale já jsem ho sem přivedl, abych mu ukázal, že jeho bojovníci nemohou uniknout z naší moci. Nechť na mne Hong-peh-te-keh pohlédne a řekne, zda mne zná.“

„Hong-peh-te-keh si nemusí prohlížet chromého vlka!“ zaskučel Sioux.

„Je snad Old Shatterhand chromé zvíře? A nestojí po jeho boku Vinnetou, náčelník Apačů, jehož jméno je slavnější než jména všech Siouxů Ogallallů?“

Těžký mokasín vykřikl údivem. Až dosud nevěděl, kdo je jeho protivníkem. Teď jeho pohled bloudil zmateně od jednoho k druhému.

Old Shatterhand ukázal za sebe pravicí a řekl:

„A je s námi ještě mnoho jiných statečných bojovníků. Náčelník Ogallallů zde vidí Tokvi-teye, udatného náčelníka Šošonů, a jeho syna Moh-awa. A vedle nich stojí Kanteh-pehta, nepřemožitelný medicinman Upsaroků. Tam může vidět slavné bílé lovce, kteří se jmenují Jemmy-petahčeh a Davy-honskeh. Mám vypočítávat jména všech významných bojovníků, kteří tu stojí? Nikoliv. Nemám k tomu chuť. Ale Těžký mokasín uvidí…“

Odmlčel se. Ozvala se podivná rána, jako kdyby tu někde uvnitř země zarachotil hrom. Koně se vzepjali, z bahnitých děr pojednou začaly vystupovat žlutošedé, namodralé i černočervené páry. Pocítili, že země se pohnula pod jejich nohama. Z jam vytryskla žhavá bahnitá hmota a rozšířila kolem sebe dusivý pach.

Najednou nebylo vidět na deset dvacet kroků před sebe. Lidé začali zmateně pobíhat, dole v kotlině se ozval úzkostný pokřik Siouxů. Několik koní se utrhlo, a jak se snažili uprchnout, padli nohama do jam a vařící bahno je za strašlivého křiku pohltilo. Na okamžik jako by všichni ztratili hlavu, spustili z očí i siouxského náčelníka. V té chvíli rozřízl pojednou vzduch pronikavý vítězný výkřik a vzápětí se ozvalo z barevné mlhy zoufalé volání černého Boba.

„Náčelník prchati! Za ním! Za ním!“

Černoch se vrhl vpřed, rozmáchl se proti Siouxovi a pažbou pušky ho prudce udeřil. Rána se však svezla, zasáhla prchajícího náčelníka jen do ramene, a Bob ztratil rovnováhu a klesl k zemi.

Také Těžký mokasín se zapotácel, vrávoral několik kroků, než se vzpamatoval a než se znovu pustil obrovskými skoky směrem dolů do údolí.

V té chvíli Martin, kolem kterého Sioux přeběhl, si uvědomil, co hrozí; vrhl se bez rozmýšlení za Ogallallou. Byl zemdlen a vyčerpán, byl zkrvácen od pout, a dokonce beze zbraně; ale měl snad nechat

uprchnout mučitele svého otce?

Hong-peh-te-keh pádil úprkem ke skalnímu schodišti, kudy se chtěl dostat ke svým bojovníkům. Ale cesta zde byla pokryta dýmajícími a vybuchujícími krátery, tudy nemohl utíkat. Zabočil tedy vpravo ke skalní stěně. Ani tady nebylo nebezpečí menší. Co chvíli se před Těžkým mokasínem otevřela sirná jáma, odkud se drala pára a bahno, a náčelník musel skákat obrovskými skoky přes trhliny. Ohlédl se a uviděl za sebou v červené mlze pronásledovatele. Nerozeznával ani, kdo to je, měl těžkou hlavu, před očima se mu točila rudá kola, plíce mu vypovídaly službu a nohy umdlévaly. Byl beze zbraně, jediná záchrana byla v útěku a Těžký mokasín prchal ze všech sil a usilovně přemítal, kudy se dostat do bezpečí. Před ním, za ním i po levé straně se otvíraly jícny a po pravici se zvedala kolmá skalní stěna. Jeho síly byly téměř vyčerpány, a přece tam nahoře, *tam* jedině mohla být záchrana.

Vyběhl po stupňovitých skalních výběžcích, vyšplhal z posledních sil nahoru, až k skalnatému ostrohu, kam kdysi vystoupil se svým koněm Old Shatterhand. A když tam dospěl, naráz, tak náhle, jak se země začala otřásat a chrlit páry, se vzduch vyčistil a v bahnitých jícnech přestala sopečná činnost.

A do ticha nad údolím zaznělo Bobovo zděšené volání: „Massa Martin! Náčelník chtít usmrtit massa Martin! Všichni běžet rychle zachránit massa Martin! Bob zachránit massa Martin!“

Všichni zírali na skalní výstupek, kde na úzké plošině spolu zápasili Martin a Těžký mokasín. Ogallallský náčelník sevřel lovcova syna do svých mohutných paží a snažil se ho svrhnout dolů do hlubiny. Ale byl zemdlen a mladému chlapci, kterému zoufalství i touha po odplatě ztrojnásobily síly, se několikrát podařilo vymknout se z jeho objetí. Těžký mokasín bojoval stále těžkopádněji … Konečně v jednom okamžiku zaváhal, a tu Martin bleskurychle ustoupil o několik kroků, rozběhl se a vší silou vrazil do Siouxa.

Ozval se drásavý výkřik.

Těžký mokasín se zřítil ze skály do bahnitého jícnu, který ho v mžiku pohltil.

Z údolí hrobů se ozval zuřivý řev a ječení Ogallallů. Jaká pohana! Mladý chlapec přemohl jejich náčelníka!

„Zaplaťpánbůh,“ zvolal v té chvíli rozechvěle Jemmy dole při

Lovec medvědů Baumann

úpatí. „Franku, nikdy mně nebylo tak úzko u srdce jako posledních pět minut. Necítil jste taky něco podobného?“

„Já?“ oddechl si zhluboka kulhavý mužík. „Já jsem potil úzkostí sirup. Ale už to dobře dopadlo, ten statečný mládenec zvítězil, a teď zatočíme se Siouxy! A nevzdají-li se, pak je všechny donutím, aby sklonili šíji pod *kulinární* jho …“

„Kulinární? Co vás napadá, to je …“

„Mlčte laskavě,“ přerušil Jemmyho Frank, jako vždy podrážděný

jeho poznámkou. „Nebudu se s vámi teď přít o cizí slova. Hlavní je, že se Siouxové musí nyní vzdát. Pak oslavíme smíření národů…“

„Doufám, že to tak bude,“ poznamenal Old Shatterhand. „Vydám se s Vinnetouem k Ogallallům. Uvidíme, jak na ně zapůsobila smrt jejich náčelníka. Zůstaňte zatím zde! Za půl hodiny se rozhodne, poteče-li krev…“

Jemmy a Davy zatím shromáždili kolem sebe všechny své druhy i zástupce obou indiánských kmenů. Tlustý Jemmy se ujal slova a proslovil velkou řeč, v které dokazoval, že nejvýhodnější a nejspravedlivější cestou pro obě strany je smířlivost a shovívavost. Bylo by sice jisté, obracel se se svými důvody k bojovně se tvářícím Šošonům a Upsarokům, že Siouxové by byli poraženi, ale – kolik by při tom přišlo vniveč lidských životů!

„Šošoni a Upsarokové jsou stateční bojovníci,“ hřímal Jemmy jako nejzkušenější parlamentní řečník, „a v boji je nepředčí žádný kmen. Avšak Siouxů je jako písku v moři, a kdyby Siouxové vyhrabali válečné sekyry, mnozí otcové, matky, ženy i děti Hadích a Vraních Indiánů by oplakávali syny, muže a otce. Old Shatterhand a Vinnetou unesli Tokvi-teye a jeho syna Moh-awa a také Oith-e-keh-fa-wakon a Stonásobný hrom byli přemoženi u stromu. Mohli jsme zničit tyto bojovníky, ale neučinili jsme to, poněvadž Veliký duch miluje všechny své děti a přeje si, aby žily v snášenlivosti. Nechť moji bratři netrvají na krvavé pomstě a zkusí zapomenout na křivdy. Domluvil jsem.“

Jemmyho řeč zapůsobila. Lovec medvědů první prohlásil, že se vzdává všech myšlenek na pomstu, a jeho druzi s ním souhlasili. Indiáni – třebaže mlčky – uznali rovněž, že Jemmy mluvil správně. To věděli: kdyby Old Shatterhand byl nesmiřitelný a chtěl je zničit, mnohý z nich by už nebyl naživu. Jen obrovitý medicinman Upsaroků nebyl spokojen.

„Těžký mokasín mi vzal ucho,“ namítal. „Nechť za to Siouxové pykají.“

„Těžký mokasín je mrtev. Jsi pomstěn, neboť bahno pohltilo jeho tělo i jeho skalp,“ ujišťoval ho Jemmy. „Ogallallové nám ukradli naše léky!“

„Vrátí vám je. Jsi silný muž a pobil bys mnoho Siouxů. Ale mocný medvěd je hrdý. Nesníží se k tomu, aby rozdupal podlou

malou myš.“

Jemmyho přirovnání se Upsarokům zalíbilo. Medicinman – třebaže to nepřiznal – se cítil rovněž polichocen. Byl vítězem, mohl odpustit, mohl usmrtit. Neodpověděl už, ale bylo vidět, že teď také souhlasí.

Netrvalo dlouho a Old Shatterhand a Vinnetou se vrátili.

A největším překvapením bylo, že nešli sami, ale v čele Ogallallů, kteří putovali v dlouhém průvodu za nimi a tiše, bez jediného vzpurného posunku odkládali zbraně. Mlčky uznávali, že odpor by byl marný. Stáli tu se sklopenými hlavami a se zachmuřenými tvářemi. Události na ně dolehly naráz, nečekaně a příliš těžce.

Jemmy vyprávěl Old Shatterhandovi o své řeči a lovec mu stiskl vděčně ruku. Potom se obrátil k Ogallallům a zvolal:

„Bojovníci Siouxů odevzdali své zbraně, protože jsem slíbil, že ušetříme jejich životy. Ale bílí lovci i jejich rudí bratři chtějí Ogallallům vrátit víc než jen život. Těžký mokasín je mrtev a zemřeli i oba bojovníci, kteří chtěli vztáhnout ruku na syna lovce medvědů a na Vohkadeha. Nehledáme pomstu, ale bojovníci Ogallallů nechť si vezmou z toho výstrahu. My jim nyní dovolíme, aby si vzali zpět své zbraně. Nechť je mír mezi nimi a mezi námi. Válečná sekyra proti nám nechť je zahrabána. Opustíme řeku Ohnivých děr, vrátíme se na svá loviště a zapudíme hořkost proti sobě ve svých srdcích.“

„*Uff! Uff!*“ volali ohromení Siouxové. Do posledního okamžiku nemohli uvěřit lomu, že Old Shatterhand míní svá slova doopravdy. Teprve když do jednoho dostali nazpět zbraně, pochopili, že to nebyl žert. Obklopili lovce a tichými výkřiky projevovali svůj vděk. Pomohli přinést mrtvá těla obou bojovníků, které Old Shatterhand zastřelil nad Ďáblovou vodou, protože lovec rozhodl, že budou pohřbena u mohyly po boku siouxských náčelníků Udatného buvola a Zlého ohně.

I obrovitý Kanteh-pehta, medicinman Upsaroků, byl uspokojen, když Ogallallové vrátili i všem jeho bojovníkům neporušené uloupené váčky s medicínami. Mohli se zase počítat mezi vážené bojovníky.

Večer, když skončily obvyklé pohřební slavnosti nad těly dvou mrtvých Ogallallů, opustili všichni společně nevlídné a nebezpečné údolí. Přivítal je laskavý les, vůně stromů, zpěv ptáků, svěží,

šťavnatá zeleň listí. Všichni pocítili mimoděk ulehčení.

Když nalezli příhodné místo, zapálili táborový oheň a bojovníci smířených indiánských kmenů zasedli muž vedle muže. Od ohně bílých lovců se ozýval smích a hlasitý hovor a také Indiáni, jindy důstojně mlčenliví, mezi sebou živě hovořili.

Jen Vinnetou, opřen opodál o strom, díval se kamsi do temného údolí a zář ohně osvětlovala jeho ušlechtilou tvář. Old Shatterhand k němu přistoupil a položil mu ruku na rameno:

„Nač myslí můj velký rudý bratr?“

Vinnetou sklonil hlavu, a nedívaje se svému druhu do očí, tiše řekl:

„Vinnetou přemýšlí o tom, proč rudí muži bojují proti sobě jako nepřátelé. A táže se Velkého ducha, proč nejsou všechny bílé tváře takové, jako je jeho bratr Old Shatterhand. Ale Vinnetou vidí, že se v této chvíli všichni radují, a nechce kalit radost bojovníků svou smutnou tváří. Půjde k ohni.“

Old Shatterhand mu stiskl ruku, lehce ho objal kolem ramene a oba přátelé kráčeli spolu družně k táborovému ohni.

Plápolal do temné noci a v jeho plamenech se míhaly obrysy Indiánů i bílých lovců.

Přišli právě v okamžiku, kdy Hobble Frank dokončoval velký proslov k Jemmymu.

„Ze všeho nejlepší byl konec,“ hřímal mužík nadšeně a mával pravicí, až mu poletovaly šosy modrého fráčku na všechny strany. „Nikdy jsem nebyl přítelem prolévání lidské krve, nenáviděl jsem válčení. Co nemáš sám rád, nedělej druhému! To je moje zásada a té se držím. Zvítězili jsme, ukázali jsme, že jsme hrdinové, a mně teď k úplné spokojenosti chybí jen jeden slavnostní obřad. Jakube Pfefferkorne, zvaný Tlustý Jemmy, táži se vás, chcete-li se mu podrobit?“ slavnostně ukázal prstem na Jemmyho.

„Proč tak obřadně?“ řekl Jemmy. „Jen dál, ať slyším, oč vlastně jde…“

„Co se škádlivá, to se rádo má, a naopak!“ zadeklamoval důležitě Hobble Frank. „A my dva jsme se trochu hádali a škorpili vlastně proto, že se máme náramně rádi. Dokonce od první chvíle. A nebýt vašich poznámek, pokud jde o mou latinu…“

„Pssst…,“ Old Shatterhand zvedl varovně ukazovák.

Mužík strhl s hlavy svůj amazonský širák a zamával jím obřadně nad sebou.

„Děkuji za upozornění, *sir!* Jemmy, přiznejme si, že se máme rádi, a uzavřeme bratrství! Co říkáš, starý valachu?“

„Co říkám?“ zvolal Jemmy. „Jen tohle: Znamenitě, znamenitě a ještě jednou znamenitě!“

„Nu tak! Teď jsem už úplně spokojen,“ usmál se Hobble Frank.

„Klidně se můžeme vydat na cestu, aniž naše *sympatetická filharmonie* … neopravuj mne laskavě, vím, co říkám, jakápak harmonická sympatie… pravím, aniž naše filharmonie utrpí sebemenší šrám. Konečně se vyplnila slova básníkova:

Tvé kouzlo opět svazuje nás
a u srdce tak sladko je mi.
Přátelství pevné jako provaz
uzavřel Frank a Tlustý Jemmy!“

„Syn lovce medvědů“ je první částí dvoudílného románu „Mezi supy“. Odehrává se v šedesátých letech minulého století. Druhý díl se jmenuje „Duch Llana Estacada“.

Slovníček výslovnosti

A	
all devils	*ól d*evlz
ay	*aj*
B	
Big horn	*big hórn*
Bottelers Range	*botelerz rejndž*
Bridge Creek	*bridž krík*
Buffalo Bill	*bafelou bil*
C	
Cascade Creek	*l;eskejd krík*
Colorado	*kolorádou*
D	
Davy	*dejvi*
Devil's Head	*deviz hed*
digger	*dygr*
Dumas	*dyma*
F	
farewell, big muddy beast!	*járvel, big mady bíst*
faugh, o shamefulness	*fó ou šejm fulnys*
Firehole	*fajrhoul*
G	
Gallatin	*gelelyn*
gentleman	*džentlmen*
gents	*džents*
good day	*gud dej*
good evening	*gud ívnyng*
good lack	*gud lek*
N	
Greyball Creek	*grejból krík*
H	
Hawkins Jim	*hókinz džim*
heavens	*hevnz*
heigh-day	*hej dej*
heigh-ho	*hejhou*
help - help - for God's sake	*help, help, fór gods sejk*
Hobble Frank	*hobl frenk*
house-raising-frolic	*hausreizing frolik*
howgh	*hau*
CH	
cheese	*číz*
Cheyenne	*šajen*
I	
Idaho	*ajdehou*
J	
Jemmy	*džemi*
K	
Kentucky	*kentaki*
M	
Madison	*medysn*
master	*mástr*
Misouri	*mizuri*
Snake river	*snejk rivr*
squaw	*skvó*

New York	*ňú jórk*
O	
Old Shatterhand	*ould šetrhend*
P	
Pascal	*paskal*
pedlar	*pedler*
Powder	*paudr*
punks	*panks*
R	
Ratlesnake-Range	*retlsnejk rejndž*
Riccareeové	*rikáriové*
Rocky Mountains	*roki mountynz*
S	
San Francisco	*sen frenciskou*
ś death	*sdes*
Sioux	*sijú*
sir	*sér*
Sliding Bob	*slajdyng bob*
smeling beast	*smelling bíst*
Stevenson	*stývnsn*
St. Luis	*sentlui*
stop, my boy	*Stop, maj boj*
T	
thunderstorm	*sandrstróm*
Tongue River	*tong rivr*
trapper	*trepr*
W	
Walker	*vólkr*
Washburn	*vošbérn*
Washington	*vošinkton*
well	*vel*
Wyoming	*vajouming*
Y	
Yankee	*jenkí*
Yelowstone River	*jelouston rivr*
yes	*jes*
Z	
zounds	*zaunds*

KNIHY ODVAHY A DOBRODRUŽSTVÍ

Řídí Eva Dolejšová

Svazek 18

Karel May

SYN LOVCE MEDVĚDŮ

Z původního německého vydání Der Sohn des Bärenjägers, otištěného v časopise Der gute Kamerad, roč. 1886, volně přeložil Vítězslav Kocourek. Úvodní slovo napsal František Hruhín. Ilustroval Zdeněk Burian. Vydal jako svou 3589. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1969. Odpovědná redaktorka Jarmila Rosíková. Výtvarný redaktor Jan Zbánek. Technický redaktor Karel Krch
Z nové sazby písma Didot vytiskl Tisk, n. p., Brno, závod 3, Český Těšín. 13,92 AA (text 12,16, ilustr. 1,76), 14,12 VA. 12. vydání (v nakladatelství Albatros 3.). Náklad 80 000 výtisků

13-132-69 14/54 Vázaný výtisk 25– Kčs 305/14/8,6-5

Dobrodružné romány Karla Maye už přečetlo mnoho generací a vždy vzbuzovaly v dětských čtenářích velké nadšení, podněcovaly jejich fantazii a kouzlily jim působivé obrazy exotických krajin i neobyčejných statečných hrdinů, kteří všemi svými činy usilovali o pravdu a dobro a jejichž největší ctností bylo ušlechtilé a opravdové přátelství.

Příklad rudého náčelníka Vinnetoua a bílého lovce Old Shatterhanda, bojujících o záchranu přítele, který upadl do rukou pomstychtivých Ogallallů, učil odvaze spojené s čestností i ušlechtilému zápalu pro spravedlivou věc. Jejich příběh se odehrál v táhlých prériích a srázných kaňonech a houštinách Divokého západu, kde početné indiánské kmeny žily volným životem a často musely úporně zápasit o existenci mezi sebou i s bílými dobyvateli. Jejich hlavním zaměstnáním se stalo válečnictví. Dovedli výborně zacházet se šípem a lukem a před jejich tomahavky se třáslo celé okolí. Při tom však ctili zákony čestného boje, měli v opovržení každou zradu a podlost. Takový byl Vinnetou, hrdina mnoha Mayových románů, obratný, neohrožený a zároveň ušlechtilý apačský náčelník, který kladl nad rozdíly jazyka a pleti pravdu a spravedlnost a společně se svým přítelem Old Shatterhandem jí obětavě sloužil.

Jejich příhody, plné napínavého děje a nečekaných zvratů, v nichž kromě důmyslu a síly rozhodovala mnohdy i šťastná náhoda, budou naši čtenáři číst se zatajeným dechem.

Z VYŠLÝCH SVAZKŮ:

H. H. Swiftová: Dráha na svobodu — *S. Tatay:* Pušky a holubi — *M. Pašek:* Lovci perel — *A. Branald:* Tisíc a jedno dobrodružství — *A. P. Pearceová:* Poklad v jediné růži — *L. Renn:* Trini — *Y. Mauffret:* Krásná Amaranta — *S. O'Dell:* Ostrov modrých delfínů — *L. Kiršner:* Šifrovaná zpráva — *F. Pilař:* Dýmka strýce Boniface — *K. May:* Vinnetou I.—III. díl — *A. Dumas:* Tři mušketýři I.—II. díl — *H. Melville:* První plavba — *K. May:* Duch Llana Estacada — *J. Fabricius:* Plavčíci kapitána Bontekoea — *L. M. Pařízek:* Řeka kouzelníků — *R. L. Stevenson:* Černý šíp — *M. Pašek:* Nesmrtelný kovboj — *M. V. Kratochvíl:* Napoleon z ostrova — *J. Volček:* Karaj — *M. Soriano:* Nezvěstný plukovník — *J. F. Cooper:* Prérie — *A. Bahdaj:* Bacha, černý paraple! — *V. Šustr:* Na Opičí řece — *A. Ransome:* Velká šestka — *M. M. Kadlecová:* Muž a pes — *D. Galský:* Král Madagaskaru — *Grey Owl:* Sejdžo a její bobříci — *M. Švácha:* Puma ze Sierry — *E. Salgari:* Černý korzár — *J. D. Wyss:* Švýcarský robinzon — *E. Štorch:* Hrdina Nik — *V. Kocourek:* Vzpoura na lodi Bounty — *A. R. Evans:* Sobi táhnou — *N. O. Franzén:* Veledetektiv Agaton Sax — *R. L. Stevenson:* Poklad na ostrově — *K. Badigin:* Dobyvatelé ledových moří — *F. Mowat:* Hadí spirála — *R. Šimáček:* Zločin na Zlenicích hradě L. P. 1318 — *K. May:* Černý mustang — *M. Diekmannová:* Čluny v Brakkeputu — *R. Halliburton:* Toulky světem — *A. Laurie:* Magnetová hora — *V. Obručev:* Plutónie — *M. Z. Thomas:* Za obzorem čeká svět — *K. May:* Syn lovce medvědů.

PŘIPRAVUJEME:

F. Steuben: Tekumseh
K. May: Petrolejový princ

Vázaný výtisk 25 Kčs
13-132-69 14/54